TALOUSARVIO 2019
TALOUSSUUNNITELMA 2020-2021

KAUPUNGINVALTUUSTON
HYVÄKSYMÄ 12.11.2018

VAASA.

Sisällysluettelo

I Kaupungin strategiset tavoitteet ja valtuustoon nähden sitovat tavoitteet 1
II Taloudelliset lähtökohdat 5
1. Yleinen talouskehitys 5
2. Kuntatalouden tilanne 6
3. Vaasan alueen kehitys 7
3.1 Elinkeinoelämä ja työpaikat 7
3.2 Väestökehitys 7
4. Talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma 2020-2021 9
4.1 Tavoitteet 9
4.2 Talousarvion 2019 kokonaismenot ja niiden rahoitus 10
4.3 Talousarvion tulot ja menot, toimintakate, vuosikate ja tilikauden tulos 11
4.3.1 Tuloslaskelman tulot 11
4.3.2 Tuloslaskelman menot 12
4.3.3 Toimintakate, vuosikate ja tilikauden tulos 12
4.3.4 Investoinnit ja lainamäärä 13
4.3.5 Talouden tunnusluvut 13
4.4. Vaasan talouskehitys 14
4.5. Talouden tasapainoa koskevat vaatimukset 16
Tuloslaskelma 2019, erittely kaupunki ja liikelaitokset 18
Rahoituslaskelma 2019, erittely kaupunki ja liikelaitokset 19
Tuloslaskelma 2019-2021, sisältää liikelaitokset 20
Rahoituslaskelma 2019-2021, sisältää liikelaitokset 21

III Tavoitteet 22
1. Vaasan kaupunkikonsernin tavoitteet 22
2. Liikelaitosten valtuustoon nähden sitovat tavoitteet 34

IV Vuoden 2019 talousarvion täytäntöönpano-ohjeet 35

V Käyttötalousosa 41
Käyttötalousosa, kaupunki 44
liikelaitokset 164
Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto 180
VI Investointiosa 183
VII Tulos- ja rahoituslaskelmaosa 205

Liitteet
1. Vaasan kaupunkikonserniin kuuluvat yhtiöt 212
2. Vaasan väestö alueittain iän ja kielen mukaan 213
3. Vaasan väestö 214
4. Valtuuston päätöspöytäkirja 12.11.2018 § 72 215

I KAUPUNGIN STRATEGISET TAVOITTEET JA VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

KARTTAMME

POHJOLAN ENERGIAPÄÄKAUPUNKI

Tavoitteet	**VÄESTÖNKASVU** >100 000 asukasta / 2021	**VEROKERTYMÄ** TOP 6 kaupungin joukossa	**TYÖLLISYYS** >75%	**TALOUDEN TASAPAINO** Kertynyt ylijäämä suurten kaupunkien keskitasoa
Asiakasarvot	**KUNTALAINEN** Ylikiva Vaasa Monikielinen Vaasa Hyvinvointia juniorista senioriin Turvallinen Vaasa	**YRITYKSET** Osaajien kehto Logistinen lippulaiva Pohjolan energiaveturi Tontti tunnissa		**YHTEISÖT** Sun ja Mun Vaasa Aktiivinen kumppani Nopeat kokeilut
Prosessit	Laadukas peruspalvelu-tuotanto Sähköiset palvelut Aktiivinen markkinointi Yli hallintorajojen Vaasa Events	Ennakoiva tonttipolitiikka Nopea päätöksenteko Investoi, uskalla, toimi Yritysten suorahaku Panostukset energiaan Kokeilu-kulttuuri		Osallisuus Yhdistysfoorumi Yhdistysverkoston koordinointi Sähköinen alusta Esteetön yhteistyö
Resurssit ja osaaminen	Vapaa-ajan mahdollisuudet Monipuoliset, asiakaslähtöiset palvelut Osaava henkilöstö Tehokas palveluverkko	Vahva yliopistokaupunki 20 000 opiskelijaa Startup-toiminta Maaomaisuus		Luottamus Erinomaiset puitteet tapahtumille Yhteisö energia Proaktiiviset järjestöt

TAVOITTEET	MITTARIT	TOIMENPITEET
HYVINVOINTI		
Väestön hyvinvointi	• Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen aktiivisuus (TEA) • Turvallisuuden tunne	• Keskustan koulukampus • Uusien vaasalaisten tehokkaampi integroiminen Vaasaan • Palvelujen sähköistäminen • Yhdistysverkoston osallistaminen ja palvelujen näkyvyyden edistäminen • H-talo, HYTE-yksikön perustaminen • Vaikutusten arvioinnin järjestelmällinen käyttö päätöksenteossa • Kaksikielisyyden tukeminen ja kehittäminen sekä kielistrategian luominen pikimmiten
Edustuksellisen ja suoran demokratian vahvistaminen	• Kunnan päätöksiin haettujen muutosten määrä	• Osallistumisohjelman toteuttaminen - kuntalaiskyselyjen käyttäminen • Palautepalvelun parempi hyödyntäminen
Hiilineutraali Vaasa 2035	• Hiilidioksidipäästöt	• Energia- ja ilmasto-ohjelman toteuttaminen
VETOVOIMAISUUS		
Kilpailukyvyn kehittäminen; Verokertymä TOP 6 kaupunkien joukossa	• Yhteisöverokertymä • Verokertymä verrattuna muihin kaupunkeihin • Yritysdynamiikka (yrityskannan muutos)	• Kuntaliitosten toteuttaminen – hallitusti, napakasti ja kaksikielisyys huomioiden • Tapahtumien alustana toimiminen, kehittäminen ja suunnittelu, ”Vaasa Events” • Vaasan myynti ja yhteydet maailmalle; Verotulojen kasvattaminen uusyrityshankinnan kautta; Aasian yhteyksien vahvistaminen • Vaasan yliopistokampuksen toiminnan vahvistaminen
Väestönkasvu >100 000 asukasta / 2021	• Väestönkasvu vrt. edellinen vuosi • Poismuuttoliike	• Investoinnit elinympäristöön ja infraan niin uusiin hankkeisiin kuin olemassa olevan kunnossapitoon • Investoinnin ennaltaehkäisevään työhön
Työllisyysaste >75%	• Työllisten (18-64-v) määrä / väestö	• Innovaatiotoiminnan aktivointi • Osaajien työllistymisen tukeminen ja juurruttaminen alueelle
Kilpailukykyinen yhdyskuntarakenne	• Tontti- ja kaavavarannon määrä • Rakennuslupien läpimenoaika • Asemakaavojen läpimenoaika	• Lento-, raide- , laivaliikenteen vahvistaminen • Julkisen liikenteen ja pyöräilyverkoston kehittäminen • Kävelykeskustan laajentaminen rantaan ja yliopistokampukselle • Tehokas kaavoitus ja toimiva infra • Innovatiivisten julkisten hankintojen kehittäminen • Kurikan pohjavesihankkeen toteuttaminen • Ydinkeskustan ja torin kehittäminen ja elävöittäminen
VAHVA TALOUS		
Talouden tasapaino	• Kertynyt ylijäämä vrt. suuret kaupungit • Vuosikate • Toimintatulot vrt. edellinen vuosi • Velkakertymä/asukas vrt. kuntien keskiarvo • Henkilötyövuodet (HTV-exreport)	• Sitovan tasapainottamissuunnitelman tiukka noudattaminen • Yksityisen rahan huomioiminen/joukkorahoitus investoinneissa, elinkaarimallit • Seurannan ja raportoinnin kehittäminen, talouden toteutumien avaaminen
Järkevä ja tehokas omaisuuden hallinta	• Tilamäärän kehitys	• Kiinteistöjen käyttöasteen nostaminen, ulkopuolisista vuokrauskohteista luopuminen, ennakoiva tilojen käyttön hallinta • Sopimusten hallinnan kehittäminen • Konserniohjauksen kehittäminen
HENKILÖSTÖ, OSAAMINEN JA JOHTAMINEN		
Henkilöstön hyvinvointi ja työn tuottavuus	• Sairauspoissaolojen määrä • Työtyytyväisyyskyselyn tulokset	• Johtamis- ja esimiestaitojen kehittäminen: Valmentava ja työhyvinvointijohtaminen • Johtamisjärjestelmän kehittäminen • Osaamisen ja työyhteisötaitojen kehittäminen työpaikoilla • Uudet työntekemisen mallit (Digitalisointi, rutiinitehtävien automatisointi)

II TALOUDELLISET LÄHTÖKOHDAT

1. Yleinen talouskehitys

Yleistä talouskehitystä kuvaava tarkastelu sekä kuntatalouden tilanteen tarkastelu pohjautuvat valtion talousarvioehdotuksen yhteydessä (14.9.2018) esitettyyn arvioon suhdannenäkymistä.

Maailmantaloudessa korkeasuhdanne jatkuu, mutta nopein kasvuvaihe alkaa olla takana. Varsinkin Euroopassa on merkkejä talouskasvun hidastumisesta. Kauppasodan yltyminen hidastaisi maailmankaupan ja siten myös maailmantalouden kasvua. Suomen talouden kasvu hidastuu 1,7 prosenttia vuonna 2019, kun sen ennustetaan kasvavan vuonna 2018 vielä 3,0 prosenttia.

Yritysten odotukset ovat myönteiset, rakennusinvestointien isojen kohteiden rakentaminen jatkuu edelleen ja palvelualojen myyntiodotukset on parantuneet. Tulevana vuonna kovin investointivaihe ohitetaan, koska rakennusinvestointien odotetaan supistuvan. Yksityisten investointien kasvu toisaalta jatkuu mittavien investointihankkeiden tukemana. Metsäteollisuuden investoinnit näkyvät jo viennissä. Tuontia kasvattaa tuotantopanosten kysynnän lisäksi myös kotimainen kulutus- ja investointikysyntä.

Vahvana jatkuva talouskasvu nostaa työllisten määrän 2,6 prosenttia edellisvuotta korkeammaksi. Työllisyyden kasvu jatkuu koko ennustejakson ajan ja työllisyysaste nousee 73 prosenttiin vuonna 2020. Verotuksen painopistettä on hallituskaudella siirretty työn ja yrittämisen verotuksesta erityisesti haittaveroihin.

Kulutuksen kasvua kuitenkin rajoittaa reaalisten käytettävissä olevien tulojen kasvun hidastuminen. Kuluttajahinnat nousevat v. 2018 monissa eri hyödykeryhmissä ja inflaatio kiihtyy 1,1 prosenttiin. Inflaatiota nostavat lähinnä palvelu-, elintarvike- ja energiahintojen nousu. Verojen nousu kiihdyttää inflaatiota yli 0,3 prosenttiyksikköä.

Hallituksen tavoitteena on nostaa Suomen talous kestävän kasvun ja paranevan työllisyyden uralle sekä turvata julkisten palveluiden ja sosiaaliturvan rahoitus. Julkisen talouden velkaantuminen suhteessa BKT:hen tulisi taittua vaalikauden loppuun mennessä ja velaksi eläminen loppuisi vuonna 2021.

Edellä mainittujen tavoitteiden lisäksi hallitus on asettanut tavoitteeksi työllisyysasteen nousun 72 prosenttiin ja työllisten määrän kasvun yli sadalla tuhannella. Ennusteiden mukaan nämä työllisyystavoitteet ovat täyttymässä. Myös yhtenä hallituksen tavoitteista on kuroa umpeen julkisen talouden kestävyysvajetta, mutta julkista taloutta rasittavat rakenteelliset tekijät luovat paineita myös 2020-luvulla. Näitä rakenteellisia tekijöitä ovat mm. väestön ikääntyminen, joka aiheuttaa kasvupainetta eläke- sekä hoito- ja hoivamenoihin.

Yksi hallituskauden merkittävimmistä pidemmällä aikavälillä julkiseen talouteen ja sen rakenteisiin vaikuttavista hankkeista on maakunta- ja sote-uudistus, joka on parhaillaan eduskunnan käsiteltävänä ja jonka on määrä astua voimaan v. 2021.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
BKT, muutos, %	0,0	2,5	2,8	3,0	1,7	1,6
Kulutus, muutos, %	1,3	1,9	0,8	1,6	1,3	1,1
Investoinnit, %	0,7	8,5	4,0	4,1	1,5	1,9
Työttömyysaste, %	9,4	8,8	8,6	7,4	6,9	6,6
Kuluttajahinnat, muutos, %	-0,2	0,4	0,7	1,1	1,4	1,6

Kuvio 1. (Lähde: VM)

2. Kuntatalouden tilanne

Tilastokeskuksen julkaisemien kuntien tilinpäätösennakkotietojen mukaan kuntatalous vahvistui selvästi vuonna 2017. Kuntatalouden vahvistuminen johtui ennen kaikkea toimintamenojen maltillisesta kasvusta sekä verotulojen nopeutuneesta kasvusta.

Kuntien vuosikate riitti kattamaan poistot ja oli lähes miljardi euroa nettoinvestointeja korkeammalla tasolla. Vuosikate vahvistui selvästi kaikissa kuntakokoryhmissä, mutta suhteellisesti eniten yli 100 000 asukkaan ryhmässä. Erot kuntien välillä säilyivät suurina ja osassa kuntia taloudelliset haasteet edelleen jatkuivat. Tilikauden tulos oli 51 kunnalla negatiivinen vuonna 2017. Vuosikate-poistot –mittarilla noin 82 % kunnista oli taloudeltaan tasapainoisia.

Kuntatalous heikkenee vuonna 2018 hiukan edellisvuodesta toimintamenojen kasvun nopeutuessa ja verotulojen kasvun hidastuessa. Hyvästä suhdannetilanteesta huolimatta kuntien verotulojen kehitys jää melkein viime vuoden tasolle eli lähes 500 milj. euroa pienemmäksi kuin keväällä arvioitiin. Kunnallisveron kertymää pienentävät varsinkin tämän vuoden joulukuussa maksettavat poikkeuksellisen suuret ennakonpalautukset. Henkilöstömenot kääntyvät neljän vuoden supistumisen jälkeen hienoiseen nousuun mm. ansiotason nousun johdosta. Myös tuloksellisuuteen perustuvan kertaerän kustannusvaikutus kasvattaa menoja, kohdistuen vuoden 2018 kustannuksiin.

Vuonna 2019 kuntatalouden tilikauden tuloksen arvioidaan hiukan paranevan. Toimintamenoja kasvattavat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen kasvun lisäksi kunta-alan palkankorotukset ja kiky-sopimukseen liittyvän lomarahaleikkauksen päättyminen. Kuntatalouden nettoinvestoinnit pysyvät lähivuosina korkealla tasolla. Nykyisen rakennuskannan kunnossapito vaatii edelleen mittavia korjausinvestointeja ja lisäksi sairaalarakentaminen on aktiivista. Kuntatalouden lainanottotarvetta heijastava toiminnan ja investointien rahavirta pysyy arvioissa negatiivisena vuoteen 2020 asti. Sen jälkeen maakunta- ja sote-uudistus pienentää kuntatalouden menopaineita, jolloin velkaantumisen arvioidaan taittuvan.

Kuntatalousohjelma vuosille 2019-2022 julkaistiin samassa yhteydessä kuin valtion talousarvioesitys. Syksyn ohjelma kuvaa hallituksen kuntiin kohdistuvia päätöksiä ja niiden taloudellisia vaikutuksia erityisesti vuodelle 2019.

Valtion toimenpiteet vaikuttavat kuntien tuloihin ja menoihin. Nettomääräisesti valtion toimenpiteiden vaikutus on noin 254 milj. euroa kuntataloutta heikentävä vuonna 2019. Heikentävä vaikutus johtuu ennen kaikkea lakisääteisestä valtion ja kuntien välisestä kustannustenjaon tarkistuksesta sekä valtionosuusindeksin jäädytyksestä. Hallitusohjelman mukaisten toimenpiteiden, joista merkittävimpiä ovat erikoissairaanhoidon alueellinen keskittäminen, omais- ja perhehoidon kehittäminen ja vanhuspalvelujen laatusuositus, tehdään peruspalvelujen valtionosuuteen arvioituja säästöjä vastaavat vähennykset.

Kokonaisuutena valtionapuihin kunnille osoitetaan ensi vuoden talousarvioesityksessä 10,5 mrd. euroa, josta laskennallisten valtionosuudet ovat 9,5 mrd. euroa. Valtionavut vähenevät 3 prosenttia vuodesta 2018. Viimeisimmän tiedon mukaan, Vaasan kaupungin valtionosuudet kuitenkin nousevat 2,2 prosenttia edellisen vuoden tasosta. Nousu johtunee verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen huomattavasta laskusta.

Arvion mukaan kuntatalous on haasteista huolimatta kuitenkin saavuttamassa hallituksen sille julkisen talouden suunnitelmassa asettaman tavoitteen. Sen mukaan paikallishallinnon kokonaistulojen ja kokonaismenojen erotus saa olla vuonna 2019 korkeintaan ½ prosenttia bruttokansantuotteesta. Kuntakonsernit ovat voineet vuodesta 2017 lukien päätyä erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevia kuntia koskevaan arviointimenettelyyn eli ns. kriisikuntamenettelyyn. Tällä hetkellä vuosien 2016 ja 2017 tilinpäätöstietojen perusteella arviointimenettelyn tunnusluvut täyttäviä kuntakonserneja oli kolme.

3. Vaasan alueen kehitys

3.1 Elinkeinoelämä ja työpaikat

Vaasan seutu kuuluu Suomen parhaiten menestyviin seutuihin kaikilla mittareilla mitaten. Vaasan teollisuudella on suuri merkitys sekä kansallisesti että seudullisesti. Elinkeinoelämän veturina toimiva energiakeskittymä työllistää 11 000 henkeä. Energiakeskittymän liikevaihto on noin 4,4 miljardia euroa vuodessa ja keskittymä vastaa noin 30 prosentista koko Suomen vientiteollisuudesta. Teollisuus onkin Vaasan suurin toimiala, mutta myös terveys- ja sosiaaliala sekä tukku- ja vähittäiskauppa ovat merkittäviä työllistäjiä seudulla. Viimeisen viiden vuoden aikana myös Vaasan yrityskanta on kasvanut 219 yrityksellä.

Vaasan työttömyysaste oli vuoden 2018 elokuussa 8,4 prosenttia, joka on kolmanneksi alhaisin 20 suurimman kaupungin joukossa. Vaasan ja Vaasan seudun työttömyysaste on laskenut nopeammin kuin koko Suomen työttömyysaste, joka oli vuoden 2018 elokuussa 9,2 prosenttia. Vaasan työllisyysaste kasvoi vuonna 2016 ollen 68,3% ja se on 20 suurimman kaupungin joukossa sijoitukseltaan kuudes. Teollisuuden irtisanomisten vuoksi on kuitenkin odotettavissa, että seuraavalla tarkastelujaksolla työllisyys kuitenkin laskee jonkin verran. Seuranta kuitenkin kulkee hiukan jälkijunassa, jonka vuoksi tiputus jäänee hetkelliseksi ja koko maan työllisyyden kasvu, yhdessä Vaasan pienentyneen työttömyyden, voidaan katsoa indikoivan, että tilanne on muuttumassa parempaan päin.

Työpaikkojen määrä laski vuonna 2016 edellisvuodesta. Pääasiallisesti tämän on aiheuttanut teollisuuden irtisanomiset. Niin ikään kuitenkin on odotettavissa, että kyseessä on vain hetkellinen tiputus. Oletettavaa on, että työpaikkojen määrä erityisesti teollisuudessa kääntyy kasvuun viimeaikaisten investointipäätösten myötä.

3.2 Väestönkehitys

Vuoden 2017 lopussa Vaasassa asui 67 392 asukasta, mikä oli 228 asukasta vähemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Väkiluvun kasvu oli pysähtynyt jo vuonna 2016 ja sitä seurasi viime vuoden väestön väheneminen. Tähän on osaltaan vaikuttanut myös teollisuuden irtisanomiset kahden edellisvuoden osalta. Kuitenkin Tilastokeskuksen uusimpien ennakkotietojen mukaan Vaasan

väkiluku kasvoi 680 asukkaalla vuoden 2018 heinäkuusta elokuuhun. Tämä johtuu opiskelijoiden muuttoliikkeestä, kesäkuukausina väkiluku laskee, kun taas elo-syyskuussa väkiluku kasvaa. Yht. kasvua vuoden 2018 alusta on ollut +73 asukasta. Vaasan väkiluku oli elokuun lopussa Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan 67 465 ja Vaasan seudulla puolestaan asui 113 846 henkeä. Viime vuonna samaan aikaan Vaasassa oli 680 asukasta vähemmän. Näyttääkin siltä, että edellisvuoden negatiivinen väestönkehitys olisi taittumassa. Tämän hetkinen kasvu vastaa vuosien 2015 ja 2016 kehityskulkuja.

Väkiluvultaan Vaasa on Suomen 15. suurin kaupunki. Vuodesta 2013 väkiluku on kasvanut 1071 hengellä ja vuosittainen väestönkasvu on ollut keskimäärin 268 henkeä vuodessa 2013-2017 välillä viime vuoden kehityskulusta huolimatta. Kun Vaasan työssäkäyntialueen väestönkehitystä tarkastellaan, voidaan havaita, että kuitenkin kehitys on ollut pidemmällä aikavälillä positiivinen. Väestönkehityksessä Vaasa pitää ykköspaikkaa Seinäjoen kanssa. Vaasa on edelleen Suomen kymmeneksi suurin työssäkäyntialue

Vaasan kaupungin kielijakauma on seuraava: suomenkielisiä 46237 (68,6%), ruotsinkielisiä 15 395 (22,8%) ja muunkielisiä 5753 (8,5%). Suomenkielisten määrä jatkaa vähenemistään, kun taas muun

kielisten määrä on kasvussa. Ruotsinkielisten määrä on pysynyt kuta kuinkin samana viime vuodet. Muunkielisistä suurimman ryhmän muodostavat arabiaa äidinkielenään puhuvat. Toiseksi eniten muunkieliset puhuvat venäjää ja kolmanneksi eniten somaliaa äidinkielenään. Kolmen suurimman kielen joukko muunkielisistä on sama myös Vaasan seudulla.

Ikäryhmittäisessä tarkastelussa voidaan havaita, että vuodesta 2002 eniten kasvanut ikäryhmä on yli 65-vuotiaat. Toiseksi suurinta kasvu on ollut ikäryhmässä 20-39-vuotiaat. Syntyvyys on laskenut 63 hengellä vuosien 2015-2017 välillä, vaikka pidemmän aikavälin tarkastelussa 0-6-vuotiaiden joukko onkin kasvanut. Syntyvyyden lasku on ollut muuallakin Suomessa samansuuntainen ja Väestöliiton Perhebarometrin mukaan lasku jatkunee vielä muutaman vuoden, kunnes syntyvyys jälleen lähtee kasvuun.

Vaasan suurimmat suuralueet ovat Keskusta (14603 asukasta), Gerby (10961 asukasta), Huutoniemi (8764 asukasta) ja Ristinummi (7184 asukasta). Vuoteen 2030 ulottuvassa väestöennusteessa suuralueista kasvu on suurinta Keskustassa, Gerbyssä, Huutoniemellä sekä Kotirannalla. Ikäryhmistä suurinta kasvua ennustetaan edelleen ikäryhmälle yli 65-vuotiaat. Niin edelleen myös 20-39-vuotiaiden ikäryhmä tullee kasvamaan vuoteen 2030.

4. Talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma 2020-2021

4.1. Tavoitteet

Kaupungin visio ja strategia on päivitetty ja valtuustoon nähden sitovat tavoitteet määritelty näiden pohjalta. Tavoitteet esitetään talousarviokirjan alussa. Toimialojen kohdissa on esitetty toimialojen yhteiset valtuustoon nähden sitovista tavoitteista johdetut tavoitteet. Toimielimet ovat näistä tavoitteista johtaneet omia lauta-/johtokuntakohtaisia tavoitteita.

4.2. Talousarvion 2019 kokonaismenot ja niiden rahoitus

Vuoden 2019 talousarvion menot ovat seuraavat:

	Tp 2017 milj. €	Tot.arvio 2018 milj.€	TA 2019 milj. €	Muutos milj. €	Muutos %	Osuus %
toimintamenot	574,7	569,1	580,3	11,2	2,0 %	88,0 %
rahoitusmenot	2,4	2,7	2,7	0,0	0,0 %	0,4 %
bruttoinvestointimenot	39,4	39,3	58,9	19,6	49,8 %	8,9 %
antolainojen lisäys	1,1	0,1	0,3	0,2	150,0 %	0,0 %
lainojen lyhennykset	20,7	18,9	17,1	-1,8	-9,7 %	2,6 %
Yhteensä menot	**638,3**	**630,1**	**659,2**	**29,1**	**4,6 %**	**100,0 %**

Kokonaismenot ovat 659,3 milj. euroa; nousua vuoteen 2018 verrattuna on 29,1 milj. euroa. Kokonaismenoista 88,0 % on käyttötalousmenoja, 8,9 % investointimenoja ja 2,6 % rahoitus- ja pääomamenoja.

Menojen rahoitus on esitetty seuraavaksi:

	Tp 2017 milj. €	Tot.arvio 2018 milj.€	TA 2019 milj. €	Muutos milj. €	Muutos %
toimintatulot	214,5	208,0	209,0	1,0	0,5 %
verotulot	279,7	275,7	294,3	18,6	6,7 %
valtionosuudet	100,9	104,8	107,1	2,4	2,3 %
rahoitustulot	13,7	14,9	14,9	0,0	-0,1 %
investointitulot	0,6	0,5	16,7	16,2	3245,0 %
antolainojen vähennys	0,7	0,7	0,8	0,1	9,2 %
pitkäaikaisten saamisten muutos	2,5	0,6	0,5	-0,1	-16,7 %
lainanotto	40,0	19,0	24,5	5,5	28,9 %
eläkevastuuvarauksen tuloutus	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0 %
tulot yhteensä	**652,6**	**624,3**	**667,9**	**43,6**	**7,0 %**
kassavarat 31.12.	13,1	0,5	0,8	0,3	

Toimintatuloilla, verotuloilla ja valtionosuuksilla rahoitetaan kokonaismenoista 610,4 milj. euroa. Lainanlyhennykset ovat 7,4 milj. euroa pienemmät kuin lainanotto.

4.3. Talousarvion tulot ja menot, toimintakate, vuosikate ja tilikauden tulos
4.3.1. Tuloslaskelman tulot

Tuloslaskelma esitetään sivulla 18.
Tuloslaskelman tulot ovat 625,3 milj. euroa (sisältäen sisäiset tulot). Lisäystä vuodesta 2018 on 22 milj. euroa ja 3,6 %. Toimintatulot ovat 209 milj. euroa.

Tuloslaskelman tulot	**Tp 2017 milj. €**	**Tot.arvio 2018 milj. €**	**TA 2019 milj. €**	**osuus budjetista**	**muutos milj.€**	**muutos %**
toimintatulot	214,5	208,0	209,0	33,4 %	1,0	0,5 %
verotulot	279,7	275,7	294,3	47,1 %	18,6	6,7 %
valtionosuudet	100,9	104,8	107,1	17,1 %	2,4	2,3 %
rahoitustulot	13,7	14,9	14,9	2,4 %	0,0	-0,1 %
yhteensä	**608,8**	**603,3**	**625,3**	**100 %**	**22,0**	**3,6 %**

Verotulot
Verotuloista 83,9 % on kunnallisveroa, 8,9 % yhteisöveroa ja 7,1 % kiinteistöveroa.

Verotulot	**Tp 2017 milj. €**	**Tot.arvio 2018 milj. €**	**TA 2019 milj. €**	**osuus budjetista**	**muutos milj.€**	**muutos %**
kunnallisvero	227,4	229,7	247,0	83,9 %	17,3	7,5 %
yhteisövero	32,0	25,1	26,3	8,9 %	1,1	4,5 %
kiinteistövero	20,3	20,8	21,0	7,1 %	0,2	0,8 %
yhteensä	**279,7**	**275,7**	**294,3**	**100 %**	**18,6**	**6,7 %**

Kunnallisveron tuotto nousee 17,3 milj. euroa (7,5 %) vuodesta 2018. Veroprosentti nousee 20,5 prosenttiin. Yhteisövero on 26,3 milj. euroa, lisäystä edelliseen vuoteen 1,1 milj. euroa ja 4,5 %. Kiinteistöveron tuotto nousee 0,2 milj. euroa.

Valtionosuudet
Valtionosuudet ovat 107,1 milj. euroa; nousua vuodesta 2018 on 2,4 milj. euroa ja 2,3 %. Verotulotasaus on pienentynyt huomattavasti vajaaseen 0,5 miljoonaan euroon, vuonna 2018 verotulotasaus vähensi Vaasan valtionosuuksia 4,1 milj. euroa sekä 4,9 milj. euroa vuonna 2017.

4.3.2. Tuloslaskelman menot

Toimintamenot milj.€	Tp 2017	Tot.enn. 2018	TA 2019	muutos %	osuus budjetista
henkilöstökulut	237,5	227,3	225,9	-0,6 %	38,9 %
palvelujen ostot	223,1	231,6	236,5	2,1 %	40,8 %
aineet ja tarvikkeet	28,4	26,0	28,6	10,2 %	4,9 %
avustukset	28,2	27,6	32,1	16,2 %	5,5 %
vuokrat	54,9	53,3	54,2	1,7 %	9,3 %
muut menot	2,6	3,4	3,1	-10,9 %	0,5 %
yhteensä	**574,7**	**569,1**	**580,3**	**2,0 %**	100,0 %

Toimintamenot ovat 580,3 milj. euroa. Menoista 38,9 % on henkilöstökuluja ja 40,8 % palvelujen ostoja.

4.3.3. Toimintakate, vuosikate ja tilikauden tulos

Toimintakate on 371,4 milj. euroa.
Toimintatulot % toimintamenoista v. 2019 on 36,0 % (v. 2018; 36,5 %)

Vuosikate 2019 on 43,9 milj. euroa. Vuosikatteeseen sisältyy Vaasan Sähkö Oy:n osinkotuloja 15 milj. euroa.
Talouden tasapaino edellyttää, että vuosikate (tulorahoitus) on vähintään poistojen suuruinen, jolloin tulorahoitus riittää omaisuuden kulumisen (peruskorjaus) rahoittamiseen. Poistot ovat 31,2 milj. euroa v. 2019.
Vuoden 2019 **tilikauden tulos** (vuosikate ./. poistot) on 12,7 milj. euroa. **Kumulatiivinen alijäämä** on vuoden 2019 lopussa noin 11,0 milj. euroa.

Toimintakate	-371 378 300
Verotulot yhteensä	294 302 200
Valtionosuudet yhteensä	107 116 300
Rahoitustulot ja menot yhteensä	13 847 700
Vuosikate	**43 887 900**
Poistot	-31 196 800
Tilikauden tulos	**12 691 100**
Tilikauden yli-/alijäämä	**12 691 100**
Kumulatiivinen alijäämä	**-11 012 100**

4.3.4. Investoinnit ja lainamäärä

Investoinnit

Bruttoinvestoinnit ovat 58,9 milj. euroa vuonna 2019 ja nettoinvestoinnit 42,1 milj. euroa. Nettoinvestoinnit ovat keskimäärin 48,0 milj. euroa / vuosi (vuosina 2019-2021). Investointien tulorahoitusprosentti vuonna 2019 on 75,5 % ja vuosina 2019-21 keskimäärin 87,7 %.
Investointilajeittain investoinnit ovat:

INVESTOINNIT	2019 milj €	%-osuus
aineettomat hyödykkeet	1,1	2 %
kiinteät rakenteet laitteet	13,2	22 %
koneet ja kalusto	2,8	5 %
maa- ja vesialueet	2,5	4 %
osakkeet ja osuudet	18,0	30 %
rakennukset	0,2	0 %
liikelaitokset	21,1	36 %
Investoinnit yhteensä	**58,9**	**100 %**
peruspääoman sij.liikelaitoksiin	0,0	

Lainamäärä

Investointien rahoittamiseksi lainanottoa joudutaan lisäämään (lainojen lyhennykset 17,1 milj. €, uudet lainat 24,5 milj. €). Lainamäärä 2019 lopussa on 253,7 milj. € ja 3 731 €/asukas. Taloussuunnitelmakauden lopussa lainamäärä on n. 3 720 euroa / asukas, ellei tulopohjaa saada oleellisesti nostettua.

4.3.5. Talouden tunnusluvut

Alla on esitetty yhteenvetona talouden tunnuslukuja vuosille 2017, 2018 ja 2019:

Tunnusluku	Tp 2017	2018 ennuste	TA 2019
Toimintatulot % toimintamenoista	23,9	36,5	36,0
Käyttötalouden nettomeno % verorahoituksesta	94,7	94,9	92,5
Vuosikate milj.€	32,0	31,7	43,9
Vuosikate % poistoista	99,9	99,9	140,7
Investointien tulorahoitusprosentti	93,7	80,7	75,5
Lainamäärä €/asukas	3 836	3 843	3 731

4.4. Vaasan talouskehitys

Vaasa jatkaa edelleen toiminnan ja talouden tasapainotusta niin, että kaupungin talous ja rahoitus ovat kestävästi tasapainossa suunnitelmakaudella. Toiminnan ja palvelutuotannon kehittämiseen sisältyy myös omistajaohjauksen kehittäminen. Lisäksi tuottavuutta pyritään nostamaan tietotekniikan ja sähköisen asioinnin kehittämisen avulla. Edellisen valtuustokauden voimassa ollut vuotuinen henkilötyövuosien vähentämistavoite ei sisälly kirjattuihin tavoitteisiin, mutta henkilöstömäärän hallitseminen on edelleen talouden tasapainottamisen keskiössä. Eräitä hallinnollisia ja tuotannollisia tukipalveluita yhtiöitettiin vuonna 2018 ja näiden toimintojen osalta tavoitellaan kustannussäästöjä suunnitelmakauden aikana.

Kuntalain taloutta koskevat uudet säännökset astuivat voimaan 1.5.2015. Alijäämän kattamisvelvollisuutta koskeva sääntely tiukentui niin, että kumuloitunut alijäämä tulee kattaa määräajassa (neljä vuottaa alijäämän syntymisestä lukien) eikä kattamista voida enää siirtää erillisellä toimenpideohjelmalla katettavaksi taloussuunnitelmavuosien yli. Samalla erillisestä toimenpideohjelmasta luovuttiin ja tasapainottamistoimenpiteet hyväksytään jatkossa taloussuunnitelmassa. Vaasan vuoden 2019 talousarvio on laadittu uuden kuntalain säädösten mukaisesti ja tasapainottamistoimenpiteet on sisällytetty talousarvioon ja taloussuunnitelmaan siten, että kertyneet alijäämät tulevat katetuksi säädetyssä määräajassa.

Tasapainon ylläpitäminen keskiössä

Kaupungin talous on saatu tasapainoon tuloslaskelmaa vuosikohtaisesti tarkasteltaessa vuoden 2017 aikana. Tilikauden tulos on vähintään 0 euroa ja vuosikate kattaa suunnitelman mukaiset poistot. Haasteena on edelleen taseen kertyneen alijäämän – tilinpäätöksessä 2017 n. 23,7 milj. euroa – kattaminen. Vuodelle 2018 suunniteltu runsaan yhdeksän miljoonan euron ylijäämä jää toteutumatta verotulojen ennakoitua huonommasta kehityksestä johtuen.

Vaasassa palvelutarve kasvaa jopa väestönkasvua nopeammin, sillä vanhuspalveluja tarvitsevan ikääntyvän väestön määrä kasvaa. Maahanmuutto ja syntyvyys jatkuvat tasaisena ja muuttoliike tuo lähinnä nuoria ikäluokkia ja lapsiperheitä sekä maahanmuuttajia kaupunkiin. Vaasan väestönkasvu on vaimentunut parhaista vuosista, muuta väestönkasvun ennakoidaan olevan positiivista kuluvana sekä talousarviovuosina.

Palvelutarpeen kasvuun vastataan myös varhaiskasvatuksen toiminnallisilla muutoksilla ja perusopetuksen palveluverkkoa uudistamalla. Säilytettäviin peruskouluihin panostetaan peruskorjauksilla. Varhaiskasvatuksen sisältöä monipuolistetaan ja myös varhaiskasvatuksessa palveluverkkoa tarkastellaan jatkuvasti lapsimäärän kehityksen näkökulmasta. Lisäksi Vaasan kaupunkikeskustaa kehitetään ja kaupunkirakenteen kehittymisen edellyttämien liikenneväyliä ja infraa parannetaan.

Peruskaupungin investoinnit ovat nettomääräisesti noin 42 milj. euroa vuonna 2019, mikä on kaupungin kantokykyyn nähden sopivalla tasolla. Tästä rahoitetaan tulorahoituksella 106 prosenttia. Vuodesta 2013 alkaen kaupungin investointeja on pienennetty yli 60 miljoonan euron lähtötasosta. Tavoitteena on nettoinvestointien sovittaminen tulorahoitukseen nähden kestävälle tasolle lähemmäksi kaupungin poistotasoa.

Kaupunki ottaa vuonna 2019 uutta lainaa 24,5 milj. euroa ja lainaa on vuoden lopussa 253,7 milj. euroa eli 3 731 euroa/asukas. Kaupungin omien investointien lisäksi mm. eräät konserniyhteisöissä toteutettavaksi suunnitellut hankkeet, kuten esim. Wasa Station, kasvattavat konsernin lainamäärää. Vastuut ja takaussitoumukset kasvavat taloussuunnitelmakaudella.

Taloudellinen toimintaympäristö

Kaupungin toimintakate kasvaa n 3,0 prosenttia vuonna 2019. Syynä tähän ovat ennen kaikkea henkilöstömenojen kasvu työehtosopimusten mukaisten palkankorotusten myötä sekä julkisen sektorin lomarahaleikkauksen päättyminen.

Vaasan kunnallisveroprosentti nousee ehdotuksen mukaan 0,5 %-yksiköllä 20,50 prosenttiin. Ehdotuksen mukaan Vaasan kiinteistöveroprosentit säilyvät ennallaan vuonna 2019. Verotulot kasvavat vuoden 2017 tilinpäätökseen verrattuna sekä merkittävästi vuoden 2018 ennusteeseen nähden.

Kaupungin taloustilanne pysyy kireänä myös lähivuosina. Tasapainottamistoimenpiteiden avulla taloussuunnitelmavuosien tulos nousee positiiviseksi ja kertyneet alijäämät saadaan katettua. Työllisyystilanne valtakunnallisesti sekä Vaasan kaupungissa on kääntynyt parempaan suuntaan ja työttömien määrä olikin elokuussa 2018 n. 1,6 %-yksikköä edellisvuotta pienempi.

Taloudellinen toimintaympäristö, kestävä kehitys, tietoyhteiskuntakehitys, kaupungistuminen ja ikääntyminen ovat Vaasan suuria haasteita. Aiempina vuosikymmeninä haasteet on ratkaistu taloudellisen kasvun avulla. Viime vuosina tilanne on ollut hankalampi verorahoituksen heikon kehityksen johdosta. Suhdanne-ennusteet ennakoivat talouden suhdannehuipun sijoittuvan vuoteen 2018.

Lähivuosien hidastuva talouskasvu pakottaa edelleen laittamaan kehittämiskohteita tärkeysjärjestykseen ja tekemään valintoja. Tämä koskee myös Vaasan kaupungin toimintaa, jota on tehostettava pitkäjänteisesti ja rakenteita uudistaen. On myös huomioitava kaupunkirakenteen tiivistämisen ja asuntotuotannon varmistamisen tuomat haasteet sekä ilmastonmuutoksen vaatimukset. Rakennuskannan ja infran peruskorjaustarpeet pysyvät keskiössä kaupungin omaisuuden ylläpidossa.

Vaasassa on muihin Suomen kaupunkeihin verrattuna keskimäärin hyvinvoiva ja korkeasti koulutettu väestö sekä poikkeuksellisen vahva vientiteollisuus. Kaupungin strategian mukaisesti kaupunki panostaa vetovoimaisuuteen, hyvinvointiin ja talouden tasapainoon. Talousarvion painopisteitä ovat alueen vetovoimaisuuden kehittäminen, edullinen ja kilpailukykyinen yhdyskuntarakenne, väestön hyvinvointi sekä peruspalveluiden hyvä tarjonta. Taloustilanteen näkökulmasta talouden tasapaino on keskeisin tekijä tulevaisuutta ajatellen strategian toteutumisen varmistamiseksi. Asukkaiden tarpeet ja toiveet palveluiden suhteen muuttuvat aiempaa moninaisemmiksi. Vaasa toimii edelläkävijänä kunnallisten palvelujen kehittämisessä. Palveluilta odotettua yksilöllisyyttä lisäämme yhdistämällä sähköisiä palveluja uudella tavalla perinteisiin palveluihin.

Kansallisen kilpailukykysopimuksen (kiky) myötä julkisen sektorin työntekijöiden ansiotaso aleni, työaika piteni ja työnantajien henkilösivukulut pienenivät vuodesta 2017 lukien. Kokonaisuutena ottaen kilpailukykysopimuksen nettovaikutuksen kuntatalouteen on arvioitu olevan negatiivinen vuoteen 2018 saakka. Kiky-sopimuksen ja kuntatalouden suhteen on kuitenkin huomionarvoista, että sopimuksen toimenpiteet ulottuvat myös kuntayhtymiin. Toisaalta kuntayhtymien saamat hyödyt sopimuksesta on vähennetty kuntien valtionosuuksissa. Tästä syystä on ensiarvoisen tärkeää, että kiky-sopimuksen vaikutukset heijastuvat suoraan kuntien maksamiin kuntayhtymien maksuosuuksiin pienennyksinä.

Edelleen valmistellaan sosiaali- ja terveystoimen tehtävien siirtoa perustettaville maakunnille eräiden muiden aluehallinnon tehtävien kanssa. Uudistus on näillä näkymin tulossa voimaan vuodesta 2021 lukien eli taloussuunnitelmakauden viimeisenä vuotena. Uudistukseen liittyy useita epävarmuustekijöitä ja Kuntaliitto onkin ohjeistanut jättämään huomiotta muutoksen vaikutukset vuoden 2019 taloussuunnitelmassa.

4.5. Talouden tasapainoa koskevat vaatimukset

Kuntalain 110 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Säädettyä velvollisuutta kattaa kunnan taseeseen kertynyt alijäämä sovelletaan ensimmäisen kerran tilikauden 2015 tilinpäätöksessä taseeseen kertyneeseen alijäämään.

Vaasan kaupungin taseeseen on kertynyt alijäämää tilinpäätöksessä 2017, kumulatiivisen alijäämän ollessa 23,7 miljoonaa euroa. Kuntalain säädöksen mukaisesti tämä alijäämä olisi katettava laajasti ottaen taloussuunnitelmakaudella (1+3 v.) eli tilinpäätökseen 2020 mennessä. Kaupungin taseeseen alkoi kertyä alijäämää vuoden 2014 tilinpäätöksessä ja suunnitelmallinen tasapainottamistyö on jatkunut siitä saakka. Laaja yksilöity taloussuunnitelmakaudelle vuoteen 2019 saakka laadittu tasapainottamisohjelma sisältyi vuoden 2016 talousarvioon. Toimenpiteet olivat etupainotteisia, eli toimenpiteiden toteutus ja hallinnolliset päätökset painottuivat vuodelle 2016 ja taloudelliset vaikutukset realisoituvat täysimääräisinä vuodesta 2017 lukien. Ennakoitua heikommasta verorahoituksen kehityksestä johtuen on alijäämien kattamiseen kiinnitettävä erityistä huomiota.

Tulosalueiden talousarvion kehyksiä vuodelle 2019 asetettaessa osoitettiin määrärahoihin henkilöstökulujen kasvua vastaavat lisäykset ja leikattiin henkilösivukulujen säästöä vastaava osuus. Verotulojen ennakoitua heikommasta kehityksestä johtuen on jouduttu lisäämään toimenpiteitä vuosikatteen saamiseksi riittävälle tasolle.

Talousarvio vuodelle 2019 on laadittu ylijäämäiseksi, kuten myös suunnitelmavuodet 2021 saakka. Ylijäämäisten vuosien 2019-2020 myötä kaupungin taseeseen arvioidaan kertyvän ylijäämää tilinpäätöksessä 2020, jolloin kuntalain mukainen tasapainovaatimus täyttyy. Suunnitelmavuoden investointien määrää on pyritty sovittamaan kaupungin kantokyvyn tasoon ja nopea velkaantumiskehitys on tämän myötä saatu taittumaan.

Keskeinen epävarmuustekijä taloussuunnitelman toteutuksessa on kaavailtu aluehallintouudistus vuodelle 2021. Uudistuksen myötä merkittävä osa kaupungin toiminnasta siirtyy perustettavan maakunnan vastuulle. Keskeinen osa uudistusta on myös sairaanhoitopiirien toiminnan ja omaisuuden sekä velkojen siirto maakunnille. Uudistuksen alla on Pohjanmaan kuntien kannalta erityisen tärkeää, että sairaanhoitopiirin taloutta pystytään suunnittelemaan siten, että tilikausien tulokset ovat korkeintaan 0 euroa.

Uudistusta koskevaa lainsäädäntöä ei ole vahvistettu ja useat omaisuuden ja henkilöstön käsittelyä koskevat kysymykset muutostilanteessa ovat auki. Kuntaliitto on ohjeistanut kuntia olemaan ottamatta uudistusta huomioon virallisessa taloussuunnitelmassa. Kaupunki on kuitenkin laatinut tuloslaskelma-arvion taloussuunnitelmavuodelle 2021, jossa tiedossa olevat arviot muutoksista on huomioitu.

Talouden seuranta

Tulostavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden sekä toiminnan seurannan tavoitteena on antaa päättäjille sekä toiminnan johtamisesta eri tasoilla vastaaville riittävä ja ajantasainen tieto asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta, määrärahojen riittävyydestä, tulojen toteutumisesta ja riskienhallinnasta. Seurannan tulee antaa pohjatiedot korjaavien toimenpiteiden tekemiseen.

Talousarvion toteuttamista seuraavat viranhaltijat, toimialat, lautakunnat, johtokunnat, kaupunginhallitus sekä valtuusto. Tarkastuslautakunta seuraa ja arvioi kuntalain edellyttämien toiminnallisten ja taloudellisten tulostavoitteiden toteutumista sekä toiminnan tarkoituksenmukaisuutta.

Talouden ja toiminnan kuukausiraportti viedään helmikuun lopun tilanteesta lähtien kuukausittain kaupunginhallitukselle. Myös lauta-/johtokunnille on raportoitava (joka kokouksessa) taloudesta ja toiminnasta. Erityisesti toimintatulojen, henkilöstömenojen ja henkilöstömäärien kehittymistä sekä palvelujen ostoja ja verotulojen toteutumista on seurattava.

Tilinpäätösennusteissa seurataan myös investointeja kaupunkitasolla ja kaupungin liikelaitoksia.

Talousennusteet

Kaupunginhallitukselle ja valtuustolle tuodaan huhti-, elo- ja syyskuun lopun tilanteesta kuukausiraporttia laajempi seurantaraportti, johon sisältyy myös tilinpäätösennuste. Seurantaraportti sisältää laajemman analyysin tulostavoitteiden sekä määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta. Seurantaraportissa määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen esitetään sitovuustasolla. Raportissa käsitellään toimintaympäristön olennaisimmat tapahtumat sekä muutokset.

Tuloslaskelma 2019
Kaupunki ja liikelaitokset

	Kaupunki	Liikelaitokset	Yhteensä
Toimintatulot			
Myyntitulot	56 614 900	33 159 600	89 774 500
Maksutulot	24 423 500	354 400	24 777 900
Tuet ja avustukset	9 816 400	5 173 000	14 989 400
Vuokratulot	15 123 100	45 983 000	61 106 100
Muut toimintatulot	16 747 800	1 560 700	18 308 500
Toimintatulot yhteensä	**122 725 700**	**86 230 700**	**208 956 400**
Toimintamenot			
Palkat ja palkkiot	-166 488 500	-15 750 800	-182 239 300
Eläkemenot	-34 422 600	-3 251 000	-37 673 600
Muut henkilösivukulut	-5 409 500	-555 500	-5 965 000
Palvelujen ostot	-221 397 200	-15 132 900	-236 529 900
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-18 425 800	-10 199 100	-28 624 900
Avustukset	-31 938 200	-115 000	-32 053 200
Vuokrat	-48 032 900	-6 156 700	-54 189 600
Muut toimintamenot	-2 789 200	-270 000	-3 059 200
Toimintamenot yhteensä	**-528 903 900**	**-51 430 800**	**-580 334 700**
Toimintakate	**-406 178 200**	**34 799 900**	**-371 378 300**
Verotulot	294 302 200		294 302 200
Valtionosuudet	107 116 300		107 116 300
Rahoitustulot ja -menot			
Korkotulot	806 000		806 000
Muut rahoitustulot	36 712 600	7 700	36 720 300
Korkomenot	-2 502 000	-14 000	-2 516 000
Muut rahoitusmenot	-95 000	-21 067 600	-21 162 600
Rahoitustulot ja -menot yhteensä	**34 921 600**	**-21 073 900**	**13 847 700**
Vuosikate	**30 161 900**	**13 726 000**	**43 887 900**
Suunnitelman mukaiset poistot	-17 504 500	-13 692 300	-31 196 800
Tilikauden tulos	**12 657 400**	**33 700**	**12 691 100**

Rahoituslaskelma 2019

	Kaupunki	Liikelaitokset	Yhteensä €
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	30 161 900	13 726 000	43 887 900
Tulorahoituksen korjauserät:			
käyttöomaisuuden myyntivoitot	-14 530 000		-14 530 000
eläkevastuuvarauksen tuloutus	-130 000		-130 000
	15 501 900	**13 726 000**	**29 227 900**
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-37 734 000	-21 130 000	-58 864 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	40 000	685 000	725 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulo	16 000 000		16 000 000
	-21 694 000	**-20 445 000**	**-42 139 000**
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-6 192 100**	**-6 719 000**	**-12 911 100**
Rahoituksen rahavirta			
Antolainasaamisten lisäys	-250 000		-250 000
Antolainasaamisten vähennys	750 000		750 000
Antolainauksen muutokset	**500 000**		**500 000**
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	24 500 000		24 500 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-17 100 000		-17 100 000
Lainakannan muutokset	**7 400 000**		**7 400 000**
Muut maksuvalmiuden muutokset	**500 000**		**500 000**
Rahoituksen rahavirta	**8 400 000**		**8 400 000**
Rahavarojen muutos			**-4 511 100**
Kassavarat 1.1, euroa			5 355 000
Kassavarat 31.12, euroa			843 900
Lainamäärä 31.12.			**253 708 000**
Lainamäärä euroa/asukas			3 731

Tuloslaskelma 2019-2021
Kaupunki ja liikelaitokset

	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot			
Myyntitulot	89 774 500		
Maksutulot	24 777 900		
Tuet ja avustukset	14 989 400		
Vuokratulot	61 106 100		
Muut toimintatulot	18 308 500		
Toimintatulot yhteensä	**208 956 400**		
Toimintamenot			
Palkat ja palkkiot	-182 239 300		
Eläkemenot	-37 673 600		
Muut henkilösivukulut	-5 965 000		
Palvelujen ostot	-236 529 900		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-28 624 900		
Avustukset	-32 053 200		
Vuokrat	-54 189 600		
Muut toimintamenot	-3 059 200		
Toimintamenot yhteensä	**-580 334 700**		
Toimintakate	**-371 378 300**	**-380 093 300**	**-379 865 000**
Verotulot	294 302 200	304 782 000	316 278 000
Valtionosuudet	107 116 300	106 905 000	107 140 000
Rahoitustulot ja -menot			
Korkotulot	806 000	805 000	805 000
Muut rahoitustulot	36 720 300	35 150 000	35 050 000
Korkomenot	-2 516 000	-23 850 500	-24 105 000
Muut rahoitusmenot	-21 162 500	-95 000	-95 000
Rahoitustulot ja -menot	**13 847 100**	**12 009 500**	**11 655 000**
Vuosikate	**43 887 900**	**43 603 200**	**55 208 000**
Suunnitelman mukaiset poistot	-31 196 800	-30 550 000	-30 550 000
Tilikauden tulos	**12 691 100**	**13 053 200**	**24 658 000**

Rahoituslaskelma 2019-2021

Sisältää liikelaitokset	**TA 2019**	**TS 2020**	**TS 2021**
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	**43 887 900**	**43 603 200**	**55 208 000**
Tulorahoituksen korjauserät:			
käyttöomaisuuden myyntivoitot	-14 530 000	-1 500 000	-1 500 000
eläkevastuuvarauksen tuloutus	-130 000	-130 000	-130 000
	29 227 900	**41 973 200**	**53 578 000**
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-58 864 000	-52 513 000	-53 437 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	725 000	685 000	635 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulo	16 000 000	1 700 000	1 700 000
	-42 139 000	**-50 128 000**	**-51 102 000**
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-12 911 100**	**-8 154 800**	**2 476 000**
Rahoituksen rahavirta			
Antolainasaamisten lisäys	-250 000	-250 000	-250 000
Antolainasaamisten vähennys	750 000	600 000	600 000
Antolainauksen muutokset	**500 000**	**350 000**	**350 000**
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	24 500 000	37 000 000	42 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-17 100 000	-31 000 000	-45 000 000
Lainakannan muutokset	**7 400 000**	**6 000 000**	**-3 000 000**
Muut maksuvalmiuden muutokset	**500 000**	**550 000**	**500 000**
Rahoituksen rahavirta	**8 400 000**	**6 900 000**	**-2 150 000**
Rahavarojen muutos	**-4 511 100**	**-1 254 800**	**326 000**
Kassavarat 1.1, euroa	5 355 000	843 900	-410 900
Kassavarat 31.12, euroa	843 900	-410 900	-84 900
Lainamäärä 31.12.	**253 708 000**	**259 708 000**	**256 708 000**
Lainamäärä euroa/asukas	3 731	3 791	3 720

III TAVOITTEET

1. Vaasan kaupunkikonsernin tavoitteet

Yhtiöiden tai muiden yhteisöjen tavoitteena on omalta osaltaan toteuttaa Vaasan kaupungin strategiaa ”Pohjolan energiapääkaupunki - virtaa hyvään elämään” ja niitä koskevat samat periaatteet kuin kaupungin omassa toiminnassakin. Kaupungin energia- ja ilmasto-ohjelma tulee huomioida kaikkien yhtiöiden toiminnassa mahdollisuuksien mukaan. Tähän ohjelmaan liittyen tulee konserniyhtiöiden vuoden 2019 aikana laatia omat suunnitelmansa kestävän kehityksen huomioimisesta omassa toiminnassaan.

Omistuksilla tavoitellaan tuottavaa tapaa toteuttaa palveluja ja niiltä edellytetään vastaavaa kustannusvaikuttavuutta kuin emolta. Omistuksille asetetaan tuottavuus/vaikuttavuustavoitteet sekä mahdollisuuksien mukaan tuottovaateet, joiden toteutumisen seuranta on aktiivista ja reagointi poikkeamiin nopeaa. Omistuksille tehdään säännönmukaisesti arviointi niiden toimivuudesta ja tehtävien suorittamisesta taloudellisesti ja vaikuttavasti. Epätarkoituksenmukaisista omistuksista irtaannutaan ja päällekkäiset toiminnot puretaan.

Nykyiset yhteisöille annettavat avustukset ja rahoitussopimukset arvioidaan ja niiden tasoa tarkistetaan tarvittaessa. Omistajaohjauksella ja sopimusmenettelyillä varmistetaan, että kaupungin etu ei vaarannu, omaisuuden arvo ei laske tai aiheuta kaupungista riippumattomia, yllättäviä ja kohtuuttomia kustannuksia. Rahoitusrakenteilla varmistetaan, että kaupungin rahoituksella katetaan ainoastaan yhteisöille annettujen ydintehtävien hoitaminen.

Niiden kaupunkikonserniin kuuluvien yhtiöiden, jotka ovat hankintalainsäädännön tarkoittamalla tavalla *hankintayksiköitä*, tulee konserniohjeen mukaisesti vahvistaa hankintaohjeensa vuoden 2019 aikana. Lisäksi huomiota tulee kiinnittää keskitettyjen hankintasopimusten käyttöön konserniohjeen edellyttämällä tavalla.

Oy Vaasan Asumisoikeus

Yhteisön nimi	Oy Vaasan Asumisoikeus
Kunnan omistusosuus	100 %
Toimitusjohtaja	Birgit Mäkinen
Hallituksen puheenjohtaja	Oili Airaksinen-Rajala
Hallituksen jäsenet	Johanna Ahopelto, Roy Syring, Erkki Lehtimäki

Yhtiö omistaa asumisoikeustaloja (266 asuntoa) Vaasan kaupungin alueella ja myy asumisoikeuksia taloissa sijaitseviin asuntoihin sekä vuokraa vapaaksi jääneitä asuntoja. Yhtiön omistaman asuntokannan taloudellinen käyttöaste laski hieman tilikauden 2017 aikana ollen 85,11 % (2016: 86,87 %). Yhtiön liikevaihto oli 1 906 659 euroa. Yhtiöllä ei ole omaa henkilökuntaa, vaan se toimii Koy Pikipruukin hallinnon yhteydessä.

Vuoden 2019 tavoitteet:

-Merkittävä asuntojen käyttöasteen nostaminen.

Koy Pikipruukki

Yhteisön nimi	Koy Pikipruukki
Kunnan omistusosuus	100 %
Toimitusjohtaja	Birgit Mäkinen
Hallituksen puheenjohtaja	Ari Mäkynen
Hallituksen jäsenet	Arja Miettinen, Göran Pellfolk, Pirjo Hokkanen, Kaarlo Lepistö, Ritva-Hillevi Halme, Esa Valtonen

Yhtiön tarkoitus on yleishyödyllisen asuntotuotannon harjoittaminen Vaasan kaupungissa. Yhtiön tehtäviin kuuluu siten kiinteistöjen omistaminen ja hallinta sekä asuntojen vuokraus. Yhtiön toiminta-ajatuksena on ylläpitää riittävää asuntotarjontaa, tarjota kodikasta asumista elämän eri vaiheisiin sekä toteuttaa omistajan tahdon mukaisesti sosiaalista asuntotuotantoa Vaasan kaupungissa. Vaasan kaupunki ja yhtiö ovat solmineet vuonna 2014 aiesopimuksen vanhusten palvelurakentamisen toteutusohjelmasta. Tällä aiesopimuksella osapuolet sitoutuivat vanhusten palvelurakenteen uudistamista koskevan toteutusohjelman läpivientiin. Yhtiön suorassa omistuksessa vuonna 2017 oli 3 352 asuntoa (3 348 asuntoa v. 2016). Pikipruukin liikevaihto oli 23,2 (23,4) miljoonaa euroa. Tilikauden 2017 päättyessä yhtiön omistaman asuntokannan käyttöaste oli 93,5 %. Henkilöstömäärä on keskimäärin 20.

Vuoden 2019 tavoitteet:

-Vähintään sama tai parempi vuokrausaste verrattuna edelliseen vuoteen.

- Omistajan päätöksen mukaisen energia- ja ilmasto-ohjelman toteuttaminen mm:

- Kiinteistön lämpöenergian kulutus lämmitystarve huomioon ottaen alenee edellisvuodesta.
- Kiinteistöjen käyttöveden kulutus alenee edellisvuodesta (litraa/asukas/vrk).

-Asiakastyytyväisyys säilyy vähintään edellisen vuoden tasolla.

-Kiinteistöjen ylläpitokustannusten (€/m2) nousu enintään ylläpitokustannuksia kuvaavan indeksinousun suuruiseksi verrattuna kolmen vuoden keskiarvoon (vrt. Tilastokeskuksen kiinteistön ylläpidon kustannusindeksi).

Kiinteistö Oy Vaasan Teatteriparkki

Yhteisön nimi	Kiinteistö Oy Vaasan Teatteriparkki
Kunnan omistusosuus	100 %
Toimitusjohtaja	Jonas Nyman
Hallituksen puheenjohtaja	Markku Järvelä
Hallituksen jäsenet	Anita Niemi-Iilahti, Lars-Erik Wägar

Yhtiö hallinnoi maanalaisen pysäköintitilan tontilla 905-8-2006-3, osoitteessa Asemakatu 12. Pysäköintilaitos on kaksikerroksinen ja 348 –paikkainen. Se valmistui joulukuussa 2014. Vaasan kaupunki/kuntatekniikka vuokraa koko laitoksen Teatteriparkilta ja Kuntatekniikka vuokraa paikkoja edelleen sekä lyhytaikaisesti, että kuukausipaikkoja loppukäyttäjille ja yrityksille.

Vuoden 2019 tavoitteet:

-Käyttöasteen nostaminen ja taloudellisen tuloksen parantaminen.

Koy Palosaaren Kampus

Yhteisön nimi	Koy Palosaaren Kampus
Kunnan omistusosuus	90 %
Toimitusjohtaja	Jonas Nyman
Hallituksen puheenjohtaja	Tapio Ollikainen
Hallituksen jäsenet	Jari Karjalainen, Ulrica Karp, Christina Knookala

Yhtiön omistamat kiinteistöt sijaitsevat osoitteissa Wolffintie 30-34, Wolffintie 33 ja Wolffintie 27-31. Yhtiö on perustettu hallinnoimaan Vaasassa toimivien ammattikorkeakoulujen opetus- ja tutkimustiloja. Tavoitteena on keskittää Vaasan Ammattikorkeakoulun koulutus- ja tieteellinen toiminta ja Yrkeshögskolan Novian Vaasan toimipiste Palosaarelle. Aleren (Medibothnian Wolffintie 27-31) peruskorjaus valmistui vuoden 2016 lopussa.

Vuoden 2019 tavoitteet:

Omistajan päätöksen mukaisen energia- ja ilmasto-ohjelman toteuttaminen mm:

- Kiinteistön lämpöenergian kulutus lämmitystarve huomioon ottaen alenee edellisvuodesta.
- Kiinteistöjen käyttöveden kulutus alenee edellisvuodesta (litraa/asukas/vrk).

-Asiakastyytyväisyys säilyy vähintään edellisen vuoden tasolla.

-Kiinteistöjen ylläpitokustannusten (€/m2) nousu enintään ylläpitokustannuksia kuvaavan indeksinousun suuruiseksi verrattuna kolmen vuoden keskiarvoon (vrt. Tilastokeskuksen kiinteistön ylläpidon kustannusindeksi).

Vaasan Sähkö-konserni

Yhteisön nimi	Vaasan Sähkö Oy
Kunnan omistusosuus	99,9 %
Toimitusjohtaja	Stefan Damlin
Hallituksen puheenjohtaja	Joakim Strand, Heikki Miilumäki, Hannu Linna
Hallituksen jäsenet	Miapetra Kumpula-Natri, Marianne Munkki, Hannu Laaksonen, Marko Nylund, Mauri Holma, Laura Ala-Kokko, Heimo Hokkanen, Arja Rosing, Ossi Suortti, Olli Arola, Mauri Holma ja Tapio Mäki

Vaasan Sähkö –konsernin muodostavat emoyhtiö Vaasan Sähkö Oy, tytäryhtiöt Vaasan Sähköverkko Oy, Oy RAVERA Ab sekä osakkuusyhtiöt EPV Energia Oy ja Smedsby Värmeservice Ab. Vaasan Sähkö toimittaa asiakkailleen kaukolämpöä ja sähköenergiaa sekä energiaverkkojensa palvelua siten, että ne laadullisesti ja hinnallisesti luovat käyttäjilleen kilpailuetua. Konsernin liikevaihto oli 129,6 miljoonaa euroa vuonna 2017 (141,2 v. 2016). Konsernin tilikauden voitto vuonna 2017 oli 21,4 (21,5) miljoonaa euroa ja emoyhtiön 12,9 (16,8) miljoonaa. Keskimääräinen henkilöstömäärä vuonna 2017 oli konsernissa 146 ja emoyhtiössä 78.

Vuoden 2019 tavoitteet:

-Suunnitelmakaudella (3 vuotta) yhtiö jakaa tuloksestaan vähintään n. 50% osinkona ja vähintään noin 13 000 000 euroa vuosittain.

-Omistajan päätöksen mukaisen energia- ja ilmasto-ohjelman toteuttaminen.

Kvarken Ports Ltd.

Yhteisön nimi	Kvarken Ports Ltd.
Kunnan omistusosuus	50 %
Toimitusjohtaja	Teijo Seppelin
Hallituksen puheenjohtaja	Gunnar Dahlberg
Hallituksen jäsenet	Kim Berg, Mattias Larsson, Tiina Haapala, Juha Häkkinen, Eva Nygren, Markku Järvelä, Ulrika Sundin Bonnedahl, Mats Nilsson (arbetstagarrepresentant), Jan-Peter Viklund (arbetstagarrepresentant)

Yhtiö harjoittaa satamatoimintaa Uumajassa ja Vaasassa. Yhtiön liikevaihto vuonna 2017 oli 6 949 000 euroa ja tulos tappiollinen -844 000 euroa.

Vuoden 2019 tavoitteet:

-Vaasan satama –toiminnot vähintään 0-tuloksen saavuttaminen.

-Omistajan päätöksen mukaisen investointiohjelman toteuttaminen.

Koy Sekahaku

Yhteisön nimi	Koy Sekahaku
Kunnan omistusosuus	53 %
Toimitusjohtaja	Ari Viianen
Hallituksen puheenjohtaja	Anne Salovaara-Kero
Hallituksen jäsenet	Raija Kujanpää, Antti Koski, Tapio Osala, Jorma Vehkaperä, Teemu Lönnmark, Aarre Lindroos

Yhtiön toimiala on sosiaalisen asuntotuotannon harjoittaminen. Yhtiö voi omistaa ja hallita kiinteistöjä, harjoittaa huoneistojen ja toimitilojen vuokrausta sekä isännöintiä ja rakennuttamista. Yhtiön rakennuksia ovat: Erämiehenkatu 45, Ajurinkatu 18, 19 ja 21, Klemetinkatu 15, Konepajankatu 11 sekä Olympiakatu 3. Yhtiöllä ei ole omaa henkilökuntaa.

Vuoden 2019 tavoitteet:

- Vähintään sama tai parempi vuokrausaste verrattuna edelliseen vuoteen.

-Omistajan päätöksen mukaisen energia- ja ilmasto-ohjelman toteuttaminen mm:

- Kiinteistön lämpöenergian kulutus lämmitystarve huomioon ottaen alenee edellisvuodesta.
- Kiinteistöjen käyttöveden kulutus alenee edellisvuodesta (litraa/asukas/vrk).

-Asiakastyytyväisyys säilyy vähintään edellisen vuoden tasolla.

-Kiinteistöjen ylläpitokustannusten (€/m2) nousu enintään ylläpitokustannuksia kuvaavan indeksinousun suuruiseksi verrattuna kolmen vuoden keskiarvoon (vrt. Tilastokeskuksen kiinteistön ylläpidon kustannusindeksi).

-Yhtiön jakautuminen kahteen erilliseen yhtiöön.

Stormossen Oy

Yhteisön nimi	Stormossen Oy
Kunnan omistusosuus	54,35 %
Toimitusjohtaja	Leif Åkers
Hallituksen puheenjohtaja	Ragnvald Blomfeldt
Hallituksen jäsenet	Varsinaiset jäsenet: Gunnbritt Tallbäck, Samuel Broman, Erkki Lehtimäki, Pentti Risberg, Helena Tuuri-Tammela, Göran Westerlund. Varajäsenet: Håkan Knip, Micaela Kullas, Jukka Mäkynen. (Jonas Lindholm menehtyi 25.8.2018)

Yhtiö huolehtii omistajakuntiensa lakisääteisestä jätehuollosta: jätteiden hyötykäytöstä, käsittelystä ja loppusijoituksesta sekä vaarallisten jätteiden vastaanotosta. Jätekeskus sijaitsee Koivulahdessa, Mustasaaren kunnassa. Jätekeskuksella käsitellään biojätettä myös muiden jäteyhtiöiden alueilta. Jätekeskuksen välittömässä yhteydessä toimii Stormossenin liikennekaasun tankkausasema. Stormossen ylläpitää yhteensä 13 miehitettyä hyötykäyttöasemaa ja n. 70 ekopistettä. Yrityksen liikevaihto tilikaudella 2017 oli 13 620 401 milj. euroa. Liikevoitto parani verrattuna vuoteen 2016 ja oli 1 131 233 euroa. Yhtiö työllistää keskimäärin 44 henkilöä.

Vuoden 2019 tavoitteet:

-Omakustannusperiaate toteutuu pitkän tähtäimen velvoitteita vastaavaksi, kuitenkin niin, että ekomaksu on korkeintaan nykyisellä tasolla.

-Taloudellinen tulos on vähintään nykyisellä tasolla.

-Yhdyskuntajätteen hyödyntämisaste nousee.

Vähänkyrön Vuokratalot Ki Oy

Yhteisön nimi	Vähänkyrön Vuokratalot Ki Oy
Kunnan omistusosuus	100 %
Toimitusjohtaja	Tapani Kivistö
Hallituksen puheenjohtaja	Marianne Munkki
Hallituksen jäsenet	Jani Paavola, Mauri Ollila, Kai Kleemola, Marja Aurala, Anne-Marie Viinamäki, Jarno Kojonen.

Yhtiön tarkoitus on tarjota laadukasta ja kohtuuhintaista vuokra-asumista Vähänkyrön alueella. Vaasan kaupunki tuli yhtiön uudeksi omistajaksi kuntaliitoksen myötä vuonna 2013. Yhtiöllä on yhteensä 12 kiinteistöä, joissa on yhteensä 173 asuntoa. Käyttöaste vuonna 2017 oli 91,3 %. Isännöinti ja taloushallinto ostetaan Vaasan kaupungilta.

Vuoden 2019 tavoitteet:

-Vähintään sama tai parempi vuokrausaste verrattuna edelliseen vuoteen.

-Omistajan päätöksen mukaisen energia- ja ilmasto-ohjelman toteuttaminen mm:

- Kiinteistön lämpöenergian kulutus lämmitystarve huomioon ottaen alenee edellisvuodesta.
- Kiinteistöjen käyttöveden kulutus alenee edellisvuodesta (litraa/asukas/vrk).

-Asiakastyytyväisyys säilyy vähintään edellisen vuoden tasolla.

-Kiinteistöjen ylläpitokustannusten (€/m2) nousu enintään ylläpitokustannuksia kuvaavan indeksinousun suuruiseksi verrattuna kolmen vuoden keskiarvoon (vrt. Tilastokeskuksen kiinteistön ylläpidon kustannusindeksi).

Vaasan Ammattikorkeakoulu Oy

Yhteisön nimi	Vaasan Ammattikorkeakoulu Oy
Kunnan omistusosuus	84 %
Toimitusjohtaja	Tauno Kekäle
Hallituksen puheenjohtaja	Christina Knookala
Hallituksen jäsenet	Sture Erickson, Jasmin Granholm, Susanna Koski, Sirpa Sainio, Henri Torsti, Päivi Auranen, Jari Kuusisto, Johanna Kakkuri

Oy Vaasan ammattikorkeakoulu – Vasa yrkeshögskola Ab toiminta käynnistyi 1.1.2010. Yhtiön osakkaita ovat Vaasan kaupungin lisäksi Vaasan yliopisto ja Pohjanmaan kauppakamari. VAMK kouluttaa kansainvälisiä asiantuntijoita elinkeinoelämän, julkishallinnon ja sosiaali- ja terveysalan palvelukseen. VAMK on monialainen ja kansainvälinen korkeakoulu, joka tarjoaa koulutusta suomen ja englannin kielellä sekä tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa integroituna opetukseen tekniikassa, liiketaloudessa sekä sosiaali- ja terveysalalla. VAMK tarjoaa opetusta perustutkintoihin ja ylempiin ammattikorkeakoulututkintoihin johtavissa koulutuksissa. Opiskeluun liittyy olennaisena osana yhteistyö työelämän kanssa. Ammattikorkeakoulun kokonaisopiskelijamäärä oli 20.9.2017 tilastointipäivänä 3 299. Ammattikorkeakoulututkintoja suoritettiin 476 kpl vuonna 2017. Vaasan ammattikorkeakoulu Oy on voittoa tavoittelematon yhtiö. Liikevaihto vuonna 2017 oli noin 17 miljoonaa euroa. Tilikauden tappio oli 816 903 euroa. Henkilöstömäärä vuonna 2017 oli keskimäärin 255.

Vuoden 2019 tavoitteet:

-Yhtiö tekee vähintään 0-tuloksen.

-Talouden ja toiminnan tervehdyttämissuunnitelman laadinta ja toteuttaminen.

NLC Ferry Oy Ab

Yhteisön nimi	NLC Ferry Oy Ab
Kunnan omistusosuus	50 %
Toimitusjohtaja	Peter Ståhlberg
Hallituksen puheenjohtaja	Mikael Öhlund
Hallituksen jäsenet	Jan Finne, Tom Westermark, Sirkka-Helena Nyman, Stig Strand, Torstein Bratvold.

Yhtiö harjoittaa meriliikennetoimintaa Uumajan ja Vaasan välillä. Liikevaihto nousi 2,3 miljoonalla (13,2 %) 19,3 miljoonaan euroon vuonna 2017, josta matkustajaliikenteen liikevaihdon nousu oli 9,4 % ja rahtiliikenteen nousu 20,6 %. Yhtiön tulos oli 1 818 000 euroa. Henkilöstöä oli keskimäärin 114.

Vuoden 2019 tavoitteet:

-Liikevaihdon kasvattaminen kannattavuutta heikentämättä.

-Osallistuminen uuden laivan suunnitteluun.

Vaasanseudun Kehitys Oy

Yhteisön nimi	Vaasanseudun Kehitys Oy
Kunnan omistusosuus	58,1 %
Toimitusjohtaja	Stefan Råback
Hallituksen puheenjohtaja	Tomas Häyry
Hallituksen jäsenet	Varsinaiset jäsenet: Rurik Ahlberg, Janne Laine, Mats Brandt, Miko Heinilä, Christina Båssar, Mikko Ollikainen, Pasi Tuominen, Maria Norrlin-Asplund, Reijo Lidman, Annukka Jokipii, (Stefan Råback sihteeri). Hallituksen jäsenten henkilökohtaiset varajäsenet: Susanna Slotte-kock, Mikael Alaviitala, Minna Niemi, Håkan Knip, Pirkko Viljanmaa, Marcus Nordmyr, Göran Westerlund, Juha Häkkinen, Björn Helsing, Antti Romu, Tauno Kekäle.

Vaasanseudun Kehitys Oy (VASEK) on Vaasan seudun kuntien (Vaasa, Mustasaari, Maalahti, Korsnäs, Vöyri, Laihia, Isokyrö) omistama elinkeino- ja kehitysyhtiö. Sen keskeisimmät tehtävät ovat yritysten neuvontapalveluiden tuottaminen ja elinkeinoelämän toimintaedellytysten kehittäminen, elinkeinoelämään ja yrittäjiin liittyvien kehittämishankkeiden toteuttaminen sekä Vaasan seudun markkinointi, seutuviestinnän koordinointi ja edunvalvonta yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Yhtiön yhteydessä toimii myös Vaasanseudun Uusyrityskeskus Startia, joka on yhtiön aputoiminimi. Vaasanseudun Kehitys Oy:n liikevaihto vuonna 2017 oli 1 908 037 euroa. Tilikauden liikevoitto ennen rahoituskuluja oli 38 746 euroa. Henkilöstöön kuuluu yhteensä 22 asiantuntijaa.

Vuoden 2019 tavoitteet:

-Kaupungin strategisten elinkeino- ja innovaatiohankkeiden toteuttaminen.

-Toiminnan omarahoitusosuuden kasvattaminen.

-Vähintään 0-tuloksen saavuttaminen.

Palosaaren Yrityskeskus Oy

Yhteisön nimi	Palosaaren Yrityskeskus Oy
Kunnan omistusosuus	100 %
Toimitusjohtaja	Anne Volama
Hallituksen puheenjohtaja	Tapio Ollikainen
Hallituksen jäsenet	Ulla Salmenheimo-West, Andreas Back, Tommi Mäki, Seppo Hakala, Tellervo Vallius, Katariina Perkiömäki

Yhtiön tarkoitus on vanhojen suojeltujen kiinteistöjen saneeraus uusiin käyttösovelluksiin suojelumääräysten mukaisesti. Yhtiö myös vuokraa näitä tiloja yritysten ja kolutusta järjestävien yhteisöjen tarpeisiin. Yhtiö omistaa kolme kiinteistöä: osan puuvillatehtaasta Wolffintiellä, panimokiinteistöä Gerbyntiellä ja tehdasrakennuksen Kalastajankadulla. Lisäksi yhtiö omistaa puolet Kiinteistö Oy Vaasan ylioppilastalosta sekä isännöi ja vuokraa entisen Suomen Sokerin kiinteistöä Vaskiluodossa. Yhtiön liikevaihto tilikaudella 2017 oli 2 miljoonaa euroa ja liikevoitto noin 199 000 euroa. Henkilöstöön kuuluu keskimäärin kahdeksan henkilöä.

Vuoden 2019 tavoitteet:

- Vähintään sama tai parempi vuokrausaste verrattuna edelliseen vuoteen.

-Omistajan päätöksen mukaisen energia- ja ilmasto-ohjelman toteuttaminen mm:

- Kiinteistön lämpöenergian kulutus lämmitystarve huomioon ottaen alenee edellisvuodesta.
- Kiinteistöjen käyttöveden kulutus alenee edellisvuodesta (litraa/asukas/vrk).

-Asiakastyytyväisyys säilyy vähintään edellisen vuoden tasolla.

-Kiinteistöjen ylläpitokustannusten (€/m2) nousu enintään ylläpitokustannuksia kuvaavan indeksinousun suuruiseksi verrattuna kolmen vuoden keskiarvoon (vrt. Tilastokeskuksen kiinteistön ylläpidon kustannusindeksi).

TeeSe Botnia Oy Ab

Yhteisön nimi	TeeSe Botnia Oy Ab
Kunnan omistusosuus	71 %
Toimitusjohtaja	Henrik Vehkaoja
Hallituksen puheenjohtaja	Tapio Ollikainen
Hallituksen jäsenet	Päivi Saukkoranta, Ragnvald Blomfeldt, Lena Nystrand, Ulf Stenbacka

Vaasan kaupunki ja Vaasan sairaanhoitopiiri (VKS) ovat yhtiöittäneet teknisiä tukipalveluitaan. Kyseisiä tukipalveluja varten on rekisteröity in-house yhtiöksi TeeSe Botnia Oy Ab ja se on hoitanut 1.5.2018 lähtien Ruokapalveluita, Puhdistuspalveluita, Talotoimen tuotantoa, Hankintapalveluita, Kuljetuspalveluita ja Varastopalveluita. Vaasan kaupunki omistaa yhtiöstä 71 prosenttia ja Vaasan sairaanhoitopiiri 29 prosenttia. Henkilöstön lukumäärä on noin 700.

Vuoden 2019 tavoitteet:

-Tehokkuuden parantaminen ja kustannussäästöt

- Palvelusopimusten laatiminen ja palvelujen tuotteistaminen

-Toiminnan vakiinnuttaminen

-Yhteistyörutiinien työstäminen kaupungin kanssa

-Yhteishankintojen johtamista ja yhteistyörutiineja kehitetään yhdessä omistajien kanssa; tuotteistetaan hankintapalvelut ja kehitetään hankintapalvelujen laatua ja sisältöä; laajennetaan hankintapalvelut muille omistaja-asiakkaille.

Vaasan seudun Matkailu Oy

Yhteisön nimi	Vaasan seudun Matkailu Oy
Kunnan omistusosuus	54,1 %
Toimitusjohtaja	Max Jansson
Hallituksen puheenjohtaja	Christina Knookala
Hallituksen jäsenet	Juha Häkkinen, Ari-Pekka Soini, Petra Gästgivars-Lundberg, Susanne Slotte-Kock, Minna Niemi

Vaasan seudun Matkailu Oy aloitti toimintansa 1.1.2014. Vaasan seudun kunnat perustivat yhteisen osakeyhtiön Vaasan seudun matkailutoimintaa varten voidakseen paremmin edistää matkailua sekä koordinoidakseen kaupungin, kuntien ja matkailuelinkeinon resursseja Vaasan seudulla.

Visit Vaasan toiminnan ydin on sen omistajakaupunkien ja –kuntien tunnettuuden ja houkuttelevuuden lisääminen, koko seudun matkailupalvelujen- ja tuotteiden kehittäminen, markkinointi ja myynti sekä matkailuneuvonta. Lisäksi Visit Vaasan tehtävänä on lisätä alueella pidettävien kokousten ja kongressien määrää, ja siten edistää alueen kokous- ja kongressitilojen myyntiä sekä markkinointia niin paikallisesti kuin valtakunnallisesti. Tehtävään kuuluu lisäksi Vaasan ydinkeskustan kehittäminen myynnissä ja tapahtumissa.

Toimintavuonna liikevaihto oli noin 1 048 689 euroa (vuonna 2016 n. 1 099 914 euroa). Tilikauden tulos oli voitollinen, 115 euroa. Toimintavuoden 2017 aikana yhtiössä on ollut palkattuna 8 työntekijää.

Vuoden 2019 tavoitteet:

-Yhtiön tulos on positiivinen

-Toiminnan omarahoitusosuuden kasvattaminen

-Toiminnan vaikuttavuuden mittariston selvitys

Oy Klemetinkaari

Yhteisön nimi	Oy Klemetinkaari
Kunnan omistusosuus	61,9 %
Toimitusjohtaja	Kim Dahlbacka
Hallituksen puheenjohtaja	Tapio Ollikainen
Hallituksen jäsenet	Jari Karjalainen, Virpi Viitala

Yhtiön omistamat rakennukset on rakennettu 1940-luvulla ja ne sijaitsevat Vaasan kaupungin omistamalla tontilla osoitteessa Varastokatu 2-4. Kiinteistö toimii pääasiassa opetus-, toimisto- ja arkistotilana. Yhtiön tunnusluvut ovat heikot. Yhtiön lainat rahoituslaitoksilta olivat 31.12.2017 noin 1,4 miljoonaa euroa pysyvien vastaavien ollessa noin 3 miljoonaa euroa. Yhtiöllä ei ole omaa henkilökuntaa.

Kaupunki selvittää yhtiön myyntiä.

Kiinteistö Oy Vaasan Mäntyhovi

Yhteisön nimi	Kiinteistö Oy Mäntyhovi
Kunnan omistusosuus	70 %
Toimitusjohtaja	Birgit Mäkinen
Hallituksen puheenjohtaja	Oili Airaksinen-Rajala
Hallituksen jäsenet	Roy Syring, Niclas Palo, Kirsi Ikäheimonen (Setlementti) ja Mirjam Lehto

Yhtiön omistama kiinteistö sijaitsee osoitteessa Mäntymäentie 12. Yhtiön omistajina on Vaasan kaupunki 70 % osuudella ja Vaasan setlementti ry 30 % osuudella. Yhtiöllä ei ole omaa henkilökuntaa, vaan se toimii Koy Pikipruukin hallinnon yhteydessä.

Vuoden 2019 tavoitteet:

-Vähintään sama tai parempi vuokrausaste verrattuna edelliseen vuoteen.

-Omistajan päätöksen mukaisen energia- ja ilmasto-ohjelman toteuttaminen mm:

- Kiinteistön lämpöenergian kulutus lämmitystarve huomioon ottaen alenee edellisvuodesta.
- Kiinteistöjen käyttöveden kulutus alenee edellisvuodesta (litraa/asukas/vrk).

-Asiakastyytyväisyys säilyy vähintään edellisen vuoden tasolla.

-Kiinteistöjen ylläpitokustannusten (€/m2) nousu enintään ylläpitokustannuksia kuvaavan indeksinousun suuruiseksi verrattuna kolmen vuoden keskiarvoon (vrt. Tilastokeskuksen kiinteistön ylläpidon kustannusindeksi).

Kiinteistö Oy Teeriniemenkatu 8

Yhteisön nimi	Kiinteistö Oy Teeriniemenkatu 8
Kunnan omistusosuus	100 %
Toimitusjohtaja	Birgit Mäkinen
Hallituksen puheenjohtaja	Jukka Mäkynen
Hallituksen jäsenet	Raimo Rauhala ja Anne-Marie Viinamäki

Yhtiön omistama kiinteistö sijaitsee osoitteessa Teeriniemenkatu 8. Yhtiöllä ei ole omaa henkilökuntaa, vaan se toimii Koy Pikipruukin hallinnon yhteydessä.

Yhtiön myyntiä selvitetään.

Oy Vaasan Ekolämpö

Yhteisön nimi	Oy Vaasan Ekolämpö
Kunnan omistusosuus	100 %
Toimitusjohtaja	Jonas Nyman
Hallituksen puheenjohtaja	Jari Karjalainen
Hallituksen jäsenet	Sebastian Rönnlund

Yhtiöllä on lämpöverkkoja Suvilahdessa asuntomessualueella ja Västervikin alueella. Yhtiön liikevaihto tilikaudella 2017 oli 25 415 (27 156) euroa. Suunnitelman mukaiset poistot rasittavat tulosta 17 187 (18 481) euroa. Liiketappio kasvoi -19 902 (-14 725) euroon.

Vuoden 2019 tavoitteet:

Kaupunginhallitus on 2014 päättänyt käynnistää neuvottelut ja selvitystyön yhtiön toiminnan siirtämisestä kolmannelle osapuolelle. Työ jatkuu vuonna 2019.

Oy EduVamia Ab

Yhteisön nimi	Oy EduVamia Ab
Kunnan omistusosuus	100 %
Toimitusjohtaja	Pia Finne
Hallituksen puheenjohtaja	Ilkka Raatikainen

Hallituksen jäsenet	Christina Knookala, Martin Norrgård, Sirpa Sainio, Christer Westerback

Tilikausi 2017 oli yhtiön toinen. Oy EduVamia Ab:n tehtävänä on kehittää yksittäisten ihmisten ja työelämän asiakasorganisaatioiden osaamista, edistää maahanmuuttajien kotoutumista koulutuksen avulla sekä tarjota työelämään valmentavia ja kuntouttavia palveluja. Tilikauden liikevaihto 2017 oli 2 997 000 euroa ja tilikauden voitto oli 495 335 euroa. Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä on 16.

Vuoden 2019 tavoitteet:

-Yhtiön toiminta sopeutuu kilpailutuksiin kannattavuutta heikentämättä.

-Yhtiön markkinaosuus kasvaa (liikevaihdon kehitys).

Mico Botnia Oy Ab

Yhteisön nimi	Mico Botnia Oy Ab
Kunnan omistusosuus	32,3 %
Toimitusjohtaja	Juha Suikkanen
Hallituksen puheenjohtaja	Jan Finne
Hallituksen jäsenet	Lena Nystrand, Anne Ekstrand, Kent-Ole Qvisén, Jan-Erik Backa, Kaj Suomela, Carina Storhannus, Rabbe Eklund

Pohjanmaan maakunnan kunnille ja kuntayhtymille hallinnollisia tukipalveluita tuottava yhtiö. Yhtiö on perustettu 1.1.2018, ja se aloitti toimintansa 1.5.2018. Yhtiö hoitaa talous- ja palkkapalveluita, ICT-palveluita sekä tulkki- ja käännöspalveluita.

Vuoden 2019 tavoitteet:

-Tehokkuuden parantaminen ja kustannussäästöt

- Palvelusopimusten laatiminen ja palvelujen tuotteistaminen

-Toiminnan vakiinnuttaminen

-Yhteistyörutiinien työstäminen kaupungin kanssa

BotniaLab Oy

Yhteisön nimi	BotniaLab Oy
Kunnan omistusosuus	100 %
Toimitusjohtaja	-
Hallituksen puheenjohtaja	Christer Hangelin
Hallituksen jäsenet	Anna Mügge, Tiia Tervo, Henry Niemi

Yhtiön liiketoiminta on myyty tammikuussa 2018. Suunnitellaan yhtiön purkamista.

Kiinteistö Oy Myllynranta

Yhteisön nimi	Kiinteistö Oy Myllynranta
Kunnan omistusosuus	100 %
Toimitusjohtaja	-
Hallituksen puheenjohtaja	Tapio Ollikainen
Hallituksen jäsenet	Marja Ylisalmi

Yhtiöllä ei ole ollut toimintaa viime vuosien aikana.

NLC Vaasa Oy

Yhteisön nimi	NLC Vaasa Oy
Kunnan omistusosuus	Vaasa 60 % (Mustasaari 40 %)
Toimitusjohtaja	Markku Järvelä
Hallituksen puheenjohtaja	Markku Järvelä (Vaasa)
Hallituksen jäsenet	Anita Niemi-Iilahti (Vaasa), Anne-Marie Viinamäki (Vaasa), Caj-Erik Karp (Mustasaari) ja Rune Westergård (Mustasaari)

Yhtiön toiminnan kohteena on kiinteistöjen, rakennusten ja rakenteiden omistaminen ja hallinnoiminen Vaasan kaupungin ja Mustasaaren kunnan välisellä rajalla sijaitsevalla logistiikka-alueella. Yhtiö voi myös toimia Vaasan ja Mustasaaren logistiikka-alueen infrastruktuuri- ja kehittämisyhtiönä. Henkilöstön lukumäärä vuonna 2017 oli yksi.

Vuoden 2019 tavoitteet:

-Teollisuustoimijoiden hankkiminen alueelle

Kiinteistö Oy Cargo Apron

Yhteisön nimi	Kiinteistö Oy Cargo Apron
Kunnan omistusosuus	83 %
Toimitusjohtaja	-
Hallituksen puheenjohtaja	Tomas Häyry (Vaasan kaupunki)
Hallituksen jäsenet	Susanna Slotte-Kock (Vaasan kaupunki), Petri Lampi (Finavia)

Yhtiöllä ei ole ollut toimintaa viime vuosien aikana.

Vaasan Pysäköinti Oy

Yhteisön nimi	Vaasan Pysäköinti Oy
Kunnan omistusosuus	100 %
Toimitusjohtaja	-
Hallituksen puheenjohtaja	Pertti Hällilä
Hallituksen jäsenet	Marja Ylisalmi ja Markku Järvelä

Yhtiöllä ei ole ollut toimintaa viime vuosien aikana.

2. LIIKELAITOSTEN VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Valtuusto asettaa liikelaitoksille sitovat tavoitteet, jotka esitetään tässä talousarviokirjan osiossa. Talousarviokirjan liikelaitoskohtaisissa tiedoissa esitetään johtokuntien esitykset talousarvioksi. Valtuuston hyväksyttyä kaupungin talousarvion ja sitovat tavoitteet, vahvistavat johtokunnat liikelaitosten talousarviot.

Valtuusto asettaa liikelaitoksille sitovia tavoitteita kolmella osa-alueella:

1. Sijoitetun pääoman tuloutustavoite on perittävä korvaus peruspääomalle.
2. Toiminnan tuottavuuden ja taloudellisuuden tavoite asetetaan toiminnallisena ylijäämätavoitteena (liikeylijäämä ilman poistoja).
3. Valtuusto ohjaa investointien kokonaismäärää, Vaasan Talotoimella vuotuisen kokonaismäärärahan ohella sitovana ovat hankekohtaiset määrärahat (ylivuotinen määräraha).

Sitovat tavoitteet liikelaitoksittain

Liikelaitos	**Tuloutustavoite €**	**Liikeylijäämä ilman poistoja €**	**Investoinnit netto €**
Vaasan Vesi	1 400 000	6 757 000	6 150 000
Vaasan Aluetyöterveys 1)	23 000	448 700	-
Vaasan Talotoimi 2)	19 644 500	26 964 200	13 665 000
Pohjanmaan Pelastuslaitos 3)			
- Pelastustoimi	0	630 000	630 000
- Ensihoitopalvelut	0	0	0

1) Kuntalain mukaan terveydenhuoltolain mukaiset sairaanhoito ja muut terveydenhuoltopalvelut on yhtiöitettävä 1.1.2019 lukien.

2) Vaasan Talotoimen tuloutustavoite 19 644 500 € koostuu keskushallinnolle tuloutettavasta pääomavuokran osasta. Tuloutustavoitteen määrä vahvistetaan vuosittain talousarviossa.

3) Pohjanmaan Pelastuslaitoksen sitovana tavoitteena on pelastustoimessa kuntaosuuksien yhteismäärä 11 095 400 €, johon sisältyy investointien nettomenoa vähintään 630 000 €.

Talousarvion sivuilla 164-179 olevat liikelaitosten talousarviot ovat johtokuntien esitysten mukaiset. Liikelaitosten johtokuntien on joulukuussa vahvistettava talousarvot, joiden perustana ovat valtuuston päättämät sitovat tavoitteet.

IV VUODEN 2019 TALOUSARVION TÄYTÄNTÖÖNPANO-OHJEET

KÄYTTÖSUUNNITELMAT

Valtuusto hyväksyy talousarvion määrärahat tulosaluetasolla. Lautakuntien ja johtokuntien (jatkossa lautakunta) tulee tammikuussa tarkistaa käyttösuunnitelmat sekä toiminnalliset tavoitteet vastaamaan valtuuston myöntämiä määrärahoja. Liikelaitoksille valtuusto vahvistaa sitovat tavoitteet. Liikelaitosten johtokunnat vahvistavat talousarvion niin, että asetetut sitovat tavoitteet saavutetaan.

Käyttösuunnitelmat hyväksyessään lautakuntien on varmistettava, että lakisääteiset velvoitteet pystytään hoitamaan. Talousarvion toteuttaminen edellyttää tiukkaa talouden seurantaa ja jatkuvaa kustannusten hallintaa. Kaupunginhallitus antaa hallintokunnille talousarvion noudattamiseen lisäohjeistusta (talousarvion noudattamisohjeet).

Käyttösuunnitelmat käsitellään kaupunginhallituksessa helmikuussa.

KOKONAISVASTUU TOIMINNASTA JA TALOUDESTA

Tilivelvollisia ovat kuntalain ja kaupunginvaltuuston päätöksen mukaan lautakuntien ja johtokuntien jäsenet, tulosaluejohtajat ja esittelijöinä toimivat viranhaltijat. Valtuuston vahvistamien määrärahojen ja niiden perusteiden ja tuloperusteiden noudattaminen kuuluu tilivelvollisuuden piiriin.

Lautakunta ei saa ylittää myönnettyä kokonaismäärärahaa; samoin on huolehdittava siitä, että valtuuston vahvistamat tuloperusteet toteutuvat. Talousarvioon sisällytetyt ja määrärahoissa huomioidut uudelleenarviointitoimenpiteet tulee toteuttaa. Jos vuoden aikana määrärahoihin kohdistuu ylityspaineita, on toimintaa uudelleen arvioimalla turvattava määrärahojen riittävyys. Ylitys, joka johtuu ulkoisen toimintaympäristön muutoksesta ja on niin suuri, että sitä ei toimintaa uudelleen arvioimallakaan pystytä kattamaan, on välittömästi tuotava kaupunginhallituksen käsittelyyn kokonaistalouden vaikutusten arvioimiseksi ja mahdollisten tasapainotustoimenpiteiden käynnistämiseksi. Vuoden alkupuolella määrärahoja tulee käyttää vain välttämättömiin hankintoihin, jotta talousarvioon jää liikkumavaraa myös vuoden loppupuolelle.

Tulot on kannettava nopeasti laskutusperusteen syntymisen jälkeen; ostolaskut maksetaan vasta eräpäivänä rahoituskustannusten minimoimiseksi, samoin käteisalennusten saanti on varmistettava.

MÄÄRÄRAHOJEN SITOVUUS, TALOUDEN OHJAUS JA TASAPAINOVAATIMUKSET

1. Käyttötalouden määrärahat
1.1 Bruttoyksiköt

Valtuuston toimielimelle vahvistama määräraha sitoo hoitamaan toiminnan määrärahan sallimissa rajoissa tavoitteet saavuttaen.

<u>Valtuustoon nähden sitova</u> määräraha on toimielimelle vahvistettu toimintameno.
Määrärahojen käyttötarkoituksen muutoksia voidaan tehdä seuraavasti:

* Tulosalueiden välisistä muutoksista päättää lautakunta.
* Lautakuntien välisistä muutoksista päättää kaupunginhallitus.
* Tulosaluetasoa alemmista <u>sitovuuksista</u> päättää lautakunta.

Määrärahaan voidaan lisäksi vahvistaa erityissitovuuksia, jotka on esitetty ao. tulosalueen perustelutekstin lopussa.

1.2. Nettoyksiköt

1.2.1 Tukipalveluyksiköt

Tukipalvelujen toiminnan ja talouden ohjauksen periaatteista säädetään kaupunginhallituksen vahvistamissa tukipalvelujen ohjauksen ja arvioinnin menettelytapaohjeissa.

Nettoyksikköinä (ylivuotinen netto) toimii Vaasan Graafiset palvelut. Muut tuotannolliset tukipalvelut on yhtiöitetty v. 2018.

Nettoyksikön ohjausväline on tulos- ja rahoituslaskelma. Rahoituslaskelma laaditaan, mikäli nettoyksiköllä on investointimenoja, jotka sen tulee kattaa tulorahoituksellaan; muutoin tulosta seurataan tuloslaskelman avulla.

Sitova taloudellinen tavoite:
- jos yksikön tulos-/rahoituslaskelma on tilinpäätöksessä alijäämäinen tai talousarvion laatimisvuoden ennuste näyttää alijäämää, on tämä alijäämä katettava viimeistään kolmen seuraavan vuoden aikana.
- tukipalveluyksikön jatkuva tai pidempiaikainen ylijäämän tuottaminen tulee perustua hyväksyttyyn investointisuunnitelmaan.

Nettoyksikkönä toimivat tuotannolliset tukipalvelut ja investointien rahoitus:

- Vaasan Graafiset palvelut: ei investointimenoja, tulosta seurataan tuloslaskelmalla

Tukipalveluyksikköjen investointimäärärahan sitovuudessa noudatetaan kohdassa 4. esitettyjä investointimäärärahojen sitovuuksia.

1.2.2. Muut nettoyksiköt

Lukiokoulutus

A. Opetustoiminta
Sitova taloustavoite: Valtionosuusnormin mukaiset kustannukset €/oppilas ovat korkeintaan valtionosuusnormin suuruiset.

Toimintaan sovelletaan ylivuotista nettobudjetointia. Valtuustoon nähden sitovana, tilinpäätöksessä todettu normihinnan ylitys (”alijäämä”) tulee kattaa kahden seuraavan vuoden aikana. Normihinnan alituksen (”ylijäämä”) kertymistä ei rajoiteta.

Ali- ja ylijäämän kertymistä seurataan erillisellä laskelmalla.

B. Maksupalvelutoiminta
Sitova nettomeno on toiminnan kattaminen toimintatuloilla. Alijäämä voidaan kattaa opetustoiminnassa syntyneellä ylijäämällä. Ylijäämän kertymistä ei rajoiteta.

Ammatillinen koulutus
Ammatillisen koulutuksen osalta valtion talousarviossa päätetään vuosittain koulutuksen järjestäjän tavoitteellinen opiskelijavuosien määrä, joka perustuu valtion talousarvioon otettavaan määrärahaan. Tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä ei saa alittaa järjestämisluvassa määrättyä opiskelijavuosien vähimmäismäärää. Rahoituksena myönnetään laskennallisin perustein perus-, suoritus- ja vaikuttavuusrahoitusta sekä lisäksi strategiarahoitusta.

Vamia on ylivuotisessa nettobudjetoinnissa oleva yksikkö, jolle laaditaan informatiivinen tuloslaskelma ja rahoituslaskelma.

Talouden ohjauksessa noudatetaan soveltuvin osin tukipalvelujen ohjauksen ja arvioinnin menettelytapaohjeita. Sitova taloudellinen tavoite on: jos yksikön tulos-/rahoituslaskelma on tilinpäätöksessä alijäämäinen tai talousarvion laatimisvuoden ennuste näyttää alijäämää, on tämä alijäämä katettava viimeistään kolmen seuraavan vuoden aikana. Ylijäämän kertymistä ei rajoiteta.

Investointimäärärahan sitovuudessa noudatetaan kohdassa 4. esitettyjä investointimäärärahojen sitovuuksia.

Vaasan kaupunginteatteri

Ylivuotisessa nettobudjetoinnissa oleva yksikkö; sitova nettomeno vahvistetaan vuotuisissa budjeteissa. Yli-/alijäämän kertymistä seurataan nettolaskelmalla.

Talouden ohjauksessa noudatetaan soveltuvin osin tukipalvelujen ohjauksen ja arvioinnin menettelytapaohjeita. Sitova taloudellinen tavoite on: jos yksikön tulos-/rahoituslaskelma on tilinpäätöksessä alijäämäinen tai talousarvion laatimisvuoden ennuste näyttää alijäämää, on tämä alijäämä katettava viimeistään kolmen seuraavan vuoden aikana.

2. Harkinnanvaraisiin avustuksiin perustuvat määrärahat ja tilaustyötilit

Seuraavien määrärahojen osalta noudatetaan vuotuista nettomenositovuutta, jolloin nettomenon tulee olla 0 €. Näiden määrärahojen muutoksista päättää kaupunginhallitus.

1. Avustuksiin ja korvauksiin perustuvat määrärahat, jotka saadaan vuoden aikana kohteisiin, joiden toteuttaminen edellyttää vastaavan menomäärärahan käyttämistä.

2. Tilaustyö-, maksu- ja myyntipalveluyksiköt, jotka kattavat toimintatuloilla toimintamenonsa.

Määrärahojen budjetointi ja seuranta on vuoden aikana järjestettävä omana tulosyksikkönä tai ainakin omana laskentakohteena, jolloin nettomenon toteutuminen voidaan todentaa.

3. Investointimäärärahat

Investointiosan määrärahat vahvistetaan talousarviossa toimielimille omaisuusryhmittäin. Investointiosan määrärahojen tulosyksikkökohtainen käyttösuunnitelma on vahvistettava tammi-helmikuun aikana.

Valtuustoon nähden sitovana määrärahana on:

Aineettomat hyödykkeet: tulosyksikkötaso.
Julkinen käyttöomaisuus so. kiinteät rakenteet ja laitteet: tulosyksikkötaso
Koneet ja kalusto so. poistonalainen irtain omaisuus: toimielintaso. Nettobudjetointiyksiköiden poistonalaisen irtaimen omaisuuden sitova määräraha on yksikölle talousarviossa vahvistettu määräraha.
Maa- ja vesialueet: tulosyksikkötaso
Osakkeet ja osuudet: tulosyksikkötaso
Rakennukset: tulosyksikkötaso.
Sitovuustason ylittävistä määrärahan käyttötarkoituksen muutoksista päättää kaupunginhallitus (alle 500 000 €) ja valtuusto (yli 500 000 €). Maanvaihtokauppoihin liittyvät määrärahamuutokset, joihin ei liity rahasuorituksia päättää kaupunginhallitus.

4. Liikelaitokset

Kuntalain mukaisina liikelaitoksina toimivat Vaasan Talotoimi, Vaasan Vesi, Pohjanmaan pelastuslaitos ja Vaasan Aluetyöterveys. Liikelaitokselle laaditaan tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase.

Liikelaitosten talousarvion ja –suunnitelman laatimista sekä liikelaitosta sitovia eriä kunnan talousarviossa koskevat määräykset sisältyvät kuntalakiin.

Kaupungin talousarvioon sisältyvät liikelaitoksia sitovat tavoitteet on esitetty sivulla 34.

Investointimäärärahat: valtuustoon nähden sitovana on liikelaitoksen investointeihin talousarviovuonna varattu kokonaismääräraha, kuitenkin siten kuin talousarvion luvussa III on erikseen tavoitteet asetettu.

MÄÄRÄRAHAPERUSTEIDEN NOUDATTAMINEN

Talousarvion toteuttamisessa on noudatettava valtuuston ja lautakunnan käyttösuunnitelmassa vahvistamia perusteita. Toimintasuunnitelmaa voidaan muuttaa, mikäli muuttuneet olosuhteet sitä välttämättä vaativat. Valtuuston määrärahaperusteluissa vahvistaman toimenpiteen saa muuttaa kaupunginhallitus ja suurempien periaatteellisten toimenpiteiden osalta valtuusto.

Mikäli toimintaan saadaan valtionosuutta, on ennen toimenpiteen suorittamista varmistettava, että valtionosuus saadaan vahvistetun suuruisena.

Lautakunnat eivät saa

- osoittaa määrärahoja talousarviovuoden aikana talousarvioon sisältymättömän toimintamuodon aloittamiseen,
- osoittaa määrärahoja talousarvioon sisältymättömän palvelutason nostamiseen tai palvelujen laajentamiseen,
- tehdä yli vuoden kestäviä leasing- tai vuokrasopimuksia.

HENKILÖSTÖMÄÄRÄRAHAT SEKÄ HENKILÖSTÖSUUNNITTELU

Kaupunginhallitus antaa määräykset henkilöstöresurssien ohjauksesta ja mahdollisista sitovuusmääräyksistä. Lautakunnan tulee vastata kokonaismäärärahansa riittävyydestä, johon kuuluvat myös henkilöstömäärärahat.

Lautakunnan on vuosittain päivitettävä henkilöstösuunnitelma, jossa kartoitetaan henkilöstörakenne, tulevan toiminnan vaatima rakenne ja lähtövaihtuvuus. Vapautuvien virkojen ja toimien täyttämismenettelyssä sekä määräaikaisen henkilökunnan palkkaamisessa noudatetaan yleisjaoston ja kaupungin johtoryhmän päätöksiä sekä muita annettuja ohjeita.

SEURANTA

Tulosalueiden tulee antaa lautakunnille selvitys sitovien taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta sekä tilinpäätösennuste. Tarvittaessa on esitettävä toimenpiteet määrärahan ylityspaineiden kattamiseksi.

Aikataulu:
- käyttösuunnitelmien tarkistus tammikuussa
- Huhti- ja elo- ja syyskuun lopun tilanteista talous-, toiminta- ja henkilöstöraportti sisältäen tilinpäätösennusteen.
- Keskitetysti raportoidaan kaupunginhallitukselle talouden toteutumatilanteesta kuukausittain.

Talous- ja omistajaojaus raportoi kaupunginhallitusta ja valtuustoa kokonaistalouden toteutumasta vastaavina ajankohtina.

Valtuustoon nähden sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen raportoidaan 31.8. toteutumatilanteesta ja tilinpäätöksessä.

ARVONLISÄVEROKÄYTÄNTÖJEN OIKEELLISUUDEN VARMISTAMINEN

Hallintokuntien tulee toiminnassaan varmistaa arvonlisäverokäytäntöjen oikeellisuus. Erityisesti uuden toiminnan käynnistämisen yhteydessä on selvitettävä oikea arvonlisämenettely.

VASTUUHENKILÖT

Lautakuntien on vuosittain määrättävä henkilöt, jotka sen puolesta hyväksyvät tositteet, ellei hyväksyjää ole määrätty hallinto- tai toimintasäännössä. Hyväksyjän on tarkistettava, että tosite täyttää annetut vaatimukset ja että käytettävissä olevaa määrärahaa ei ylitetä.

TILAPÄISLUOTTO

Kaupunginhallitus oikeutetaan ottamaan tilapäisluottoa maksuvalmiuden turvaamiseksi enintään 60 milj. €.

LEASINGRAHOITUS

Leasingrahoituksen hankinnasta on säädetty keskushallinnon toimintasäännössä. Lisäksi talousjohtajalla on valtuus tehdä sosiaali- ja terveystoimen hankintoihin liittyvät leasingrahoitussopimukset 300.000 euroon saakka siten kuin kaupunginhallitus on erikseen päättänyt.

V KÄYTTÖTALOUSOSA

MÄÄRÄRAHAT JA TULOARVIOT

1. KÄYTTÖTALOUSOSA, KAUPUNKI sivut 44 - 161

2. KÄYTTÖTALOUSOSA, LIIKELAITOKSET sivut 164 - 179

Käyttötalousosassa tulosaluekohtaisen perustelun jälkeen on esitetty toimintatuotot ja -kulut sekä toimintakate. Määrärahan sitovuuksia on tarkemmin selvitetty osassa IV Vuoden 2019 talousarvion täytäntöönpano-ohjeet sivuilla 35-39.

Vuodesta 2012 lukien sairausvakuutuskorvaukset on budjetoitu yhtenä eränä varausmäärärahoihin palkkavaraukseen liikelaitoksia ja nettoyksiköitä lukuun ottamatta. Toteutumat kirjataan vuoden aikana entiseen tapaan hallintokuntien tileille. Palkkavaraukseen budjetoidusta tuloarviosta siirretään hallintokuntien talousarvioon toteutumaa vastaava summa, jolloin tilinpäätöksessä sairausvakuutuskorvausten budjetointi ja toteutuma vastaavat toisiaan.

KÄYTTÖTALOUS

Toimiala/Toimielin	Tulosalueet	Sivu
Keskusvaalilautakunta	100 Vaalit	44
Tarkastuslautakunta	110 Tarkastustoimi	45
KESKUSHALLINTO		
Kaupunginvaltuusto	120 Kaupunginvaltuusto	46
Kaupunginhallitus	130 Kaupunginhallitus	48
	131 Hallintopalvelut	51
	133 Henkilöstöpalvelut	55
	134 Talous- ja omistajaohjaus	59
	135 Kaupunkikehitys	61
	136 Kaavoitus	63
	140 Avustukset	66
	141 Jäsenmaksut	67
	142 Osuudet	67
	143 Varausmäärärahat	68
	144 Keskitetysti hallinoitavat kustannukset	69
	145 Työllistäminen	69
	146 Osuudet eriytetyssä kirjanpidossa oleviin liikelaitoksiin sekä liike- ja maksupalvelutoimintaan kohdistettavat kustannukset	72
	148 Taseyksikkö Elisa Stadion	72
	160 Yhtiömuotoisesti tuotettavat ruoka- ja materiaalipalvelut	73
Vähänkyrön aluelautakunta	150 Lautakunnan hallinto ja yhteiset	75
	151 Yhteispalvelupiste Vähäkyrö	76
	152 Kyrönmaan työpaja Arpeeti	76
SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN TOIMIALA		78
Sosiaali- ja terveyslautakunta	200 Sosiaali- ja terveystoimen yhteiset ja tekniset tukipalvelut	81
	210 Sosiaalityö ja perhepalvelut	83
	220 Koti- ja laitoshoito	87
	230 Terveyspalvelut	90
	239 Erikoissairaanhoito	95
	240 Yhteistoiminta-alue Laihia	96
SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA		100
Kasvatus- ja opetuslautakunta	302 Varhaiskasvatus	105
	305 Esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaukset	111
	306 Suomenkielinen perusopetus	112
	307 Ruotsinkielinen perusopetus	115
Koulutuslautakunta	312 Vaasan Lyseon lukio	119
	313 Vasa Gymnasium & Vasa Svenska Aftonläroverk	121
	315 Vamia	123
	355 Nuorisopalvelut	125
	443 Vaasan kaupungin opistot	128
Kulttuuri- ja liikuntalautakunta	351 Liikuntapalvelut	131
	363 Vaasan kaupungin museot	133
	373 Kulttuuri- ja kirjastopalvelut	136
	380 Vaasan kaupunginorkesteri	139
	381 Vaasan kaupunginteatteri	141
TEKNINEN TOIMIALA		143
Rakennus- ja ympäristölautakunta	500 Rakennusvalvonta	147

	501 Ympäristönsuojelu	148
	503 Terveysvalvonnan yhteistoiminta-alue	150
	504 Eläinlääkintähuollon yhteistoiminta-alue	151
Tekninen lautakunta	510 Yhteispalvelut	153
	511 Kiinteistötoimi	153
	512 Kuntatekniikka	157
Vaasan seudun jätelautakunta	580 Jätelautakunta	160
LIIKELAITOKSET		163
Pohjanmaan Pelastuslaitos-liikelaitoksen johtokunta	650 Pohjanmaan Pelastuslaitos	164
Vaasan Vesi -liikelaitoksen johtokunta	660 Vaasan Vesi	169
Vaasan Aluetyöterveyshuollon johtokunta	670 Vaasan Aluetyöterveys	172
Vaasan Talotoimi -liikelaitoksen johtokunta	680 Vaasan Talotoimi	175

KESKUSVAAALILAUTAKUNTA

100 VAALIT

Toiminta-ajatus

Kunnan keskusvaalilautakunta on lakisääteinen kunnallinen lautakunta, joka toimii sekä kunnallisvaaleissa että valtiollisissa vaaleissa.

Toimintaympäristö 2019-2021

Keskusvaalilautakunnan toimintaa ohjaavat vaali- ja puoluelainsäädäntö sekä muut kunnan toimintaa ohjaavat lait ja asetukset.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Keskusvaalilautakunta järjestää suunnittelukaudella 2019-2021 eduskuntavaalit 14.4.2019, Europarlamenttivaalit 26.5.2019 ja mahdollisesti myös maakuntavaalit toukokuussa 2019, mikäli hallituksen esitys sote- ja maakuntauudistukseksi hyväksytään syksyllä 2018. Vuonna 2020 ei järjestetä säännönmukaisia vaaleja, mutta vuoden 2021 huhtikuussa järjestetään kuntavaalit.

Keskusvaalilautakunta järjestää sekä ennakkoäänestyksen että varsinaisen vaalipäivän äänestyksen. Valtio korvaa kunnille valtiollisissa vaaleissa aiheutuneita menoja ennakkoäänestyksen järjestämisestä kertakorvauksena. Valtioneuvosto päättää korvauksen määrästä vaalien jälkeen. Vuoden 2018 presidentinvaaleissa korvaus oli 2,2 €/äänioikeutettu.

Vuoden 2019 talousarvio on laadittu kahdelle valtiolliselle vaalille. Mahdollisille maakuntavaaleilla on laadittu erillinen talousarvio.

Keskeisenä tavoitteena keskusvaalilautakunta tekee toimenpiteitä äänestysaktiivisuuden nostamiseksi järjestämällä ennakkoäänestyspaikat mahdollisimman lähelle paikkoja, joissa äänestäjät yleensä liikkuvat sekä järjestämällä äänestyspäivän paikkoihin mahdollisuuden kuitata koneellisesti äänestyksiä jonojen välttämiseksi.

Keskusvaalilautakunnalla ei ole vakituista henkilöstöä vaan se palkkaa tarvittavaa tilapäistä henkilöstöä vaaleja varten.

Tuloslaskelma

1000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot		342	342
Toimintamenot	- 160	- 425	- 442
Toimintakate	- 160	- 83	- 100

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Toiminta-ajatus

Kaupunginvaltuuston alainen tarkastuslautakunta huolehtii hallinnon ja talouden ulkoisen tarkastuksen järjestämisestä ja valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Tarkastuslautakunta arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet sekä onko palvelutoiminta järjestetty tarkoituksenmukaisesti.

Toimintaympäristö 2019-2021

Tarkastuslautakunta toteuttaa talousarviossa ja –suunnitelmassa tehtyjen sitovien tavoitteiden arviointia. Vuonna 2015 voimaan astunut kuntalaki ja niistä tarkastustoimintaan aiheutuvat tehtävät huomioidaan tarkastuslautakunnan työskentelyssä.

Toiminnan painopistealueet

Arvioida kaupungin sitovien tavoitteiden ja resurssien tuloksena syntyvät tulokset. Kaupungin palvelutoimintaa arvioidaan suhteessa sitoviin tavoitteisiin. Palveluprosessien laadun ja tuloksellisuuden arviointiin kiinnitetään huomiota.

110 TARKASTUSTOIMI

Toiminta-ajatus

Tulosalue sisältää tarkastuslautakunnan, ulkoisen tilintarkastuksen (ostopalvelu) ja tarkastusyksikön toiminnan.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

A. Tarkastuslautakunta toimii kaupunginvaltuuston alaisena ja valmistelee valtuustolle toimialaansa kuuluvat asiat. Kuntalain nojalla lautakunta
   - antaa vuosittain valtuustolle arviointikertomuksen edellisen tilikauden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta, jotka perustuvat kaupungin strategiaan,
   - valvoo kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

B. Ulkoinen tilintarkastaja tarkastaa kuntalain nojalla:
   - onko kaupungin hallintoa hoidettu lain ja valtuuston asettamien päätösten mukaisesti;
   - antavatko kaupungin tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta;
   - Ovatko valtionosuuksien perusteista ja käytöstä annetut tiedot oikeita;
   - Onko kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

C. Tarkastusyksikkö valmistelee tarkastuslautakunnalle esiteltävän arviointikertomuksen ja muut arviointiin liittyvät asiat sekä avustaa tarkastuslautakuntaa tilintarkastajan työn yhteensovittamisessa.

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Tarkastuslautakunnan toiminta (arviointi, tilintarkastuksen järjestäminen)	307 pv	321 pv	271,5 pv	285 pv	285 pv
Ulkoinen tilintarkastus	80,05 pv	66,20 pv	77,31 pv	80 pv	80 pv

Keskeiset talouden tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Ulkoinen tilintarkastus, ostopalvelu /1000€	31,8	35,4	35,4

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
	Arviointikertomus vuodelta 2018	Toteutunut
	Arviointisuunnitelma	Toteutunut

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
	Sidonnaisuusrekisterin ylläpito	Toteutunut
	Avainhenkilöriski	Ei poikkeustoimia henkilöstöjärjestelyjen osalta

Tuloslaskelma

1000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot			
Toimintamenot	**- 250**	**- 273**	**- 273**
Toimintakate	**- 250**	**- 273**	**- 273**

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö	31.12.2017	TA 2018	TA 2019
Vakituiset	2	2	2
- kokoaikaiset	2	2	2

120 KAUPUNGINVALTUUSTO

Toiminta-ajatus

Kaupunginvaltuusto toimii kaupungin ylimpänä päätöksentekoelimenä, päättää Vaasan toiminnan suuntalinjoista sekä kuntalaisille järjestettävien palveluiden määrästä ja laadusta. Kaupungin strategia on valtuuston keskeisin väline kaupungin toiminnan ja talouden pitkäjännitteisessä johtamisessa. Valtuusto hyväksyy talousarviossa ja -suunnitelmassa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupungin toimialoille sekä päättää toiminnan rahoituksesta. Kaupunginhallitus vastaa kaupunginvaltuuston päätösten valmistelusta ja täytäntöönpanosta. Kaupunginvaltuuston valitsemat lautakunnat järjestävät palvelut valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti.

Toimintaympäristö 2019-2021

- Talous osoittaa elpymisen merkkejä, mutta Vaasan haasteena on työpaikkojen määrän saaminen jälleen nousuun.
- maakuntauudistus
- kuntaliitosasiat
- valtion säästötoimenpiteet ja valtionhallinnon uudistaminen
- uuden kuntalain edellytykset kuntatalouden pitämiseksi tasapainossa sekä palvelurakenteen uudistaminen
- uuden kuntalain edellyttämät konserniohjauksen muutokset

- kasvukeskusten vetovoiman lisääntyminen ja kasvu, jolloin muuttoliikkeeseen vaikutetaan mm. työpaikkatarjonnalla, asemakaavoituksella sekä tonttien tarjonnalla ja asuntotuotannolla sekä palveluiden markkinoinnilla
- kaupungin henkilöstön ikääntyminen ja eläköityminen ja lähtövaihtuvuus aiheuttavat haasteita osaamisen hallintaan ja työhyvinvointiin.
- ilmastonmuutoksen ja sen trendien sekä säädösten vaikutukset vaasalaisiin yrityksiin ja kaupungin omaan toimintaan

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Kaupungin vision ja strategisten linjausten toimeenpano ja valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden asettaminen ja seuraaminen toimialoille, tulosalueille ja palveluille. Tavoitteiden toteumaa seurataan puolivuosittain.

Vaasan kaupungin konserniohjauksen vahvistaminen ja toimintaohjelmien ohjausvaikutuksen kehittäminen ja talouden tasapainottaminen vuoteen 2020 mennessä.

Maakuntauudistuksen vaikutusten huomioiminen kaupungin palvelutoiminnassa ja henkilöstössä. Kuntaliitosneuvottelujen eteenpäin vieminen.

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Valtuuston kokoukset ja sem.	11	9	9	12	12
Päätökset lkm	131	124	139	140	140

Keskeiset talouden tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2017	TP 2018	TA 2019
Kustannukset € / kokous	46 555	40 850	38 075
Kustannukset € / asukas	6,2	6,76	6,76

Sisäinen valvonta

Valtuuston päätösten oikeudellinen valvonta tapahtuu kaupunginhallituksen täytäntöönpanopäätösten yhteydessä. Valtuuston päätöksiin on valitusoikeus.

Tuloslaskelma

1000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	**1**	**1**	**1**
Toimintamenot	**- 419**	**- 457**	**- 457**
Toimintakate	**- 418**	**- 456**	**- 456**

Henkilöstö 2017-2019

Kaupunginvaltuuston alaisuudessa ei ole omaa henkilöstöä**.**

130 KAUPUNGINHALLITUS

Toiminta-ajatus

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kaupungin etua sekä hoitaa kaupungin ulkoisia suhteita. Kaupunginhallitus reagoi aktiivisesti toimintaympäristön muutoksiin.

Toimintaympäristö 2019-2021

Epävarmuus maailman ja Suomen taloudessa helpottunut merkittävästi ja vaikuttaa myös energiasektoriin ja siten vaasalaisiin yrityksiin. Talouden suotuisan kehityksen ennustetaan jatkuvan vaikkakin hieman vuotta 2018 pienempänä. Epävarmuutta luo kuitenkin maailmalla käynnissä olevat vastakkainasettelut mm. uusien tullien muodossa. Kotimaassa valtion toimenpiteiden ja erityisesti maakunta- ja sote-uudistusten mahdollinen toteutuminen ja niiden vaikutuksia kuntien toimintaan ja talouteen on vaikea ennustaa. Kuntien yhteistyö Vaasan seudulla ja mahdolliset kuntaliitokset tulevat muuttamaan merkittävästi Vaasan toimintaympäristöä. Kuntatalouden ennustamattomuus ja tasapaino-ongelmat sekä palvelurakenteen muutokset aiheuttavat myös Vaasan talouteen epävarmuutta. Valtion toimenpiteet kuntien normipurkujen osalta ovat edistyneet vaatimattomasti. Kasvukeskusten vahvistuminen on ilmeistä ja Vaasan on nyt selkeästi oltava myös jatkossa kasvukeskusten joukossa ja Vaasan seudun kehitystä on eri yhteyksissä pidetty maamme parhaana, joskin seudun työpaikkojen väheneminen on pysäyttänyt aiempien vuosien voimakkaan väestön kasvun. Odotettavissa on kuitenkin väestön kasvua, sillä trendinä on ollut se, että energiasektorin kasvu ja kehittyminen tulee aina muutamia vuosia nousukauden alun jälkeen. Väestön ikärakenteen nousu vaikuttaa palvelutarpeeseen ja -rakenteeseen sekä myös maahanmuutto. Kaupungin henkilöstön ikääntyminen ja eläköityminen ovat toimintavuosien aikana huipussaan. Uuden henkilöstön rekrytointi nuorentaa henkilöstön keski-ikää.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Kaupunginhallitus huolehtii siitä, että kaupungin strategia pannaan täytäntöön ja seuraa määräajoin sen tavoitteiden, mittarien ja toimenpiteiden toteutumista. Uuden luottamushenkilöorganisaation toimivuutta seurataan ja tehdään siihen tarvittavia muutosehdotuksia. Hallintoa ja sen tuottavuutta kehitetään palvelurakenteita ja tukipalveluita uudistamalla. Samalla kehitetään ja uudistetaan toiminnallisia ja hallinnollisia prosesseja. Kaupunginhallitus ohjaa ja seuraa aktiivisesti konserniyhteisöjen toimintaa ja antaa linjauksia omistajaohjauksen avulla.

Kaupunginhallitus panostaa erityisesti toiminnan, talouden ja henkilöstön ohjaukseen ja seurantaan. Tätä edellyttää mm. kumulatiivisen alijäämän kattamisvaade vuoden 2020 loppuun mennessä. Positiiviseen muuttoliikkeeseen ja väestön kasvuun vaikutetaan mm. markkinoimalla yhdessä Vasekin ja Visit Vaasan kanssa Vaasan seutua. Tällöin tuodaan esille mm. työpaikkatarjontaa, omakoti- ja yritystonttien tarjontaa ja hyviä ja kilpailukykyisiä yritysten ja kaupungin palveluita. Näiden positiiviselle kehitykselle luodaan edellytykset tehokkaalla ja laadukkaalla asemakaavoituksella ja niiden toteuttamisella.

Myös Kansainvälisen ohjelman ja Energia- ja ilmasto-ohjelman täytäntöönpanot ja niiden vaikutukset kaupungin toimintaan ja elinkeinoihin ovat keskeisiä painopistealueita. Logistiikan ja Merenkurkun laivaliikenteen kehittäminen tukevat näiden ohjelmien tavoitteita. Tuetaan eri tavoin omiin vahvuuksiin perustuvaa Vaasan ja Vaasan seudun kilpailukykyä. Seudun kilpailukykyä nostaisi mm. kuntaliitos Mustasaaren kanssa. Kuntaliitosneuvotteluiden onnistumiseen kaupunginhallitus panostaa erityisesti suunnittelukauden alussa. Kannustetaan valtiota

toimenpiteisiin kuntien normipurussa ja osallistutaan niihin. Kaupungin toimintojen ja palveluiden uudelleen organisoinnissa keskeistä on tukipalveluiden edelleen kehittäminen ja keväällä 2018 perustettujen tukipalveluyhtiöiden (Teese Botnia Oy ja Mico Botnia Oy) toiminnan käynnistyminen ja niille asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen. Osa kaupungin talous- ja henkilöstöhallinnon toiminnoista sekä tietohallinnosta siirtyi Mico Botnian hoidettavaksi. Teknisen sektorin tuotannolliset tukipalvelut ovat siirtyivät Teese Botnialle. Yhtiöiden toiminnan on määrä toimia täydessä tehossaan vuoden 2019 aikana.

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TA 2019
Hallituksen ja jaostojen kok.	48	43	47	50	50
Päätökset lkm	806	680	754	850	850

Keskeiset talouden tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2017	TP 2018	TA 2019
Kustannukset € / asukas	22,60	17,06	16,45

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Kaupungin ja kaupunkikonsernin johtaminen siten, että kaupunginvaltuuston strategiassa asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuvat.	Päätöksenteossa huomioidaan - toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, - päätösten yhdensuuntaisuus strategian kanssa, - hallinnollisten tukiprosessien kehittäminen, - yhtiöiden toiminnan kehittäminen - luottamushenkilöorganisaation kehittäminen - talousarvion toteutumista seurataan kuukausittain ja ryhdytään tarvittaessa toimenpiteisiin - tavoitteiden toteutumista seurataan 2 kertaa vuodessa. Johtamista tukevien ohjaus- ja tietojärjestelmien kehittäminen. Omistajaohjauksen kehittäminen suhteessa konserniyhtiöihin, liikelaitoksiin ja kuntayhtymiin. Merkittävimpien kilpailutusten koordinointi. Talousarviolaadinnan ja raportoinnin tietojärjestelmien kehittäminen.	Kaupungin kehitystavoitteiden toteutumisen seuranta Tiedonohjauksen järjestelmien kehittäminen. Omistajaohjauksen periaatteiden hyväksyntä ja seuranta Tiedoksi kaupunginhallitukselle. Tietojärjestelmien käyttöönottoaste.
Konserniohjauksen ja johtamisen kehittäminen	• Konserniohjauksen selkeyttäminen	• Yhtenäiset tieto- ja raportointijärjestelmät

	• Säästövelvoitteet myös kuntayhtymille ja yhtiöille • Kehittämishankkeiden prosessijohtaminen	• Yhtenäiset ohjeistukset
Henkilöstörakenteen optimointi	• Organisaatioiden uudistaminen, hallinnon keventäminen ja poikkihallinnollisten prosessien tehostaminen • Ennakoiva henkilöstösuunnittelu • Palvelurakenteen kehittäminen	• Hyväksytyt johtosäännöt ja toimintasäännöt. • Henkilöstömäärä/tuotetut palvelut/muut kunnat
Kaupungin ja seudun yhteisen brändin vahvistaminen	Seutuviestinnän strategiassa määriteltyjen kärkiviestien (meri, intohimo, energia) vahvistaminen. Vaasan vahvuuksien esille tuominen ja alueen markkinointi energiateknologian keskittymänä.	• Viestinnän mittaaminen ja seuraaminen (imagotutkimus, media-some- ja verkkosivuseuranta). • PR-toiminnan kvantitatiiviset tiedot.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	**Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019**	**Mittari**
Asioiden valmistelun ja päätösten laatu	Päätösten oikeellisuuden varmentaminen	• Itseoikaisujen määrä 0 • Valitusten määrä alle 1 % päätösten lukumäärästä
Sisäisen valvonnan raportin ja riskienhallinnan tietojen kokoaminen	Sisäisen valvonnan raportin ja riskikartoitusten edellyttämien toimenpiteiden käynnistäminen	Toteutuneet toimenpiteet

Tuloslaskelma

1000 €	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Toimintatulot	**194**	**24**	**76**
Toimintamenot	**- 1 769**	**- 1 587**	**- 1 592**
Toimintakate	**- 1 575**	**- 1 563**	**- 1 516**

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö	**31.12.2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Vakituiset	15,5	17	17,5
- kokoaikaiset	15	17	17
- osa-aikaiset	0,5		0,5
Määräaikaiset	3		
- kokoaikaiset	3		
- osa-aikaiset			

Kaupunginhallituksen alaiseen henkilöstöön vuonna 2019 kuuluvat ylin johto (kaupunginjohtaja ja 3 toimialajohtajaa) ja johdon tuen 14 työntekijää, jotka ovat 5 lakimiestä, yksi erityisasiantuntija, 5 controlleria, yksi hallintopäällikkö ja 2 sisäistä tarkastajaa.

131 HALLINTOPALVELUT

Toiminta-ajatus

Hallintopalvelut huolehtii kaupunginvaltuuston ja –hallituksen sekä kaupungin johdon ja asiantuntijoiden sihteeripalveluista ja valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä. Hallintopalveluiden tehtävänä on myös huolehtia kaupungin hallinnolle keskitetysti tuotettavien yleishallinnon tukipalvelujen ja kaupunkilaisille tarjottavien yhteispalveluiden järjestämisestä. Viestintäpalveluiden tavoitteena on kaupungin positiivisen maineen rakentaminen ja ylläpitäminen sekä vuorovaikutuksen ja yhteishengen luominen kaupunkilaisten kanssa. Viestintäpalvelut kertovat kaupunkilaisille ajankohtaisista palveluista ja heitä koskevista päätöksistä eri kanavilla ja eri kohderyhmille muokattuna.

Toimintaympäristö 2019-2021

Kaupungin päivitetty strategia otetaan huomioon hallintopalveluiden toiminnassa. Maakuntahallinnon ja soten uudistus, sekä kaupungin perustamat tukipalvelu-yhtiöt vaikuttavat merkittävästi kaikkiin kaupungin tukipalveluihin ja siten myös hallintopalveluiden tukipalveluihin. Vaikutukset konkretisoituvat vuosina 2018 ja 2019, jolloin uudet maakuntahallinnot ja yhtiöt aloittavat toimintansa. Uusi tapa toimia, muutosvaihe kestää 2-3 vuotta ennen kuin toimintamalli vakiintuu.

Vaasan seudulla tapahtuvat muutokset kuntien välillä ja yhteistyössä sekä kuntaliitosneuvottelut Mustasaaren kanssa vaikuttavat keskushallinnon toimintaan laajemminkin.

Kaupunki ottaa käyttöön markkinoilla olevia sähköisiä palveluita. Digitalisaatio tuo uusia tapoja tuottaa ja hoitaa palveluita, näitä kehitetään yhteistyössä Mico Botnian kanssa. Viestinnän monikanavaisuus ja verkkopalveluiden kehittyminen sekä muutokset matkailun trendeissä otetaan huomioon kaupungin viestintää kehitettäessä.

Keskushallinnon organisaatiota ja johtamista ollaan uudistamassa. Ensimmäinen askel muutokseen otetaan, kun helmikuussa 2019 kaikki keskushallinnon tulosalueet siirtyvät Raastuvankatu 33 väistötiloihin palatakseen sitten remontin läpikäyneeseen Hallintotaloon n. parin vuoden kuluttua. Väliaikaistilat edellyttävät henkilöstöltä joustavuutta ja muutosalttiutta sekä valmiutta ottaa uusia toimintatapoja käyttöön. Tarkoituksena on valmistautua ns. monitilatoimistomalliin, jonka pohjalta Hallintotalon tulevat tilat tullaan rakentamaan.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Hallintopalveluiden tukipalveluita kehitetään tukipalvelu-uudistuksen pohjalta. Kaupungin Ict-palvelut/tietohallinto siirtyi pääosin MicoBotnian hoidettavaksi ja edellyttää jäljelle jäävän toiminnan uudelleenorganisointia. Tukipalveluita tullaan kehittämään voimakkaasti taloussuunnitelma kaudella.

Tukipalveluiden kehittämisellä tavoitellaan:

- parempaa ja asiakaslähtöisempää sisäistä palvelua
- parempaa ohjattavuutta, koordinointia ja ennakoitavuutta
- ketteryyttä ja skaalautuvuutta
- resurssien tarkoituksenmukaista kohdennusta ja henkilöriskien hallintaa
- osaamisen järjestelmällistä kehittämistä ja jakamista
- yhteisiä ja tehokkaampia toimintatapoja ja siten taloudellista säästöä
- parempaa varautumista tuleviin rakennemuutoksiin

Yleisten tietojärjestelmien (talous-, henkilöstö-, sähköinen arkistointi, ym.) päivittäminen ajan tasalle ja automaation lisääminen on tietohallinnon ensisijaisia tavoitteita. Sähköisiä palveluja kuntalaisille on kehitettävä.

Vaasan seudun viestinnän ja markkinoinnin kehittäminen käynnistettiin 2018 ja uuden ilmeen jalkauttaminen jatkuu 2019 yhdessä Vasekin ja Vaasan seudun Matkailu Oy:n kanssa tavoitteena yhteisen brändin vahvistaminen.

Erityisenä painopistealueena vuonna 2019 on yhteisen verkkopalvelun toteuttaminen tavoitteena vahvistaa digitaalista näkyvyyttä.

Sähköistä asiointia kehitetään Suomi fi- palvelua hyödyntäen ja yhdessä ohjelma-toimittajien kanssa. Päätöksenteon tukea kehitetään osana tukipalvelu-uudistusta. Päätösviestintää kehitetään yhdessä johtavien virkamiesten ja luottamushenkilöiden kanssa, tavoitteena on avoin, ennakoiva ja keskusteleva viestintä sekä henkilökunnalle että kaupunkilaisille.
Puhelinjärjestelmän uusiminen on tuonut lisäpalveluita, joilla on mahdollista kehittää työtapoja ja toimintamalleja asiakaslähtöisempään palveluun.

Tulosalueen toiminnallinen jako

Hallintopalveluissa on seuraavat palvelualueet: päätöksenteon tuki, tietohallinto ja viestintä. Talous- ja velkaneuvonta siirtyy vuoden 2019 alusta valtiolle. Yksikössä työskennellyt sosiaaliasiamies jää toistaiseksi Hallintopalveluihin. Nettobudjettiyksikkönä toimii viestintään kuuluva graafiset palvelut.

Palvelualueet vastaavat:

Koko kaupungin sihteeripalveluista, edustus- ja suhdetoiminnasta, ystävyyskaupunkiasioista, asiakirjahallinnosta, kielenkäännöspalveluista, puhelinpalveluista, yhteispalveluista (kansalaisinfo), tietohallinnosta (atk), opetuksen tietotekniikasta, kaupungin ulkoisesta tiedotuksesta, työyhteisöviestinnästä ja markkinoinnista, graafisista palveluista sekä talous- ja velkaneuvonnasta ja sosiaaliasimies palvelusta.

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Järjestetyt työkokoukset lkm	928	1 232	1125	870	850
Osallistuneet henkilöt lkm	12 124	13 016	12 600	11 260	11000
Julkaisujen määrä	3	3	3	5	5
Tiedotustilaisuuksien määrä	42	41	46	45	35
Tiedotteet medialle	98	189	230	100	230
WWW-sivujen käyttäjämäärä	576 651	582 329	587 976	584 000	589 000
Facebook	5 395	7 520	9048	8 500	10 200
Twitter	1 202	1 587	1876	1 800	2300
Keskuskirjaamo; kirjatut asiat	1 362	1 461	1476	2 000	2000

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	**Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019**	**Mittari**
Tukipalvelujen kehittäminen tehokkaiksi	Hallintopalveluiden vastuulla olevien tukipalveluiden kehittäminen asiakkaiden tarpeita palveleviksi Kaupunkilaisille tarjottavien sähköisten palveluiden kehittäminen Graafisten palveluiden palveluvalikoima pidetään monipuolisena ja kehitetään kysynnän mukaan. Graafisen alan palvelujen tuotannon ja hankinnan keskittäminen/koordinointi.	Keskitettyjen tukipalveluiden sujuvuus, nopeus, laatu ja kilpailukyky sekä asiakastyytyväisyyden seuraaminen Sähköisten palveluiden määrä ja käyttäjämäärät, asiakastyytyväisyys. Tulos 0 € Asiakaspalautteet
Kaupunginvaltuuston ja -hallituksen valmisteluprosessin kehittäminen sekä sujuvuuden turvaaminen	Kehitetään sähköistä päätöksentekoprosessia, asiointia ja tiedonvälitystä.	Valmisteluprosessin sujuvuus ja laatu. Tiedonkulun nopeus ja helppous. Asiakaspalautteet.
Tietotekniikan toimivuuden korkeasta tasosta huolehtiminen.	Puhelinviestinnässä siirtyminen yhden päätelaitteen (mobiilin) käyttöön	voIP –liittymien määrä Mobiilikäyttäjien kokonaismäärä. .
Vuoropuhelun edistäminen asukkaiden kanssa, aktiivinen ja monikanavainen viestintä . Kaksikielisyyden ja monikielisyyden tukeminen ja kehittäminen sekä kielistrategia Edustuksellisen ja suoran demokratian vahvistaminen	Julkaistaan tiedotuslehti 3 kertaa ja KultTour 2 kertaa vuodessa. Aktiivinen yhteistyö median kanssa, ennakoiva tiedottaminen ajankohtaisista asioista. Monikanavainen viestintä verkossa ja sosiaalisessa mediassa Erityisryhmien viestintää kehitetään. Sosiaalisen median käytön tehostaminen ja vuorovaikutuksen lisääminen asukkaiden kanssa. Sosiaalisen median sisältöstrategian laatiminen ja käyttöönotto. Kielistrategian laatiminen Osallistumisohjelman toteuttaminen-kuntalaiskyselyjen käyttö Yksiköiden tukeminen ja sparraus asukkaiden osallistamisessa ja	Tiedotus- ja KultTour -lehtien lukumäärä ja niistä saatu lukijapalaute. Tiedotustilaisuuksien ja medialle lähetettyjen tiedotteiden lukumäärä. Mediaseuranta Verkkopalveluiden kävijäseuranta Asiakaspalautteet ja -ideat. Vuorovaikutuksen laatuarviointi sosiaalisessa mediassa. Strategian valmistuminen ja jalkautus kyselyjen, tilaisuuksien määrä

Kaupungin vetovoimaisuuden edistäminen Vetovoimaisen tapahtumakaupunki-imagon kehittäminen Työyhteisöviestinnän kehittäminen	palveluiden markkinoinnissa palautejärjestelmä parempi hyödyntäminen Luottamushenkilöorganisaation päätösviestinnän kehittäminen yhdessä viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden kanssa. Kaupungin ja alueen yhteisen brändin ja ilmeen vahvistaminen ja jalkauttaminen. Yhteisen verkkopalvelun toteuttaminen (visitvaasa.fi, vaasa.fi, vaasanseutu.fi ja merenkurkku.fi) tavoitteena vahvistaa seudun näkyvyyttä ja parantaa alueen imagoa, houkutella seudulle matkailijoita, osaajia, yrityksiä ja uusia asukkaita sekä parantaa tietojen löydettävyyttä. Uusien ja suurten tapahtumien tukeminen ja markkinointiyhteistyö Visit Vaasan ja tapahtumajärjestäjien kanssa. Esimiesten ja kaupungin työntekijöiden tuki ja sparraaminen avoimen ja aktiivisen työyhteisöviestinnän toteuttamisessa. Intranetin (KiVA) kehittäminen saadun palautteen perusteella.	saadun tiedon analysointi ja säännöllinen seuranta Suunnitelmallisen päätösviestinnän piirissä olevien toimielinten lukumäärä Asiakaspalautteet ja kehittämisideat Käytettävyystestaukset. Palaute Beta-versiosta. Uuden sivuston kävijäseuranta. Imagotutkimus uusien tapahtumien ja kävijöiden lukumäärä sekä palaute Henkilökunnan palaute ja kehittämistarpeet. Työyhteisökyselyn tulokset sisäisen tiedottamisen osalta.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	**Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019**	**Mittari**
Turvallisuusriskien vähentäminen	Raastuvankatu 33 käyttöönotossa otetaan huomioon turvallisuusriskit ja toteutetaan turvallisuutta lisäävät rakenteelliset ja muut toimenpiteet.	Asiakaspalvelutilat ja työtilat ovat turvallisia ja riskit on minimoitu.
Henkilökunnan vaihtuvuus	Henkilöstösuunnittelun ohjausvaikutuksen kehittäminen ja rekrytoinnin onnistuminen johtotasolla ja operatiivisissa tehtävissä.	Henkilöstösäästöjen aikaansaaminen ja palveluiden jatkuminen hyvällä tasolla. Perehdytysten ja hiljaisen tiedon siirtämisen onnistuminen.
Tietojärjestelmien häiriötilanteiden vähentäminen	Tietojärjestelmäriskien vähentäminen hyväksytyn tietotekniikan varautumissuunnitelman avulla	Häiriötilainteiden määrä ja kattavuus
Asiakirjahallintoon liittyvien	Sähköisen asiakirjahallinnon	Asiakirjahallinnon

riskien vähentäminen	käyttöönoton laajentaminen eri osa-alueille ja käyttäjäryhmiin.	ohjelmistojen käyttöaste.
Maakuntauudistuksen aiheuttamat riskit toiminnalle	Suunnitellaan uudistukseen liittyvät toimenpiteet hyvissä ajoin ja yhteistyössä Pohjanmaan Liiton ja tukipalvelu-yhtiöiden kanssa.	Henkilöstö on tietoinen uudistuksesta ja sen vaikutuksista.

Tuloslaskelma

1000 €	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Toimintatulot	**6 994**	**6 801**	**6 325**
Toimintamenot	**- 11 346**	**- 11 435**	**- 11 230**
Toimintakate	**- 4 353**	**- 4 634**	**- 4 905**

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö	**31.12.2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Vakituiset	**181,3**	**188,4**	**157**
- kokoaikaiset	174	179	151
- osa-aikaiset	7,3	9,4	6
Määräaikaiset	**20,3**	**5,3**	**6,8**
- kokoaikaiset	19	4	6
- osa-aikaiset	1,3	1,3	0,8

133 HENKILÖSTÖPALVELUT

Toiminta-ajatus

Henkilöstöpalveluiden toiminta perustuu henkilöstöohjelmaan, jolla tuetaan kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumista. Strateginen henkilöstöohjelma sisältää hr-toiminnan yhteiset suuntaviivat ja tavoitteet tuleville vuosille. Henkilöstöohjelmassa linjataan ja ohjataan kaupungin henkilöstön johtamiseen, osaamisen kehittämiseen ja työhyvinvointiin liittyviä tavoitteita.
Kaupunkistrategian mukaan Vaasaa kehitetään määrätietoisesti niin, että Vaasassa on hyvä työskennellä, asua, opiskella ja matkailla. Kaupunki kehittää palveluita yhdessä asiakkaan ja sidosryhmien kanssa. Henkilöstön hyvinvointi ja osaamisen kehittäminen ovat strategisesti tärkeimpiä tekijöitä hyvän palveluvalmiuden varmistamisessa.
Ohjelmakauden (2018-2020) keskeisinä tavoitteina on kehittää johtamis- ja esimies-työtä – erityisesti tavoitteellista ja valmentavaa työotetta, yhdessä tekemisen kulttuuria ja positiivista työnantajakuvaa. Henkilöstöohjelma pohjautuu neljään lupaukseen, jotka toimivat johtamisen, toimintamme ja organisaatiokulttuurimme kehittämisen punaisena lankana.

Toimintaympäristö 2019-2021

Kuntatalouden haasteet, valtakunnalliset rakennemuutosprosessit ja mahdolliset kuntaliitokset sekä sisäiset organisaatiouudistukset vaikuttavat toteutuessaan organisaatiomme toimintaan. Osa HR:n palveluprosesseista siirtyi ulkoisen palveluntarjoajan tuotettavaksi v 2018 ja tavoitteena on hyvän yhteistyön myötä tarjota laadukkaat palveluprosessit. Keskushallinnon organisaatiouudistus on valmisteluvaiheessa, joka huomioidaan toiminnan suunnittelussa.

Organisaatiouudistukset, kuten esim keskushallinnon siirtyminen monitoimitilaympäristöön hallintotalon peruskorjauksen myötä haastaa vanhan johtamisen, edellyttää uusia työntekemisen

tapoja (henkilöstön tietotekniset valmiudet) ja muutosvalmiutta. Henkilöstöpalveluiden rooli on tukea yhdessä muiden tukipalveluiden kanssa muutoksen onnistunutta läpivientiä.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Henkilöstöpalvelut johtaa strategisen henkilöstöohjelman mukaisesti kaupungin henkilöstöpolitiikkaa kunkin palvelualueen tavoitteiden mukaisesti.

Osaamisen kehittäminen:

Kehitämme ja tuemme yhdessä asiakkaan kanssa organisaation strategialähtöistä osaamista ja erityisesti osaamisen johtamista. Suunnittelemme ja tuotamme tarkoituksenmukaisia ja laadukkaita osaamisen kehittämisen palveluita: toimintaohjelmia, työkaluja ja koulutuksia.

Rekrytointipalvelut:

Henkilöstön rekrytointi on kokonaisuutena yksi Vaasan kaupungin isoimmista investoinneista. Tuemme asiakasta onnistuneessa rekrytointiprosessin läpiviennissä. Kehitämme ennakoivaa rekrytointia ja työnantajakuvaa, aktiivisesti yhdessä alueen eri toimijoiden kanssa mm oppilaitosyhtesityötä lisäämällä.

Työhyvinvointipalvelut:

Tuemme Vaasan kaupungin organisaation hyvinvoinnin, turvallisuuden ja niihin liittyvän toimintakulttuurin edistämistä. Suunnittelemme ja tuotamme tarkoituksenmukaisia ja laadukkaita palveluita, joilla ylläpidetään ja kehitetään työsuojelua, työhyvinvointia ja turvallisuutta.
Palvelussuhdepalvelut:

Tuotamme ajantasaista palvelussuhdeneuvontaa sopimus- ja lakiasioissa ja pyrimme löytämään yhteisen tulkinnan erimielisyystilanteissa. Neuvonta on tasapuolista ja oikeudenmukaista.

Palkkapalvelut:

Henkilöstöpalvelut vastaa siitä, että yhtiön kanssa laadittu palvelusopimus takaa luotettavan palkanmaksuprosessin.

Työllistämispalvelut:

Tavoitteena on korkea aktivointiaste ja työmarkkinatuen suhteellinen kuntaosuus keskivertoa matalampi. Tuotamme ja ostamme laadukasta ja kehittyvää kuntouttavaa työtoimintaa, jossa on aktiivinen jatkopoluttaminen. Työllistämme tehokkaasti pitkäaikais- ja velvoitetyöllistettäviä. Tavoitteena on myös työkyvyttömien eläköitymisen edistäminen yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet / toimenpiteet vuodelle 2019	Mittari
	Henkilöstöohjelman toteuttaminen	
Vetovoimainen kaupunki ja työnantaja	Työnantajaimagon kehittäminen, Oppilaitosyhteistyön kehittäminen Digitaalisten HR-palvelujen kehittäminen Toimivat palkkausjärjestelmät	Työnantajamielikuvatutkimus Sijaisten saatavuus Rekrytoinnissa hakijamäärän kasvu/avoin paikka Sosiaalisen median seuraajamäärät Lähtövaihtuvuus Työntekijäkokemus Työhyvinvointikysely
Talouden tasapaino	Uudet työntekemisen tavat Rutiinitehtävien automatisointi Ennakoiva henkilöstösuunnittelu	Etätyöskentelyn lisääminen Henkilötyövuosien määrä
Henkilöstön osaamisen ja työhyvinvoinnin tukeminen	Suorituksen johtamismallin luominen ja palkitsemisohjelman päivittäminen osaksi kaupunkistrategian toimeenpanoa	Työhyvinvointikysely Sairauspoissaolot Varhaisen tukemisen malli Koulutusosallistumiset ja tutkinnon suorittaneet Koulutusten vaikuttavuuden arvioinnit
	Työhyvinvoinnin sekä osaamisen kehittämisen kohdennetut tukitoimet	palvelualuekohtaiset tavoitteet
	Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivittäminen ja koordinointi	Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman mittarit
Johtamis- ja esimiestaitojen kehittäminen	Johtamisjärjestelmän kehittäminen Valmentava johtamismalli osana Vaasan kaupungin esimiestyötä	360 arvioinnit Esimiesarvioinnit
	Henkilöstön verkostoitumisen tukeminen	Uusien verkostojen määrä, koettu hyödyllisuus (palaute)
Toimivat, vaikuttavat asiantuntijapalvelut	Asiantuntijapalveluiden laatu ja saatavuus toteutetaan oikealla resursoinnilla HR-prosessien kehittäminen Palkkapalveluiden yhtiöittämisen	Asiakaspalaute

	seurauksena prosessien toimivuuden seuranta ja kehittäminen	
Henkilöstöpalvelujen työhyvinvointia lisäävät toimenpiteet		
Vuosittaiset tulosalueen kehittämis- ja työhyvinvointipäivät Henkilöstöpalveluiden työkunto-ohjelma Turvataan henkilöstön oma osaamisen kehittäminen.	Henkilöstön sitouttaminen toiminnan kehittämiseen ja oman työhyvinvoinnin edistämiseen Työkunto-ohjelman päivittäminen Riittävät osaamisen kehittämisen (mm. koulutus) mahdollisuudet.	Kehittämispäivät ja työhyvinvointitilaisuudet ovat toteutuneet. Sairaspoissaolojen vähentyminen, työhyvinvointikysely Koulutuspäivät / hlö. Osaamisen kehittämisen suunnitelma toteutunut.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	**Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019**	**Mittari**
Vastuun rajapinta yhtiöt/kaupunki. Kokonaisuuden hallinta ohjelmakehityksessä. ICT-ohjelmien omistajuus, hallinta ja kehittämisen vastuut epäselvät (Digiosaaminen) Eri ohjelmien sisällön kehitys ontuu, raporttien luotettavuus kärsii.	Vuorovaikutteinen yhteistyö ja palveluprosessien kehittäminen yhdessä.	Laadukkaat palvelusopimukset.
Vastuun rajapinta yhtiöt/kaupunki.	Toiminnan sujuvuus, tehokkuus ja taloudellisuus vaarantuu.	Vuorovaikutteinen yhteistyö ja palveluprosessien kehittäminen yhdessä. Laadukkaat palvelusopimukset
Avainhenkilöriski, osaaminen yksilöillä. Resurssivaje, poissaolo tai irtisanoutuminen aiheuttaa taloudellisia ja toiminnallisia haittoja.	Tiimien sisäinen ja välinen työnjako, sijaisjärjestelyt. Osaamisen kehittäminen	Tyhykysely, sairauspoissaoloseuranta, vaihtuvuus.

Tuloslaskelma

1000 €	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Toimintatulot	**2 053**	**2 028**	**1 844**
Toimintamenot	**- 6 059**	**- 6 238**	**- 6 122**
Toimintakate	**- 4 007**	**- 4 211**	**- 4 278**

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö	31.12.2017	TA 2018	TA 2019
Vakituiset	51,5	54,85	23,1
- kokoaikaiset	48	52	22
- osa-aikaiset	3,5	2,85	1,1
Määräaikaiset	**3**	**2,5**	**11,5**
- kokoaikaiset	3	2	8
- osa-aikaiset		0,5	3,5

Tarkennus henkilöstötaulukon osioon:

Henkilöstöpalveluiden vakituinen henkilöstö on vähentynyt 25 vakanssilla, koska v. 2018 yhtiöitettiin palkkapalvelut ja Micobotnia Oy:n siirtyi 22 kokoaikaista työntekijää ja kolme (3) osa-aikaista (55%,57% ja 60% työajalla). Henkilöstöpalveluissa on yhtiöittämisen jälkeen 23,1 vakituista henkilöstöä.

Henkilöstöpalveluissa on määräaikaisia työntekijöitä 11,5 henkeä, joista vaaleilla valittuja henkilöstönedustajia (pääluottamusmiehiä ja työsuojeluvaltuutettuja) on 8,52. Henkilöstöpalvelut maksaa palkan 5,72 työsuojeluvaltuutetulle (= kolme päätoimista ja viisi osa-aikaista tsv:tä) sekä kahdelle (2) kokoaikaiselle pääluottamusmiehelle ja yhdelle osa-aikaiselle pääluottamusmiehelle (0,8). V. 2018 pidettiin työsuojeluvaltuutettujen vaalit.

134 TALOUS- JA OMISTAJAOHJAUS

Toiminta-ajatus

Talous- ja omistajaohjauksen toiminta-ajatuksena on toimiminen kaupunginhallituksen alaisena organisaationa kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan keskitettynä talouden ja konserniohjauksen suunnittelu-, ohjaus ja toimeenpanoelimenä hyväksyttyjen tavoitteiden mukaisesti.

Tulosalue vastaa lisäksi konserniohjauksesta ja kaupungin (sisältäen liikelaitokset ja erikseen sovitut konserniyhteisöt) taloushallinnon kehittämisestä sekä vastaa talouspalveluiden ja hankintapalveluiden tuottamisesta. Yksikkö ohjaa ja arvio sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan tilaa. Kaupunki tehostaa ei-strategisten omistusten myyntiä.

Toimintaympäristö 2019-2021

Talous- ja omistajaohjaus seuraa ja valmistelee osaltaan muutoksia kaupunkiorganisaatiossa. Lisäksi talous- ja omistajaohjaus seuraa valtakunnallisen aluehallintouudistuksen edistymistä. Talous- ja omistajaohjaus jatkaa hallinnollisten uudistusten toimeenpanoa kaupunkiorganisaatiossa. Tulosalueella jatketaan tukipalvelu-uudistuksen toimeenpanotyötä. Pääpaino on siirtynyt toimintaprosessien uudistamiseen tietojärjestelmiä hyödyntäen. Tietojärjestelmien hyödyntämiseen ja toimintaprosessien automatisointiin liittyy huomattava tehostamispotentiaali tulevien vuosien aikana. Toimintaprosessien ja tietojärjestelmien kehittäminen on useampana vuonna ollut tulosalueen talousarviotavoitteina. Myös muita taloushallinnon prosesseja ja hankintaprosesseja kehitetään tietojärjestelmiä hyödyntäen.

Taloushallinnon ja hankintatoimen operatiiviset toiminnot on yhtiöitetty 2018.

Henkilöstösuunnittelu ja henkilöstöpolitiikka on tärkeä osa tulosalueen toiminnan suunnittelua. Tulosalueen työtehtävät ovat hyvin pitkälle asiantuntijatyötä, jotka vaativat syvällistä asiantuntemusta kaupunkiorganisaatiosta ja sen eri toiminnallisista prosesseista. Osaamisen ylläpitäminen, rekrytointien onnistuminen ja onnistunut henkilöstösuunnittelu ovat avaintekijöitä tulosalueen henkilöstöpolitiikassa.

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	**Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019**	**Mittari**
Yksityisen rahoituksen huomioiminen investoinneissa, elinkaarimallit	Selvitetään sopivassa/-vissa kohteissa erilaiset rahoitusvaihtoehdot perinteisen budjettirahoituksen rinnalla.	Toteutetut vaihtoehtotarkastelut.
Seurannan ja raportoinnin kehittäminen.	Jatketaan talousraportoinnin kehittämistä ja havainnollisten raportointiratkaisujen tuottamista.	Toteutetut toimenpiteet vs ed. vuoden raportointi.
Konserniohjauksen kehittäminen.	Kehitetään konserniraportoinnin ja –tavoiteasetannan malleja. Kehitetään konsernijohtamista ja konserniyhteisöjen hallitusosaamista.	Toteutetut toimenpiteet. - tuotetut raportit kons. jaostolle. - tavoiteasetanta, konserni-yhteisöjen lkm - Toteutetut koulutus- ym. tilaisuudet

Tuloslaskelma

1000 €	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Toimintatulot	**2 907**	**3 297**	**2 629**
Toimintamenot	**- 6 579**	**- 6 788**	**- 6 473**
Toimintakate	**- 3 673**	**- 3 491**	**- 3 845**

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö	**31.12.2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Vakituiset			
- kokoaikaiset	86	94	54
- osa-aikaiset	3,7	5	1,6
Määräaikaiset			
- kokoaikaiset	4	3	4
- osa-aikaiset	1,2	-	0,6

135 KAUPUNKIKEHITYS

Toiminta-ajatus

Kaupunkikehitys toimii kaupungin ja alueen vetovoimaisuuden kehittäjänä ja kilpailukyvyn ylläpitäjänä. Se harjoittaa aktiivista elinvoimapolitiikkaa, huolehtii aluekehitys- ja seutuyhteistyöstä sekä innovaatiotoiminnasta. Tulosalue osallistuu myös valtakunnalliseen alue- ja kaupunkipolitiikkaan. Kaupunkikehitys on mukana organisaation kehittämisessä ja strategiaprosessien ohjaamisessa, sekä toimii aktiivisena useissa verkostoissa. Tulosalue hallinnoi energia- ja ilmasto-ohjelmaa, kansainvälistä ohjelmaa ja osittain tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusohjelmaa. Kaupunkikehitys vastaa kaupungin esteettömyystoiminnasta ja tuottaa lisäksi tieto- ja tilastomateriaalia. Myös organisaation ulkopuolisten hankerahoitusmahdollisuuksien hyödyntäminen kuuluu kaupunkikehityksen toimintaan.

Toimintaympäristö 2019-2021

Globaalit kriisit eivät kokonaisuutena näytä hellittävän ja protektionismin lisääntyessä myös markkinat ja talous kohtaavat murroksen. Samaan aikaan hyvinvointi ja paikallisuus korostuvat. Tämä näkyy ihmisten haluna muuttaa toimintaansa osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisäämiseksi. Ilmastonmuutos kiihtyy ja maapallon kantokyvyn rajat lähestyvät. Muutostahdin kiihtyessä tarvitaan jatkuvaa toimintaympäristön arviointia, ennakointia, kokeiluja ja nopeaa reagointia. Työ- ja johtamistapojen täytyy kehittyä uusia tilanteita vastaaviksi.

Valtakunnallisia muutosprosesseja seurataan aktiivisesti ja kokeilukulttuuri vahvistuu kuntien kehittämisen uutena välineenä. Jos maakunta- ja sote-uudistus toteutuvat, niiden vaikutusten volyymit tulevat olemaan historiallisia sekä kansallisesti että paikallisesti. Kaupunki osallistuu aktiivisesti uuden valtakunnallisen kaupunkipolitiikan luomiseen. Vaasan seudun kuntaliitoksiin liittyvä keskustelu näyttää olevan siirtymässä uuteen vaiheeseen ja ehdotus yhdistymissopimuksesta valmistunee syksyllä 2018.

Keskushallinnon toiminnan ja johtamisen uudistus jatkuu. Siirtyminen muun keskushallinnon kanssa väliaikaisiin tiloihin Raastuvankadulle edellyttää joustavia ja uudenlaisia muotoja työn tekemiseen ja valmiutta esim. etätyöhön ja verkkokokousten hyödyntämiseen. Tulosalue tekee asiantuntijatyötä. Tämä edellyttää laajempaa valmiutta sektori- ja organisaatiorajat ylittävään yhteistyöhön. Osaamisen kehittäminen, kilpailukykyiset työtehtävät sekä onnistunut rekrytointi ovat tulosalueen menestymisen avaintekijöitä.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Kokeilujen käynnistäminen ja tukeminen kuuluvat kaupunkikehityksen strategia-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan hankkeiden rinnalla. Päätöksenteossa käytetään järjestelmällisesti vaikutusten arvioinnin työkaluja, joita myös kehitetään aktiivisesti. Kaupunkistrategiaan perustuva hankesalkkujärjestelmä otetaan käyttöön. Kaupungin strategiatyön ohjaaminen ja strategisten mittareiden seuranta, ennakointi ja aktiivinen tieto- ja tilastotuotanto ovat keskeinen osa palvelusuunnitelmaa. Kaupunkikehitys johtaa energia- ja ilmasto-ohjelman sekä kansainvälisen ohjelman toimeenpanoa, koordinoi kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusohjelmaa, esteettömyysasioita ja seudullisen elinvoimastrategian toimenpiteitä. Kaupunkikehitys toteuttaa osaltaan kaupunkistrategiassa asetettuja elinkeinopoliittisia tavoitteita. Se osallistuu hallinnon uudistusten toteuttamiseen ja poikkihallinnollisiin prosesseihin. Yksiköllä on valmius ja asiantuntijuus osallistua kuntaliitosprosesseihin, ja se on aktiivisesti ja kokonaisvaltaisesti kehittämässä kaupunkia sekä ympäröivää seutua. Muutosten keskellä toimivan henkilökunnan työhyvinvointiin kiinnitetään huomiota.

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
HYVINVOINTI		
Väestön hyvinvointi	Vaikutusten arvioinnin järjestelmällinen käyttö päätöksenteossa	Työkalun järjestelmällinen käyttöönotto ja seuranta
Edustuksellisen ja suoran demokratian vahvistaminen	Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusohjelman koordinointi sekä esteettömyyssuunnitelman laatiminen	TAYV-ohjelman mukaiset mittarit sekä hyväksytty esteettömyyssuunnitelma
Hiilineutraali Vaasa 2035	Energia- ja ilmasto-ohjelman koordinointi	Energia- ja ilmasto-ohjelman mukaiset mittarit esim. hiilidioksidipäästöjen väheneminen
VETOVOIMAISUUS		
Kilpailukyvyn kehittäminen	Osallistuminen uuden kuntarakenteen toteutukseen	Onnistunut kuntaliitos
	Vaasan myynti ja yhteydet maailmalle mm. Aasian elinkeinoyhteyksien vahvistaminen sekä kv-ohjelman koordinointi ja toteuttaminen	Kansainvälisen ohjelman mukaiset mittarit
	Innovaatio- ja invest-in -toiminnan aktivointi esim. kaupunkistrategialähtöisten kokeilujen käynnistäminen ja tukeminen	Kaupunkiorganisaation kokeilujen palvelumuotoilu käytössä. Uudet etabloinnit.
	Kaupunkitasoisten kehittämishankkeiden edistäminen ja koordinointi	Hankesalkkujärjestelmä käytössä
	Valtuustokauden strategiaprosessin jalkauttamisen tuki ja seuranta. Strategisten mittareiden seuranta ja aktiivinen tilastotuotanto	Strategian vakiinnuttaminen tulosalueiden toimintaan. Strategiapuun valmistuminen. Luotettava kuva väestökehityksestä. Muuttuvien tilanteiden mukaiset seututilastot.
VAHVA TALOUS		
Talouden tasapaino	Ulkopuolisen hankerahoituksen edistäminen	Rahoituksen määrä, myönnettyjen ja haettujen hankkeiden suhde
HENKILÖSTÖ, OSAAMINEN JA JOHTAMINEN		
Hyvinvointia edistävä johtaminen ja työyhteisö	Työhyvinvoinnin ja jaksamisen parantaminen muutoksessa.	Työhyvinvointikyselyn tulokset, sairauspoissaolojen

	Valmentava johtaminen sekä vuosittaiset kehittämispäivät, hyvinvointitoimenpiteet ja -tapahtumat. Kansainvälisen Job shadow -toiminnan käynnistäminen	määrä Henkilöstön kansainvälistyminen

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	**Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019**	**Mittari**
Henkilöstö	Oppimista tukeva yhteisö, mahdollisuus kansainväliseen työkiertoon	Hyvä johtaminen ja kommunikaatio. Toimivat ja terveelliset työtilat
Johtaminen ja prosessit	Strategisen johtamisen (rajapintatyön) kehittäminen	Innovatiivisuus
Menojen/tulojen/omaisuuden hallinta	Ulkopuolisen hankerahoituksen lisääminen	Hankesalkkujärjestelmä, kokonaisprosessin hahmottaminen ja hallinta
ICT ja sähköinen asiointi/digiloikka	Uusien teknologioiden haltuunotto, työkulttuurin muuttaminen	Työn tuottavuus

Tuloslaskelma

1000 €	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Toimintatulot	**99**	**92**	**82**
Toimintamenot	**- 1 539**	**- 1 034**	**- 1 139**
Toimintakate	**- 1 441**	**- 942**	**- 1 057**

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö	**31.12.2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Vakituiset	12	11	11
- kokoaikaiset	12	11	11

136 KAAVOITUS

Toiminta-ajatus

Kaavoituksen ydintehtävänä on tuottaa kaupungin strategisia tavoitteita toteuttavia kaupunkisuunnitelmia ja kaavoja sekä niihin liittyviä selvityksiä. Vuorovaikutteisella suunnittelulla ja suuntaa antavalla ohjeistuksella luomme edellytyksiä ekologisesti kestävien, toimivien, turvallisten ja viihtyisien elinpiirien rakentamiselle kaupungin, maaseudun ja kaupunkiseudun asukkaille, yrityksille ja eri toimijoille.

Toimintaympäristö 2019-2021

”Pohjolan energiapääkaupunki- virtaa hyvään elämään” vision ja strategian toteuttaminen edellyttää, että myönteinen työpaikka- ja väestökehitys jatkuu ja että sille luodaan kaavoituksella edellytykset. Vetovoimaisuuden, viihtyvyyden, toimintaedellytysten ja asukkaiden osallisuuden ylläpito ja kehittäminen luovat asukkaiden ja yritysten hyvinvointia. Hallitusohjelman kautta

maankäytönsuunnittelun toimintaympäristöön vaikuttaviin muutoksiin tulee varautua ja muuttuvat käytännöt haltuunottaa.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Kaavoitus huolehtii kaupungin yleis- ja asemakaavoituksesta, maisema- ja viheraluesuunnittelusta sekä muista maankäyttö- ja rakennuslain mukaisista tehtävistä.

Kaavoituksen toiminnan painopistealueina vuodelle 2019 ovat:

- Vaasan keskustan kehittäminen ja täydennysrakentamisen mahdollistaminen
- raviratapro jekti
- kaupunkiosakeskusten vahvistaminen (palvelut, liikenne, koulu, viheryhteydet, muuttuvat käytöt)
- isojen työpaikkakeskittymien kehityshankkeiden ja toimintaedellytysten turvaaminen
- koulukokonaisuuksien kehittäminen
- suurempaan alueelliseen kokonaisuuteen varautuminen
- strategisten ohjelmien laadintaan osallistuminen
- viheralueverkoston ja kaupunkiluonnon toimivuuden turvaaminen ja kehittäminen
- hulevesien hallinnan edistäminen
- laadukkaan ja monipuolisen kaupunkiympäristön kehittäminen (arkkitehti- / tontinluovutuskilpailut)

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Tehdään vuosittain kaavojen vanhentuneisuuden arviointi ja tehdään arviointi vanhentuneiden asemakaavojen kaavamuutoksen kiireellisyydestä.

Kaupungilla on valmiina kolmen vuoden asuinrakentamisen kaavavaranto, vuosittain on asemakaavojen kautta mahdollista rakentaa AK:ta 30 000 krs-m², AP:ta ja AR:ää yhteensä 7 500 krs-m² ja AO:ta 70 omakotitaloa.

Kaavamuutoshankkeita on yli 50 prosenttia kaavahankkeiden kokonaisrakennusoikeudesta.

Vuosittain myönnettyjen suunnittelutarveratkaisujen määrä pienenee.

Vuosittaiset yleis- ja asemakaavatasoiset luontoinventoinnit vastaavat kaavoituksen tarpeita.

Keskeiset talouden tunnusluvut

Tunnusluku	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Kaavoituksen menot asukasta kohti	25,77	30,47	30,53

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	**Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019**	**Mittari**
Väestön hyvinvointi	Vuorovaikutteinen, sujuva ja oikeudenmukainen kaavoitusprosessi	Osallistuminen kaavaprosessiin ja valituksettomat asemakaavat

Alueen vetovoimaisuuden kehittäminen	Turvallinen, terveellinen, viihtyisä, omaleimainen ja ekologisesti toimiva ympäristö	Asukas- ja työpaikkamäärän kehitys
Kilpailukykyinen yhdyskuntarakenne, järkevä ja tehokas omaisuuden hallinta	Kehitystä tukeva kaavavaranto ja varautuminen kehitysprojekteihin	Kaavavarannon ja kehitysprojektien määrä, mato-ohjelman tavoitteissa pysyminen

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	**Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019**	**Mittari**
Toimintaympäristö ja muutokset	Ympäristön laadun, turvallisuuden ja viihtyvyyden turvaaminen.	Kaavakohtaiset kokonaisvaltaiset vaikutustarkastelut, maankäytön toteuttamisohjelman noudattaminen. Tiedottaminen ja vuorovaikutus.
Henkilöstö	Vetovoimainen työpaikka	Ryhmäytyminen, työnjaon muutokset ja tykytoiminta.

Tuloslaskelma

1000 €	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Toimintatulot	**80**	**63**	**63**
Toimintamenot	**- 1 737**	**- 2 074**	**- 2 079**
Toimintakate	**- 1 658**	**- 2 011**	**- 2 017**

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö	**31.12.2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Vakituiset	23,6	23,6	23
- kokoaikaiset	23	23	23
- osa-aikaiset	0,6	0,6	
Määräaikaiset	1		1,56
- kokoaikaiset	1	0	1.56

140 AVUSTUKSET

Tulosalueen määräraha yhteensä 4 029 000 euroa sisältää määrärahat:
- avustuksiin 672 000 euroa
- Vaasan osaamisperustan vahvistamiseen 467 000 euroa
- muut avustukset sisältää mm. avustuksen Myllynranta Koy:n kiinteistöveroon ja sisäisen vuokra-avustuksen nettoyksiköille 2,89 milj. euroa.

Avustukset:	**2017**	**2018**	**2019**
Vaasan Kesäyliopisto	30 000	30 000	30 000
Korsholman musiikkijuhlat	37 000	37 000	37 000
Vaasanseudun Urheiluakatemiasäätiö ry lisäksi kaupungin rahoitusosuus Liikkuva koulu – hankkeeseen	30 000 10 000	30 000 10 000	30 000 10 000
Vaasan Oopperasäätiö, yhteistyösopimuksen mukainen tuotanto	40 000	40 000	***)-
Vaasassa vuoden aikana järjestettäviin tapahtumiin	50 000	50 000	50 000
IB – opetus	50 000	55 000	55 000
Asukasyhdistyksille annettavat avustukset	20 000	20 000	20 000
Korkeakoulujen kehittämistoimintaan *)	200 000	200 000	200 000
Muut avustukset, talousarviomääräraha **)	240 000	340 000	
Vaasan yliopistosäätiö			83 000
Högskolestiftelsen i Österbotten			38 000
Taito Etelä-Pohjanmaa ry			10 000
Österbottens hantverk rf			10 000
Svenska litteratursällskapet i Finland – Finlands svenska folkmusikinstitut			7 000
Pohjanmaan tanssin aluekeskus/ Watt-Waasan alueen tanssitaiteilijat			7 500
Österbottens Försvarsgille – Pohjanmaan Maanpuolustus rf			5 000
Kuntsin säätiö			5 000
Vaasan Merihistorian Yhdistys/Vaasan Museo			4 000
Garantiföreningen för Evangeliska folkhögskolan i Svenskfinland rf			3 000
Fria kristliga folkhögskolföreningen rf			1 000
Muut avustukset			66 500
Yhteensä	**707 000**	**812 000**	**672 000**

**) Korkeakoulujen kehittämistoiminnan avustus sisältää mm. Vebic toiminnan kehittämisen ja Kielikeskusyhteistyön.*
***) Muut avustukset on budjetoitu Kh:n päätöksen 26.3.2018 mukaisesti. Talousarviomäärärahaan sisältyy yleisen avustusrahaston sääntöjen mukainen käytettävissä oleva arvioitu tuotto 40 000 €. ***) Opperatuotanto kaupunginteatterilla 2018 lukien.*

Vaasan osaamisperustan vahvistaminen
- sisältää 467 000 euroa voimassa olevien sopimusten mukaisiin lahjoitusprofessuureihin ja tutkimustoimintaan

Lahjoitusprofessuurien ja tutkimustoiminnan määrärahat 2017-2019 ovat seuraavat:

	2017	**2018**	**2019**
Vaasan yliopisto, energiatekniikan professuurit.(osarah.)	80 000	80 000	80 000
Vaasan yliopisto, kielikylpypedagogiikan professuuriin Vaasassa	100 000	100 000	
Åbo Akademi Vasa, kielikylpyprofessuuri			100 000

Vaasan yliopisto, älyverkkoprofessuuri	30 000	30 000	30 000
Åbo Akademi Vasa, uudet digitaaliset mediat kehityshanke	40 000	40 000	40 000
Åbo Akademi Vasa, yhteiskunta- ja hoitotieteellisen tiedekunnan/joukkoviestinnän yhteen virkaan (osarahoitus)	46 000	46 000	46 000
Åbo Akademi Vasa, Hyvinvoinnin professuuri (osarah.)	20 000	20 000	20 000
Chydenius-instituutti, Vaasassa järjestettävään sosiaalityön koulutukseen	55 000	55 000	55 000
Helsingin yliopisto, Vaasassa järjestettävään oikeustieteelliseen koulutukseen	66 000	66 000	66 000
Svenska Social- och kommunalhögskolan, sosiaalityön maisterikoulutus	30 000	30 000	30 000
Yhteensä	**467 000**	**467 000**	**467 000**

Tuloslaskelma

1000 €	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Toimintatulot	**50**	**40**	**45**
Toimintamenot	**- 5 019**	**- 1 279**	**- 4 612**
Toimintakate	**- 4 969**	**- 1 239**	**- 4 567**

141 JÄSENMAKSUT

Määräraha 422 000 € sisältää mm. seuraavat keskushallinnon maksamat yhdistysten ja yhteisöjen jäsenmaksut*:* Elävä Kaupunkikeskusta ry, Gramex ry, Kasitie ry, Kopiosto ry, Kunnallinen työmarkkinalaitos KT, Kunnallistieteen yhdistys, Kuntaliitto, Merenkurkun Maailmanperintö ry, Merenkurkun neuvosto, Nordic City Network, Pohjanmaan kauppakamari, Pohjanmaan Pelastusalan liitto, Suomen Kotiseutuliitto, Suomen Sininen tie, Rakli ry, Teosto ry, Svenska Österbottens räddningsförbund, Union of Baltic cities, Vaasan Kesäyliopisto, Vaasan yrittäjät, Viexpo ja Österbottens Företagarförening.

Tuloslaskelma

1000 €	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Toimintatulot			
Toimintamenot	**- 436**	**- 422**	**- 422**
Toimintakate	**- 436**	**- 422**	**- 422**

142 OSUUDET

Kuntayhtymät

- Vaasanseudun Areenat 1 252 000 euroa. Määräraha sisältää kuntayhtymän alijäämästä Vaasan osuuden 1 100 000 €, taksatukea yhteensä 100 000 euroa Vaasan Sportin juniorit ry:lle, Vaasan luistinkerho ry:lle, Vasa Team Skaters ry:lle ja Waasa Red Ducks-junioreille, 12 000 euroa Botniahallin ja hallin tekonurmen vuorojen ostoon Mustasaaren kiintiöstä tai taksatukeen sekä 40 000 euroa jäähallin vuorojen ostoon Mustasaaren kiintiöstä.
- Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur 950 000 euroa (summaan sisältyy osuus Wasa Teaterista ja kulttuuritoiminnasta).
- Pohjanmaan liitto 1 190 000 euroa.

Muut

- Vaasan osuus maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen menoista 75 000 €.
- Vaasanseudun Kehitys Oy, VASEK 950 000 €.

- Vaasan Seudun Matkailu Oy, yhteensä 250 000 €

Tuloslaskelma

1000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot			
Toimintamenot	- 4 535	- 4 601	- 4 667
Toimintakate	- 4 535	- 4 601	- 4 667

143 VARAUSMÄÄRÄRAHAT

Tulosalueen määräraha sisältää mm. seuraavat:

Palkka- ja henkilöstömenoihin liittyvät varaukset
- lomapalkkajaksotuksen muutos 2,0 milj. euroa
- Tammikuun 2019 kertakorvauksen purku (kirjattu v. 2018 kuluksi) yht. 1,1 milj. euroa.
- Varaus muihin palkkamenoihin 0,2 milj. euroa.
- uudelleensijoitustoimintaan 0,3 milj. euroa.

Tuloeränä palkkavaraukseen sisältyvät sairausvakuutuskorvaukset Korvaukset budjetoidaan yhtenä eränä palkkavaraukseen tuloksi (lukuun ottamatta liikelaitoksia ja nettoyksiköitä). Vuoden aikana saatavat korvaukset kirjataan hallintokunnille palkkamenon vähennykseksi.

Kansainväliseen yhteistyöhön yhteensä 442 000 euroa, joka sisältää
- EU ja pohjoismainen yhteistyö 67 000 euroa (tyks 1274)
- ESR-, Botnia-Atlantica yms. hankkeiden ja EU Midway Alignment kuntarahoitusosuudet yhteensä 375 000 euroa (tyks 1275).

Varauksena projekteihin ja projektiluonteisiin kohteisiin (tyks 1270) sisältyy esitykseen mm:
- varauksena ulkoisiin vastinrahoihin 202 000 euroa ja sisäisiin vastinrahoihin 160.000 euroa. Summa sisältää varauksen mm. Euroopan Aluekehitysrahaston (EAKR) vastinrahoitukseen.

Keskushallinnon kehittämisprojekteihin (tyks 1276) varataan 570 000 euroa seuraavasti:
- viestintätoimenpiteisiin 240 000 euroa
- alueelliseen rakennemuutoksen ja kehittämisen edellyttämiin selvityksiin 140 000 euroa
- kaupunginhallituksen varausmääräraha 70 000 euroa
- Kohdentamattomiin avustuksiin, joilla tuetaan infrahankkeita, joissa vastuu toteutuksesta on kolmannella osapuolella 40.000 euroa.
- prosessien kehittämiseen 20 000 €
- Keskushallinnon kehittämisraha ym. 60 000 €.

Kehittämisrahan käyttösuunnitelman hyväksyy kaupunginhallituksen yleisjaosto.

Matkailun kehittämiseen ja edistämiseen 90 000 euroa. Määräraha on varattu toimenpiteisiin, jotka edistävät Vaasan matkailua, kuten esim. kongressi- ja tapahtumahankinta, tuotekehitys, sekä muut matkailun edistämishankkeet.

Maakauppojen ja vuokra-alueiden lunastuksen yhteydessä tulleiden rakennusten ja rakenteiden ylläpito-, korjaus-, hallinto- ja purkukustannuksiin on varattu 700 000 euroa.

Varaus uusien investointien käyttötalousvaikutuksiin (451 000 euroa) sisältää määrärahaa vuoden aikana valmistuvien investointikohteiden uusiin käyttötalousmenoihin.

Tuloslaskelma

1000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	**1 125**	**10 426**	**12 100**
Toimintamenot	**480**	**- 1 878**	**- 2 349**
Toimintakate	**1 605**	**8 549**	**9 751**

144 KESKITETYSTI HALLINNOITAVAT KUSTANNUKSET

Tulosalueen määräraha sisältää:
- eläkemenoperusteinen eläkemaksu 5,2 milj. euroa
- varhaiseläkemaksu 1,45 milj. euroa
- kaupungin suoraan maksamat eläkkeet ja eläkevastuuvarauksen tuloutus 150 000 euroa.
- lakisääteinen tapaturmavakuutusmaksu 0,5 milj. euroa (maksu kohdistetaan palkkojen suhteessa muille hallintokunnille paitsi Pohjanmaan pelastuslaitokselle, jolla on oma lakisääteinen tapaturmavakuutus)
- Riskien hallintaan on varattu yhteensä 132 500 euroa. Liikelaitoksille ja nettoyksiköille kohdistetaan niiden osuus palo- ja vastuuvakuutusmaksuista, tähän kohtaan budjetoidaan muiden hallintokuntien osuudet. Lisäksi määrärahaan sisältyy varaus niihin kaupungin omalla vastuulla oleviin vahingonkorvauksiin, joita ei rahoiteta vahinkorahastosta.
- Atk-laitteiden hankintaan hallintokunnille, joilla ei ole siihen erillistä määrärahaa, on varattu 60 000 euroa.

Tuloslaskelma

1000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot			
Toimintamenot	**- 4 540**	**- 8 005**	**- 6 437**
Toimintakate	**- 4 540**	**- 8 005**	**- 6 437**

145 TYÖLLISTÄMINEN

Toiminta-ajatus

Työllistämisen toiminta-ajatus on vaasalaisten pitkäaikaistyöttömien palkkatukityöllistäminen ja sitä kautta työmarkkinatuen kuntaosuusmaksun pienentäminen. Muita työllistämisen tehtäviä ovat jatkopolkujen etsiminen ja tarjoaminen työllistetyille, osatyökykyisten työllistäminen, nuorten ml. erityisnuorten kesätyöllistäminen, siviilipalveluspaikkojen tarjoaminen vaasalaisille siviilipalveluvelvollisille sekä työllistämistä edistävien hankkeiden tukeminen.

Toimintaympäristö 2019-2021

Työ- ja elinkeinoministeriön vuoden 2019 talousarvioehdotuksen painopisteenä on hallituksen työllisyys- ja kasvutavoitteita tukeva kasvupolitiikka. Hallitusohjelmaan on kirjattu, että uudistetaan sosiaali- ja työttömyysturvaa tavalla, joka kannustaa työn nopeaan vastaanottamiseen, lyhentää työttömyysjaksoja, alentaa rakenteellista työttömyyttä ja säästää julkisia voimavaroja.

Pohjanmaan ELY keskusalueella on manner-Suomen toiseksi alhaisin työttömyysaste, 8,1%. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta Vaasassa on tarkasteluajanjaksolla (7/2018) 10,3%. Työttömyys on laskenut edellisestä vuodesta 16,3 %, myös lomautettujen määrä on vähentynyt. Nuorten työttömyys myös edelleen vähentynyt, alle 25vuotiaiden työttömien määrä laski 13,2 % edelliseen vuoteen verrattuna. Palkkatuella työllistäminen on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna yksityisellä sektorilla (+ 7) sekä kunnissa (+ 17).

Pitkäaikaistyöttömyys on laskenut ja yli kaksi vuotta työttömänä olleiden määrä on vähentynyt. Myös työllistymistä edistävissä palveluissa olevien määrä on noussut edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Näiden vaikutus näkyy viiveellä mm. työmarkkinatuen kuntaosuudessa. Vuoden 2017 alusta voimaan astunut palkkatuen ehtojen muutos on edelleen voimassa ja työssäoloehdon täyttymiseen palkkatuen työn osalta tarvitaan edelleen 6 kuukauden jakson lisäksi vielä 2 kk jakso, jolta ei saada palkkatukea. Muutos tulee jatkossakin vaikuttamaan vähentämällä työllistettävien määrää.

Kaupungin yksiköiden yhtiöittäminen on vähentänyt sekä palkkatukipaikkoja, että kuntouttavan työtoiminnan paikkoja. Tämä tuo haasteita ja kehittämispaineita työllistämistoiminnan toteuttamiseen.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Työllistämisyksikkö kehittää työllisyyspalveluita vahvistetun kaupunkistrategian ja hyväksytyn henkilöstöohjelman mukaisesti. Keskiössä on myös yhteistyö kaupungin muiden tulosalueiden, 3.sektorin ja alueen yritysten kanssa. Kaupungissa on toimiva työllistämispolku, joka tarjoaa sekä matalan kynnyksen toimintaa, että haastavampaa palkkatuettua työtä. Työllistämispolku toimii asiakkaille sekä aktivoivana että työmarkkinoille juurruttavana mallina. Tätä toimintaa kehitetään edelleen ja siihen lisätään tiivis yritysyhteistyö, jolla työllistetyt saadaan työelämään palkkatukijakson jälkeen. Kaupungin työllisyydenhoidon pääpaino on pitkäaikaistyöttömissä ja lakisääteissä velvoitetyöllistettävissä.

Työllistämisyksikköön on uudelleensijoitettu 2 henkilöä ja palkkatuella on palkattu 2 henkilöä. Lisääntynyt resurssi on mahdollistanut toiminnan laajentamiseen ja on voitu tarjota enemmän kaupungin omaa kuntouttavan työtoiminnan paikkoja. Kuntouttavasta työtoiminnasta on saatu jatkopolutettua henkilöitä palkkatukityöhön koti- ja laitoshoidon kanssa yhdessä tuotettuun vanhustyön avustaja toimintaan. Toimintaa tullaan edelleen kehittämään, jotta siitä saadaan entistä toimivampi prosessi.

Työllistämispalvelut on tehnyt tuloksellista yhteistyötä myös sosiaali- ja perhepalvelut -tulosalueen kanssa kuntouttavan työtoiminnan järjestämisessä. Yhteistyössä on panostettu ns. matalan kynnyksen toimintaan ja se on näkynyt asiakasmäärien ja toimintapäivien sekä aktivointiasteen nousuna. Yhteistyötä tiivistetään ja kehitetään edelleen.

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Työllistettyjen määrä	181	160	160	160	97
Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärä/ka/vuosi	363	240	248	300	300
Työmarkkinatuen kuntaosuus/hlömäärä/ka/kk	816	848	919	800	930

Keskeiset talouden tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Työmarkkinatuen kuntaosuus	-4 419 585	-3 800 000	-4 400 000
Palkkatuen määrä	771 508	803 000	928 000
Kesätyöllistäminen	-724 480	-908 700	-908 700

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Työllisyysaste > 75%	Keskeisin tavoite on työllistää työttömiä työnhakijoita pääasiassa Kelan työmarkkinattuki-listalta.	Työllistettyjen määrä henkilöinä. Työmarkkinatuen kuntaosuus euroina.
Vahva talous	Kaupunkitalouden vahvistamisen tukeminen työllistämällä pitkäaikaistyöttömiä ja vaikuttamalla työmarkkinatuen maksua alentavasti. Toiminta toteutetaan annetun kehyksen mukaisesti prosesseja jatkuvasti kehittäen.	Työmarkkinatuen kuntaosuus/henkilö/kuukausi. Budjetin toteutuminen.
Väestön hyvinvointi	Työttömyyden mukanaan tuomien ongelmien vähentäminen ja työkyvyttömien eläkepäätösten edesauttaminen yhteistyössä TE-toimiston ja sosiaali- ja perhepalveluiden kanssa.	Työllistettyjen määrä. Eläkepäätösten määrä.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Toimintaympäristö / palveluiden ja toiminnan kehittäminen (STRATEGIASSA VÄESTÖN HYVINVOINTI)	Työttömyyden mukanaan tuomien ongelmien vähentäminen ja työkyvyttömien eläkepäätösten edesauttaminen yhteistyössä TE-toimiston ja sosiaali- ja perhepalveluiden kanssa.	Eläkkeelle päässeiden määrä Tmt-kuntaosuusmaksu
Menojen/ tulojen/ omaisuuden hallinta /palveluiden turvallisuus (STRATEGIASSA TAVOITE VAHVA TALOUS)	Toiminnan suunnittelu, ennakointi ja toimenpiteiden priorisointi kh:n ohjeiden mukaan.	Talouden pysyminen annetussa kehyksessä
Henkilöstö/ osaamisen varmistaminen (STRATEGIASSA HENKILÖSTÖN HYVINVOINTI)	Selkeät tehtävänkuvat, tehokas ja aktiivinen tiedonkulku tiimin sisällä. Valmentavalla johtamisella työn tehokkuuden ja henkilöstön hyvinvoinnin lisääminen.	Sairauslomat Toiminnan kehittyminen (työn tehostuminen)

Tuloslaskelma

1000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	**59**	**804**	**929**
Toimintamenot	**- 768**	**- 4 081**	**- 8 756**
Toimintakate	**- 709**	**- 3 277**	**- 7 827**

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö	31.12.2017	TA 2018	TA 2019
Vakituiset			
- kokoaikaiset		1	1
- osa-aikaiset			
Määräaikaiset			
- kokoaikaiset	4	4	4
- osa-aikaiset			

146 OSUUDET ERIYTETYSSÄ KIRJANPIDOSSA OLEVIIN LIIKELAITOKSIIN SEKÄ LIIKE- JA MAKSUPALVELUTOIMINTAAN KOHDISTETTAVAT KUSTANNUKSET

Tulosalueen määräraha sisältää:
- Vaasan kaupungin osuuden pelastustoimen menoista, 5,0 milj. euroa. Pohjanmaan pelastuslaitos toimii liikelaitoksena ja sen talousarvio esitetään kohdassa liikelaitokset.
- määrärahan johtokeskuksen sisäiseen vuokramenoon ja muihin menoihin sekä osuuden valmiussuunnittelun palkkausmenoista

Tulosalueen tulot muodostuvat liike- ja maksupalvelutoimintaan sekä tuotannollisiin tukipalveluihin kohdistettavista yleishallinnon ja muista kustannuksista.

Tuloslaskelma

1000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	**2 156**	**2 480**	**1 892**
Toimintamenot	**- 5 124**	**- 5 105**	**- 5 079**
Toimintakate	**- 2 968**	**- 2 625**	**- 3 187**

148 TASEYKSIKKÖ ELISA STADION

Toiminta-ajatus

Elisa stadion tarjoaa laadukkaat jalkapallon ottelu- ja harjoitteluolosuhteet Vaasassa sekä toimii monipuolisena tapahtumakeskuksena erilaisille yleisötapahtumille. Elisa stadion on 100 %:sti Vaasan kaupungin omistama ja toiminta on kaupunginhallituksen alaista.

Kaupunginhallituksen yleisjaoston hyväksymän yhteistyösopimuksen mukaisesti stadionin operatiivisestä toiminnasta vastaa Vaasanseudun Areenat Kuntayhtymä toistaiseksi voimassa olevalla sopimuksella (Yj 18.5.2017, § 51).

Taseyksikkö Elisa stadionin toimintatulot perustuvat Elisa Oyj:n kanssa laadittuun markkinointisopimukseen (Kh 14.9.2015, § 353). Toimintakulut koostuvat stadionin toiminnan alijäämän kattamisesta.

Tuloslaskelma

1000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	**150**	**150**	**150**
Toimintamenot	**- 239**	**- 212**	**- 186**
Toimintakate	**- 89**	**- 62**	**- 36**

160 YHTIÖMUOTOISESTI TUOTETTAVAT RUOKA- JA MATERIAALIPALVELUT

Toiminta-ajatus

Yhtiömuotoisesti tuotettavien ruoka- ja materiaalipalveluiden tulosalue vastaa kaupungin vastuulle jääneistä tehtävistä liittyen ruokahuoltoon sekä keskusvaraston toimintaan. Molempien palvelukokonaisuuksien operatiivisesta toiminnasta vastaa tukipalveluyhtiö TeeSe Botnia Oy Ab.

Vaasan kaupungin ruokapalvelut ostaa koulujen ja varhaiskasvatuksen ateriapalvelut TeeSe Botnia Oy Ab:ltä. Toiminnan laadullisuus ja taloudellisuus koordinoidaan kokonaisuutta ajatellen siten, että palvelujen loppukäyttäjät kokevat saavansa mahdollisimman hyvää oikein ja turvallisesti, ravitsemussuosituksia ja kestävää kehitystä noudattaen tuotettua ateriapalvelua.

Keskusvarasto toimii kaupungin ja muiden asiakkaiden tavaralogistiikan osaajana ja hallinnoijana. Varaston osalta tulosalueen tehtävänä on vastata varaston toiminnan yleisistä linjauksista sekä kehittämisestä yhteistyössä TeeSen materiaalihallintopalveluiden kanssa. Keskusvarasto on edelleen kaupungin taseessa eli muodollisesti varaston toiminta on edelleen kaupungin omaa toimintaa. Keskusvaraston toimii vuonna 2019 nettoyksikön tavoin, eli toimintatuloilla on tavoitteena kattaa toiminnasta aiheutuvat menot sekä mahdolliset investoinnit.

Tuloslaskelma

1000 €	**TP 2017***	**TA 2018***	**TA 2019**
Toimintatulot	**13 421**	**13 523**	**13 800**
Toimintamenot	**-12 857**	**-13 493**	**- 13 797**
Toimintakate	**564**	**30**	**3**

* Tulosalue Vaasan Ruokapalvelut 517 ja tulosyksikkö Keskusvarasto 5404 yhteensä.

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö	**31.12.2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Vakituiset			
- kokoaikaiset	155	1.1.-31.4. 157 1.9. 1	1,15
- osa-aikaiset	21	1.1.-31.4. 27	

Vaasan ruokapalvelut

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	**TP 2015**	**TP 2016**	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
ateriasuoritteet	3601384	3645108	3567398	3578000	3580000

Keskeiset talouden tunnusluvut

Tunnusluku	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
tulot/suorite	3,37	3,47	3,65
menot/suorite	3,44	3,47	3,65

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Asiakastyytyväisyys	kyselyn arviointi asteikko 1-5 keskiarvo 3,7 tai parempi	vaka 3,5 perusopetus 3,2 lukiot ja ammatilliset 3,3 henkilökunta 3,5
Kestäväkehitys	huomioidaan energia- ja ilmastotyöryhmän tavoitteet	jätemittaukset Teesessä kasvisruoan lisääminen ruokalistoilla

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Palvelusopimukset	sopimukset allekirjoitettuna	aina ajan tasalla olevat
Hinnoittelu	hinnoittelut Teesen Oy ja kaupungin välillä tasapainossa.	säästötavoite 3-5 % vuoteen 2020.

Materiaalipalvelut

Toimintaympäristö 2019-2021

Keskusvarasto säilyy edelleen kaupungin taseessa vähintään toimintavuoden 2019. TeeSe Botnian lyhyen tähtäimen suunnitelmana on uuden toiminnanohjausjärjestelmän hankinta ja käyttöönotto, mikä osaltaan mahdollistaisi varaston toiminnan siirtämisen kokonaisuudessaan TeeSelle.

Palvelusuunnitelma

Keskusvarasto toimii kaupungin tavaralogistiikan osaajana ja hallinnoijana. TeeSen materiaalihallintopalveluiden tavoitteena on tuottaa kaupungin asiakasyksiköiden tarvitsemat keskeiset materiaalihallinnon palvelut ajallaan ja kustannustehokkaasti. Palvelu sisältää materiaalin, tuotteiden ja tarvikkeiden varastointi- ja toimituspalvelun mm. seuraaville tuoteryhmille: sairaala-, keittiö-, siivous-, toimisto- ja askartelutarvikkeet sekä polttoainejakelu.

Tavoitteena on hankintojen läpinäkyvyys ja materiaalivirtojen seurattavuus.

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Varaston kiertonopeus	8,2	10,8	12,9	≥ed. vuonna	≥ed. vuonna

VÄHÄNKYRÖN ALUELAUTAKUNTA

Tuloslaskelma

1000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	391	410	385
Toimintamenot	- 782	- 823	- 803
Toimintakate	- 391	- 414	- 418

Toiminta-ajatus

Aluelautakunta huolehtii yhdessä kaupungin muun organisaation kanssa Vähänkyrön lähipalvelujen, elinkeinojen ja osallistumisen kehittämisestä poikkihallinnollisesti hyvinvoinnin, elinvoiman ja osallisuuden edistämiseksi.

Toimintaympäristö 2019-2021

Maakuntahallinnon ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen uudistuksesta seuraa kuntien roolin muuttuminen; paikallisuus on entistä enemmän asuin- ja vapa-ajan alueita, työpaikkaa, lähipalveluita ja – demokratiaa. Samalla kun globaalisuuden merkitys korostuu, korostunee myös paikallisuuden merkitys. Kunta on silti edelleenkin kuntalaisten itsehallintoa.

Toiminnan painopistealueet

Toimitaan suunnittelu- ja kehittämiskumppanina erityisesti alueen elinvoimaa edistävissä strategisissa kehittämishankkeissa. Pyritään turvaamaan Vähänkyrön palveluiden resursointi niukkenevassa kaupunkitaloudessa ja lähipalveluiden tarjonta asiakaslähtöisesti ja samantasoisesti kuin muillakin alueilla.

Palvelusuunnitelma

Vähänkyrön aluelautakunta koordinoi, ohjaa ja tukee palvelujen kehittämistä, vahvistaa alueen elinvoimaa ja kasvua sekä tekee aloitteita ja esityksiä alueen kannalta tärkeäksi katsomistaan asioista. Aluelautakunta edistää alueen asukkaiden hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta niin, että lähipalvelutarpeet otetaan huomioon palvelutuotannossa ja kehittää vähäkyröläistä yrittäjyyttä ja elinkeinoelämää.

Aluelautakunta sisältää seuraavat tulosalueet: Hallinto ja yhteiset, Yhteispalvelupiste ja Arpeeti.

150 LAUTAKUNNAN HALLINTO JA YHTEISET

Toiminta-ajatus

Alueen asukkaiden osallistuminen ja heidän tarpeistaan lähtevä toiminta sekä kumppanuuksien edistäminen ovat lähtökohtina alueen kehittämisessä elinvoiman näkökulmasta.

Uuden paikallisuuden merkityksen kasvu voi parantaa alueellisten toimielinten merkitystä. Hallinto osallistuu aktiivisesti aluetta koskevien asioiden esille nostamiseen, valmisteluun ja päätöksentekoon yhteistyössä kaupungin ja muiden toimijoiden kanssa kaupungin ja Vähänkyrön alueen vetovoimaisuuden lisäämiseksi ja hyvinvoinnin edistäminen.

Tuloslaskelma

1000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	2		
Toimintamenot	- 254	- 291	- 362
Toimintakate	- 252	- 290	- 361

151 YHTEISPALVELUPISTE VÄHÄKYRÖ

Toiminta-ajatus

Yhteispalvelupiste on kuntalaisten ensisijainen yhteydenottopaikka. Se on asiakaslähtöinen, tehokas ja helppokäyttöinen kanava erilaisten asiointi- ja neuvontapalveluiden hankkimiselle yhdestä pisteestä.

Erityisesti väestön ikääntyminen ja etäisyys kantakaupungin neuvonta- ja muihin palveluihin lisäävät henkilökohtaisen palvelun tarvetta. Yhteispalvelupisteestä saa henkilökohtaista palvelua myös vuokra-asuntoasioissa ja se toimii ennakkoäänestyspaikkana.

Esimerkkinä lähipalveluiden turvaamisesta Yhteispalvelupisteen valikoimaan lisättiin Postin asiointipiste. Toiminta aloitettiin maaliskuussa 2018 ja sitä on tarkoitus jatkaa niin kauan kuin postin palveluja tarvitaan keskustassa ja sen lähialueilla.

Tuloslaskelma

1000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	82	109	85
Toimintamenot	- 175	- 187	- 94
Toimintakate	- 93	- 78	- 10

152 KYRÖNMAAN TYÖPAJA ARPEETI

Toiminta-ajatus

Seutukunnallinen Arpeeti tuottaa sopimuskunnille työpajatoimintaa, joka sisältää kuntouttavaa työtoimintaa, työkokeiluja kuin tuettua työllistymistä.

Kuntien toimenpiteiden merkitys työllisyyden hoidossa on kasvanut ja se korostuu edelleen. Arpeeti tarjoaa palveluja, jotka tukevat eri ikäisten vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien arkea ja työelämään siirtymistä ohjauksen, valmennuksen ja matalan kynnyksen pajatoiminnan keinoin.

Tuloslaskelma

1000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	307	300	300
Toimintamenot	- 353	- 346	- 347
Toimintakate	- 46	- 46	- 47

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Järjestettyjen tilaisuuksien lukumäärä	8	10	10	12	12

Palvelu-ja neuvontatapahtumat (käynnit,puhelin,sähköp.,muu	3951	2796	4700	4500	4800
Postin palvelutapahtumat					12000
Työpajatoimintaan osallistuvat ja työpäivät	72 3578	69 3826	65 3700	65 3700	65 3700
Aluelautakunnan kokoukset	10	8	6	5	6
Asioiden lukumäärä	92	58	50	50	50

Keskeiset talouden tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Työpajapäivän kustannus	55	55	55
Toimintamenot e/asukas	83	88	88

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Kunnanosa-alueen vetovoimaisuuden kehittäminen	Vähänkyrön alueen asuntotonttien myynnin kehittäminen	Myytyjen tonttien lukumäärä. Alueen asukasluvun kehitys
Väestön hyvinvointi	Lähipalveluiden parantaminen	Kotisairaanhoito-, ikäkeskus- ja perhekeskustoiminnan käynnistäminen. Postin palveluiden säilyttäminen alueella

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Talouden ja toiminnan riskit	Toiminnan oikeellisuus ja taloudellisuus	Toimintavarmuus, sijaistaminen,vakituisen henkilöstön määrä
Vahinkoriskit	Henkilökunnan työturvallisuus Asiakkaiden turvallisuus	Poikkeustoimet

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö	31.12.2017	TA 2018	TA 2019
Vakituiset	4	10	6
- kokoaikaiset	4	10	6
- osa-aikaiset			
Määräaikaiset	8,6		
- kokoaikaiset	6		
- osa-aikaiset	2,6		

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN TOIMIALA

Toimialan kuvaus

Sosiaali- ja terveystoimen toimialaan kuuluvat sosiaali- ja terveystoimen palvelut: sosiaalityö- ja perhepalvelut, vanhusten palvelut sekä terveyspalvelut mukaan lukien terveydenhuollon yhteistoiminta-alueen, erikoissairaanhoidon, kotouttamisen ja työterveyshuollon.

Toimialan valtuustoon nähden sitovista tavoitteista johdetut toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet	Mittarit	Toimenpiteet
Hyvinvoivat kuntalaiset	Avainmittarit on nimetty koko kaupungin osalta	Sähköisen hyvinvointikertomuksen käytön kehittäminen yli hallintokuntarajojen, toimenpideohjelma, valtuutetuille katseluoikeus sähköiseen hyvinvointikertomukseen, mukanaolo hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yksikön valmistelussa
Kustannusten hallinta/vähentäminen	Sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaiskustannukset eivät nouse asukaskohtaisessa tarkastelussa ja ovat Manner-Suomen keskitasoa.	Kuntalaisen omatoimisuuden lisääminen, varhainen puuttuminen ja ennaltaehkäisy, palvelut kotiin, palveluverkon ja ketjujen optimointi, uudet toimintatavat ja sähköiset palvelut, palveluiden tuotteistaminen ja hinnoittelu
Osaava ja riittävä henkilökunta	Pätevät hakijat/haku Pätevä henkilö/vakanssi Koulutusmääräraha/palkkamenot Henkilöstömitoitus/mitoitus palveluittain	Hyvien työolosuhteiden edistäminen, koulutusmäärärahat suositusten ja tarpeen mukaiset, TVA lomakkeen päivittäminen, hyvän työnantaja imagon parantaminen
Valmistautuminen sote-uudistukseen /sote-palveluiden integraatioon	Tehdyt poliittiset päätökset ja käynnistyneet valmistelutoimenpiteet	Suunnittelun ja valmistelun riittävä resursointi
Oikein mitoitetut palvelut	Määräajat ja suositukset toteutuvat, käyttöaste	Resurssien uudelleenkohdennus, uudet toimintatavat, asiakaskriteerien täsmentäminen
Asiakkaan osallisuuden ja autonomian lisääminen	Tehdyt asiakaskyselyt, reklamaatioiden määrä, roidu-asiakaspalaute, TAK- asiakaskysely	Selkeät toimintaprosessit toteutukseen, asiakasraatien ja kokemusasiantuntijoiden käyttäminen palvelujen suunnittelussa, arvioinnissa ja kehittämisessä

Toimialan budjettirahoitteiset tehtävät

- Yhteiset ja tekniset tukipalvelut
- Sosiaalityö ja perhepalvelut
- Koti- ja laitoshoito
- Terveyspalvelut
- Erikoissairaanhoito

Tuloslaskelma	TP 2017 1000 €	TA 2018 1 000 €	TA 2019 1 000 €
Toimintatulot	**29 729**	**27 978**	**26 171**
Toimintamenot	**-243 149**	**-242 025**	**-241 098**
Toimintakate	**-213 420**	**-214 047**	**-214 927**

Toimialan kohderahoitteiset tehtävät

- Laihian yhteistoiminta alue

Laihian kunnan ja Vaasan kaupungin perusterveydenhuollon ja siihen läheisesti liittyvien sosiaalipalveluiden sopimusta on tullut tarve päivittää. Syynä päivitystarpeeseen on toisaalta Laihian kunnan toive siirtää kotisairaanhoito osaksi oman perusturvan toimintaa.

Vaasan kaupunki ja Vaasan sairaanhoitopiiri suunnittelevat myös kaupungin toimintana olevien työikäisten palvelualueen mielenterveys- ja päihdepalvelujen sekä Vaasan sairaanhoitopiirin psykiatrian erikoissairaanhoidon palvelujen yhdistämistä uudeksi palvelukokonaisuudeksi vuoden 2019 aikana. Osa näistä Vaasan kaupungin tuottamista päihde- ja mielenterveyspalveluista sisältyy nykyiseen yhteistoimintasopimukseen.

Tuloslaskelma	TP 2017 1000 €	TA 2018 1 000 €	TA 2019 1 000 €
Toimintatulot	**5 829**	**6 058**	**6 056**
Toimintamenot	**-5 829**	**-6 058**	**-6 056**
Toimintakate	**0**	**0**	**0**

Toimialan liikelaitokset

- Vaasan aluetyöterveys

Vaasan aluetyöterveyden liikelaitosta koskeva lakiin perustuva yhtiöittämisvelvoite toteutuu päätösten ja niiden vaatiman toimeenpanon osalta v. 2018 lopussa. Yhtiöittämisvelvollisuus koskee terveydenhoitolain 18 §:n 3 momentissa tarkoitettuja työterveyshuollon sairaanhoito- ja muiden terveyspalveluiden tuottamista (Kelan korvausluokka II). Velvollisuus ei koske työterveyshuoltolain 12 §:n mukaisia ennaltaehkäiseviä palveluita (Kelan korvausluokka I).

Tuloslaskelma	TP 2017 1000 €	TA 2018 1 000 €	TA 2019 1 000 €
Toimintatulot	**4 380**	**5 014**	**5 190**
Toimintamenot	**-3 970**	**- 4 901**	**-4 742**
Toimintakate	**410**	**113**	**449**

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö	31.12.2017	TA 2018	TA 2019
Vakituiset	1 381,93	1 298,5	1 627,85 *
- kokoaikaiset	1 332	1 252	** -
- osa-aikaiset	49,93	46,5	** -
Määräaikaiset	*	473	38,47*
- kokoaikaiset	464	424	** -
- osa-aikaiset	*	49	** -
YHTEENSÄ	1845,93	1758,50	1666,32

*vakituisen henkilöstön määräaikaiset sijaiset myös budjetoitu vakituisiin vakansseihin, määräaikaiset 38,47 todellisia määräaikaisuuksia
** exreport/ennakoiva henkilstösuunnitelma antaa yhteenlasketun HTV-luvun 100 % työaikaan laskettuna, ei saatavilla laskennallista osa- ja kokoaikaisuutta tästä raportista.
Erotusta vuoteen 2019 verraten on -92,18, mikä selittyy valtaosin henkilöstön siirtymisistä tukipalveluyhtiöihin ja VSHP: iin (osastot 8 ja 10 sekä välinehuolto).

Keskeiset toimintaympäristön muutokset, jotka tulee huomioida henkilöstösuunnittelussa

Sosiaali- ja terveystoimen toimialalla HTV (henkilötyövuosi)-määrän numeerinen arvio on tehty exreportin ennakoivaan henkilöstösuunnitteluohjelmaan sekä talous - arviolomakkeeseen 6 tulosalue- ja toimialakohtaisesti. Tosiasiallisesti toimialalla on vain vähäinen määrä määräaikaisia, projektiluonteisia tehtäviä, mutta iso joukko määräaikaisia sijaisia, jotka korvaavat vakituisen henkilöstön erilaisia poissaoloja (esim. vanhempain- ja perhevapaat, opintovapaat, sairauslomat). Palkkamäärärahat on budjetoitu exreportia hyödyntäen vakinaisiin vakansseihin. Verrattuna edellisvuoteen on toimialan henkilöstömäärä vähentynyt vakituisen henkilöstön osalta n. 95 HTV. Muutos selittyy pääosin tukipalveluyhtiöihin ja sairaanhoitopiirille siirtyneistä toiminnoista ja henkilöstösiirroista.

Sosiaali- ja terveysuudistuksen ja maakuntauudistuksen myötä toimialan toiminnot siirtyvät tämän hetkisen valtakunnallisen ohjauksen mukaan uuteen maakuntaan vuoden 2021 alusta. Vaihtoehtoisena ratkaisuna on aloitettu poliittinen keskustelu ja valmistelutoimenpiteitä vapaaehtoisen alueellisen sote-integraation käynnistämisestä vuoden 2020 alusta. Lisäksi tällä hetkellä valmistellaan Mielenterve- ja Päihdepalveluiden palvelukokonaisuuksien uudelleen organisointia yhteistyössä Vaasan sairaanhoitopiirin kanssa. Tämän suunnitelman toteutuessa osa sosiaalityö ja perhepalveluiden toimintayksiköistä ja henkilöstöstä siirtyisi pois kaupungin toiminnoista jo 2019 aikana.

Toimintaympäristön muutokset edellyttävät henkilöstöltä uudenlaista osaamista, joustavuutta ja palveluasennetta. Tuottavuusajattelu, yhden ”luukun” periaate/palveluintegraatio, asiakasnäkökulma, verkostomainen työskentely, palveluntarpeen arviointi, robotiikka ja tarve toimiviin tietojärjestelmiin ja tiedonsiirtoon korostuvat. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohella sähköisten palveluiden ja virtuaalipalveluiden kehittäminen on keskiössä sote-toimialalla, mutta myös koko kaupungissa.

Työnkuvissa, tehtävänimikkeissä, työpisteissä ja palvelukokonaisuuksissa tulee tapahtumaan muutoksia kehittämistarpeista johtuen. Vapautuvissa vakansseissa tehdään tarvittavia muutoksia työkokonaisuuksien muuttumisen, osaamistarpeiden, vaadittavien kelpoisuuksien ja työnorganisoinnin lähtökohdista. Avainasemassa toiminnan onnistumiselle on jatkossakin riittävä, osaava, motivoitunut ja oikeinmitoitettu henkilöstö. Henkilöstön saatavuus, pysyvyys ja ammattitaito on toiminnan kulmakivenä jatkossakin (hoito, hoiva, sosiaalityö, lääketiede, tukipalvelut, hallintotehtävät).

Sosiaali- ja terveystoimen riskikartta

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA

1000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	35 558	34 035	32 227
Toimintamenot	- 248 978	- 248 082	- 247 154
Toimintakate	- 213 420	- 214 047	- 214 927

200 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN YHTEISET JA TEKNISET TUKIPALVELUT

Toiminta-ajatus

Sosiaali- ja terveystoimen yhteisten ja teknisten tukipalveluiden tehtävänä on mahdollistaa asiakkaiden ja potilaiden hoito ja palvelut muilla tulosalueilla huolehtimalla tilojen, kalusteiden, koneiden ja laitteiden toimivuudesta ja turvallisuudesta sekä liina-, potilas-, ja työvaatteiden hankinnasta ja huollosta. Vuoden 2018 alusta yhteisiin ja teknisiin tukipalveluihin kuuluu myös digitaalisten palveluiden yksikkö, joka kehittää digitaalista etäpalveluiden toimintaa koko toimialalla. Yksikön tarkoitus on myös tuottaa palveluita joiden avulla toimialaan saataisiin tehokuutta, lisättäisiin työhyvinvointia ja saataisiin kustannussäästöjä.

Toimintaympäristö 2019-2021

Yhteiset ja tekniset tukipalvelut-palvelualue sisältää toimialan tiettyjä yhteisiä, muille tulosalueille jakamattomia toimintoja menoineen ja tuloineen sekä teknisiä palveluja, kuten huolto- ja

erikoishuolto, turvallisuuspalvelut, vaatehuolto ja digitaaliset palvelut. Myös toimialan kehittämispalvelut projekteineen on budjetoitu kyseiselle palvelualueelle.

SOTE-uudistus on tulossa vuonna 2021. Tulevina vuosina tämä vaatii suunnittelua, yhteistyötä ja valmistelua.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Palvelualue pyrkii toteuttamaan tekniset tukipalvelut laadukkaasti, tehokkaasti ja taloudellisesti. Kehittymishankkeissa tulee painopiste olemaan SOTE- uudistuksen paikallisessa suunnittelussa.

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Henkilöstön hyvinvointi ja työn tuottavuus	Tiedonkulun ja työhyvinvoinnin parantaminen työpaikkakokouksilla, tiedotteilla ym	Työtyytyväiskysely

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Turvalliset ja terveet toimitilat	Turvallisuuden takaaminen kaikissa toimipisteissä varmistamalla turvahenkilöstön, - palveluiden ja – laitteiden toimiminen ja saavutettavuus Turvallisuuskoulutusten järjestäminen eri toimipisteissä Turvatiimi	Vahtimestareiden, vartioinnin ja järjestelmien ja laitteiden määrä/tarve Toteutetut koulutukset/harjoitukset Erillinen ohjausryhmä joka pyrkii edistämään ja valvomaan turvallisuutta toimialalla

Tuloslaskelma

1000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	**617**	**621**	**236**
Toimintamenot	**- 3 345**	**- 3 442**	**- 3 467**
Toimintakate	**- 2 728**	**- 2 820**	**- 3 232**

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö	31.12.2017*	TA 2018	TA 2019***
Vakituiset	41,93	18,5	18,85
- kokoaikaiset	38	17	18
- osa-aikaiset	3,93	1,5	0,85
Määräaikaiset		6	3,08
- kokoaikaiset	2	5	3
- osa-aikaiset	vain sijaisia	1	0,08

* Vuoden 2017 on siivoushuollon esimies ja laitoshuoltaja siirretty teknisen toimen siivouspalveluihin, sisältyvät vielä TA 2017

210 SOSIAALITYÖ JA PERHEPALVELUT

Toiminta-ajatus

Tulosalueen tehtävänä on asiakkaan ja perheen voimavaroista ja tarpeista lähtien edistää ja ylläpitää hyvinvointia, terveyttä, turvallisuutta sekä osallisuutta järjestämällä tarpeenmukaisia, vaikuttavia, laadukkaita ja kustannustehokkaita sosiaali- ja terveyspalveluja. Sosiaalista hyvinvointia edistetään yhteistyössä kaupungin eri toimialojen ja muiden toimijoiden kanssa tavoitteiden toteuttamiseksi.

Toimintaympäristö 2019 – 2021

Lasten ja nuorten suojelun tarve on kasvanut huomattavasti kahden edellisen vuoden aikana. Tämän vuoksi palvelujen tarve kasvaa suunnittelukaudella. Lapsiperheiden tuen ja avun tarpeisiin vastaaminen edellyttää resurssien kohdennettua lisäämistä ja monialaisen työn tehostamista. Lasten ja perheiden palvelujen kehittämisessä muutoksen painopiste on valtion Lasten ja perheiden palvelujen (LAPE) muutosohjelman mukaisissa linjauksissa erityisen tuen, vaativien palveluiden ja sosiaalihuoltolain mukaisten avopalvelujen vahvistamisessa. Perhekeskustoiminnan sisällön määrittely ja toiminnan järjestäminen sosiaali- ja terveystoimen sekä sivistystoimen, järjestöjen ja seurakuntien kanssa vahvistaa ennaltaehkäiseviä palveluja. Monialaisen palvelutarpeen arvioinnin ja palveluohjauksen merkitys kasvaa. Palveluja on kehitettävä yhdessä asiakkaiden kanssa niin, että palvelujen oikea-aikaisuus paranee, päällekkäinen työ vähenee ja palvelujen vaikuttavuus tehostuu.

Suunnittelukaudella on selkiytettävä sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain mukaisten palvelujen työnjakoa sekä kehitettävä monialaista arviointia, palveluohjausta ja suunnitelmallista monialaista yhteistyötä. Tulosalueen palveluissa otetaan vuoden 2019 aikana käyttöön toimintakykymittareita. Työikäisten palveluissa suunnitellaan yhdessä Pohjanmaan kuntien ja Vaasan sairaanhoitopiirin kanssa mielenterveys- ja päihdepalvelujen palveluverkko ja toimivia palveluketjuja, joiden käyttö aloitetaan v. 2019. Valmistuvassa kotouttamisohjelmassa sovittujen toimenpiteiden mukaisesti vahvistetaan kotoutumisen tukitoimintojen koordinointia ja selkiytetään työnjakoa sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä muiden palvelujen kesken huomioiden tuleva maakunta- ja sote-uudistus.

Tulosalueen tehtävänä on moniammatillisessa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa tukea eri-ikäisiä asiakkaita elämänhallintaan, työhön, toimeentuloon ja opiskeluun liittyvissä asioissa sekä vähentää eriarvoisuutta. Lasten ja perheen tukemisessa painopisteinä on vahvistaa ennaltaehkäisevien ja varhaisen tukemisen työmenetelmiä, turvata erityistä tukea ja suojelua tarvitsevien lasten oikeus turvalliseen kasvuympäristöön sekä tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen. Kaikissa palveluissa korostuu asiakkaiden tukeminen, aktivointi ja sosiaalinen kuntoutus sekä kotoutumisen edistäminen.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Tulosalue koostuu neljästä palvelualueesta: lapsi- ja perhesosiaalityö, lasten ja perheiden palvelut, aikuisten sosiaalityö ja työikäisten palvelut.

Palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa on vahvistettava sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja ja työmenetelmiä. Sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut ovat ensisijaisia. Lapsi- ja perhesosiaalityössä vahvistetaan perhetyötä siirtämällä palvelutuotantoa ostopalveluista omaksi toiminnaksi ja integroimalla se sosiaalityöhön. Perhehoitoa vahvistetaan tavoitteena muuttaa perhehoidon osuus entistä suuremmaksi suhteessa laitoshoitoon. Muiden toimialojen peruspalvelujen säästötoimenpiteet ja osaoptimointi näkyvät sosiaalipalvelujen lisääntyvänä kysyntänä. Kotoutumisen tuessa täsmennetään eri toimijoiden välistä työnjakoa ja koordinointia

maahanmuuttajien kotoutumisen tukemisessa sekä järjestetään kokemustoimijakoulutus asiakasosallisuuden vahvistamiseksi. Työikäisten palveluissa keskitytään mielenterveys- ja päihdepalveluiden maakunnallisten palvelurakenteen ja -käytäntöjen kehittämiseen ja suunnitteluun. Lasten ja perheiden palveluissa jatketaan ennaltaehkäisevien ja matalankynnyksen asiakastyön työmenetelmien ja digitaalisten palvelujen kehittämistyötä. Aikuissosiaalityön Pro SOS -hankkeessa osallistutaan toimintakykymittarin kehittämiseen ja pilotointiin, tavoitteena on mittarin käyttöönotto vuoden 2019 aikana. Asiakastietojärjestelmiä kehitetään yhteensopivaksi Kanta-arkiston kanssa. Tehdään sisäinen auditointi ja toteutetaan SHQS-itsearviointeihin perustuvat kehittämistoimenpiteet. Kustannustietoisuutta vahvistetaan.

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Lapsi- ja perhesosiaalityö	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Yhteydenotot (SHL) lapsi- ja perhesosiaalityöhön	263	400	300
Lastensuojelun vireilletulot	1 330	1 300	1 350
Määräaikana tehdyt vireilletulot	92 %	100 %	100 %
Lapsiperheiden palvelutarpeen arvioinnit	622	600	700
Määräaikana tehdyt arvioinnit ja selvitykset	80 %	100 %	100 %
Lastensuojeluasiakkaat, lapsia	744	700	700
Omaishoidontuki, asiakkaita	152	160	155
Perhehoito, hoitovuorokausia	20 869	22 000	24 000
Laitoshoito, hoitovuorokausia			
- oma toiminta	7 004	8 000	8 000
- ostopalvelu	4 479	3 500	4 200
Lasten ja perheiden palvelut	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Perheneuvola, käyntejä	1 482	1 900	1 750
Erityishuoltolain mukainen iltapäivätoiminta, hoitopv	2 305	2 500	2 500
Lapsiperheiden kotipalvelu, käyntejä			
- sosiaalihuoltolain mukaisia	4 730	4 750	4 800
- lastensuojelulain mukaisia	890	860	900
Vastaanottokeskus			
- kuntaansiirtymisaika keskimäärin	54 vrk	50 vrk	60 vrk
- majoitusvuorokausia	139 312	127 800	102 200
Aikuisten sosiaalityö	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Täydentävää toimeentulotukea saaneet kotitaloudet	1 412	1 500	1 500
Ehkäisevää toimeentulotukea saaneet kotitaloudet	432	450	450
Vaikeavammaisten kuljetuspalvelu			
- matkoja	82 478	94 000	75 000
- asiakkaita	1 793	1 940	1 790
Henkilökohtainen apu, asiakkaita	345	310	400
Kotoutumisen tukeminen			
- uusia asiakkaita	259	160	160
- asiakkaita korvauksen piirissä	665	500	500
Kuntouttava työtoiminta, toimintapäiviä	17 788	18 000	19 400
Työikäisten palvelut	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Kehitysvammaisten päivä- ja työtoiminta EHL			
- oma toiminta, asiakkaita	160	175	180
- ostopalvelut, asiakkaita	83	85	85
Psykososiaalinen avokuntoutus (siirtyi VKS:sta 1/2017)			
- asiakkaita	137	160	160
- käyntejä	1 451	1 700	1 700

Kotikuntoutustiimi - asiakkaita - käyntejä	 110 3 714	 130 3 900	 140 4 100
Päihdehuollon laitoskuntoutus, hoitovuorokausia - oma toiminta - ostopalvelu	 2 882 1 889	 3 000 1 800	 3 100 3 700
Nuorisoasema Klaara ja mielenterveys- ja riippuvuus-keskus Horisontti, käyntejä	16 158	16 500	16 500
Vammaisten asumispalvelut, asumisvuorokausia - oma toiminta - ostopalvelu	 32 881 34 750	 33 000 35 000	 33 000 36 000
Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumisvuorokausia - oma toiminta - ostopalvelu	 8 879 38 016	 8 900 39 400	 8 900 39 400

Keskeiset talouden tunnusluvut

Tunnusluku			
Lapsi- ja perhesosiaalityö	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Omaishoidontuki, e/asiakas	6 550	6 999	7 260
Perhehoito, e/hoitovuorokausi	71,7	75,2	77,6
Laitoshoito - oma toiminta, brutto, e/vuorokausi - ostopalvelut, netto, e/vuorokausi	 465 269	 390 316	 417 406
Lasten ja perheiden palvelut	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Perheneuvola, e/käynti	290	260	291
Kotiin vietävät avopalvelut - kotipalvelu, e/käynti	 126,1	 128,7	 128,3
Vastaanottokeskus, e/majoitusvuorokausi	28,6	32,5	33,1
Aikuisten sosiaalityö	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki, e/kotitalous	252	279	272
Vaikeavammaisten kuljetuspalvelu - e/matka - e/asiakas	 20,9 961	 17,6 850	 20,7 866
Henkilökohtainen apu, e/asiakas	12 287	13 935	11 370
Kuntouttava työtoiminta, e/toimintapäivä	25,4	19,3	23,3
Työikäisten palvelut	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Nuorisoasema Klaara ja mielenterveys- ja riippuvuuskeskus Horisontti, e/käynti	28,7	31,1	34,2
Psykososiaalinen kotikuntoutus, e/käynti	105,1	94,5	111,4
Päihdehuollon laitoskuntoutus - oma toiminta, e/vrk - ostopalvelu, e/vrk	 222 130	 216 133	 208 70
Kehitysvammaisten päivä- ja työtoiminta EHL - oma toiminta, e/as/v - ostopalvelu, e/as/v	 10 007 14 905	 9 058 15 089	 9 193 12 629
Vammaisten asumispalvelut EHL ja VPL - oma toiminta, e/vrk - ostopalvelu, e/vrk	 109,2 147,3	 114,4 137,7	 116,9 145,6
Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispalvelut - oma toiminta, e/vrk - ostopalvelu, e/vrk	 127,20 57,50	 105,80 64,50	 106,50 61,70

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
1. Hyvinvointi	1. Sosiaalihuoltolain mukaisten palvelutehtävien asiakasprosessien ja työnjaon selkiyttäminen 2. Monialaisen arvioinnin työmenetelmien kehittäminen ja toimintakyvyn arvioinnin menetelmien (Kyky, TUVA ja tai ICF) käyttöönotto 3. Valvonnan ja omavalvonnan laadun kehittäminen 4. Digitaalisten palvelujen kehittäminen mm. LAPE-muutos-ohjelman suunnitelman mukaisesti 5. Perhehoidon ja perhetyön laadun ja työmenetelmien kehittäminen	1. Tehdyt kehittämistoimenpiteet 2. Menetelmien ja mittarien käyttöönotto Pro-SOS -hankkeen kehittämistoimenpiteet 3. Tehdyt valvontatoimenpiteet 4. LAPE-muutosohjelman mukaiset toimenpiteet käytössä, digipalvelukokeilut ja niistä saadut tulokset 5. Tehdyt kehittämistoimenpiteet
2. Talouden tasapaino	1. Palvelujen tuotteistaminen ja kustannustietoisuuden kehittäminen 2. Osallistuminen maakunta ja sote-muutostyöhön 4. Mielenterveys- ja päihdepalvelu-verkon kehittäminen 5. Asiakastietojärjestelmän kehittäminen palvelutehtävittäin Kanta-arkistovalmiuteen	1. Tehdyt palvelukuvaukset, talouden seurantaraportit 2. Sovitut kehittämistoimenpiteet ja sote-palveluissa suunnitelmat käyttöön otettavista työmenetelmistä 4. Tehdyt kehittämistoimenpiteet ja palveluprosessikuvaukset 5. Tehdyt kehittämistoimenpiteet, seuranta- ja arviointiraportit, saavutetut tulokset

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Henkilöturvallisuus ja turvallisuusuhat asiakastyössä	Turvallisuuskoulutus, turvallisuus-kävelyt, henkilöturvallisuuslaitteiden säännöllinen tarkistus	Järjestetyt koulutukset ja turvallisuusharjoitukset Hair Pro -ilmoitukset vähenevät
Palvelurakenteen muutokset sote-alueen valmisteluun liittyen	Palvelurakenteiden suunnitteluun ja valmisteluun osallistuminen Palveluketjujen ja päätöksenteko-ohjeistuksen selkiyttäminen Työnohjauksen järjestäminen ja sisäinen koulutus	Laaditut ja päivitetyt ohjeet ja palveluprosessikuvaukset Koulutus- ja työnohjauspäivien määrä Mielenterveys- ja päihdepalvelujen integraatioon liittyvät toimenpiteet
Oman palvelutuotannon tuottavuus ja yksikköhinnat	Kustannustietoisuuden lisääminen ja yksikköhintojen tarkistaminen	Yksikköhinnat palveluyksiköittäin laskettu, ajantasainen taloudenseurannan raportointi
SHQS-laatujärjestelmän käyttöönotto	Laatujärjestelmän mukaisten itsearviointien perusteella tehdyt kehittämistoimenpiteet ja sisäisten arviointien tekeminen	Tehdyt toimenpiteet
Palveluketjujen	Asiakasprosessien mallintaminen ja	Mallinnetut asiakasprosessit ja

kehittäminen ja toimintojen koordinointi	kehittäminen yhdessä asiakkaiden ja eri toimijoiden kanssa Toimintakykymittarien käyttöönotto Monialaisen palvelutarpeen arvioinnin ja asiakassuunnitelmien tekemisen kehittäminen	palvelukuvaukset Suunnitteluun osallistuneiden asiakkaiden ja kokemustoimijoiden määrä Asiakastyytyväisyys

Tuloslaskelma

1000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	**11 396**	**10 221**	**8 968**
Toimintamenot	**- 54 810**	**- 54 724**	**- 50 229**
Toimintakate	**- 43 414**	**- 44 503**	**- 41 261**

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö (htv)	31.12.2017	TA 2018	TA 2019
Vakituiset	307,5	306	369
- kokoaikaiset	298,0	295	364
- osa-aikaiset x)	9,5	11	5
Määräaikaiset	134,3	148	18
- kokoaikaiset	118,0	124	18
- osa-aikaiset (sis. tulkit, jotka siirtyneet yhtiöön 1.5.2018) x)	16,3	24	-

220 KOTI- JA LAITOSHOITO

Toiminta-ajatus

Koti- ja laitoshoidon järjestämillä palveluilla tuetaan tarpeen mukaan ikääntyneiden ja toimintarajoitteisten vaasalaisten itsenäistä ja turvallista, hyvää elämää sekä heidän toimintakykynsä ylläpitämistä ja parantamista. Koti- ja laitoshoidon tulosalueeseen kuuluvat palvelualueet Ikäkeskus, Kotihoito, Palveluasuminen ja Laitoshoito. Diabetesvastaanotto on siirretty terveyspalvelujen tulosalueelle 1.6.2018 alkaen.

Toimintaympäristö 2019-2020

Vaasassa on vuonna 2020 75 vuotta täyttäneitä 6500 ja vuonna 2040 yli 10000, 85 vuotta täyttäneitä vastaavasti 2000 ja yli 5000. 85 vuotta täyttäneistä joka kolmannella on keskivaikea-vaikea -asteinen muistisairaus. Vaasan ikääntymiskehitys vastaa maan keskiarvoa. Vaasan tulee varautua ikäihmisten määrän kasvuun, painopistealue tulee olla kotona asuminen, ennaltaehkäisevä kuntouttava toimintakykyä ylläpitävä toiminta. Uusi Vanhuspalvelulaki ja sote-uudistusta myötäilevä Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2017-2019 on julkaistu kesällä 2017. Aiemmasta poiketen ei palvelujen peittävyydelle aseteta suosituksia.

Vanhusten asumisoloja parantamalla ja uudenlaisin asumisratkaisuin sekä kuntoutusjärjestelmän uudistamisella pyritään siihen, että vanhukset selviytyvät toimintakykyisinä myöhäiseen ikään ilman erityispalveluja. Eksoten alueella asuukin jo 94% 75 vuotta täyttäneistä kotona ja tavoite on 97%, kotipalveluja suunnitellaan annettavan korkeintaan 10%:lle. Koti- ja laitoshoito tavoittelee jatkossa myös 94% peittävyyttä 75 vuotta täyttäneiden kotona asumisessa.

Maakunta- ja sote –uudistus on viivästynyt mutta koti- ja laitoshoito työskentelee ja osallistuu aktiivisesti sote- ja maakunta uudistuksen valmisteluun. Vuonna 2018 käynnistyi Vaasa vetoisesti henkilökohtaisen budjetin kokeilu (HeBu). Mukana kokeilussa on Pietarsaari ja Närpiö. Vaasan kohderyhmä on omaishoito. Oletettavaa on, että HeBu kokeilu muuttuu vuoden 2019 aikana HeBu-pilotiksi ja pilottiin saadaan Valtion rahoitus.

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Yli 75-vuotiaat, lukumäärä (31.12)	5 710	5 987	6 001	5 966	5 949
Yli 75-vuotiaat, asuu kotona (% 31.12)	90,5	92,0	90,7	91,0	90,1
Ikäkeskus (eri hetut 1.1-31.12)					
Kuntosaliasiakkaiden määrä	815		600	500	500
Päivätoiminta	293	273	350	350	370
- omatoiminta	216	186	189	260	260
- ostopalvelut	77	87	90	90	90
Tukipalvelut					
Asiakasmäärä (kaikki 1.1-31.12)	1 462	1 496	1 560	1 500	1 500
75+ - vuotiaat, peittävyys (% 31.12)	21,6	20,8	21,8	22,0	22,0
Omaishoidontuki					
Asiakkaiden lkm (1.1.-31.12)	462	494	486	500	500
75+ -vuotiaat, peittävyys (% 31.12)	3,9	5,6	5,4	5,0	6,0
Kotihoito					
Kotipalvelua saaneet (kaikki 1.1.-31.12)	1 557	1 477	1 328	1 800	1 850
75+ -vuotiaat,kotipalvelut peittävyys (%	14,8	11,7	18,0	14,0	15,0
31.12)	232	156	129	50	75
Palvelusetelillä hoidetut (lkm 1.1-31.12)	17	11	11	25	15
Vammaisasiakkaat (1.1.-31.12)					
Kotisairaanhoidon asiakkaat (1.1.-31.12)	1 874	1 880	1 879	1 850	1 850
Palveluasuminen					
Hoitopäivät (lkm)	165 199	184 734	195 336	210 150	220 500
- omatoiminta (%)	53,3	57,9	58,6	58,0	58,0
- ostopalvelut (%)	46,7	42,1	41,4	42,0	42,0
Palveluasumispaikat/75+-vuotiaat (% 31.12)	8,7	8,8	10,2	8,9	9,9
Laitoshoito					
Paikkoja yhteensä (lkm 31.12)	153	114	116	74	74
Hoitopäivät yhteensä (lkm)	74 575	48 712	45 356	25 750	25 750
Pitkäaik.paikat /75 +-vuotiaat, (% 31.12)	2,6	1,6	0,1	0,1	0,0
Kotisairaalan asiakkaat (1.1.-31.12)	628	669	614	600	650

Keskeiset talouden tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2017 €	TA2018 €	TA2019 €
Ikäkeskus kok. kust/75 + -vuotiaat (sisältää hoitotarvikejakelun n. 1,37 milj. euroa Päivätoiminnan hoitopäivän hinta (oma+ostop)	683 137	748 127	777 156
Tukipalvelut kok.kust/75+ -vuotiaat Omaishoidon tukipalkkiot / 75+ -vuotiaat **Kotihoito** Kokonaiskust. /75+ -vuotiaat (kaikki kotihoidon palvelut) Kotisairaanhoidon hinta/asiakas	284 314 3 287 7 640 933	290 318 3 310 7 056 933	283 385 3 123 7 233 942
Palveluasuminen Hoitopäivän hinta - oma toiminta (keskiarvo) - ostopalvelu Kokonaiskust./75+ -vuotiaat	 133 109-120 3 954	 133 109-120 4 472	 130 104-113 4 404
Laitoshoito Hoitopäivän hinta Kokonaiskust. /75 + vuotiaat Kotisairaalahoidon hinta/asiakas	 301 2 219 1 345	 282 1 210 1 497	 291 1 260 1 738

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Palvelurakenne valtakunnallisten linjausten mukainen	75v täyttäneistä asuu kotona 94 %. Omaishoidon peittävyys 6 %.	Pegasos tilasto
Odotusajat palveluihin säännösten mukaiset	Odotusajat alle 3 kk Palvelujen prosessien päivittäminen	Seuranta kvartaaleittain eri tietojärjestelmistä
Tuottavuuden parantaminen	Kotihoidossa: hoitajat 55 % Kotisairaanhoito ja terapeutit 30 %	Pegasos Mobiili välittömän asiakastyöajan raportointi

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Ikäihmisten määrän kasvu tulevina vuosina	Kotona asumisen peittävyys 75 v täyttäneistä 94 % Omaishoidon peittävyys 6 %.	Pegasos
Sujuvat sisäiset ja ulkoiset prosessit	Odotusajat eri palveluihin säännösten mukaiset Siirtoviivepotilaiden määrä ja Y15 potilaiden määrä vähenee	Eri tietojärjestelmät (SAS) Kuntalaskutus
Tulosalueen palvelujen tuottavuus	Yksikköhinnat kilpailukykyiset Prosessit tarkasteltu	Talouden seuranta Exreport ja yksiköiden täyttöasteet Välittömän asiakastyöajan seuranta

Tuloslaskelma

1000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	**13 277**	**13 222**	**12 797**
Toimintamenot	**- 69 380**	**- 67 290**	**- 67 343**
Toimintakate	**- 56 103**	**- 54 068**	**- 54 546**

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö	31.12.2017	TA 2018	TA 2019
Vakituiset	**731**	**680**	**794***
- kokoaikaiset	705	655	**
-osa-aikaiset	26	25	**
Määräaikaiset	**297**	**245**	**3,25**
- kokoaikaiset	275	230	**
-osa-aikaiset	22	15	**

***** vakituisen henkilöstön määräaikaiset sijaiset myös budjetoidu vakituisiin vakansseihin
** exreport antaa yhteenlasketun HTV-luvun 100 % työaikaan laskettuna, ei saatavilla laskennallista osa- ja kokoaikaisuutta tästä raportista

230 TERVEYSPALVELUT

Toiminta-ajatus

Terveyspalvelut-tulosalue tuottaa hyvää elämää ja omaehtoista selviytymistä tukevia väestön tarvitsemia terveydenhuollon asiantuntijapalveluja, joiden tavoitteena on ennalta ehkäistä ja hoitaa sairauksia sekä parantaa toimintakykyä yhdessä potilaan, kuntalaisten, eri hallintokuntien ja muiden toimijoiden kanssa.

Toimintaympäristö 2019 - 2020

Vuoden 2019 talousarvion kehyksen pohjana on vuoden 2018 talousarvio lisättynä sopimusmuutoksista aiheutuvilla henkilöstökulujen muutoksilla, sekä leasingvuokrilla. Lisäksi tasoa nostaa diabetesvastaanoton siirto Koti- ja laitoshoidon tulosalueelta Terveyspalveluihin 1.6.2018.

Väestön ikärakenteen muuttuessa tarpeiden ja resurssien välinen ristiriita tulee edelleen kasvamaan. Tämä johtuu väestön vanhenemisesta, josta seuraa enemmän hoidettavaa. Myös terveydenhuollon kehittyminen luo jatkuvasti uusia hoitomahdollisuuksia ja tuo uusia potilasryhmiä hoitojen piiriin. Avohoidossa tullaan hoitamaan yhä vaikeahoitoisempia potilaita. Sähköisten palveluiden käyttö kasvaa ja tulee korvaamaan osin ihmisten antamaa palvelua.
Menossa oleva Sote- ja maakuntauudistus tai sen sijaan alueellinen sote-integraatio aiheuttaa edelleen suurta epävarmuutta terveydenhuollon toimintojen kehittämislinjoihin. Toimintaa joudutaan tällä hetkellä suunnittelemaan ilman tarkkaa tietoa tulevasta.

Terveydenhuolto on tarvelähtöistä, mikä tarkoittaa, että terveydenhuollon ammattihenkilö määrittää potilaan hoidon tarpeen (Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 22§). Tarpeelliseksi määritetty hoito on annettava hoitotakuumääräysten mukaisesti riippumatta määrärahoista (Terveydenhuoltolaki 4,8 ja 24§). Toimintaa valvova viranomainen voi asettaa uhkasakkoja riittämättömästä toiminnasta.

Tietotekniikan yhteensovittaminen on välttämätöntä. Se parantaa tiedon liikkumista ja vähentää turhaa työtä. Vaasassa terveydenhuollon tietojärjestelmien kehittämistä vaikeuttaa järjestelmien

moninaisuus. Perusterveydenhuollossa on käytössä Pegasos ja hammaspuolella Effica. Sosiaali- ja perhepalveluissa käytetään Abilita-järjestelmää. Vaasan aluetyöterveys käyttää Acute-järjestelmää ja sairaanhoitopiiri Esko-järjestelmää.
Kansallinen terveysarkisto Kanta kerää jatkossa keskitetysti kaikki yksilön terveystiedot hyödynnettäväksi koko valtakunnassa. Sairauskertomustietojen lisäksi on yhä tärkeämpää saada käyttöön yhteinen terveydenhuollon toiminnanohjausjärjestelmä. Sote-uudistuksen mukana maakunnan alueen terveydenhuolto yhdistyy, mikä tulee aiheuttamaan suuria haasteita tietojärjestelmien yhteensovittamisen aikatauluun.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Vastaanottopalvelut

Suunnitelmakaudella palvelualueen kehittämisen painopiste on sähköisten palveluiden kehittäminen, pilotointi ja käyttöönotto. Sähköinen ajanvaraus on otettu soveltuvin osin käyttöön perhesuunnittelussa, lastenneuvolassa ja kouluterveydenhuollossa ja sen käyttöä pyritään laajentamaan. Sähköisiä omahoito-palveluita on otettu käyttöön jo vuoden 2017 aikana tavoitteena niiden laaja hyödyntäminen eri potilasryhmien hoidossa. Tavoitteena on saada käyttöön sellaisia sähköisiä palveluita, jotka helpottavat potilaiden asiointia ja myös tehostavat toimintaa, kuitenkin niin, että toiminnan laatu ja potilasturvallisuus säilyvät.

Alueelliset terveysasemat

Suunnitelmakaudella jatketaan Vastaanottopalveluiden toiminnallista organisaatiouudistusta palveluiden saatavuuden ja henkilöstöresurssien mahdollisimman tehokkaan käytön turvaamiseksi. Tämä on erityisen tärkeää, sillä pienikokoisten terveysasemien on hyvin vaikea sopeuttaa toimintaansa Terveydenhuoltolain 47 § ja 48 § mukaiseen potilaan valinnan vapauteen. Terveysasemien haavoittuvuutta on vähennettävä, jolloin saadaan paremmin hallittua palvelujen kysynnän vaihtelut. Näin voidaan vähentää eri alueiden asukkaiden eriarvoisuutta palvelujen saatavuudessa. Tämä parantaa myös työolosuhteita ja helpottaa henkilökunnan rekrytointia.

Huutoniemen ja Palosaaren terveysasemat on yhdistetty v. 2015 talousarviossa yhdeksi Tammikaivon terveysasemaksi. V.2016 yhdistettiin Hietalahden- ja Kirkkopuistikon terveysasemat vastaanottojen osalta Kirkkopuistikolle. Tämän jälkeen terveysasemia on viisi: 1. Kirkkopuistikko, 2. Tammikaivo, 3. Gerby, 4. Ristinummi, 5. Vähäkyrö. Asemien toimintaan kuuluvat lääkäreiden ja hoitajien kiire- ja ajanvarausvastaanotot.
Terveysasemien yhdistäminen on johtanut toimitilojen ahtauteen varsinkin keskustan alueella. Yrityksistä huolimatta helpotusta tilaongelmaan ei ole vielä saatu. Tavoitteena on päästä mahdollisimman nopeasti ratkaisuun, sillä nykyisessä tilanteessa vastaanottotiloja ei löydy kaikille lääkäreille / hoitajille. Toiminnan tehokkuus ja palvelutaso kärsivät.

Terveysasemakokonaisuuden sisällä yhdenmukaistetaan toimintatapoja ja potilaiden palvelupaketteja, tavoitteena palveluiden saatavuuden lisääminen, laadun parantaminen ja kuntalaisten yhdenvertaisuuden varmistaminen. Vähänkyrön terveysasema tukeutuu Tammikaivo-Ristinummi kokonaisuuteen.

Äitiysneuvolat ja perhesuunnittelu on vuoden 2016 alusta yhdistetty omaksi toimintayksikökseen, joka toimii kokonaisuutena entisen Hietalahden terveysaseman tiloissa, paitsi Vähänkyrön äitiysneuvola, joka toimii Vähänkyrön terveysaseman tiloissa.
Kosteusongelmien vuoksi Hietalahden kiinteistöä odottaa laaja katto-ikkuna-ulkoseinä-korjaustyö, joka todennäköisesti vaatii toiminnalle väistötiloja.

Lastenneuvolatoiminta on vuoden 2017 alusta toiminut omana toimintayksikkönään, jolla on yhteinen henkilökunta ja oma osastonhoitaja. Tämä mahdollistaa toiminnan yhdenmukaisen kehittämisen ja henkilöstöresurssien tasaisen jaon eri alueille. Lastenneuvolavastaanotot toimivat edelleen lähipalveluna terveysasemien yhteydessä; keskustan alueen lastenneuvolatoiminta on keskitetty Hietalahteen.

Päivystystoiminta

Päivystys tarkoittaa tässä virka-ajan ulkopuolista aikaa. Terveydenhuoltolain mukaan päivystyksen tehtävänä on antaa kuntalaisille ja kaikille kunnan alueella oleskeleville potilaille hoito ja ensiapu, kun heidän sairautensa laatu edellyttää välitöntä apua. Perusterveydenhuollon päivystys siirtyi 1.10.2014 Vaasan sairaanhoitopiirin toiminnaksi erikoissairaanhoidon päivystyspoliklinikan yhteyteen. V 2018 alusta perusterveydenhuollon päivystys yhdistyi erikoissairaanhoidon päivystyksen kanssa, jolloin laskutusperusteet muuttuivat. Kustannukset maksetaan Terveyspalveluiden talousarviosta.

Kouluterveydenhuolto

Kouluterveydenhuoltoon kuuluvat esi- ja perusopetusikäiset lapset. Kouluterveydenhuolto toimii kouluilla ja täydentää koulujen muita oppilashuollon palveluita. 1.7.2009 voimaan tulleessa asetuksessa määrätään yksityiskohtaisesti terveystarkastusten määrästä ja laadusta ja 1.1.2011 alkaen on asetusta noudatettava.

1.8.2014 tuli voimaan Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013), joka mm. lisää oppilaan oikeutta saada psykologi- ja kuraattoripalveluita. Terveydenhoitajan tarkastus on kaikilla luokilla. Laaja terveystarkastus sisältää sekä terveydenhoitajan, lääkärin ja hammaslääkärin tarkastuksen ja se tehdään luokilla 1, 5 ja 8.

Opiskeluterveydenhuolto

Vaasa on iso koulutuskaupunki. Opiskelijoita on asukaslukuun verrattuna noin kaksi kertaa enemmän kuin Suomen kunnissa keskimäärin. Tästä aiheutuu n. 500 000 euron lisäkulu.
Opiskeluterveydenhuoltoon sisältyy opiskelijoiden terveyden- ja sairaanhoito. Toiminta tapahtuu pääosin terveydenhoitajan toimesta oppilaitoksilla. Terveydenhoitajan tarkastus suoritetaan aloittaville opiskelijoille. Toisen asteen opiskelijoille lääkärin ja hammaslääkärin tarkastus on tehtävä 1. tai 2. opiskeluvuonna.
Yliopisto-opiskelijoiden osalta terveydenhuollon toteuttajana on Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö.

Terveydenedistämisen yksikkö

Terveydenedistämisyksikössä toimivat terveydenedistämisen koordinaattori, liikuntaneuvoja, kaksi ravitsemusterapeuttia, seksuaaliterveydenedistämisen koordinaattori ja ehkäisevän päihdetyön toiminnanohjaaja. Yksikön tehtävänä on tuottaa potilaille yksilöllisiä palveluita, kouluttaa ja tukea terveydenedistämistoimintaa muissa toimintayksiköissä ja hallintokunnissa sekä järjestää yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa koko väestölle suunnattua hyvinvointia edistävää toimintaa.

Kuntoutuspalvelut

Kuntoutuspalvelut tuottavat fysioterapian, toimintaterapian, psykologisen tuen ja puheterapian tarvearviointeja ja terapiapalveluja. Terapiat ovat pääosin yksilöterapioita, mutta erityisesti fysioterapiassa ryhmämuotoisen kuntoutuksen merkitys lisääntyy. Palveluja järjestetään sekä omana toimintana että ostopalveluina yksityisiltä palveluntuottajilta. Apuvälineitä myönnetään

omaksi tai lainataan yhtenäisiin kansallisiin perusteisiin pohjaten potilaan tarpeen mukaan. Erilaiset lapsuusiän oppimisen ja keskittymisen häiriöt lisääntyvät ja vaativat aikaisempaa enemmän voimavaroja. Sekä terapiapalvelut että apuvälinehuolto tukevat vanhusten ja muiden apua tarvitsevien kotona asumista ja itsenäistä arjessa selviytymistä. Vanhushuollon kehittäminen kotona asumiseen tähtääväksi näkyy terapia- ja apuvälinepalvelutarpeen lisääntymisenä. Sairaanhoitopiirin ja Vaasan kaupungin yhteinen apuvälinekeskus aloitti toimintansa vuoden 2018 aikana. Alati harvenevan rintamaveteraanikunnan kuntoutus toteutetaan valtion ja kaupungin määrärahoin ostopalveluna laitos-, avo- ja päiväkuntoutuksena. Lasten kuntoutuksella on tavoitteena päästä yhteisiin ja riittäviin tiloihin vuoden 2019 aikana.

Terveydenhuollon tukipalvelut

Tukipalvelut sisältää vain röntgenosaston sen jälkeen, kun välinehuolto siirtyi sairaanhoitopiirin toiminnaksi vuoden 2018 alusta. Talousarvioon on varattu määräraha välinehuoltopalvelun ostoa varten.

Hammashuolto

Kaupungin tarjoamaan hammashoitoon voivat hakeutua terveydenhuoltolain mukaisesti kaikki kuntalaiset sekä yhteistoiminta-alueen asukkaat, ulkokuntalaiset opiskelijat ja eräät muut erityisryhmät. THL 48 § mukaan kansalaisella on ollut mahdollisuus valita hoitava terveysasema koko maan alueelta. Lain perusteella Vaasan kaupungin hammashuoltoon on hakeutunut jonkin verran potilaita naapurikunnista.

Suun terveydenhuolto pyrkii turvaamaan lainsäädännön määrittelemät palvelut, joita ovat kiireellinen ja kiireetön hammashoito lakien ja asetusten mukaisesti (mm. neuvola-asetus, vanhuslaki). Lisäksi hammashuolto panostaa ehkäisevään hammashoitoon.

Hoitotakuulainsäädännön mukaisesti pääsy kiireettömään hammashoitoon tulee turvata 6 kk:n sisällä yhteydenotosta. Lainsäädännön muuttuminen on vaikuttanut merkittävästi lasten ja nuorten suun terveystarkastusten ajankohtiin. Tällä hetkellä henkilöstön ikärakenne (eläköityminen) asettaa suuren haasteen lainmukaisen hoitotakuun rajoissa pysymiselle. Hammaslääkäreiden rekrytointiin tulee panostaa. Hammashoidon tehokkuutta on yritetty parantaa keskittämällä toimintaa nykyisestä 8 hoitolasta jopa kahteen isoon hoitolaan (+Vähäkyrö). Tilaratkaisun löytäminen on ollut hyvin vaikeaa. Hoitotakuusäädösten pakottamana saatetaan joutua käyttötalouden lisäresursointiin lisä- ja ylitöiden tekemiseksi, ellei toiminnan tehokkuutta saada parannettua. Tällä hetkellä myös hammashuollossa on puute hoitotiloista.

Eduskunnan oikeusasiamiehen kannanoton mukaisesti kunnan tulee järjestää perushammashoidon lisäksi erikoishammaslääkäritasoista suun terveydenhoitoa, jota Vaasan hammashuolto pystyy tällä hetkellä tarjoamaan rajoitetusti oikomishoidossa, suukirurgiassa, iensairauksien hoidossa, protetiikassa ja purentafysiologiassa. Paine erikoishammashoidon järjestämiseen lisääntyy hampaallisen väestön ikääntyessä ja naapurikuntien tukeutuessa Vaasan hammashuollon palveluihin.

Aktiivinen suun terveydenhuollon päivystys tapahtuu Vaasassa tällä hetkellä virka-aikana. Päivystysasetus astui voimaan 1.1.2014. Asetus velvoittaa kunnan järjestämään suun terveydenhuollon päivystyksen jokaisena päivänä klo 21 saakka. Vaasan kaupungin hammashuolto järjestää virka-ajan ulkopuolisen päivystyksen yhteistyössä Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kanssa.

Hoitotyön toimintasuunnitelma

Vuoden 2019 tärkeänä kehittämiskohteena jatkuu yhteistyö erikoissairaanhoidon ja alueen muiden terveyskeskusten kanssa. Tavoitteena on yhtenäistää hoitotyön toimintamalleja tulevaa Sotea silmällä pitäen. Tartuntatautilain mukainen henkilökunnan rokotussuojavaatimus tulee vaatimaan hoitotyön johdolta ja esimiehiltä erityistä seurantaa mm. rekrytointilanteissa. Potilasturvallisuuden kehittämistä jatketaan painopistealueena tiedonkulun ja informoinnin kehittäminen. Yhteistyö koulujen kanssa jatkuu täydennyskoulutuksen, opiskelijaohjauksen, harjoittelupaikkojen ja opinnäytetöiden myötä. Sisäistä koulutusta järjestetään osaamisen kehittämistarpeiden mukaan. Hoitotyön tärkeänä painopistealueena on yhä edelleen rekrytointi, riittävästä henkilöstömitoituksesta ja työhyvinvoinnista huolehtiminen sekä hyvästä hoidosta vastaaminen.

Keskeiset talouden tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TA2018	TA2019
Terveyspalvelut -tulosalueen kustannukset netto €/asukas	405,17	409,85	408,03	428,97**
Terveysasemat nettokustannukset €/asukas	153,68	180,59	166,58	189,30
Kuntoutus: apuvälineet €/asukas	5,98	6,90	5,96	VKS 1.1.2018
Hammashuolto nettokustannukset €/asukas	73,66	70,02	78,95*	85,43

Tavoitteet

Kaupungin kriittisestä menestystekijästä johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Oikea-aikaiset ja laadukkaat palvelut		
Hyvä palveluiden saatavuus ja peittävyys	Kiireetön jono lääkärille ja hammaslääkärille ei ylitä asetuksen määräystä.	Päivien määrä ensimmäiseen vapaaseen aikaan
Terveyden edistäminen	Ylipainoisten koululaisten määrän vähentäminen	Terveystarkastustilastot
	Nuorten tupakanpolton vähentäminen	Kouluterveyskysely
Toimiva ja monipuolinen palvelurakenne		
Nk. neuvola-asetuksen mukainen toiminta	Terveystarkastusten toteuttaminen asetuksen mukaisesti	Laajan terveystarkastuksen toteutumisprosentti kouluterveydenhuollossa
Tavoitteiden, voimavarojen ja toiminnan tasapaino		
Asukkaiden palvelujen saamisen parantaminen (Tauolla säästösyistä)	Asukkaiden määrä / terveysasemien lääkärivakanssi = 1700	Asukasmäärä / vakanssit
	Asukkaiden määrä / terveysasemien sairaanhoitajan vakanssi = 780	Asukasmäärä / vakanssit
Terveyspalvelujen toimitilojen	Terveyspalvelujen tilakartoitus on tehty	Tilanne kartoitustyössä

kartoitus palveluverkko-suunnitelmaa varten		
Osaava, uudistava ja motivoitunut henkilöstö		
Henkilöstön hyvinvoinnin parantaminen	Työilmapiirikyselyn tulos kaupungin keskiarvoa	Kyselyn tulos
Henkilöstön täydennys-koulutuksesta huolehtiminen	Asetuksen mukainen täydennys-koulutus annetaan suositusten mukaisesti	Toteutuneet koulutuspäivät ammattiryhmittäin

Tuloslaskelma

1000 €	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Toimintatulot	**3 725**	**3 413**	**3 571**
Toimintamenot	**- 31 348**	**- 30 969**	**- 32 459**
Toimintakate	**- 27 623**	**- 27 556**	**- 28 888**

*Diabetesvastaanotto 1.1.2019, 1,1 milj. €

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö	**31.12.2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Vakituiset	**303**	**294**	**356***
- kokoaikaiset	294	285	**
-osa-aikaiset	9	9	**
Määräaikaiset	**72**	**74**	**7**
- kokoaikaiset	64	65	**
-osa-aikaiset	8	9	**

***** vakituisen henkilöstön määräaikaiset sijaiset myös budjetoidu vakituisiin vakansseihin
** exreport antaa yhteenlasketun HTV-luvun 100 % työaikaan laskettuna, ei saatavilla laskennallista osa- ja kokoaikaisuutta tästä raportista

239 ERIKOISSAIRAANHOITO

Toiminta-ajatus

Vaasan kaupunki kuuluu Vaasan sairaanhoitopiiriin, joka toimii 13 jäsenkunnan kuntayhtymänä. Sairaanhoitopiirin tehtävänä toiminta-ajatuksen mukaan on järjestää kuntayhtymän jäsenkuntien puolesta laissa säädetty erikoissairaanhoito ja ratkaista ensisijaisesti oman alueen väestön erikoissairaanhoitoa vaativat terveysongelmat. Kunnat maksavat erikoissairaanhoidon kulut asukkaidensa käytön mukaan.

Vaasan sairaanhoitopiirin kunnista Vaasan kaupunki käyttää psykiatrisen erikoissairaanhoidon hoitopäiviä keskimääräistä enemmän. Somaattisessa erikoissairaanhoidossa käyttö on keskimääräistä.

Klinikkavalmisvuorokausien laskutusta on vähennetty oleellisesti. Ensihoito siirtyi v. 2013 alusta erikoissairaanhoidon hoidettavaksi. Vaasan sairaanhoitopiiri hankkii ensihoitopalvelut Pohjanmaan Pelastuslaitokselta ja laskuttaa edelleen kuntia näistä palveluista. Vaasan osuus ensihoidon kustannuksista v. 2019 talousarviossa on 3,3 milj. €.

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Vaasalaisten osuus sairaanhoitopiirin sairaaloissa	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Poliklinikkakäynnit	114 297	130 368	130 144	132 826
Hoitopäivät	11 149	11 468	17 325	18 243
Drg-paketit	10 149	9 883	10 137	9 524
Siirtoviivepäivät	1 309	1 039	812	835

Tuloslaskelma

1000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	**714**	**500**	**600**
Toimintamenot	**- 84 267**	**- 85 600**	**- 87 600**
Toimintakate	**- 83 553**	**- 85 100**	**- 87 000**

240 YHTEISTOIMINTA-ALUE LAIHIA

Toiminta-ajatus

Laihian yhteistoiminta-alue on yksi Vaasan kaupungin sosiaali- ja terveystoimen tulosalueista. Tulosalue vastaa alueellaan Vaasan kaupungin ja sen sosiaali- ja terveystoimen strategisten tavoitteiden sekä kaupungin ja Laihian kunnan yhteistoimintasopimusten mukaisten palveluiden tuottamisesta. Tavoitteena on taata kuntalaisille hyvän elämän edellyttämät laadukkaat, alueellisesti tuotetut ja taloudelliset terveyspalvelut sekä sopimukseen sisältyvien sosiaali-palveluiden tuottaminen, järjestäminen tai hankinta. Ennalta ehkäisevää työtä ja terveyden edistämistä painotetaan.

Laihian kunnan ja Vaasan kaupungin perusterveydenhuollon ja siihen läheisesti liittyvien sosiaalipalveluiden sopimusta on tullut tarve päivittää. Syynä päivitystarpeeseen on toisaalta Laihian kunnan toive siirtää kotisairaanhoito osaksi oman perusturvan toimintaa.

Vaasan kaupunki ja Vaasan sairaanhoitopiiri suunnittelevat myös kaupungin toimintana olevien työikäisten palvelualueen mielenterveys- ja päihdepalvelujen sekä Vaasan sairaanhoitopiirin psykiatrian erikoissairaanhoidon palvelujen yhdistämistä uudeksi palvelukokonaisuudeksi vuoden 2019 aikana. Osa näistä Vaasan kaupungin tuottamista päihde- ja mielenterveyspalveluista sisältyy nykyiseen yhteistoimintasopimukseen.

Toimintaympäristö 2019-2021

Palveluiden uudistaminen teknologiaa hyödyntäen sekä valtakunnallisen sote -uudistuksen myötä, muuttuvat myös palvelurakenteet ja palveluiden tuottajan ja järjestäjän roolit tullaan erottamaan toisistaan. Muutoksella tavoitellaan paitsi kustannussäästöjä myöskin yhdenvertaisten sosiaali- ja terveyspalveluiden turvaamista, väestön terveyden, hyvinvoinnin ja sosiaalisen turvallisuuden edistämistä sekä valinnanvapautta.

SOTE -uudistuksen siirtyessä vuodella eteenpäin tullaan palvelut järjestämään siirtymäkaudella 2019-2021 pääosin nykyisin rakentein, yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Toimintamallien ja palvelukokonaisuuksien kehittämistä jatketaan asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti yli organisaatiorajojen. Laatutyö on aloitettu ja sen jalkauttamista jatketaan. Sisäisten auditointien jälkeen on tavoitteena ulkoinen auditointi syksyllä 2019.

Valtakunnallisesti todennettu syntyvyyden lasku koskettaa myös yhteistoiminta-aluetta. Myös nuorten yläasteikäisten pahoinvointi on valtakunnallinen ilmiö, joka vaatii panostusta ja moniammatillista yhteistyötä eri toimijoiden kesken. Lisäksi väestön ikääntyminen luo omat haasteensa palveluiden oikealle kohdentamiselle ja niiden riittävyydelle. Todellisuutta on myöskin yhä kasvava kilpailu osaavasta henkilökunnasta sekä sähköisten palveluiden ja tekniikan hyödyntäminen hoitotyössä, kuten toiminnanohjausjärjestelmät. Nämä edellä mainitut tekijät aiheuttavat suuria haasteita toiminnalle, kehittämiselle sekä kustannuskasvun hallinnalle.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Tulosalueen keskeisin tavoite on järjestää terveydenhuollon lakisääteiset ja asetuksin tarkoin ohjatut palvelut. Terveydenhuoltolaki määrittää muun muassa terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä sekä perusterveydenhuollon sisällöstä. Se asettaa mm. yhteydensaannin, hoidontarpeen arvioinnin sekä hoidon pääsyn määräajat.

Toiminnan keskiössä on jatkossakin asiakaslähtöisyys, hoidon oikea-aikaisuus, oikea hoidon porrastus, laadukkaat ja yhtenäiset palvelut sekä kustannustehokkuus. Tarjottavat palvelut muodostavat kokonaisuuden eri toimijoiden välillä; kuten kunnan sosiaalitoimi, yksityiset palveluiden tuottajat, Vaasan kaupunki sekä erikoissairaanhoito.

Vuoden 2017 syksyllä alkanutta laatutyötä tullaan jatkamaan yhdessä kaupungin sosiaali- ja terveystoimen sekä kunnan kanssa ja tätä työtä ohjaa tulosalueen kehittämissuunnittelija. Yksiköissä on meneillään itsearvioinnit ja myös muutamia sisäisiä auditointeja on jo tehty. Esille nousseita kehittämiskohteita työstetään syksyn 2018 ja kevään 2019 aikana. Tavoitteena on ulkoinen auditointi ja SHQS -laaduntunnustus syksyllä 2019.

Varhainen puuttuminen, ennaltaehkäisy sekä ikääntyneen väestön kotona asumisen tukeminen ja nuorten hyvinvointi ovat toiminnan keskeisiä painopistealueita, joihin panostetaan käytettävissä olevien resurssien mukaan mahdollisimman tehokkaasti. Kriisiryhmä on aloittanut toimintansa kesällä 2018 ja on käytettävissä virka-aikana. Lisäksi terveysasemalla toimii kaksi psykiatrista sairaanhoitajaa. Ikäihmisten kotona asumisen tukeminen mahdollistuu mm. vastaanoton, kotisairaanhoidon, vuodeosaston, kuntoutuspalveluiden ja sosiaalitoimen toimijoiden yhteistyönä.

Laadukkaiden palveluiden toteuttamisessa ovat asianmukaiset ja turvalliset työolosuhteet ja ajantasaiset, toimivat työvälineet, osaamisen kehittämisen tukeminen ja riittävä henkilömitoitus keskeisiä tekijöitä. RAI -toimintakyky- ja terveydentilamittaristo korvaa vuoden 2019 aikana käytössä olevan RAVA –mittariston kokonaan. RAI on sovittu yhteiseksi arviointivälineeksi tulevalla Pohjanmaan sote-alueella. Turvarannekkeet on otettu käyttöön syksyllä 2017 ja työntekijöiden tietoisuutta turvallisuuteen liittyvissä asioissa syvennetään esim. turvakävelyin ja sammutus-harjoitusten avulla sekä osastokokouksissa tuomalla esiin turvallisuuteen vaikuttavia asioita teemoittain.

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Käynnit lääkärillä, vast.otto	8 326	7 554	7 009	7 800	7 100
Käynnit hoitajalla, vast.otto	7 004	11 280	11 214	11 500	12 000
Käynnit terv.hoitajalla,neuvola	9 176	6 368	6 186	7 000	6 000
Käynnit hammashuollossa	9 326	10 330	9771	10 500	10 000
Kotisairaanhoidon käynnit	5 959	6 809	6 876	7 000	7 000
Vuodeosaston netto-vrk-hinta	222,30	223,20	253,87*	228,66 **	236,00**

*Laitoshuoltajat on siirretty siivoushuoltoon TA17:sta alkaen
** Hoitovrk:ina käytetty max-määrää (365 vrk, 10 paikkaa)

Keskeiset talouden tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Lääkärinvastaanotto nettomenot yht. €	2 001 025	2 124 800	2 208 100
Hammashuolto nettomenot yht. €	597 053	609 700	689 950
Kotisairaanhoito nettomenot yht. €	444 932	446 100	407 200
Vuodeosasto nettomenot yht. €	890 077	834 600	861 400
Kuntoutuspalvelut (sisältää fysioterapia, muu terapia, muu lääkinnällinen kuntoutus) yht.nettomenot €	439 581	385 700	343 600***

*** Apuvälinevuokrakustannukset laskutetaan suoraan kunnalta

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Hyvinvointi ja terveyden edistäminen.	Työntekijöiden työhyvinvointikyselyn tulos yli keskitason. Asiakkailta tulleiden palautteiden läpikäyminen yksikkötasolla kehittämismielessä. Nuorten hyvinvointiin panostaminen.	Työhyvinvointikyselyn tulos. ROIDU asiakaspalautejärjestelmän palautteet. Kouluterveyskyselyn tulokset.
Talouden tasapaino Järkevästi ja tehokkaasti tuotetut palvelut.	Palveluverkon kohdentaminen ydintoimintoihin. Sähköisten ratkaisujen hyödyntäminen.	Käyntimäärien, suoritteiden sekä kustannusten seuranta ja raportointi.
Laadukkaat ja oikea-aikaiset palvelut Ns. neuvola-asetuksen mukainen toiminta	Laatuajattelun jalkauttaminen osaksi päivittäistä toimintaa. Sisäisiä auditointeja ja niiden pohjalta laadittujen kehittämiskohteiden /prosessien työstämistä työyksiköissä. Kiireetön jono lääkärille ja hammaslääkärille ei ylitä asetuksen suosituksia. Asetuksen mukaiset terveystarkastukset	Sisäisten auditointien määrä. Ulkoinen auditointi toteutuu syksyllä 2019. Päivien määrä ensimmäiseen vapaaseen lääkäriaikaan. Laajojen terveystarkastusten toteutumisprosentti neuvolassa ja kouluilla.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Turvallisuusuhat hallintaan	Turvallisuuskoulutusten ja –harjoitusten toteutuminen eri toimipisteissä. Turvanapit käytössä.	HaiPro ilmoitusten määrä. Toteutuneet koulutuspäivät ja turvallisuusharjoitukset.
Pula ammattitaitoisesta	Tarvittava täydennys- ja lisäkoulutus	Toteutuneet koulutuspäivät

henkilökunnasta	toteutetaan suositusten puitteissa.	ammattiryhmittäin.

Tuloslaskelma

1000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	**5 829**	**6 058**	**6 056**
Toimintamenot	**- 5 829**	**- 6 058**	**- 6 056**
Toimintakate	**0**	**0**	**0**

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö	31.12.2017	TA 2018	TA 2019
Vakituiset	65,5	67,71	75,5
- kokoaikaiset	65	67	**
- osa-aikaiset	0,5	0,71	**
Määräaikaiset	14,5*	vain sijaisia tai avoimen vakanssin hoitajia	vain sijaisia tai avoimen vakanssin hoitajia
- kokoaikaiset			**
- osa-aikaiset			**

* mukana myös vakinaisten henkilöiden määräaikaiset sijaiset
** Exreport antaa yhteenlasketun HTV-luvun 100 % työaikana laskettuna

SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA

Toimialan kuvaus

Sivistystoimi koostuu kolmesta lautakunnasta: kasvatus- ja opetuslautakunta, koulutuslautakunta ja kulttuuri- ja liikuntalautakunta. Organisaatioon kuuluu 13 tulosaluetta. Sivistystoimen tavoitteena on luoda elinvoimainen ja hyvinvoiva sivistyskunta, jolla on laadukas, kattava ja kustannustehokas palveluverkko. Tärkeä tavoite sivistystoimessa on lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja sitä kautta myös perheiden hyvinvoinnin edistäminen. Konkreettisia toimenpiteitä tavoitteen saavuttamiseksi ovat mm. vuosiviikkotunnin korottaminen 1,91 à 1,95 vvh, panostukset erityisen tuen ja oppilashuollon resursseihin kaikilla oppiasteilla, monialainen yhteistyö sosiaalitoimen ja sivistystoimen välillä sekä maahanmuuttajien kotouttaminen ja koulutus.

Vuonna 2018 on käynnistynyt valtuustoaloitteen seurauksena kulttuuriohjelman ja liikunnan toimenpideohjelmien teko ja työ jatkuu edelleen vuonna 2019. Ohjelmatyössä korostuu prosessin merkitys; ohjelmia valmistellaan yhdessä eri sidosryhmien, ajatushautomoiden, seminaarien ja kyselyiden avulla. Tavoitteena on sisällyttää ohjelmatyöhön kokeiluja, löytää uusia yhteistyötapoja, lisätä vuoropuhelua toimijoiden välillä sekä lisätä osallisuutta ja osallistumistapoja. Tavoitteena on tehdä palveluista helpommin saavutettavia ja toisaalta myös kuntalaisille näkyvämpiä, korostaen ennaltaehkäisevän työn tärkeyttä. Hyvät mahdollisuudet vapaa-ajan viettoon sekä kulttuurin että liikunnan merkeissä vahvistavat kuntalaisten hyvinvointia. Vaasan kaupunginkirjaston rooli yhtenä Suomen 10 kehittäjäkirjastona vahvisti entisestään Vaasaa vahvana kulttuurikaupunkina.

Sivistystoimen toisena päätavoitteena on palveluverkon kehittäminen:

- Varhaiskasvatuksessa palveluiden keskittäminen isompiin yksiköihin tuo säästöjä, tällä hetkellä uusi kunnallinen päiväkoti rakentuu Gerbyn alueelle ja vuoden 2019 alussa avautuu uusi palvelusetelipäiväkoti Pukinjärvelle. Varhaiskasvatus on lisännyt yksityistä tarjontaa palvelusetelin käyttöönoton myötä ja tätä kautta paine kaupungin päiväkoti-investointeihin hieman alenee. Varhaiskasvatuksessa päiväkotipaikkojen tarve kasvaa asiakasmaksujen alenemisen, pienten lasten vanhempien työllistymisen ja perhepäivähoitajien eläköitymisen myötä. Kaupungin väkiluvun kasvutavoitteet asettavat suuria haasteita varhaiskasvatuksen hoitopaikkojen ja koulujen tilojen riittävyyteen.

- Perusopetuksessa Vanhan Vaasan uusi koulu on päätetty rakentaa Variskan koulun yhteyteen ja samalla alueelle muodostetaan yhtenäiskoulu. Keskustan koulukampuksen suunnittelu on työn alla. Vamia tarvitsee uusia tiloja autoalan, rakennusalan ja maanrakennusalan tarpeisiin (PAM-halli). Kyrölän nuorisotila Vähänkyrön keskustassa peruskorjataan.

- Museoiden säilytys- ja konservointitilojen tarveselvitys on hyväksytty kaupunginhallituksessa syksyllä 2018. Suunnittelu etenee hankesuunnitteluvaiheeseen. Wasa Station musiikki- ja kongressikeskushanke on edennyt toteuttamissopimuksen mukaisesti ja valmistuttuaan kohde tulee merkittävästi lisäämään kaupungin kulttuuritarjontaa, kokoustiloja ja liikuntamahdollisuuksia. Vaasan kaupunginorkesteri valmistautuu Wasa Stationiin laatimalla suunnitelman, jossa orkesterin lähivuosien kehittämiskohteet määritellään. Jäähallin rakentaminen alkaa keväällä 2019 ja arvioidaan olevan valmis vuoden 2020 loppuun mennessä. Liikuntapalveluiden kehittämiskohteita tarkastellaan laajemmin työn alla olevassa palveluverkkoselvityksessä.

Kuntaliitosneuvottelut Mustasaaren kanssa ovat käynnissä ja kun soteuudistuksen myötä sivistystoimen painoarvo kunnissa kasvaa, on sivistystyöryhmällä suuri merkitys uuden kunnan muodostamisessa.

Toimialan valtuustoon nähden sitovista tavoitteista johdetut toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet	Mittarit	Toimenpiteet
Elinvoimainen ja hyvinvoiva sivistyskunta		
Laadukas varhaiskasvatus ja opetus / koulutus. Elinikäinen oppiminen. Elävä opiskelijakaupunki. Tulevaisuuden sivistyskunta. Oppilaiden, henkilökunnan ja perheiden hyvinvointi. Laadukkaat ja monipuoliset kulttuuri- ja liikuntapalvelut. Erinomaiset puitteet ja toiminta-edellytykset kulttuuri- ja liikuntatoiminnan järjestämiseen yhdistyksille, seuroille ja yrityksille. Nuorten aktiivisuuden ja osallisuuden lisääminen.	Asiakaspalaute. Oppimistulokset. Opiskelijoiden määrä. Suoritettujen tutkintojen määrä (toinen aste ja korkea-aste). Poissaolojen määrä. Negatiivisten keskeyttämisten lukumäärä. Kävijämäärät. Tilojen käyttöaste ja saatavuus. Valtakunnallisten tapahtumien määrä. Nuorisopalveluiden kävijämäärät. Etsivän nuorisotyön käynnit.	Opetuksen kehittäminen, energia ja kielet. Uuden OPSin jalkauttaminen, eForum. Oppimisympäristöt, FuturEdu. Toimivat verkkoyhteydet. Panostukset kieltenopetukseen. Opiskelijamyönteisyys. Vaasan kampuksen kehittäminen. Hyvät toimintaedellytykset korkeakouluille. Maakuntayhteistyö. Sivistystoimen ja sosiaali- ja terveystoimen yhteyspinnat. Oikein mitoitetut oppilas- ja opiskelijahuollon palvelut. Yhteisöllisyyden vahvistaminen. Omaehtoisen toiminnan lisääminen (kolmas sektori).
Tuottava palveluverkko		
Kustannustehokkaat palvelut ja palveluverkko. Kulttuuri- ja liikuntatoiminnan tukeminen. Myyntitulojen lisääminen.	Asiakaspalaute. Oppimistulokset. Opiskelijoiden määrä. Suoritettujen tutkintojen määrä (toinen aste ja korkea-aste). Poissaolojen määrä. Negatiivisten keskeyttämisten lukumäärä. Kävijämäärät. Tilojen käyttöaste ja saatavuus. Valtakunnallisten tapahtumien määrä. Nuorisopalveluiden kävijämäärät. Etsivän nuorisotyön käynnit.	Toimiva palveluverkko • keskusta-alueen yhtenäiskoulu • Gerby skola, Sundom skola • Päiväkodit Gerby, Länsiniitty, Merikaarto • Vamia PAM-halli Museon säilytystila. Vähäkyrö-talo eläväksi. Wasa Station. Jäähallin laajennus. Pesäpallostadion / tekojäärata. Kulttuuritalo Fannyn kunnostaminen. Öjbergetin ympärivuotisen toiminnan järjestäminen. Kyrölän nuorisotalon peruskorjaus. Palveluverkon ja –tuotannon kriittinen tarkastelu. Tuet ja avustukset. Yhteiset hankkeet kolmannen sektorin kanssa. Asiakaslähtöinen toiminnan suunnittelu. Vetovoimaisten tuotteiden ja palveluiden suunnittelu. Verkkomaksut.

Toimialan budjettirahoitteiset tehtävät

- Varhaiskasvatus
- Esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaukset
- Suomenkielinen perusopetus
- Ruotsinkielinen perusopetus
- Nuorisopalvelut
- Vaasan kaupungin opistot
- Liikuntapalvelut
- Vaasan kaupungin museot
- Kulttuuri- ja kirjastopalvelut
- Vaasan kaupunginorkesteri

1 000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	**14 008**	**12 647**	**11 202**
Toimintamenot	**- 132 175**	**- 130 575**	**- 131 247**
Toimintakate	**- 118 167**	**- 117 928**	**- 120 045**

Toimialan kohderahoitteiset tehtävät

- Vaasan lyseon lukio
- Vasa gymnasium och Vasa svenska aftonläroverk
- Vamia
- Vaasan kaupunginteatteri

Tuloslaskelma

1 000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	**16 688**	**13 834**	**13 054**
Toimintamenot	**- 48 865**	**- 47 346**	**- 46 975**
Toimintakate	**- 32 177**	**- 33 512**	**- 33 921**

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö	31.12.2017	TA 2018	TA 2019
Vakituiset	**1722,9**	**1683**	**1719,7**
- kokoaikaiset	1576	1537	1566
- osa-aikaiset	146,9	146	153,7
Määräaikaiset	**791,8**	**717**	**747,1**
- kokoaikaiset	370	339	323
- osa-aikaiset	421,8	378	424,1

Keskeiset toimintaympäristön muutokset, jotka tulee huomioida henkilöstösuunnittelussa

Kuntaorganisaation lähivuosien suuret muutokset tulevat vaikuttamaan kuntarakenteeseen niin, että sivistystoimi nousee keskeiseen asemaan kunnan hyvinvointi- ja sivistyspalvelujen tuottajana. Tähän tulee ryhtyä valmistautumaan jo nyt. Mahdolliset kuntaliitokset vaikuttavat sivistyspalvelujen muotoutumiseen lähes kaikilla sivistystoimen tulosalueilla.

Sivistystoimen tulosalueilla henkilöstösuunnittelussa esille nousseita lähitulevaisuuden tärkeitä kysymyksiä ovat kirjastopalvelujen osalta kirjastoalan ammatillisen henkilöstön rekrytointi

poislähtevän henkilöstön tilalle. Kulttuuripuolella laki kunnan kulttuuritoiminnasta astuu voimaan 1.1.2019 ja se määrittää tulevia painopistealueita ja arviointia osaksi toimintaa.

Museoiden osalta alueellisten vastuumuseot valitaan 2019 ja jos Vaasa saa vastuumuseon statuksen, laajentaa se toimintakenttää ja lisää työtehtäviä. Museoiden osalta on useita rekrytointeja käynnissä 2018 loppupuolella, mm. uuden museotoimenjohtajan rekrytointi. Nuorisopalveluissa haasteena nähdään syrjäytyneiden ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten määrän lisääntyminen, mihin pyritään vastaamaan hanketoiminnalla.

Perusopetuksessa haasteena on nähtävissä oppilaiden tuen tarpeen lisääntyminen. Ruotsinkielisessä perusopetuksessa oppilasmäärä kasvaa, mikä lisää opettajien tarvetta. Koulutoimenjohtajien tehtävät ovat määräaikaisia 31.12.2019 asti, joten vuoden loppupuolella nähdään mahdollisen kuntaliitoksen vaikutukset tehtävien vakinaisen hoitamisen kannalta.

Ruotsinkielisen lukion oppilasmäärä kasvaa erityisesti Svenska Aftonläroverkissa, mikä lisää tuntiopettajien tarvetta. Opistojen osalta mahdollinen kuntaliitos nähdään mahdollisuutena. Uudenlaisia tehtäviä on muotoutumassa opistojen tehtäväkenttään suunnittelu-, projekti- ja viestintätyöhön.

Vamia on siirtymässä vuosityöaikaan 1.1.2019 lukien. Ammatillisen koulutuksen reformi on uusinut koulutusjärjestelmää ja vähentänyt taloudellisia resursseja, mikä on näkynyt henkilöstön määrän vähenemisenä.

Varhaiskasvatuksen haasteena on ammattitaitoisen henkilöstön saaminen. Varhaiskasvatuksen laatuun on jo vuosia panostettu palkkaamalla päiväkotien lapsiryhmiin kaksi lastentarhanopettajan tai sosionomin koulutuksen omaavaa henkilöä varhaiskasvatuslain vaatiman yhden henkilön sijaan. Uuden varhaiskasvatuslain myötä kaikkien kuntien on siirryttävä vastaavaan henkilöstörakenteeseen 1.1.2030 mennessä. Lakimuutokset ja perhepäivähoitajien eläköityminen saattavat nopeallakin aikataululla vaikuttaa varhaiskasvatusta tarvitsevien lasten määrään, mikä on haasteellista korotetun määrärahatarpeen, pätevän henkilökunnan saannin ja hyvien toimitilojen saannin kannalta.

Osaamisen kehittämisen pääpainopisteet sivistystoimessa ovat digiosaamisen, projektinhallinnan sekä substanssiosaamisen täydennyskoulutuksessa.

Sivistystoimen riskikartta

KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA

1000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	8 778	7 994	6 700
Toimintamenot	- 105 646	- 104 885	- 106 877
Toimintakate	- 96 868	- 96 891	- 100 177

* Vuonna 2016 ja 2017 lautakunnan alaisuuteen kuului myös Kuula-opisto

Toiminta-ajatus

Kasvatus- ja opetuslautakunta huolehtii johtosäännön mukaan niistä tehtävistä, jotka lasten varhaiskasvatuksesta sekä lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetuissa laeissa sekä perusopetuslaissa ja näihin liittyvissä muissa laeissa ja asetuksissa on säädetty kunnan tehtäväksi. Myös osa taiteen perusopetuksesta annetun lain perusteella järjestetystä toiminnasta kuuluu lautakunnan toimialaan. Erityisesti lautakunta huolehtii siitä, että toiminnan järjestämiseen turvataan laissa määrätyt ja muutoin riittävät voimavarat, jotta toiminta voidaan järjestää oikein ja tarkoituksenmukaisesti. Lautakunta seuraa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tavoitteiden toteutumista ja alaistensa yksiköiden palvelutasoa, vaikuttavuutta ja kustannuskehitystä.

Toimintaympäristö 2019-2021

Kasvatus- ja opetuslautakunnan toiminta jaetaan seuraaviin tulosalueisiin:
- 302 Varhaiskasvatus
- 305 Esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaukset
- 306 Suomenkielinen perusopetus
- 307 Ruotsinkielinen perusopetus

Perusopetuslain alaisen toiminnan osalta lautakunta jakaantuu suomenkieliseen ja ruotsinkieliseen jaostoon.

302 VARHAISKASVATUS

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatus on alle oppivelvollisuusikää oleville lapsille tarkoitettua yhteiskunnan järjestämää tai valvomaa pedagogista palvelua, jossa toteutuu hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuus. Varhaiskasvatus tarjoaa monipuolisia palveluita lapsiperheille lain määrittelemän ajan puitteissa ja mahdollisuuksien mukaan huoltajien toivomassa muodossa. Esiopetus osana varhaiskasvatusta on kuusivuotiaille vuotta ennen oppivelvollisuuden alkamista tarjottavaa suunnitelmallista päiväkodin kasvatus- ja opetustyötä.

Palveluita järjestetään päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa kokoaikaisena tai osa-aikaisena, tarpeen mukaan myös iltaisin, viikonloppuisin tai ympäri vuorokauden jatkuvana. Osa-aikaisen varhaiskasvatuksen rinnalla järjestetään avoimissa päiväkodeissa kerhotoimintaa kotona olevien vanhempien lapsille sekä perheiden kasvatustoimintaa tukevaa työtä. Valinnaisuuden toteuttamiseksi pienten lasten hoidossa on tarjolla kotihoidontuen kuntalisä tukemaan kotona tapahtuvaa hoitoa.

Palvelun tarvearviointi / lasten määrä
Päivitettyjen väestöennusteiden mukaan arvellaan Vaasan 0-6 –vuotiaiden lasten määrän pysyvän lähellä nykytasoa lähivuosien ajan. Vaikka lapsimäärä pysyy suhteellisen vakiona, kasvaa päiväkotipaikkojen tarve edelleen. Huoltajien työllisyys- tai opiskelutilanne Vaasassa on ollut pitkään hyvä. Se lisää lasten määrää varhaiskasvatuksessa, samoin maahanmuuttajataustaisten, että turvapaikanhakijoiden määrän kasvu. Vuodelle 2020 varataan määräraha kahdelle erityislasten-tarhanopettajalle.
Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutosten myötä asiakasmaksut ovat alentuneet huomattavasti, yhä useampi perhe on myös siirtynyt 0-luokkaan. Tästä johtuen lapset siirtyvät yhä useammin päiväkotiin kerhotoiminnasta tai kotihoidosta. Kerhotoiminnan lapsimäärät ovat huomattavasti vähentyneet ja kotihoidontuen kuntalisää maksetaan yhä harvemmalle lapselle. Kun lapset tulevat varhaiskasvatuksen piiriin alle 3-vuotiaina, tarvitaan resursseja liki kaksinkertainen määrä verraten yli 3-vuotiaiden lasten paikkatarpeeseen. Perhepäivähoitajien määrä laskee jatkuvasti eläköitymisen myötä, eikä uusia perhepäivähoitajia saada tilalle samaa määrää. Tämä lisää paikkatarvetta päiväkoteihin ympäri kaupunkia.

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Vaasan alle kouluikäisten lasten määrän arviointi

Lasten määrä kaupungin virallisen väestöennusteen mukainen (tilanne 31.12.2017)

31.12.	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020
0 – 6 –vuotiaat yhteensä	**5 087**	**5 125**	**5 138**	**5 221**
joista – 0 – 2 v.	2 177	2 204	2 308	2 353
- 3 – 6 v.	2 910	2 921	2 830	2 868

Varhaiskasvatuksessa olevien lasten % osuus väestön ikäryhmästä (0-6-vuotiaat)

	Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa (sis. ostopalvelupäiväkodit) olevien osuus **ikäryhmästä**, %				Näistä varhaiskasvatuk-sessa olevien määrä päiväkodeissa, %				Näistä varhaiskasvatuksessa olevien määrä perhepäivähoidossa, %			
31.12.	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
0 – 2 v.	32	35	34	34	79	72	76	78	21	28	24	22
3 – 6 v.	87	97	97	97	94	96	97	98	6	4	3	2
0 – 6 v.	64	70	69	69	91	90	92	94	9	10	8	6

Varhaiskasvatuksen piiriin kuuluvat alle kouluikäiset lapset (0-6-vuotiaat)

31.12.	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**	**TS 2020**
Päivähoidossa 0-6 v. lapsia yhteensä	**3 236**	**3 580**	**3545**	**3600**
Perhepäivähoito	302	320	270	230
Päiväkodit (sis. ostopalvelupäiväkodit)	2 934	3 260	3 275	3370
-joista rinnakkaisia sijoituksia *)	20	10	10	10
Lasten kotihoidon- ja yksityisen hoidon tuki, saajaperheitä keskimäärin /kk	919	950	930	910
- josta kotihointuen kuntalisä keskim/kk**)	166	180	170	160

*)Lapsella pääosin normaalin kokoaikaisen palvelun tarve, mutta tarvitsee myös ajoittain vuorohoitoa (=ilta, -viikonloppu tai ympärivuorokauden tapahtuvaa hoitoa).
**) Lisää maksetaan 200 euroa/kk kunnes lapsi saavuttaa 2 vuoden iän.

Lasten määrä varhaiskasvatuksessa vaihtelee vuoden aikana, alimmillaan se on kesällä ja korkeimmillaan kevätkaudella (tammi-toukokuu). Toimintakertomuksen mukaiset lapsiluvut ovat aina tilanteessa 31.12, jolloin lapsia on hoidossa huomattavasti vähemmän kuin keväällä (30.4.)

Päivähoidossa 0-6 v. lapsia yht.	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Tilanne 31.12.	**3 264**	**3 231**	**3 236**	**3275*)**	**3285*)**	**3300*)**
Tilanne 30.4.	3 487	3 457	3 436	3450	3470*)	3480*)
ns.kahdenpaikkalaiset (lisäresurssi)	54	76	41	53	55	60
Paikkatarve yht.	**3 541**	**3 533**	**3 477**	**3503**	**3525**	**3540**

*) arvio

Mikäli lapsiryhmässä on tuen tarpeessa olevia lapsia, on tämä otettava huomioon hoidettavien lasten lukumäärässä tai kasvatustehtävään osallistuvien henkilöitten lukumäärässä, jos ryhmässä ei ole tällaista lasta varten erityistä avustajaa. Lasten määrää/ryhmä joudutaan tästä syystä ajoittain pienentämään. Varhaiskasvatuksen päivähoitopaikkoja tulee tällöin olla tarvetta vastaavasti. Lasten määrän vaihtelu tulee ottaa huomioon päivähoitopaikkojen suunnittelussa.Jos toinen tai molemmat huoltajat ei ole töissä tai opiskele päätoimisesti, on lapsella oikeus osallistua varhaiskasvatukseen 20 tuntia viikossa. Vaasassa huoltajat voivat valita lapselleen sopivan muodon kolmesta valinnaisesta vaihtoehdosta.

Osa-aikainen varhaiskasvatus		**31.10.2016**	**30.4.2017**	**30.4.2018**	**30.4.2019*)**	**30.4.2020*)**
4 h/pv	lapsia yht.	179	148	145	150	155
2 pv/viikko	lapsia yht.	30	43	51	50	50
2,5 pv/viikko	lapsia yht.	108	123	119	130	135
	lapsia yht.	**317**	**314**	**315**	**330**	**340**

*)arvio

Päiväkotipaikkojen muutokset vuonna 2018

- Kasvavan iltahoidon tarpeeseen **muutettiin** Klemettilän päiväkoti iltahoitoa tarjoavaksi päiväkodiksi (33 paikkaa) alkaen 1.8.2018
- Malmöntalon erityisryhmä lakkautettiin (12 paikkaa) – tilalle perustettiin ruotsinkielinen alle 3-vuotiaiden päiväkotiryhmä (12 paikkaa) alkaen 1.1.2018
- Kolibridalenin (yksityisen palveluseteli-) päiväkodin uusiin tiloihin perustettiin uusi alle 3-vuotiaiden päiväkotiryhmä (12 paikkaa) alkaen 1.8.2018
- English Playschoolin (yksityisen palveluseteli-) päiväkodin uusiin tiloihin perustettiin uusi yli 3-vuotiaiden päiväkotiryhmä kansainvälisille lapsille (21 paikkaa) alkaen 1.8.2018

Päiväkotipaikkojen lisäykset taloussuunnitelmakaudella 2019 -2023

- Pukinjärven uusi Pikku Ponin (yksityinen palveluseteli-) päiväkoti otetaan käyttöön tammikuussa 2019, yht.84 paikkaa
- Tiitiäisen (yksityisen palveluseteli-) steinerpäiväkodin uusi alle 3-vuotiaiden ryhmä otetaan käyttöön tammikuussa 2019, yht. 12 paikkaa
- Gerby nya dh v. 2020 (+ 210 paikkaa, ruotsinkielinen)
- Länsiniityn pk v. 2020 (+ 150 paikkaa, kaksikielinen)
- Merikaarron päiväkoti v. 2021 (+ 84 paikkaa, suomenkielinen)
- Myrgrundin päiväkoti v. 2022 (100 paikkaa, suomenkielinen)
- Ravilaakson päiväkoti v. 2025/2027 (150 paikkaa, suomenkielinen)

Osittaista hoitorahaa saavia perheitä

Huoltajilla on oikeus olla osittaisella hoitovapaalla, kunnes lapsen 2. kouluvuosi päättyy (31.7.). Oikeus hoitovapaaseen on pidempi kuin miltä ajalta Kela maksaa tukea. Kela maksaa osittaista hoitorahaa alle 3-vuotiaasta lapsesta sekä uudelleen ensi- ja toisluokkalaisen vanhemmille (31.7. asti). Osittaisen hoitorahan edellytyksenä on, että keskimääräinen viikoittainen työaika on enintään 30 tuntia viikossa.

31.12.	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**	**TS 2020**
Osittaista hoitorahaa saavia perheitä, keskim.	249	240	250	250

ESIOPETUS

Vaasassa maksuton esiopetus järjestetään koko 6-vuotiaiden ikäluokalle 4 h/pv, oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna Perusopetuslain (628/1998) mukaisesti. Esiopetusta annetaan suomen- ja ruotsinkielisissä ryhmissä. Esiopetusta annetaan ruotsinkielellä myös kielikylpyryhmissä sekä vieraskielistä esiopetusta englannin kielellä. Mikäli esiopetuksessa oleva lapsi tarvitsee myös täydentävää varhaiskasvatusta, järjestetään se samassa yksikössä, jolloin lapsen päivästä muodostuu eheä kokonaisuus ja asiakasmaksuna peritään 35-60 % tulojen mukaisesta asiakasmaksusta.

Lasten määrä kaupungin virallisen väestöennusteen mukainen (tilanne 31.12.2017)

31.12.	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**	**TS 2020**
Esiopetuksessa olevat lapset yht. x)	**690**	**767**	**742**	**737**
- kaupungin omat päiväkodit	659	737	706	697
- ostopalvelupäiväkodit	31	30	**-**	**-**
- palveluseteli päiväkodit			36	40
- **joista:**				
- pelkässä EO:ssa	132	160	160	160
- tarvitsee päivähoitoa EO:n lisäksi	558	607	582	577
x) joista perusopetukseen valmistavassa opetuksessa (vähint. 900 h/v)	26	28	30	30

x) Opetuksen tarkoituksena on edistää opetukseen osallistuvan lapsen suomenkielen taitoa, tasapainoista kehitystä ja antaa tarvittavia valmiuksia perusopetusta varten. Ryhmiä perustetaan alueellisesti vuosittain tarpeen mukaan.

PÄIVÄKOTITOIMINTA

Varhaiskasvatusta järjestetään kokoaikaisena ja osa-aikaisena, perheiden erilaisten tarpeiden mukaan. Vuorohoitopäiväkoti Punahilkan päiväkodissa on paikkoja myös ilta-, viikonloppuisin ja ympärivuorokautista hoitoa tarvitseville lapsille, iltahoitoa on tarjolla lisäksi Klemettilän päiväkodissa. Ostopalvelupäiväkotien sopimuskausi päättyi 31.7.2018, sopimus jatkuu kuitenkin Tiitiäisen ja Idunan päiväkotien osalta 31.12.2018 saakka ja Touhula Kiillekujan päiväkodin osalta 31.7.2020 saakka. Vaasan varhaiskasvatuksessa otettiin käyttöön palveluseteli järjestelmä alkaen 1.8.2018. Ennen ostopalvelupäiväkoteina toimineet aloittivat palvelusetelipäiväkoteina: Folkhälsan, Kolibridalen, Manna, Rantapääsky–Strandsvalan, Tuulenpesä, Touhula Pursimiehenkatu, English Playschool, Touhula Kalliokatu, päiväkoti Lyhty. Päiväkodeissa pääpaino on ollut 3-6v. lasten paikoissa mutta useiden vuosien aikana alle 3-vuotiaiden paikkojen tarve on kasvanut huomattavasti, johtuen huoltajien työllistymisestä tai opiskelujen aloittamisesta sekä perhepäivähoitopaikkojen vähenemisestä.

31.12.	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**	**TS 2020**
Päiväkodit (kaupungin omat) **x)**	22	22	22	23
- joissa yksiköitä yhteensä	39	39	39	37
Ostopalvelupäiväkodit	12	12/3	1	1
Palvelusetelipäiväkodit	-	9	13	13
Päiväkodeissa olevat lapset yht.	**2 934**	**3260**	**3 275**	**3370**
- **0 – 2 –vuotiaat**	**549**	**550**	**600**	**620**
- kokopäivähoidossa	495	500	551	570
- osapäivähoidossa	54	50	49	50
- **3 – 6 –vuotiaat**	**2 385**	**2 710**	**2675**	**2750**
- kokopäivähoidossa	2 148	2475	2415	2490
- osapäivähoidossa,	237	235	260	260
- **7-8 vuotiaat** (koululaiset vuorohoito)	-	4	4	4

x) Päiväkodit muodostavat kokonaisuuden, joissa yhden esimiehen alaisuudessaan on useita yksiköitä.

PERHEPÄIVÄHOITO

Perhepäivähoito on vaihtoehtoinen varhaiskasvatusmuoto, joka tapahtuu kokoaikaisena tai osa-aikaisena perhepäivähoitajan kodissa, lapsen kotona tai muissa kodinomaisissa olosuhteissa (ryhmäperhepäivähoitokoti).

31.12.	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**	**TS 2020**
Ryhmäperhepäivähoitokodit	**8**	**9**	**8**	**5**
Perhepäivähoidossa olevat lapset yht.	**302**	**320**	**270**	**230**
- 0 – 2 –vuotiaat	**145**	**210**	**190**	**180**
- kokopäivähoidossa	136	185	179	160
- osapäivähoidossa	9	25	11	20
- 3 – 6 –vuotiaat	**157**	**110**	**80**	**50**
- kokopäivähoidossa	134	90	70	40
- osapäivähoidossa	23	20	10	10
Perhepäivähoitajat: Työssä hoitajia	91	97	76	68
- joista omassa kodissa hoitavia	64	73	61	54
päivähoitolapsia keskimäärin / hoitaja	3,2	3,3	3,6	3,4

LEIKKITOIMINTA

Leikkitoiminta on vaihtoehtoinen toimintamuoto varhaiskasvatuksessa. Vaasassa leikkitoimintaan sisältyy avoin päiväkoti ja avoimen päiväkodin kerho.

31.12.	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020
Avoimet päiväkodit kpl	7	7	6	6
- käynnit keskim./toimintapäivä lkm	113	120	100	90
Avoimen päiväkodin kerhot	10	12	10	8
-lapset/kerhopäivä	101	155	110	100
Työntekijät	15	18	15	15

ERITYISVARHAISKASVATUS

Tehtävänä on lasten tuen tarpeen mahdollisimman varhainen toteaminen ja tukitoimien aloittaminen. Tavoitteena on yhteistyössä vanhempien, varhaiskasvatuksen henkilökunnan ja eri asiantuntijoiden kanssa järjestää tukea tarvitseville lapsille sopiva varhaiskasvatus, tarvittavat tutkimukset ja kuntoutus sekä olla tukena varhaiskasvatuksen kasvatus- ja opetustyössä. Maahanmuuttajalasten Suomi 2-kielenä opetuksessa toimii kaksi S2-lastentarhanopettaja. Esiopetuksessa olevan lapsen tuen tarpeen mahdollisimman varhainen havaitseminen ja tukitoimien järjestäminen perusopetuslain muutoksen mukaan ovat keskeisiä haasteita. Esiopetuksen perusteiden mukaisesti vuodesta 2010 dokumentoidaan lapsen tuen tarve muodossa: yleinen tuki, tehostettu tuki ja erityinen tuki

31.12.	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020
Asiakaskäynnit				
- varhaiskasvatuksen erityisopettaja	2 800	3 000	3 000	3100
- astentarhanopettaja S 2 -kieli, käynnit päiväkodeissa	160	160	200	200
*)**Lapset,** joilla varhaiskasvatuksessa tukitoimia	580	580	600	600
Joista:				
Esiopetuksessa olevien lasten tuen tarve;				
- yleinen tuki	61	30	60	60
- tehostettu tuki	128	65	130	130
- erityinen tuki	40	40	50	50
Maahanmuuttajataustaiset lapset	460	430	440	440
-joista S 2 kielen opetusta tarvitsevia	200	200	200	200

*) lapset, joilla lausunto+nk. seurantalapset

Keskeiset talouden tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Bruttomenot €/0–6 –vuotiaat	8 642	9 117	8 939	9 239
Nettomenot €/0–6 –vuotiaat	7 592	8 071	8 037	8 507
Palvelumaksutulot € (kaupungin)	5 398 723	5 093 003	4 515 000	3 670 000
Palvelumaksutulot/kokonais-menoista %	11,48	10,98	9,85	7,73

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Hyvinvointi	**Yhteiskunta**	
Vaasalaisen lapsen hyvinvointi turvataan laadukkailla ja läheltä saatavilla peruspalveluilla lakien mukaisesti.	Varhaiskasvatuksen saatavuus; varhaiskasvatuspaikka järjestetään alueellisesti lain määräämän ajan puitteissa, mahdollisuuksien mukaan perheiden toiveen mukaisesti.	Paikkojen määrä ja alueellinen tarjonta/kysyntä 100 % Täyttöaste 100 % Käyttöaste 80 %
Varhaiskasvatusta ja esiopetusta tarjotaan tarvetta vastaavasti koko kaupungissa suomen tai ruotsin kieli huomioiden.	Esiopetusta annetaan alueellisesti perusopetuslain 6 §:n mukaisesti.	Esiopetuksessa olevat lapset/% osuus ikäryhmästä.

Kaikille hakijoille järjestetään ko. palvelut lain määrittelemän ajan puitteissa ja alkaen 1.8.2016 lain mukaisesti.	Vaihtoehtona varhaiskasvatukselle tuetaan kotihoitoa maksamalla perheille kotihoidontuen kuntalisää (200 euroa/kk) kunnes lapsi täyttää 2 vuotta. Avoimen päiväkodin kerhotoimintaa tarjotaan vaihtoehtona varhaiskasvatukselle eri asuinalueilla. <u>Lapsi ja perheet</u> Toimiva yhteistyö perheiden kanssa; molemminpuolinen luottamus ja osallisuus toimintaan. Asiakastyytyväisyyden arvioinnin tulos 2,8 tai suurempi. Tiedottamisen kehittäminen perheille.	Pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluvien lasten määrän seuranta. Kotihoidontuen kuntalisän maksamisen seuranta lapset/kk Avoimen päiväkodin kerhotoiminnan käyttäjät/kk Asiakastyytyväisyyskysely, asteikko 1-4
<u>Hyvinvointi</u> *Turvata jokaisen lapsen oikeus laadultaan hyvään ja monipuoliseen varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen sekä tasa-arvoiset mahdollisuudet kehittyä omien edellytyksiensä mukaisesti.* *Jokaisella lapsella tulee olla mahdollisuus omista lähtökohdistaan käsin saada tukea kasvulleen ja oppimiselleen sekä kehittää oppimisvalmiuksiaan.* *Lapsella on oikeus saada kasvuun ja oppimiseen riittävä tuki.*	**<u>Lapset</u>** Monipuoliset toiminta- ja oppimisympäristöt sekä palvelutarpeita vastaava osaaminen. Toimintakulttuurin kehittäminen siten että toimiminen pienryhmissä on mahdollista. Erityisvarhaiskasvatukseen resurssin lisääminen 4 erityslastentarhan-opettajalla. Tukea tarvitsevien lasten hoidon, kasvatuksen ja oppimisen tukimuotojen ja dokumentaation kehittäminen esiopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa. Lain mukaisten oppilashuollollisten palveluiden edelleen kehittäminen yhteistyössä perusopetuksen kanssa. Maahanmuuttajataustainen lasten kasvun, kehityksen ja oppimisen tukeminen. Kotouttamisen tukeminen varhaiskasvatuksen keinoin. Tuetaan lasten kielen kehitystä (S2/R2-kieli). Erityisvarhaiskasvatuksen tilastoinnin/seurannan kehittäminen	Toiminnan laadun seuranta jatkuvan arvioinnin avulla. Arviointitulosten käsittely yksiköissä *ja raportointi vuosittain varhaiskasvatuksen hallintoon ja jaostoille/ lautakunnalle.* Asiantuntijoiden lausunnot lisätuen tarpeesta. Tukea tarvitsevien lasten määrän ja lisäresurssien määrän seuranta; kolmiportainen tuki, avustajat, ryhmäkoon pienentäminen. Oppilashuollon palvelujen saatavuus Toimintakertomus Kielitason jatkuva arviointi/seuranta, esim. Kieliraketti Kolmiportaisen tuen ja pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien lasten määrä.
Vetovoimaisuus *Turvataan asetuksen mukainen koulutettu, riittävä henkilöstö. Panostetaan ennakoivaan henkilöstösuunnitteluun ja rekrytointiin.Organisaatiota uudistetaan kohdistamalla resurssit tarkoituksenmukaisesti ja taloudellisesti.*	**Henkilökunta ja työyhteisö** Henkilöstömäärän/eläköitymisen seuranta ja henkilöstöstrategian suunnittelu.Kilpailukykyinen palkkaus ja rekrytoinnin tehostaminen. Toiminnan tehostaminen. Osaamiskartoitusten pohjalta laaditaan kehittämis- ja koulutussuunnitelmat.	Henkilöstömitoituksen seuranta Koulutetun henkilöstön saatavuus/määrän seuranta Koulutukseen osallistuneiden määrän seuranta.

Henkilöstön ammattitaitoa kehitetään ja ylläpidetään, henkilöstön työssä jaksamista tuetaan. *Tieto- ja viestintätekniikan kehittäminen varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa.*	Henkilöstölle annetaan mahdollisuus työnohjaukseen. Säännölliset kehityskeskustelut. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen opetusohjelmien käytön kehittäminen. Yksiköillä on asianmukainen, riittävä laitteisto sekä hallinnon että lasten käytössä.	Sairauslomien seuranta Työyhteisökysely Opetusohjelmien käyttö/yksikkö. Henkilöstön koulutus ja tuki. Laitekannan seuranta. Verkotuksen seuranta.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	**Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019**	**Mittari**
Henkilöstön saatavuus, pätevän henkilökunnan rekrytointi. Osaamisen siirtäminen.	Panostus rekrytointiin. Eläköitymisen seuranta ja riittävä perehdytys. Kilpailukykyinen palkkaus.	Koulutetun henkilöstön saatavuus/määrän seuranta. Henkilöstön mitoituksen seuranta.
Tieto- ja viestintätekniikan kehittäminen.	Toimivat verkkoyhteydet, riittävä laitteisto sekä hallinnon että lasten käytössä.	Laitekannan ja verkotuksen seuranta.

Tuloslaskelma

1 000 €	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Toimintatulot	**5 324**	**5 276**	**3 759**
Toimintamenot	**- 46 382**	**- 45 815**	**- 46 630**
Toimintakate	**- 41 058**	**- 40 539**	**- 42 871**

Sisältyy lisäyksenä kaksi erityislastentarhanopettajan vakanssia, määräraha yht. 79 800 €.

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö	**31.12. 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Vakituiset	**634**	**609**	**638**
- kokoaikaiset	612	585	606
- osa-aikaiset	22	24	32
Määräaikaiset	**170**	**184**	**194**
- kokoaikaiset	117	119	115
- osa-aikaiset	53	65	78

305 ESI- JA PERUSOPETUKSEN KOTIKUNTAKORVAUKSET

Tulosalueen menoksi kirjataan korvaukset muissa, kun kaupungin esi- ja peruskouluissa opiskelevista vaasalaisista oppilaista ja tuloksi korvaus muiden kuntien oppilaista, jotka ovat oppilaina kaupungin peruskouluissa.

Tuloslaskelma

1 000 €	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Toimintatulot	**1 020**	**1 020**	**1 254**
Toimintamenot	**- 5 173**	**- 5 173**	**- 5 072**
Toimintakate	**- 4 152**	**- 4 152**	**- 3 818**

306 SUOMENKIELINEN PERUSOPETUS

Toiminta-ajatus

Suomenkielisen perusopetuksen tehtävänä on opetussuunnitelman mukaisen laadukkaan ja ajanmukaisen opetuksen järjestäminen kaupungin perusopetuksen kouluissa. Vaasan kaupungin kouluissa noudatetaan tuntijakoasetuksen sekä Kasvatus- ja opetuslautakunnan suomenkielisen jaoston paikallisesti hyväksymää tarkennettua tuntijakoa.

Toimintaympäristö 2019-2021

Suomenkielisen perusopetuksen koulujen oppilasmäärä on kasvanut maltillisesti tähän vuoteen asti. Viime lukuvuodesta oppilasmäärä on laskenut muutamalla kymmenellä oppilaalla. Lukuvuoden 2018-2019 alussa Vaasan kaupungin suomenkielisissä perusopetuksen kouluissa opiskelee noin 4650 oppilasta. Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden määrä on pysynyt viime vuoden tasolla. Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden valmistavilla luokilla opiskelee syksyn 2018 alussa yhteensä 44 oppilasta seitsemässä opetusryhmässä.

Vaasassa on 14 suomenkielistä perusopetuksen koulua. Näistä alakouluja (vuosiluokat 1-6) on kahdeksan, yläkouluja (vuosiluokat 7-9) kaksi, yhtenäiskouluja (vuosiluokat 1-9) kaksi ja yleisopetusta vuosiluokille 1-6 sekä luokkamuotoista erityisopetusta vuosiluokille 1-10 antavaa opetusta kaksi. Kouluverkko jakaantuu kahteen suuralueeseen. Peruopetuksen opetussuunnitelman perusteet on otettu kokonaisuudessaan käyttöön vuosiluokilla 1-6. syksyllä 2016, vuosiluokalla 7. syksyllä 2017, vuosiluokalla 8. syksyllä 2018 ja yhdeksänsillä vuosiluokilla syksyllä 2019. Vanhan Vaasan koulurakennus poistui käytöstä kesällä 2018 pitkäaikaisten sisäilmaongelmien vuoksi ja toimii nyt lähtökohtaisesti vuoden 2021 loppuun saakka väistötiloissa Palosaarella. Uudet tilat tullaan rakentamaan Variskan koulun yhteyteen, jolloin itäiselle alueelle muodostuu yhtenäiskoulu. Merenkurkun koulua varten on perustettu tilatarveselvitystyöryhmä syksyllä 2017, jonka tehtävänä on selvittää keskustan alueen yläkouluikäisten oppilaiden koulutilojen tilatarve sekä tehdä esitys mahdollisista peruskorjaustarpeista. Talotoimessa on arvioitu perusopetuksen koulujen peruskorjausjärjestystä. Sen mukaan koulurakennuksista Kauppapuistikko 22:n koulutalo ja Merenkurkun koulu ovat teknisestä näkökulmasta arvioituna huonoimmassa kunnossa. Samassa yhteydessä on ratkaistava englanninkielisen opetuksen laajenemismahdollisuudet sekä kansainvälisen linjan perustaminen ja sen paikka.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt opetukseen käytettävän laskennallisen keskimääräisen oppilaskohtaisen vuosiviikkotuntimäärän nostamisen nykyisestä 1,93 tunnista kahdella sadasosalla 1,95: een. Jotta voimme säilyttää opetuksen korkean laadun tulevinakin vuosina, tuntikehystä tulisi edelleen nostaa aina 2,0 vuosiviikkotuntiin /oppilas.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Perusopetuksen opetustoiminnan tärkeimpänä tavoitteena on järjestää laadukasta opetusta kaikille perusopetusikäisille. Opetuspalvelut toteutetaan valtakunnallisen opetussuunnitelman mukaisesti vuosiluokille 1 – 10. Suomenkielisen perusopetuksen tulosalueen toimialaan kuuluvat:

* perusopetus (vuosiluokat 1-10)
* maahanmuuttajataustaisten oppilaiden valmistava opetus
* koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta
* oppilashuolto

Opetus ja pedagogiset palvelut

Opetuksen tavoitteena on, että oppilaat saavuttavat ne tavoitteet sekä tiedot ja taidot eri oppiaineissa, jotka valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteissa sekä Vaasan kaupungin kuntakohtaisessa opetussuunnitelmassa on kullekin ikäluokalle asetettu. Opetus pyritään toteuttamaan resurssien puitteissa mahdollisimman yksilöllisesti kunkin oppilaan oppimisedellytykset huomioiden. Yleisopetuksen lisäksi Vaasan suomenkielisessä perusopetuksessa on mahdollisuus hakeutua painotettuun opetukseen. Ruotsinkielistä varhaisen täydellisen kielikylpymallin mukaista opetusta annetaan alakouluista Keskuskoulussa ja Länsimetsän koulussa ja yläkouluista Merenkurkun koulussa. Englanninkieliseen opetukseen on mahdollista osallistua Suvilahden ja Merenkurkun koulussa. Musiikkiluokkatoimintaa järjestetään Onkilahden yhtenäiskoulussa. Yläkouluun siirtyessään oppilas voi hakeutua Onkilahden koulun liikuntaluokalle, joka on osa urheiluakatemian toimintaa. Myös Variskan koulussa on mahdollisuus valita liikuntapainotteinen linja. Kouluille varataan riittävästi määrärahoja laajan kerhotoiminnan toteuttamiseen. Oppilaskerhojen ohjaajat voivat olla koulun henkilökuntaa tai kolmannen sektorin toimijoita.

Noin 12% perusopetuksen oppilaista on maahanmuuttajataustaisia. Perusopetukseen valmistavaa opetusta annetaan kolmella eri koululla ja maahanmuuttajataustaisille oppilaille tarkoitettuja nivel-luokkia on yläkouluilla neljä. Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden suomi tai ruotsi toisena kielenä oppimista ja muiden oppiaineiden oppimista tuetaan erillisellä resurssilla. Oppilaiden oman äidinkielen opetusta järjestetään mahdollisuuksien ja tarpeen mukaan, mikäli riittävän kokoinen opetusryhmä (min. 8 oppilasta) muodostuu.

Kouluverkko	**TP 2016**	**TP 2017**	**TP 2018**	**TA 2019**
Koulujen lukumäärä	17	15	14	14

Opetustuntien määrä oppilasta kohti Toteutunut opetustuntien määrä, keskimääräiset opetustunnit / oppilas	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**TA 2018**	**TA 2019 (ka.)**
Peruskoulut, vuosiluokat 1-6	1,63	1,69	1,62	1,61		
Peruskoulut, vuosiluokat 7-10	2,42	2,13	2,03	2,14		
Luokkamuotoinen erityisopetus	4,48	4,9	3,25	3,80		
Vammaisopetus	4,92	5,25	5,02	5,12		
Peruskoulut keskimäärin	2,0	1,91	1,92	1,91	1,93	1,94

Oppilasmäärä / lukuvuosi (tilastointipvä 20.9)	**2015 20.9**	**2016 20.9**	**2017 20.9**	**2018 28.8.**	**2019 (arvio)**
Luokkien 1-6 oppilaat	3069	3040	3047,5	3016	
Luokkien 7-9 oppilaat ja lisäopetusoppilaat	1492	1552	1581	1574	
Yhteensä (ilman valmistavaa opetusta)	**4561**	**4592**	**4628,5**	**4590**	**4590**
- joista erityisen tuen päät. saaneita, ei pid. opv	196	206,5	209,5	234	
- joista vaikeimmin kehitysvammaisia, pid. opv	20	18,5	17	13	
- joista muita vammaisoppilaita, pid. opv	114,5	118,5	124	112	
Valmistava opetus	**49,5**	**55**	**48,5**	**44**	**44**

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Perusopetuslain mukainen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta on tarkoitettu 1. ja 2. vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien oppilaille, joille on tehty erityisen tuen päätös. Kunta voi järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa itse, hankkia ostopalveluna tai antamalla avustusta palveluntuottajille. Velvollisuutta tarjota toimintaa ei kuitenkaan ole. Suomenkielinen perusopetus järjestää aamutoimintaa kaikissa alakoulussa (12) ja iltapäivätoimintaa yhdeksässä alakoulussa.

Palveluntuottajina toimintaa järjestävät Vaasan Steinerkoulu (1), Kristillinen koulu (1), Suvituuli SMH osuuskunta (1) ja Vaasan Palloseuran Juniorit ry (6 toimintayksikköä). Aamu- ja iltapäivätoiminnalla pyritään vähentämään lasten yksinäistä aikaa ilman turvallisen aikuisen läsnäoloa ennen ja jälkeen koulupäivän. Toimintaa tarjotaan kullekin toimintaan osallistuvalle lapselle vähintään 760 tuntia lukuvuodessa (keskimäärin 4h/koulupäivä). Aamu- ja iltapäivätoiminta perustuu vapaaehtoisuuteen ja sijoittuu lasten vapaa-aikaan.Toiminnasta peritään asiakasmaksu (100 €/kk). Käyttökustannuksiin myönnetään valtionosuutta.

Aamu- ja iltapäivätoiminta **Koululaisten määrä**	Kevät 2015	Syksy 2015	Kevät 2016	Syksy 2016	Kevät 2017	Syksy 2017	Kevät 2018	Syksy 2018
Kaupungin omissa yksiköissä	455	438	399	295	244	223	213	214
Yhteistyökumppaneiden järjestämä	84	128	119	217	188	298	267	293
Yhteensä	**539**	**566**	**518**	**512**	**432**	**511**	**480**	**507**

Oppilashuolto

Oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa kouluyhteisössä. Oppilashuoltoa toteutetaan ennaltaehkäisevänä koko kouluyhteisöä tukevana yhteisöllisenä oppilashuoltona sekä oppilaan lakisääteiseen oikeuteen yksilökohtaiseen oppilashuoltoon. Yksilökohtaisella oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaalle annettavia kouluterveydenhuollon palveluja, psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä yksittäistä oppilasta koskevaa monialaista oppilashuoltoa. Suomenkielisessä perusopetuksessa on 8 koulukuraattorin tointa ja 6½ koulupsykologin virkaa käytettävissä. Voimassa olevan oppilashuoltolain mukaan koulukuraattorin ja koulupsykologin palveluja tarjotaan myös esiopetuksen oppilaille.

Ohjaajat

Ohjaajien tehtävänä on tukea oppilaita oppimistilanteissa ja koulunkäynnissä.

Ohjaajatoiminta	**31.12.16**	**31.12.17**	**31.5.2018**	**TA 2019**
Ohjaajien lkm	105	137	137	145
Ohjaajien laskennallisia toimia (38,75 h/vko)	83,9	84,4	78,4	81,47
Oppilaita / laskennallinen ohjaaja - koko oppilasmäärään nähden	54,99	55,01	59,14	56,34

Oppilasruokailu

Oppilasruokailulla tuetaan oppilaan tervettä kasvua ja kehitystä. Oppilasruokailun tarkoituksena on täyttää n. 1/3 oppilaan päivittäisestä ravinnontarpeesta. Ruokapalvelut ostetaan TeeSe Oy:ltä.

Koulukuljetus

Ilmainen koulukuljetus myönnetään, jos koulumatka on

- 1-2 -luokkalaisella on yli 3 km
- 3-10 -luokkalaisella on yli 5 km
- tai jos muut perusopetuslaissa määritellyt edellytykset täyttyvät.

Ilmainen koulukuljetus myönnetään oppilaalle osoitettuun lähikouluun vakinaisesta kotiosoitteesta.

Oppilaskuljetukset	**2016**	**2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Kuljetettavia oppilaita	678	666	652	665
Kustannukset € / kuljetettava oppilas	1426	1259	1289	1362
Kuljetettavien oppilaiden osuus %	14,5	14,2	13,9	14,5

Syyslukukaudesta 2018 alkaen kaikki Vanhan Vaasan koulun oppilaat kuljetetaan väistötiloihin, kunnes uusi koulurakennus valmistuu. Ko. oppilaita ei ole huomioitu taulukossa.

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Laadukkaan opetussuunnitelman mukaisen opetuksen järjestäminen	Toisen asteen koulutuspaikan saaminen kaikille perusopetuksen päättäneille oppilaille.	Toisen asteen koulutuspaikan saaneiden oppilaiden määrä.
Oppilaan hyvinvoinnin tukeminen.	Kouluille taataan riittävät tukitoimet.	Koulujen yhteisölliset oppilashuoltoryhmät arvioivat tavoitteen saavuttamista.
Henkilöstön hyvinvoinnin tukeminen.	Työhyvinvoinnin tukeminen, työnohjauksen ja koulutuksien tarjoaminen henkilöstölle.	Työhyvinvointikyselyn tulokset, kehityskeskustelut, sairaspoissaolot.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Keskustan koulukampuksen suunnittelu ja toteutus viivästyy.	Kouluhankkeen suunnittelu etenee aikataulun mukaisesti.	Kohde sisällytetään tilatarve-ryhmän aikataulun mukaisesti kaupungin investointisuunnitel-maan, alkaen v. -19
Lasten ja nuorten pahoinvoinnin lisääntyminen.	Luokkakokojen pienentäminen, yhteistyön lisääminen varhakasva-tuksen kanssa, henkilöstön täyden-nyskoulutus, tukitoimien riittävyys.	Uusien ykkösluokkien luokkakoot, laajojen terveystarkastuksien tulokset. (THL lk 1., 5., 8.)

Tuloslaskelma

1 000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	**2 031**	**1 458**	**1 453**
Toimintamenot	**- 42 556**	**- 42 270**	**- 43 058**
Toimintakate	**- 40 525**	**- 40 812**	**- 41 605**

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö	31.12.2017	TA 2018	TA 2019
Vakituiset	**392**	**394**	**394**
- kokoaikaiset	314	316	316
- osa-aikaiset	78	78	78
Määräaikaiset	**205**	**189**	**193,5**
- kokoaikaiset	132	125	125
- osa-aikaiset	73	65	69,5

307 RUOTSINKIELINEN PERUSOPETUS

Toiminta-ajatus

Perusopetuksen tärkein tehtävä on antaa oppivelvollisuusikäisille oppilaille laadukas opetussuunnitelman mukainen opetus sekä tukea heidän oppimista, kehitystä ja hyvinvointia. Perusopetus tarjoaa oppilaille mahdollisuuden laajaan yleissivistykseen ja antaa valmiudet ja kelpoisuuden toisen asteen opintoihin.

Toimintaympäristö 2019-2021

Vaasan kaupungin ruotsinkielisen perusopetuksen viiden koulun oppilasmäärä kasvaa vuosittain ja vuoteen 2021 oppilasmäärä lisääntyy 87 oppilaalla. Vuoden 2019 ennusteessa on n. 30 oppilaan lisäys. Oppilasmäärän kasvu johtuu mm siitä, että yhä useammat suomenkieliset ja kaksikieliset perheet valitsevat ruotsinkielisen perusopetuksen. Maahanmuuttajataustaisten, ruotsin kielellä integroitavien oppilaiden määrä myös lisääntyy. Oppilasmäärän lisäys vaikuttaa koulujen tiloihin. Tilatarveselvitysryhmä on perustettu ja asiat käsitellään tilahallintoryhmässä sekä tuodaan myöhemmin lautakunnan käsittelyyn.
Vaasa Övningsskola kuuluu Vaasan kaupungin ruotsinkieliseen kouluverkkoon omalla oppilaaksiottoalueella.

Koulu	2018	2019	2020	2021
Borgaregatans skola	376	374	392	407
Gerby skola	276	285	290	298
Haga skola	126	127	127	132
Sundom skola	228	240	253	245
Vikinga skola	237	246	252	248
Yhteensä	**1243**	**1272**	**1314**	**1330**
Vasa Övningsskola 1-6	324	326	327	330
Vasa Övningsskola 7-9	177	166	150	150
Yhteensä	**501**	**492**	**477**	**480**
Kaikki yhteensä	**1744**	**1764**	**1791**	**1810**

Peruopetuksen opetussuunnitelma 2016 on otettu käyttöön 1.8.2016 vuosiluokilla 1–6 ja yleiset osat vuosiluokilla 1–9. Opetussuunnitelma on otettu kokonaisuudessaan käyttöön vuosiluokalla 7 syksyllä 2017 ja vuosiluokalla 8 syksyllä 2018. Syksyllä 2019 opetussuunnitelma otetaan käyttöön kokonaisuudessaan myös vuosiluokalla 9. Opetussuunnitelmassa painotetaan mm yksittäisen oppilaan oikeutta yksilölliseen oppimiseen. Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 13.11.2017 hyväksynyt että vuosiviikkotuntimäärä/oppilas on oltava 1,95 vuonna 2019, jotta oppimisen hyvä taso voidaan säilyttää ja taata. Kaupunginvaltuusto päätti myös, että pidemmällä tähtäimellä pyritään tasoon 2 vuosiviikkotuntia/oppilas.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Ruotsinkielisen perusopetuksen kouluverkkoselvitys on päivitetty syksyllä 2017. Oppilasmäärän lisäyksen johdosta kouluverkkoselvitystä päivitetään syksyllä 2018. Ruotsinkielinen perusopetus järjestää opetussuunnitelman mukaista perusopetusta vuosiluokilla 1-9, lisäopetusta, joustavaa perusopetusta, sairaalaopetusta sekä luokkamuotoista erityisopetusta. Maahanmuuttajataustaisille oppilaille järjestetään perusopetukseen valmistavaa opetusta, S2-opetusta sekä äidinkielenopetusta. Kaikilla oppilailla on Perusopetuslain mukaan oikeus saada tukea koulunkäyntiin ja oppimiseen, oppilashuollollisia palveluja sekä ohjausta.
Ruotsinkielinen perusopetus järjestää Opetushallituksen ja Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämillä valtionavustuksilla kerhotoimintaa, tutoropettajatoimintaa, englanninkielen opetuksen varhentamista sekä tukea kaksikieliseen opetukseen. Lisäksi Kulturfonden on myöntänyt avustusta kielirikasteiseen opetukseen. Lasten- ja nuorten hyvinvointia edistetään mm. Liikkuva koulu toiminnalla.

Kouluverkko	**TP 2016**	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Koulujen lukumäärä	5,5	5	5	5

Opetustuntien määrä oppilasta kohti Toteutunut opetustuntien määrä, keskimääräiset opetustunnit / oppilas	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**TA 2018**	**TA 2019** **(ka.)**
Peruskoulut, vuosiluokat 1-6	1,63	1,69	1,62	1,61		
Peruskoulut, vuosiluokat 7-10	2,42	2,13	2,04	2,14		
Erityisopetus	4,48	4,9		3,80		
Vammaisopetus	4,92	5,25	5,03	5,12		
Peruskoulut keskimäärin	2,0	1,91	1,91	1,91	1,93	1,94

Oppilasmäärä / lukuvuosi (tilastointipvä 20.9)	**2016 20.9**	**2017 20.9**	**2018 28.8**	**2019 (arvio)**
Luokkien 1-6 oppilaat	800,5	864	867	898
Luokkien 7-9 oppilaat ja lisäopetusoppilaat	389,5	371	376	374
Yhteensä (ilman valmistavaa opetusta)	**1190**	**1235**	**1243**	**1272**
-joista erityisen tuen päät. saaneita, ei pid. opv	39	37	36	37
-joista vaikeimmin vammaisia, pid. opv	9	6	11	12
-joista muut pid. opv	19	16	13	14
Valmistava opetus	**29**	**6**	**12**	**10**

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Aamu- ja iltapäivätoiminta on perusopetuslain mukaan tarkoitettu 1. ja 2. vuosiluokkien oppilaille sekä oppilaille, joille on tehty päätös erityisestä tuesta. Kunta voi itse järjestää aamu- tai iltapäivähoidon, ostaa palvelun ostopalveluna tai tukea palveluntuottajaa. Kunnalla ei kuitenkaan ole velvoitetta tarjota aamu- ja iltapäivähoitoa. Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään alakouluissa. Toimintaan osallistuville lapsille toimintaa tarjotaan vähintään 760 h/lukuvuosi (keskimäärin 4 h/päivä). Aamu- ja iltapäivätoiminta perustuu vapaaehtoisuuteen ja tapahtuu lapsen vapaa-ajalla. Ruotsinkielisessä perusopetuksessa aamu- ja iltapäivätoiminta on kokonaan ulkoistettu palveluntuottajille. Folkhälsan Välfärd Ab, Vaasan Setlementtiyhdistys ja Föräldraföreningen vid Vasa Övningsskola toimivat palveluntuottajina. Toiminnasta peritään asiakasmaksu (100 €/kk). Käyttökustannuksiin myönnetään valtionosuutta.

Aamu- ja iltapäivätoiminta Koululaisten määrä	**Kevät 2016**	**Syksy 2016**	**Kevät 2017**	**Syksy 2017**	**Kevät 2018**	**Syksy 2018**
Kaupungin omissa yksiköissä	68	0	0	0	0	0
Yhteistyökumppaneiden järjestämä	216	273	266	317	301	302
Yhteensä	284	273	266	317	301	302

Oppilashuolto

Oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa kouluyhteisössä. Oppilashuoltoa toteutetaan ennaltaehkäisevänä koko kouluyhteisöä tukevana yhteisöllisenä oppilashuoltona sekä oppilaan lakisääteiseen oikeuteen perustuvana yksilökohtaisena oppilashuoltona.
Yksilökohtaisella oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaalle annettavia kouluterveydenhuollon palveluja, psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä yksittäistä oppilasta koskevaa monialaista oppilashuoltoa. Ruotsinkielinen perusopetus tarjoaa oppilashuoltoa myös esiopetusikäisille. Ruotsinkielisessä perusopetuksessa on lisäresurssin myötä käytettävissä 2,5 koulupsykologin virkaa ja 3,5 koulukuraattorin tointa.

Ohjaajat

Ohjaajien tehtävä on oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin ohjaamista, toimintakyvyn tukemista ja toiminnan suunnittelua yhteistyössä opettajien kanssa.

Ohjaajatoiminta	2016	2017	2018	2019
Ohjaajien lkm	35	28	41	44
Ohjaajien laskennallisia toimia (38,75 h/vko)	21,8	20	21,2	23,8
Oppilaita/laskennallinen ohjaaja - koko oppilasmäärään nähden	56,33	62,25	60,42	53,45

Oppilasruokailu

Oppilasruokailulla tuetaan oppilaan tervettä kasvua ja kehitystä. Oppilasruokailun tarkoituksena on täyttää n. 1/3 oppilaan päivittäisestä ravinnontarpeesta. Ruokapalveluista vastaa tukipalvelu-uudistuksen jälkeen TeeSe joka on yksi Vaasan kaupungin perustamista yhtiöistä.

Koulukuljetus

Ilmainen koulukuljetus myönnetään, jos koulumatka
- 1- 2 -luokkalaisella on yli 3 km
- 3-10 -luokkalaisella on yli 5 km
- tai jos muut perusopetuslaissa määritellyt edellytykset täyttyvät.

Ilmainen koulukuljetus myönnetään oppilaalle osoitettuun lähikouluun vakinaisesta kotiosoitteesta.

Oppilaskuljetukset	TA 2016	TA 2017	TA 2018	TA 2019
Kuljetettavia oppilaita	205	200	196	190
Kustannukset €/kuljetettava oppilas	1229	1275	1304	1406
Kuljetettavien oppilaiden osuus %	16,7	16,3	15,2	15,3

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Laadukkaan opetussuunnitelman mukaisen opetuksen järjestäminen.	Toisen asteen koulutuspaikan saaminen kaikille perusopetuksen päättäneille oppilaille.	Toisen asteen koulupaikan saaneiden oppilaiden määrä.
Oppilaiden hyvinvoinnin tukeminen.	Riittävät resurssit ja tukitoimet kouluihin. Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa.	Oppilashuoltoa ja tukitoimia arvioidaan koulukohtaisissa oppilashuoltoryhmissä.
Henkilöstön hyvinvoinnin tukeminen.	Työnohjausta, koulutusta, arvostus.	Sairauspoissaolot, työhyvinvointikysely, kehityskeskustelut.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Oppilasmäärä kasvaa ja tilantarve lisääntyy.	Tilatarveselvitykset.	Konkreettiset ratkaisut jotka täyttävät vaatimukset tarkoituksenmukaisista opetustiloista.

Lasten ja nuorten pahoinvointi lisääntyy.	Tavoitteena on tukea lasten ja nuorten kasvua yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Riittävät resurssit kouluille.	Laajat terveystarkastukset vl 1,5 ja 8. Oppilashuoltohenkilöstön toimintakertomukset.
Henkilöstön työmäärä kasvaa.	Työnohjausta ja koulutusta sekä työhyvinvointiin panostaminen.	Työhyvinvointikysely, kehitys-keskustelut, sairauspoissaolot.

Tuloslaskelma

1 000 €	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Toimintatulot	**403**	**240**	**234**
Toimintamenot	**- 11 535**	**- 11 627**	**- 12 117**
Toimintakate	**- 11 132**	**- 11 387**	**- 11 883**

Henkilöstö 2017-2019

	31.12.2017	**TA 2018**	**TA 2019**
Vakituiset	**116**	**121**	**123**
- kokoaikaiset	93	89	91
- osa-aikaiset	23	19	19
Määräaikaiset	**57**	**52**	**55**
- kokoaikaiset	17	13	15
- osa-aikaiset	42	40	42

KOULUTUSLAUTAKUNTA

Tuloslaskelma

1 000 €	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Toimintatulot	**17 575**	**14 297**	**13 360**
Toimintamenot	**- 52 410**	**- 50 685**	**- 50 129**
Toimintakate	**- 34 835**	**- 36 388**	**- 36 769**

Toiminta-ajatus

Koulutuslautakunta huolehtii kaupungin toisen asteen koulutuksen (ammatillisen koulutuksen ja ammatillisen aikuiskoulutuksen sekä lukiokoulutuksen), taiteen perusopetuksen ja vapaan sivistystyön sekä nuorisopalveluiden palveluista ja toimii lainsäädännön mukaisena viranomaisena edellä mainituissa asioissa.

312 VAASAN LYSEON LUKIO

Toiminta-ajatus

Lukio-opintojen tavoitteena ovat lukion päättötodistus ja ylioppilastutkintotodistus. Yleissivistävänä kouluna lukio antaa jatko-opintokelpoisuuden yliopistoon ja korkeakouluun. Aikuislinja tarjoaa vaihtoehtoisia opiskelumuotoja aikuisväestön opiskelutarpeiden tyydyttämiseksi.

Toimintaympäristö 2019-2021

Toimintakauden aikana siirrytään sähköisesti suoritettaviin ylioppilaskirjoituksiin kaikkien aineiden osalta. Digitalisaatio vaikuttaa laajasti opetetukseen tuoden mukanaan mm. sähköiset oppikirjat ja opetusmateriaalin sekä haastaa perinteiset opetusmenetelmät. Uusi lukiolaki kiinnittää huomiota mm. lukioiden erityisopetukseen ja ohjaukseen sekä korkeakouluyhteistyöhön.

Lyseo toimii toisen asteen urheilupainotuksen koordinoivana kouluna. Epävarmuustekijänä säilyy lukiokoulutuksen rahoitus, erityisesti kun uusilla velvoitteilla on myös taloudellisia vaikutuksia. Aikuislinja on mukana Länsi-Suomen reaali-renkaassa.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Lyseo kehittää kaksikielistä yhteistyötä Vasa gymnasiumin kanssa yhteisellä kampuksella. Lisäksi lyseolla on yhteistyösopimukset Vaasan yliopiston ja Vaasan ammattikorkeakoulun sekä Turun yliopiston kanssa. Muita keskeisiä yhteistyötahoja ovat Vamia ja Vasa övningsskolanin IB-linja. Vaasan lyseon lukion vahvuutena on suuri kurssitarjonta, joka tarjoaa laajan valinnaisuuden ja mahdollisuuden opiskelijakohtaisiin painotuksiin sekä joustaviin ja yksilöllisiin opintojen järjestelyihin. Lyseon toiminnassa korostuu kansainvälinen toiminta ja yhteistyö ulkomaisten kumppaneiden kanssa. Kansainvälisyyskasvatusta kehitetään painopistealueena lukion kansainvälisyyssuunnitelman mukaisesti.

Uuden lukiolain velvoitteiden mukaisesti lyseolle on palkattu oma erityisopettaja ja panostettu ohjaukseen. Myös korkeakouluyhteistyötä on kehitetty solmimalla sopimuksia korkeakoulujen kanssa entistä jouhevimmista poluista lukiosta korkeakouluihin sekä järjestämällä korkeakoulujen kanssa yhteistyössä kurssikokonaisuuksia. Kulttuurikasvatusta kehitetääntekemällä yhteistyötä TaiKon-akatemian sekä Vaasan kaupunginteatterin kanssa. Opiskelijoitten hyvinvointiin panostetaan jatkamalla opiskelijakunnan kanssa tehtyä tiivistä yhteistyötä lukion kehittämisessä. Vaasan lyseon lukion yhteydessä toimivan aikuislinjan opetus toteutetaan pääasiassa virtuaalisena. Päivä- ja aikuislukiossa opetusta annetaan luokattomana ja kurssimuotoisena.

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Päivälukio	770	803	787	800	800
Iltalukio	51	44	57,2	55	55
Vakituiset opiskelijat	821	847	844,2	855	855
Aineopiskelijat	1,9	2,1	5,6	-	-

Keskeiset talouden tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Yksikköhinta €/opiskelija/päivälukio	5 555,67	5 561,94	5 517,91
Yksikköhinta €/opiskelija/iltalukio	3 293,08	3 293,08	3 670,99

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Opiskelijamäärä. Turvataan nykyinen opiskelija-volyymi rekrytointialueelta.	Vähintään 800+55 opiskelijaa.	Opiskelijamäärä.
Läpäisy. Lukion oppimäärä suoritetaan enintään 3 vuodessa lukio-opiskelun aloittamisesta.	90 % päivälukion aloittaneesta suorittaa lukion oppimäärän enintään kolmessa vuodessa.	Lukion oppimäärän suorittaneiden määrä päivälukion aloittaneiden määrästä.
Opiskelijatyytyväisyys.	3,7	Vuosittain suoritettava arviointi.
Opiskelijaterveydenhoito	Jokaiselle toisen asteen koulutuksen opiskelijalle taataan vastaanotto 1 krt /v	Tehdyt terveystarkastukset vuosittain.

Opinto-ohjaus	Taataan jokaiselle opiskelijalle mahdollisuus opinto-ohjaukseen vähintään 2 käyntiä/opiskelija.	Opinto-ohjauskäyntien lukumäärä.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	**Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2018**	**Mittari**
Pätevän opetushenkilöstön saanti.	Pätevä opetushenkilöstö, 95 %.	Opetushenkilöstö pätevyys-%
Uusi lukiolaki.	Varaudutaan muutoksiin ennakoivalla suunnittelulla.	Toteutuneet velvoitteet.
ATK-tukipalvelut.	Toimiva atk-tuki etenkin yo-kirjoitusten aikana.	ATK-tukipalveluiden saatavauus, vasteaika tukipyyntöön.

Tuloslaskelma

1 000 €	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Toimintatulot	**782**	**629**	**708**
Toimintamenot	**- 5 890**	**- 5 935**	**- 6 029**
Toimintakate	**- 5 108**	**- 5 306**	**- 5 321**

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö	**31.12.2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Vakituiset	48	44,1	49,2
- kokoaikaiset	46	43	48
- osa-aikaiset	2	1,1	1,2
Määräaikaiset	10	10	11,85
- kokoaikaiset	9	9	11
- osa-aikaiset	1	1	0,85

313 VASA GYMNASIUM JA VASA SVENSKA AFTONLÄROVERK

Toiminta-ajatus

Vasa gymnasium tarjoaa nuorille hyvän yleissivistävän teoreettisen koulutuksen turvallisessa ympäristössä. Koulutus tukee jatko-opintoja kolmannella asteella. Vasa svenska aftonläroverk tarjoaa aikuisille ja nuorille mahdollisuuden lukea lukiokursseja etänä yksilöllisen suunnitelman mukaisesti, lähtökohtana opiskelijan omat tarpeet. Kurssien suorittaminen etenee oman aikataulun mukaisesti ja antaa myös mahdollisuuden lähiopetustapaamisiin.

Toimintaympäristö 2019-2021

VG ja VSA kuuluvat Vaasan kaupungin toisen asteen oppilaitoksiin. Yhteistyötä tehdään Lyseon lukion, ammattiopiston, Yrkesakademin ja Vi -7 lukioiden kanssa. VG:n opiskelijoista suurin osa tulee Vaasan työssäkäyntialueelta kun taas VSA:n toimintaympäristö on koko Suomi. Digitaaliset ylioppilaskirjoitukset tulevat vaatimaan toimivaa yhteistyöverkostoa. Leikkaukset yksikköhinnoissa vaikeuttavat oppilaitosten taloudellista tilannetta ja vaativat tarkkaa toiminnan- ja kurssitarjonnan suunnittelua.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

VG pyrkii panostamaan pieniin opetusryhmiin tukeakseen oppimista, turvallisuutta ja viihtyvyyttä. Lisäksi VG kehittää kaksikielistä yhteistyötä lyseon lukion kanssa. Tandemyhteistyö on yksi pedagogisen työn tukipilareista. Oppilaitokset tekevät yhteistyötä Vi7 ringin lukioiden kanssa.

VSA on ainut ruotsinkielinen aikuislukio maassamme. VSA on etälukio, joka tarjoaa lukio-opintoja koko maan aikuisille ja nuorille. Opintoja tarjotaan ruotsia puhuville suomalaisille myös maan rajojen ulkopuolelle. Myös muiden lukioiden opiskelijat ovat voineet täydentää opintojaan kursseilla, jotka suoritetaan aftonläroverketissä.

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Päivälukio	150	153	157,8	160	160
Aikuislukio	66	58	71,6	60	90
Vakituiset opiskelijat	216	211	229,4	220	250
Aineopiskelijat	8,5	8,4	6	-	-

Keskeiset talouden tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Yksikköhinta €/opiskelija/päivälukio	6 223,11	6 229,38	6 268,35
Yksikköhinta €/opiskelija/iltalukio	3 293,08	3 293,08	3 670,99

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Opiskelijamäärä. Turvataan nykyinen opiskelija-volyymi rekrytointialueelta	Gymnasium 160 opisk. Aftonläroverket 90 opisk.	Opiskelijamäärä
Läpäisy Lukion oppimäärä suoritetaan enintään 3 vuodessa lukio-opiskelun aloittamisesta.	90 % päivälukion aloittaneesta suorittaa lukion oppimäärän enintään kolmessa vuodessa.	Lukion oppimäärän suorittaneiden määrä päivälukion aloittaneiden määrästä.
Opiskelijatyytyväisyys	4,0	Vuosittain suoritettava arviointi.
Opiskelijaterveydenhoito.	Jokaiselle toisen asteen koulutuksen opiskelijalle taataan vastaanotto 1 krt / vuosi.	Opiskelijoille tehdyt terveys-tarkastukset vuosittain.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Turvallinen oppimisympäristö.	Henkilöstön koulutus, kamera-valvonta, henkilökunnan varhainen puuttuminen.	Läheltäpiti tilanteet, varkauksien määrä.
Kurssitarjonta opiskelijoille.	Kurssitarjonta täyttää valtakunnalliset OPS vaatimukset.	Valtakunnallisen OPS:n mukaisia kursseja tarjotaan vähintään joka kolmas vuosi.
ATK-tukipalvelut.	Toimiva ja nopeasti saatavat atk-tukipalvelut erityisesti ylioppilaskirjoitusten aikana.	Ongelmatilanteiden määrä, tukipalveluiden vasteaika tilanteiden korjaamiseen.

Tuloslaskelma

1 000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	**266**	**272**	**269**
Toimintamenot	**- 1 608**	**- 1 563**	**- 1 707**
Toimintakate	**- 1 341**	**- 1 291**	**- 1 438**

Henkilöstö 2017-2019

	31.12.2017	TA 2018	TA 2019
Vakituiset	15	16	17
- kokoaikaiset	14	16	15
- osa-aikaiset	1	0	1,4
Määräaikaiset	7	4,6	6
- kokoaikaiset	4	4	3
- osa-aikaiset	3	0,6	0,62

315 VAMIA

Toiminta-ajatus

Vamia tarjoaa ammatillista peruskoulutusta, lisäkoulutusta, oppisopimuskoulutusta ja muita koulutuspalveluja opiskelijoiden työllistämiseksi ja alueen työ- ja elinkeinoelämän muuttuvat tarpeet huomioon ottaen. Lisäksi tavoitteena on antaa elinikäisen oppimisen valmiuksia sekä jatko-opiskeluvalmiudet ylemmälle koulutusasteelle.

Toimintaympäristö 2019-2021

Vamia on kaksikielinen oppilaitos, joka antaa opetusta suomen, ruotsin ja englannin kielellä. Oppilaitos tarjoaa ammatillisen koulutuksen lisäksi kahden tutkinnon opintoja turvatakseen opiskelijoiden työllistymisen ja jatko-opiskelukelpoisuuden. Kriittisiä tekijöitä ovat vuonna 2019 uuden rahoituslain mukaiset vaikutukset talouteen, uuden opiskelijahallintojärjestelmän soveltaminen toimintalainsäädännön muutokseen ja opetushenkilöstön siirtymisen vuosityöaika-järjestelmään 1.1.2019 lukien.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Vamia huolehtii koko nuorten ikäluokan kouluttamisesta ja tukee työuran eri vaiheissa olevien osaamisen kehittämistä siten, että osaaminen vastaa työmarkkinoiden ja yksilöiden urakehityksen muuttuvia tarpeita. Opiskelijoille tarjotaan yksilöllisiä opintopolkuja, mikä mahdollistetaan laajan opintotarjonnan avulla. Lisääntyvän ohjauksen avulla ehkäistään syrjäytymistä. Toimintaa kehitetään yhteistyössä sidosryhmien ja työelämän kanssa.

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Uuden rahoituslain siirtymäsäännöksen mukaisesti on toiminta suunniteltava niin, että talous saadaan pysymään kestävällä pohjalla. Perusrahoitus tulee vuodesta 2020 lukien pienenemään, minkä vuoksi suorite- ja vaikuttavuusrahoituksen määrään vaikuttaviin tekijöihin panostetaan entistä enemmän. Perusrahoituksessa lasketaan toteutuneet opiskelijavuodet. Yksi opiskelijavuosi on 365 päivää. Opiskelijavuoteen sisältyy 4 viikon kesäloma. Vamialle on myönnetty järjestämis-luvassa 2 401 opiskelijatyövuotta, suoritepäätöksellä vuodelle 2018 myönnettiin erikseen 179 opiskelijavuotta eli yhteensä 2 580. Opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksellä määrätään järjestäjän tavoitteellinen opiskelija-vuosimäärä perusrahoituksen pohjaksi. Perusrahoitus huomioi eri kustannuskoreihin sijoittuvien tutkintojen opiskelijavuodet painotettuna tutkintotyyppien, erityisen tuen ja koulutustyyppien kertoimilla. Kertoimia on yhteensä 27 kappaletta. Tunnustettavasta osaamisesta ei saa perusrahoitusta. Tutkinnot on sijoitettu 5 kustannusryhmään, joiden kertoimet vaihtelevat 0,69-2,33 välillä. Kustannusryhmät vaikuttavat perus- ja suoritusrahoitukseen. Suoritusrahoituksen perusteena on toissa vuonna suoritettujen tutkinnon osien osaamispisteiden ja tutkintojen lukumäärä.

Suoritemäärässä huomioidaan kustannusryhmien ja tutkintotyyppien sekä erityisen tuen järjestämisen kertoimilla painotetut tutkinnon osien osaamispisteet. Työllistymisestä ja jatko-opintoihin siirtymisestä saadaan siirtymäajan lopussa 10 % rahoitus, opiskelijapalautteesta 2,5 % ja työelämäpalautteesta 2,5 %. Tilastoperusteena on kolme vuotta ennen varainhoitovuotta valmistuneiden työllistyminen tai jatko-opintoihin siirtyminen kaksi vuotta ennen varainhoitovuotta. Vaikuttavuusrahoitus sisältää alueellisen työllisyyden korjauskertoimen.

Ammatillisen koulutuksen rahoitus	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Perusrahoitus (opiskelijatyövuodet)	97 %	95 %	95 %	70 %	60 %	50 %
Suoritusrahoitus (tutkintojen ja osatutkintojen määrä)		5 %	5 %	20 %	30 %	35 %
Vaikuttavuusrahoitus (työllistyminen ja jatko-opintoihin siirtyminen, opiskelijapalautteet, työelämäpalautteet)	3%	0 %	0 %	10 %	10 %	15 %

Keskeiset talouden tunnusluvut

Tunnusluku	**TA 2018**	**TA 2019**
Valtionosuus ammatillinen koulutus, perusrahoitus	21 445 416	21 445 416
Valtionosuus ammatillinen koulutus, suoritusrahoitus	1 350 095	1 350 095
Yhteensä	**22 795 511**	**22 795 511**

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	**Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019**	**Mittari**
Työllistymismittari	75 %	Tilastokeskuksen sijoittumispalvelu
Jatko-opiskelumittari (perustutkinnot)	15 %	Tilastokeskuksen sijoittumispalvelu
Keskeyttämismittari	6 %	Keskeyttämis-% (negatiivinen)
Tutkintojen suoritusaste	Suoritetut tutkinnot 90 % Suoritetut tutkinnon osat 90 %	Tutkintojen ja tutkinnon osien määrä
Opiskelijatyytyväisyys	4,0 (asteikko 1-5)	Aipal, Opal, Webropol
Sidosryhmien tyytyväisyys	4,5 (asteikko 1-5)	Webropol

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	**Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019**	**Mittari**
Ammatillisen koulutuksen reformi	Järjestämisluvan mukaisen opiskelijavuosien vähimmäismäärän saavuttaminen taloudellisesti ja tehokkaasti Uudet toimintatavat	Osastojen talousarvion/ käyttösuunnitelman toteutuminen Osastojen toimintasuunnitelmien toteutuminen
Oppiminen	Osaamisperusteisuus, Työelämä-lähtöisyys, henkilökohtaistaminen	Osastojen toimintasuunnitelmien toteutuminen

Uusi toiminnanohjaus-järjestelmä	Järjestelmä tuottaa reformin myötä tulleet uudet OKM:n vaatimusten mukaiset tiedot	StudentaPlus, Koski-järjestelmän toimivuus

Tuloslaskelma

1 000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	**14 297**	**11 680**	**10 667**
Toimintamenot	**- 36 522**	**- 35 126**	**- 34 152**
Toimintakate	**- 22 225**	**- 23 446**	**- 23 485**

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö	31.12.2017	TA 2018	TA 2019
Vakituiset	239	233,5	230,2
- kokoaikaiset	226	223	220
- osa-aikaiset	13	10,5	10,2
Määräaikaiset	30	33	20,3
- kokoaikaiset	26	30	17
- osa-aikaiset	4	3	3,3

355 NUORISOPALVELUT

Toiminta-ajatus

Nuorisopalveluiden toiminnan tarkoituksena on tukea nuorten kasvua ja kehitystä, ennaltaehkäistä syrjäytymistä, edistää nuorten osallistumista omien tavoitteiden toteuttamisessa ja yhteiskuntaan kasvamisessa.

Toimintaympäristö 2019-2021

Nuorisopalveluiden suurin asiakasryhmän on 16 - 25 -vuotiaat nuoret. Suurin osa vaasalaisista nuorista voi hyvin. Samanaikaisesti nuorten määrä, jotka kokevat yksinäisyyttä ja ahdistusta on lisääntynyt. Lisäksi osalle nuorista on kasautunut laajoja ongelmia; päihde-, ahdistus-, mielenterveys- ja talousongelmia.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Nuorisotyön avulla tuetaan nuorten kasvua eri elämäntilanteissa tarjoamalla nuorille ammattitaitoista ohjausta ja neuvontaa, harrastus- ja toimintamahdollisuuksia ja tiloja nuorten käyttöön. Syrjäytymisvaarassa olevia ja jo syrjäytyneitä nuoria tuetaan moniammatillisena yhteistyönä, etsivän nuorisotyön, nuorten työpajatoiminnan avulla ja järjestämällä ilman opintosuunnitelmaa perusopetuksen jälkeen oleville nuorille kesävalmennusta. Valmennuksessa oli kesällä 2018 22 nuorta. Kaikki valmennuksessa olleet nuoret jatkavat opintoja toisella asteelle. Etsivän nuorisotyön suurin asiakasryhmä vuonna 2018 on yksinäiset moniongelmaiset 18–21 -vuotiaat nuoret miehet. Nuorten Työpaja Varikon toiminta rakentuu nuorten omiin vahvuuksiin ja nuorten aktiiviseen motivointiin, joka ennaltaehkäisee nuorten syrjäytymistä. Työpajatoiminta toteutetaan yhteistyössä Vamia:n kanssa, mikä mahdollistaa toiminnan laaja-alaisen kehittämisen.

Nuorten aktiivista kansalaisuutta ja yhteiskunnallista vastuunottoa edistetään nuorisovaltuuston toiminnan koordinoinnilla ja ohjauksella sekä tukemalla nuorten omaehtoista toimintaa. Nuorisovaltuustovaalit järjestetään 6–7.11.2018. Uusi nuorisovaltuusto aloittaa kaksivuotisen toimintakauden 1.1.2019.

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Matalankynnyksen ohjaus- ja neuvonta, harrastus- ja toimintamahdollisuuksien sekä nuorisotilojen käyttäjä ja kävijämäärät.	Nuorisotaloissa, nuorisokahvilassa skeittihallissa käyntikertoja yht. 26 000, rokkikoulussa, iltapäiväkerhoissa sekä muussa kerho- ja leiritoiminnassa nuoria 826, tapahtumissa kävijöitä 4670. Reimarin yksilö- ja ryhmäohjauksessa 4 164 nuorta, Reimarin internetsivuilla 35 323 kävijää.	Nuorisotaloissa, nuorisokahvilassa skeittihallissa käyntikertoja yht. 36 000, rokkikoulussa, iltapäiväkerhoissa sekä muussa kerho- ja leiritoiminnassa nuoria 826, tapahtumissa kävijöitä 3800. Reimarissa ohjattu 100 nuorta, Reimarin internetsivuilla käyntejä 53 775.	Nuorisotaloissa, nuorisokahvilassa, skeittihallissa käyntikertoja yht. 42 325, rokkikoulussa, iltapäiväkerhoissa sekä muussa kerho- ja leiritoiminnassa nuoria 2654, tapahtumissa kävijöitä 4400. Reimarissa ohjattu 153 nuorta, Reimarin internetsivuilla käyntejä 51 678.	Nuorisotaloissa, nuorisokahvilassa, skeittihallissa käyntikertoja yht. 24 000, rokkikoulussa, iltapäiväkerho- ja leiritoiminnassa nuoria 1500, tapahtumissa kävijöitä 3500. Reimarissa ohjattu 100 nuorta, Reimarin internetsivuilla käyntejä 52 000.	Nuorisotaloissa nuorisokahvilassa, skeittihallissa käyntikertoja yht. 28 000, rokkikoulussa, iltapäiväkerho- ja leiritoiminnassa nuoria 1500, tapahtumissa kävijöitä 5000. Reimarissa ohjattu 300 nuorta, Reimarin internetsivuilla käyntejä 52 000.
Nuorten sosiaalinen vahvistaminen	Etsivässä nuorisotyössä oli asiakkaita 398 (sis. työpajojen etsiväntyön asiakkaat) Ohjaamohanke alkoi 1.3.2015	Etsivässä nuorisotyössä oli asiakkaita 211 (sis. työpajojen etsiväntyön asiakkaat). Ohjaamohankkeessa asiakkaita 100.	Etsivässä nuorisotyössä asiakkaita 289 ja nuorten työpajassa asiakkaita 86. Ohjaamo hankkeessa asiakkaita 950, joista pitkäaikaisia 100.	Etsivässä nuorisotyössä asiakkaita 200 ja nuorten työpajalla 50. Ohjaamohankkeessa 50 asiakasta ja palveluohjausta sai 2130 nuorta. Hanke päättyi 30.6.2018	Etsivässä nuorisotyössä 300 ja nuorten työpajalla asiakkaita 80.
Nuorten osallisuuden ja kansalaisvaikuttamisen edistäminen.	Nuorisovaltuusto kokoontui 9 kertaa, seitsemässä lautakunnassa edustaja. Nuorisovaltuusto järjesti nuorisotapahtumia ja laati kannanottoja ja aloitteita 2 kpl.	Nuorisovaltuusto kokoontui 10 kertaa, kuudessa lautakunnassa edustaja. Nuorisovaltuusto järjesti nuorisotapahtumia, teki 7 kpl aloitteita, 5kpl lausuntoja ja laati 2 kpl kannanottoja.	Nuorisovaltuusto kokoontui 10 kertaa ja lisäksi muita kokouksia 32 kpl, edustus kahdessa alue- ja kuudessa lautakunnassa. Nuorisovaltuusto järjesti nuorisotapahtumia, toteutti kaksi asiakaskyselyä. Osana osallistavaa budjetointia	Nuorisovaltuusto kokoontuu 10 kertaa 6 lautakunnassa edustaja. Nuorisovaltuusto järjestää nuorisotapahtumia, laatii kannanottoja ja tekee aloitteita. Osana osallistuvaa budjetointia	Nuorisovaltuusto kokoontuu 10 kertaa, edustaja 6 lautakunnassa, järjestää nuorisotapahtumia 7, laatii kannanottoja ja tekee aloitteita 10 kpl sekä tukee nuorten omaehtoista toimintaa.

			kartoitettiin nuorten toiveita itäisellä asuinalueella; 1. toive välinelainaamo aloittaa vuonna 2018, 2. toive ulkokatos nuorten käyttöön.	avattiin Välinelainaamo Future itäiselle alueelle keväällä 2018 ja tavoitteena saada ulkokatos nuorten käyttöön syksyllä 2018.	

Keskeiset talouden tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Hankerahoituksen määrä nuorisolain mukaisen kunnallisen nuorisotyöhön, €	488 169	435 000	
Nuorisopalveluiden menojen osuus koko kaupungin toimintamenoista, %	0,40	0,34	
Nuorisopalveluiden menot € / asukas Kunnissa ka. 40 € / asukas (Lähde: Kuntaliitto)	34 € /asukas	29 €/asukas	29 €/asukas

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Elinvoimainen ja hyvinvoiva sivistyskunta.	Tarjota nuorille mielekästä vapaa-ajan toimintaa ja mahdollisuus tavata ystäviä turvallisessa päihteettömässä ympäristössä. Nuorten syrjäytymisen ehkäisy tarjoamalla nuorille oikea-aikaista ohjausta ja neuvontaa. Nuorten aktiivisuuden ja osallisuuden lisääminen.	Kävijämäärien seuranta. Etsivän nuorisotyön ja nuorten työpajan asiakasmäärät. Nuorisovaltuuston toiminta.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Syrjäytymisvaarassa ja jo syrjäytyneiden nuorten määrän kasvu.	Tuotetaan hankerahoituksella kohdennettuja palveluita; etsivä nuorisotyö, nuorten työpajatoiminta.	Etsivän nuorisotyön ja nuorten työpajatoiminnan nuorten määrä ja jatkosijoittuminen
Määräaikaisen henkilöstön suuri määrä.	Vakanssien perustaminen pelkästään määräaikaisella henkilöstöllä tuotettuihin pitkäaikaisiin palveluihin; perhekeskus, skeittihalli, nuorisokahvila. Hankerahoituksella olevan henkilöstön vakinaistaminen; etsivä nuorisotyö. Henkilöstön perehdytyksen ja koulutuksen resurssien lisääminen.	Vakinaisen henkilöstön määrä.

Tuloslaskelma

1 000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	**581**	**139**	**139**
Toimintamenot	**- 2 316**	**- 1 944**	**- 1 959**
Toimintakate	**- 1 735**	**- 1 805**	**- 1 820**

Henkilöstö 2017-2019

	31.12.2017	TA 2018	TA 2019
Vakituiset	25.75	25.75	28.75
- kokoaikaiset	24	24	27
- osa-aikaiset	1.75	1.75	1.75
Määräaikaiset	16.26	16.26	11.74
- kokoaikaiset	15	15	10
- osa-aikaiset	1.26	1.26	1.74

443 VAASAN KAUPUNGIN OPISTOT

Toiminta-ajatus

Vaasan kaupungin opistot Vaasa-opisto, Vasa arbis ja Kuula-opisto tarjoavat vapaan sivistystyön koulutusta ja taiteen perusopetusta kahdella kielellä Vaasassa sekä myyntipalvelusopimuksiin perustuen myös Laihialla, Isossakyrössä (Vaasa-opisto ja Kuula-opisto). Kuula-opiston baletinopetus palvelee myös mustasaarelaisia kunnan kanssa solmitun palvelusopimuksen nojalla. Opistojen toiminnan perusarvoina ovat elinikäinen oppiminen, luovuus, omaehtoisuus ja tasa-arvo. Vaasan kaupungin opistojen toiminta ja palvelut ovat keskeinen osa alueen asukkaiden hyvinvointia ja elämänlaatua.

Toimintaympäristö 2019-2021

Opistojen toimintaympäristö on muutoksessa: sivistyskunnassa painottuu koulutuksen ja sivistystyön hyvinvointia edistävä ja ylläpitävä näkökulma puhtaan opetustoiminnan ohella. Taiteen perusopetuksessa uudet opetussuunnitelmat vahvistavat verkostomaista toimintaa, mutta samalla ne haastavat perinteiset toimintatavat opetuksen toteuttamiseen ja arviointiin. Opetussuunnitelmauudistus on vahvasti kytköksissä suomalaisen vapaa-ajan muuttumiseen, tavoitteellisen harrastamisen ideaalin uudelleen muotoutumiseen.Taiteen perusopetuksen ja vapaan sivistystyön haasteita nousee myös toisen asteen ja erityisesti ammatillisen koulutuksen uudistuksesta. Vapaatavoitteisista opinnoista haetaan yhä enemmän tukea ammatilliseen osaamiseen. Erilaiset osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen välineet tekevät tuloaan opistoihin. Maahanmuuttajien suuri määrä ja OPH:n lanseeraamat uudet koulutusmallit tuovat uusia asiakkaita työväenopistoihin. Vaasa-opiston toiminnalle aikuisten perusopetus asettaa uusia moniammatillisen osaamisen velvoitteita. Järjestämisvastuun siirtyminen Vaasa-opistolle ja opiskelijamäärän voimakas nousujohteisuus edellyttävät riittävän suurta vakinaista opetus- ja opiskelijahuollon henkilöstöä.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Vaikuttavuustavoitteet

1. Tulosalueen sisäisen synergian ja toimintakyvyn vahvistaminen
2. oppilaitosrajat ylittävä osaamisen ja henkilöstöresurssien jakaminen tulosalueen palvelu-tuotannossa.

Tuotantotavoitteet
1. Toimintamuotojen kehittäminen
2. Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien uudistaminen

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Vaasa-opisto

Suorite, tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Kurssien määrä	960	807	792	815	815
Opetustuntien määrä	24 296	22 831	21 702	19 000	19 000
Myönnetyt valtionosuustunnit	17 369	18 795	18 007	17 699	17 699
Myönnetyt valtionosuustunnit/ -kotoutumissuunnitelma	0	0	0	295	295
Kurssilaisten määrä	13 569	12 995	12 259	12 500	13 000

TP 2015 Opetustuntien määrään sisältyy 2.686 opetustuntia nuorten maahanmuuttajien perusopetusta sekä Eteenpäin –koulutusta, joihin on erillinen valtion rahoitus.
TP 2016 Opetustuntien määrään sisältyy 2.852 opetustuntia nuorten maahanmuuttajien perusopetusta sekä Eteenpäin –koulutusta, joihin on erillinen valtion rahoitus.
TP 2017 Opetustuntien määrään sisältyy 2.856 opetustuntia nuorten maahanmuuttajien perusopetusta.
TA 2018 OPH:n myöntämä valtionosuus/ Kotoutumissuunnitelma 24 265 €, ja valtionosuustunnit 295.
OPH:n myöntämä valtionosuus/ Aikuisten perusopetus 603 433 €, ja valtionosuustunnit 2 112.

Vasa Arbis

Suorite, tunnusluku	BS 2015	BS 2016	BS 2017	BG 2018	BG 2019
Kurssien määrä	356,5	348	362	400	400
Opetustuntien määrä	9 370	9 194,88	8 713	9 300	9 300
Myönnetyt valtionosuustunnit	7 226	7 978	7 689	7 686	7 686
Kurssilaisten määrä	6 427	5 331	5 251	5 100	5 100

Kuula-opisto

Suorite, tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Opetustuntien määrä	25 036	24 472	24 702	25 000	25 000
Myönnetyt valtionosuustunnit	24 860	24 860	24 860	24 860	24 860
Kurssilaisten määrä	1 351	1 352	1 261	1 330	1 380

Keskeiset talouden tunnusluvut

Vaasa-opisto

Tunnusluku	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Valtionosuus, vapaa sivistystyö (sis. aikuisten perusopetus)	835 585 0	854 076	854 076
Valtionosuus, nuorisoluokka Yhteinen:	238 724 1 074 309	345 000 1 199 076	345 000 1 199 076
Nettomenot, valtionosuus huomioitu €	1 084 723	886 524	886 524
Nettomenot €/ asukas	13,5	11,1	11,1
Nettomenot €/ oppilas	88,5	70,9	68,2

Asukas- ja kurssilaiskohtaisen nettomenon nousun syynä, ovat tuntuvasti nousseet sisäiset vuokrat.

Vasa Arbis

Tunnusluku	BS 2017	BG 2018	BG 2019
Valtionosuus €	356 795	360 355	360 355
Nettomenot, valtionosuus huomioitu €	348 980	344 545	344 545
Nettomenot/ opetustunti €	40,5	38,75	38,75
Nettomenot/ oppilas €	66,5	67,6	67,6
Nettomenot/ asukas €	5,2	5,1	5,1

Kuula-opisto

Tunnusluku	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Valtionosuus €	1 068 510	1 071 009	1 071 009
Nettomenot, valtionosuus huomioitu €	476 098	509 991	499 991
Nettomenot €/ asukas	5,9	6,4	6,4
Nettomenot €/ oppilas	377,56	383,5	369,5

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Kielitaitoinen Vaasa.	Toiminnan kehittäminen yhdessä alueen muiden oppilaitosten kanssa.	Yhteinen kielitarjotin osallistujien määrä.
Kasvatuksen, opetuksen, ja koulutuksen edelläkävijä.	Henkilökunnan kouluttaminen vastaamaan kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen muutostarpeita: mm. digiosaaminen, arviointiosaaminen, osaamisk artoitukseen perustuvat toimenpiteet.	• osaamiskartoituksen toteuttaminen tehty/ei • henkilöstön osallistuminen koulutuksiin 6 h/htv
Sun ja Mun Sivistys-Vaasa.	Osaamispääoman jakaminen.	Yhteisten projektien ja tilaisuuksien määrä.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Jäykät toimintamuodot, pysähtyneisyys pedagogisessa kehittämisessä -> vanhahtava imago.	Yhteistyö suunnittelussa, osaamiskartoituksen toteuttaminen.	Osaamiskartoitus tehtynä k/e. Yhteinen toiminnan arviointijärjestelmä luotuna.
Tulosalueen sisäisen synergian ja toimintakyvyn vahvistaminen.	Tulosalueen kehittämissuunnitelma sivistystoimen strategian pohjalta.	Kehittämissuunnitelma tehtynä/ei.
Varautuminen väkivaltatilanteisiin.	Turvallisuus- ja hälytysjärjestelmien tarkistaminen ja toteuttaminen.	Toteutettu k/e.

Tuloslaskelma

1 000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	**1 649**	**1 577**	**1 577**
Toimintamenot	**-6 073**	**-6 117**	**- 6 282**
Toimintakate	**-4 424**	**-4 540**	**- 4 705**

Henkilöstö 2017-2019

	31.12.2017	TA 2018	TA 2019
Vakituiset	49,5	50,5	50,5
- kokoaikaiset	47	48	48
- osa-aikaiset x)	2,5	2,5	2,5
Määräaikaiset	152	151	151
- kokoaikaiset	6	5	5
- osa-aikaiset x)	146	146	146

x) tuntiopettaja

KULTTUURI- JA LIIKUNTALAUTAKUNTA

Tuloslaskelma

1 000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	**4 342**	**4 189**	**4 196**
Toimintamenot	**- 22 983**	**- 22 351**	**- 21 216**
Toimintakate	**- 18 641**	**- 18 162**	**- 17 020**

Toiminta-ajatus

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta huolehtii kaupungin liikuntapalveluista sekä museoista, kulttuuritoiminnasta, kirjastoista, teatterista ja orkesterista ja toimii lainsäädännön mukaisena viranomaisena edellä mainituissa asioissa.

351 LIIKUNTAPALVELUT

Toiminta-ajatus
Liikuntapalveluiden tavoitteena on edistää terveysliikuntaa, kuntalaisten aktiivisuutta ja terveyserojen kaventumista liikunnan avulla. Liikunnan edistämien on osa kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä. Liikunnan avulla tuetaan lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä, ylläpidetään työ- ja toimintakykyä sekä lisätään ikäihmisten omatoimisuutta. Runsas lajitarjonta sekä eri lajien hyvin huolletut liikuntapaikat vahvistavat Vaasan imagoa liikunnan lippulaivana. Liikuntapalveluiden keskeisiä tavoitteita ovat lasten ja nuorten, perheiden sekä erityistä tukea tarvitsevien liikunnan edistäminen, ikääntyneiden liikuntaedellytysten turvaaminen sekä terveyttä edistävä liikunta. Kolmannella sektorilla on keskeinen merkitys osana liikunnan palveluverkostoa.

Toimintaympäristö 2019-2021
Terveytensä kannalta liian vähän liikkuvien määrä lisääntyy kaikissa ikäryhmissä lisäten liikuntapalvelujen tarvetta. Uudet lajit, volyymien kasvu sekä opiskelija-, työpaikkaliikunta- ja maahanmuuttajaryhmien lisääntyminen perinteisten liikuntaseurojen rinnalla kasvattaa tila- ja aluetarpeita. Liikuntapaikkojen suurimmat kehittämiskohteet ovat Öjbergetin alueen ympärivuotisen käytön lisääminen, Hietalahden pesäpallostadionin uudelleen sijoittaminen osana Vaasan keskussairaalan asemakaavan muutosta sekä skeittiparkin suunnittelu ja valmistuminen.

Tulosalueen palvelusuunnitelma
- liikuntatoiminnan järjestäminen aktivoimaan väestöä eri ikäkausina
- soveltavan liikunnan organisointi vastaamaan vammais- ja pitkäaikaissairaiden tarpeita.
- ikääntyvien- ja maahanmuuttajien liikuntapalveluiden kehittäminen
- yhteistyö kolmannen sektorin kanssa, valtakunnalliset ja alueelliset liikuntakampanjat
- liikuntatila- ja aluevarausten hallinnointi
- lasten- ja nuorten liikuntatoiminnan saatavuuden turvaaminen ja iltapäivätoimintojen tehostaminen mm. Action-toimintaa lisäämällä ja kehittämällä

- uimahallin uinti- ja vesiliikuntatoimintojen tuottaminen, kehittäminen ja markkinointi sekä uinninopetuksen organisoiminen eri ikäisille kohderyhmille, lisäksi kuntosalitoimintaa
- liikuntapaikkojen kehittäminen käytettävissä olevien resurssien mukaan

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Uimahallin kävijämäärä	269 613	264 127	257 468	270 000	263 000
Ryhmäliikuntatuntien kävijämäärä (sovellettu- ja terveysliikunta)	19 662 / 12 708 = 32 370	20 648 / 13 579 = 34 227	21 460 / 14 354 = 35 814	20 100 / 14 088 = 34 188	20 467 / 13 800 = 34 267
Liikuntatilaluovutukset, h (ilman uimahallia)	48 333	45 053	42 260	44 508	45 000 44 500
Kaarlen kenttä (yleisurheilu- ja palloilualueen käyttö), h	2 780	386	214	579	500
Jalkapallonurmet, yht. 16 ha, h	12 164	6 474	7 807	7 129	7500
Pesäpallokentät: Vaasa / Kyrölä, h	790 / 830 = 1620	1062 / 789 = 1851	969 / 816 = 1785	673 / 745 = 1418	700 / 800 = 1500
Tyky (terveysliikunta), hlö	2500	2000	2300	1300	3000
Tapahtumat (soveltava liikunta)hlö	500	600	700	400	400

Keskeiset talouden tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Nettomenot/asukas, €	68,60	67,87	47,78
Toimintatulot, €	1 620 134	1 673 200	1 665 200
Myönnetty avustusmääräraha, €	163 104	184 500	184 500
Liikuntapalveluiden menojen osuus koko kaupungin toimintamenoista, %	1,11	1,08	

TP 2017 ja TA 2018 sisältää myös Liikuntapaikkojen hoidon määrärahat.

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Elinvoimainen ja hyvinvoiva sivistyskunta.	Liikuntapalvelujen tuottaminen painopisteenä oleville kohderyhmille.	Liikuntaryhmien määrät. Osallistuja- ja kävijämäärät.
	Alakoululaisten uinninopetuksen järjestäminen Suomen Uimaopetus- ja hengenpelastusliiton suositusten mukaisesti.	Uimataitoisten %-osuus yläkouluun siirryttäessä.
Laadukas, kattava ja kustannustehokas palveluverkko.	Liikuntapalveluiden hallinnoimien liikuntatilojen käytön maksimoiminen.	Sisä- ja ulkoliikuntatila-luovutusten määrä, h.
	Kolmannen sektorin tukeminen ja yhteistyön kehittäminen.	Myönnetyt liikunta-avustukset, €. Avustusta saavien yhdistysten lkm. Järjestetyt seurafoorumit ja ajatushautomot, lkm.
	Kuntalaisten omaehtoisen liikunnan tukeminen parantamalla ja kehittämällä lähiliikuntapaikkoja; Skeittipuiston rakennustöiden aloittaminen.	kyllä / ei
	Palveluverkon ja toiminnan kehittäminen asiakaslähtöisesti.	Kunnostettujen kohteiden ja kokeilujen määrä.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Henkilöstömäärän ja työmäärään oikea suhde.	Tehtävien organisointi yhteistyössä henkilökunnan kanssa, työssä jaksamiseen panostaminen.	Sairaspoissaolot, sijaisten tarve.
Liikuntapaikoilla tapahtuvat tapaturmat.	Ei tapaturmia.	Sattuneiden tapaturmien määrä.
Ohjaustoiminnan laatu ja turvallisuus.	Ammattitaitoisen ohjaushenkilökunnan rekrytointi.	Osallistujamäärät ja palaute.

Tuloslaskelma

1 000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	**1 655**	**1 673**	**1 665**
Toimintamenot	**- 6 391**	**- 6 292**	**- 4 919**
Toimintakate	**- 4 736**	**- 4 618**	**- 3 254**

TP 2017 ja TA 2018 sisältävää myös liikuntapaikkojen hoidon määrärahat.

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö	31.12.2017	TA 2018	TA 2019
Vakituiset	**43,63**	**23**	**21**
- kokoaikaiset	**43**	21	21
- osa-aikaiset	**0,63**	2	0
Määräaikaiset	**4,5**	**3,1**	**3,1**
- kokoaikaiset	**3**	1	1
- osa-aikaiset	**1,5**	2,1	2,1

31.12.2017 sisältää myös Liikuntapaikkojen hoidon henkilöstön.

363 VAASAN KAUPUNGIN MUSEOT

Toiminta-ajatus

Vaasan kaupungin museot on yhteisnimitys organisaatiolle, johon kuuluvat Kuntsin modernin taiteen museo, Pohjanmaan museo (aluetaidemuseo ja maakuntamuseo), Taidehalli, Tikanojan taidekoti ja Vanhan Vaasan museo. Vaasan kaupunki saa korotettua, henkilötyövuosiin sidottua valtionosuutta alueelliseen toimintaan, jota toteutetaan Museoviraston kanssa tehdyn nelivuotissopimuksen mukaisesti. Museoiden tehtävänä on kerätä, säilyttää, tallentaa ja esitellä kulttuuriperintöä. Toiminnan lähtökohtana ovat kokoelmat. Osa kokoelmista on jatkuvasti esillä pitkäkestoisissa näyttelyissä, mutta museot välittävät kulttuuriperintöä järjestämällä myös vaihtuvia näyttelyitä, yleisötapahtumia ja opastuksia. Museot tarjoavat aineksia identiteetin rakentumiseen, ne toimivat oppimisympäristöinä, synnyttävät elämyksiä ja mahdollisuuksia yhteisen kokemisen hetkiin. Kaupungin strategisiin tavoitteisiin museot vastaavat tuottamalla hyvinvointia edistäviä palveluita. Pohjanmaan museolla on asiantuntijaviranomaisen rooli kulttuuriympäristön hoitoon liittyvissä kysymyksissä. Museoiden tietopalveluita käyttävät ammattitutkijat, yritykset ja yksityiset henkilöt.

Toimintaympäristö 2019-2021

Vaasan kaupungin museoiden pitkäkestoisten kokoelmanäyttelyiden, ns. perusnäyttelyiden ikä on korkea, joten tulevien viiden vuoden aikana keskeiseksi tehtäväksi muodostuu uusien perusnäyttelyiden uudistamisen hallinta ja muutostöiden tuottamien vaikutusten huomioiminen muuhun museotyöhön. Uusien perusnäyttelyiden suunnittelutyö on käynnistynyt, mutta työn tuloksia voidaan esitellä yleisölle aikaisintaan kahden vuoden kuluttua. Mahdollisuuksien museo tarkoittaa käytännössä myös painetta palveluiden monimuotoisuuden lisäämiseksi.

Digitointi, kokoelmien avaaminen verkkoon ja verkkopalveluiden kehittäminen tulevat muodostamaan koko ajan kasvavan työkentän, joka saavuttaa yleisöjä autenttiseen kokemukseen perustuvien museonäyttelyiden ja yleisötapahtumien rinnalla. Museotyössä tarvitaan kiinnostusta ja rohkeutta ottaa haltuun uusia kulttuuriperinnön välittämisen tapoja. Museoiden menestys edellyttää profiloitumista, mikä edesauttaa myös toiminnan tehokkaampaa resursointia. Profiloituminen on myös ammatillisen verkostoitumisen edellytys. Mahdollisten yhteistyökumppaneiden tunnistamiseksi museoiden on kyettävä kertomaan, mikä on niiden toiminnan ydintehtävä ja minne toiminnan kärki suunnataan.

Museoiden valtionosuusjärjestelmää uudistetaan. Toimeenpanon valmistelu käynnistyy syksyn aikana. Uudistukseen liittyen alueellisia tehtäviä hoitavat vastuumuseot nimetään hakemusmenettelyn jälkeen. Alueellinen vastuumuseojärjestelmä tulee korvaamaan nykyisen maakuntamuseo- ja aluetaidemuseojärjestelmän. Museokentän muutos tuo vastuiden, rakenteiden ja rahoituksen uusjaon. Alueellisen vastuumuseon toimialue voi ulottua useaan maakuntaan, mikä edellyttää etenkin alkuvaiheessa suunnittelutyön ja koordinoinnin lisääntymistä.

Museoiden julkinen rahoitus on kiristynyt. Mielenkiintoiseksi tilanteen tekee se, että museoiden vaikuttavuutta voidaan arvioida kävijämäärien lisäksi museopalveluiden moninaisuuden ja toiminnan vaikuttavuuden kautta. Tämä haastaa pohtimaan millaisia tavoitteita toiminnalle tulisi asettaa ja miten sitä voitaisiin mielekkäästi mitata. Museoiden rahoituksen ei odoteta kasvavan samassa suhteessa kulujen kanssa. Vaihtuvien näyttelyiden tuotantokustannukset kasvavat jonkin verran kun myös Vaasan kaupungin museot tulevat maksamaan taiteilijapalkkioita. Vuonna 2019 tähän tarkoitukseen on haettu avustusta Opetusministeriöltä. Vaasan kaupungin museot luopuivat vuoden 2018 aikana Hallstenin talon käytöstä työtilana. Taloon oli säilötty kirjava joukko esineistöä, josta osa on nähty tarpeelliseksi säilyttää. Kustannussäästöjen tavoittelu ei kuitenkaan tuota välitöntä säästöä vaan runsaasti lisätyötä ja jopa tarvetta uusien varastotilojen etsimiseen.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Toimintavuonna näyttelyitä tuotetaan aiempaa enemmän museon omista kokoelmista, mikä tarjoaa lähtökohdan kokoelmiin kohdistuvalle tutkimustyölle. Saavutettavuutta edistetään tulevana toimintavuotena avaamalla uusia aineistoja Finnaan ja tuottamalla yksi uusi verkkonäyttely, lakkautettua Nelin-Cronströmin taidekotia esittelevä verkkonäyttely. Työvoimaresurssia kohdennetaan lisäksi ns. perusnäyttelyiden uudistamiseen. Luonnontieteellisen perusnäyttelyn suunnittelussa kuunnellaan asiakkaiden toiveita ja odotuksia toteuttamalla sidosryhmätapaamisia. Museopalveluita tuotetaan yhteistyöprojektien ja hankkeiden kautta, joissa museon maakunnallinen toiminta on keskeisesti mukana. Pohjanmaan nuorten taiteilijoiden näyttely sekä Vaasan taidegraafikoiden ja Östersundin graafikkojen yhteistyöhanke tuovat esille alueen taiteilijoiden tuotantoa. Näyttelyiden teemoihin liittyy yleisötapahtumia, joiden keskeisenä kohderyhmänä ovat koululaiset. Uusien kokoelmatilojen suunnittelu jatkuu vuonna 2019. Edellisten vuosien tapaan museot konservoivat julkisia veistoksia ja jatkavat uusien veistoshankintojen suunnittelua.

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
-kokoelmanhallintajärjestelmiin digitoidut objektit	6 200	8 857	4 881	5 000	4 500
-konservoidut objektit	391	482	601	205	200
-antolainaukset kokoelmista	53	82	65	50	40
-arkistopalvelut			95	100	100
-kuvatilaukset			52		60
-näyttelyiden lkm	17	15	16	15	17 + 1
-museokäyntien määrä	49 534	40 672	49 834	41 000	42 000
-museopedagogisen toiminnan ja yleisötapahtumien lkm	546	746	242	300	350

-osallistujamäärä	19 876	17 798	20 355	10 000	14 000
-taideteosten sijoitustoiminta, uudet sijoitukset					10
-lausunnot määräajassa -maakuntamuseo- ja aluetaidemuseotoiminnan hankkeet	12	157 7	287 12		280 9
-saavutettavuuden, esteettömyyden ja monimuotoisuuden toimenpide-ohjelman mukaiset toimenpiteet				toteutetaan vähintään 3 toimenpidettä	toteutetaan vähintään 3 toimenpidettä

Keskeiset talouden tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Valtionosuuteen oikeuttavat henkilötyövuodet	31	31	31
Valtionosuus	901 068	923 394	923 394
Nettomenot valtionosuus huomioiden	2 548 728	2 472 900	2 441 706
Nettomenot/asukas	37,82	36,34	35,89

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Väestön hyvinvointi.	Monipuolisten kulttuuriperintöön liittyvien palveluiden tarjoaminen. Asiakkaiden kuunteleminen heitä koskevien palveluiden tuottamisessa. Uusien asiakasryhmien tavoittaminen ja kiinnostuksen herättäminen museopalveluja kohtaan.	Näyttelyt ja yleisötapahtuminen määrä. Osallistavien, palveluiden suunnitteluun liittyvien tilaisuuksien järjestäminen. Uudenlaisten yleisötilai-suuksien kehittäminen, kävijämäärät ja arviointi niiden onnistumisesta.
Kustannustehokas palveluiden tuottaminen.	Kokoelmiin liittyvien näyttelyiden ja muiden palveluiden lisääminen.	Sisäinen arviointi ja talous-arvion käyttösuunnitelman toteutuminen
Vetovoimaisuus.	Museon osallistuminen yhteistyöhankkeisiin ja niiden kautta saavutettava myönteinen julkikuva.	Huomio valtakunnallisissa medioissa

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Toiminnalliset ja henkilöstöriskit: - Ei pystytä vastaamaan muuttuneeseen toiminta-ympäristöön ja muuttuneisiin toimintatapoihin.	Toimintamallien kehittäminen. Resurssin kohdentaminen oikeisiin asioihin.	Sisäinen arviointi, kehittämishankkeiden toteuma.
Organisaatiomuutoksen vaikutukset toimintaan ja henkilöstöön. Työhyvinvoinnin heikkeneminen	- Työhyvinvoinnista ja -yhteisöstä huolehtiminen. - Ydintoiminnan turvaaminen.	Työyhteisökysely. Sairauspoissaolojen määrä.
Omaisuuden hallintaan liittyvät riskit: Kokoelmien säilyminen, kunto ja käyttö.	Kokoelmien säilytysolosuhteiden parantaminen, teosturvallisuuden lisääminen. Digitointi- ja konservointihankkeet.	Sisäinen seuranta.

Tuloslaskelma

1 000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	**368**	**344**	**356**
Toimintamenot	**- 3 818**	**- 3 716**	**- 3 725**
Toimintakate	**- 3 450**	**- 3 372**	**- 3 369**

Henkilöstö 2017-2019

	31.12.2017	TA 2018	TA 2019
Vakituiset	28	31	31
- kokoaikaiset	27	30	30
- osa-aikaiset	1	1	1
Määräaikaiset	12	5	5
- kokoaikaiset	6		
- osa-aikaiset	6	5	5

373 KULTTUURI- JA KIRJASTOPALVELUT

Toiminta-ajatus

Kulttuuri- ja kirjastopalveluissa tehtävänämme on tukea elävää kaupunkikulttuuria ja vahvistaa alueen positiivista kehitystä monisuuntaisella yhteistyöllä ja vuorovaikutuksessa kaupungin muiden tulosalueiden, toimijoiden ja järjestöjen sekä kaupunkilaisten kanssa. Tarjoamme alueen väestölle sivistyksen, kulttuurin ja hyvinvoinnin elinkaaripalveluja. Kulttuuri- ja kirjastopalveluiden toiminnan perustana on kuntalaisia osallistava ja yhteisöllisyyttä lisäävä toiminta, kohtaamispaikkojen luominen sekä hyvinvointityö kulttuuri- ja kirjastopalveluiden kautta.

Kulttuuri- ja kirjastopalveluiden toimialaan kuuluvat matalankynnyksen sivistyspalvelut ja yleinen kulttuuritoiminta. Vastuullamme ovat sivistyksen ja kulttuuritoiminnan edistäminen, hakeutuvat kulttuuri- ja kirjastopalvelut, kaupungin taidelaitosten yhteistyön koordinointi, vapaan kentän kulttuuritoimijoiden tukeminen sekä tapahtumatoiminta. Kulttuuri- ja kirjastopalveluiden varsinainen toiminta-alue on Vaasan kaupunki. Lisäksi kirjasto hoitaa kirjastoasetuksen mukaista alueellista kehittämistehtävää Pohjanmaalla, Etelä-Pohjanmaalla sekä Keski-Pohjanmaalla.

Kulttuuripalvelut vastaa kaupungin yleisen kulttuuritoiminnan suunnittelusta, koordinoinnista ja kehittämisestä, tukee vapaan kentän kulttuuritoimijoita sekä toteuttaa yksin ja yhteistyössä kulttuuritapahtumia ja -tilaisuuksia kaupungissa. Kirjastopalvelut toimii osana kansallista ja kansainvälistä kirjastoverkkoa sekä toteuttaa ne tehtävät, jotka kirjastolaissa ja -asetuksessa on määrätty yleisten kirjastojen ja alueellista kehittämistehtävää hoitavan kirjaston tehtäväksi.

Toimintaympäristö 2019-2021

Toimintaympäristömme on jatkuvassa muutoksessa ja tulosaluettamme haastavat globaalit, valtakunnalliset ja paikalliset muutokset. Kulttuuri- ja kirjastopalvelut kilpailee ihmisten vapaa-ajan käytöstä mm. kaupallisten palveluntuottajien kanssa. Digitalisaatio mahdollistaa osittain paremmin saavutettavat palvelut, mutta edellyttää uudenlaista osaamista henkilökunnalta sekä tarkoituksenmukaisen ja ajantasaisen laitteiston. Väestörakenteen muuttuessa on entistä enemmän huomioitava erityisryhmien kuten ikääntyneiden tai maahanmuuttajien palveluiden tuottaminen. Vuonna 2019 kirjasto on myös vahvasti mukana Variskan yhteinäiskoulun suunnittelussa, tavoitteenaan uudenaikaistaa kirjaston tilat. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen mahdollinen uudistus tuo entistä enemmän painetta tulosalueellemme järjestää näitä palveluita, ja ennaltaehkäisevän kulttuurisen työn merkitys korostuu entisestään. Tulosalueen omien tapahtumien sisällön ja näkyvyyden kehittäminen on tärkeää ja tavoitteena on yhä kasvavan yleisön tavoittaminen.

Kulttuuripalveluiden osalta uudistus koskien lakia kunnan kulttuuritoiminnasta, jonka on tarkoitus astua voimaan 1.1.2019, tulee ottaa huomioon ja uuden lain myötä tulevat mahdolliset painopisteet tai arvioinnit ottaa osaksi toimintaamme.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Tulosalueen toiminnan kehittäminen, statuksen vahvistaminen ja vaikuttavuuden lisääminen

1. Lukutaidon edistäminen.
- Käynnistämme Lukufoorumiverkoston, joka keskittyy lasten ja nuorten lukutaidon edistämiseen.
- Lanseeraamme ”kokovaasalukee / ”helavasaläser -brändin.
2. Osallisuus
- Tuemme ja kehitämme kaupunkilaisten ja toimijoiden kanssa vuorovaikutuksessa kaupunkikulttuuria ja omaehtoista kulttuuritoimintaa.
- Luomme henkilökuntaa, kaupunkilaisia ja toimijoita osallistavia työtapoja, olemme aktiivisemmassa vuorovaikutuksessa ja kehitämme uusia toimintamalleja yhdessä.
3. Omatoimisuus
- Omatoimisuutta ja mm. tilojen videovalvontaa lisäämällä laajennamme aukioloaikaamme; tilojen käyttöä tehostamalla saamme niille suuremman käyttöasteen.
- Luomme Makerspace ja Urban Office -tiloja -> tarjoamme monipuolisia työtiloja opiskeluun ja työskentelyyn.
4. Saavutettavuus ja näkyvyys
- Teemme palveluverkkoselvityksen -> toimitilojen ja kulttuuri- ja kirjastopalveluiden kehittäminen ja tarkastelu, alueiden suunnittelussa mukanaolo, rakentuvan uuden Vanhan Vaasan koulun suunnittelussa mukanaolo / kombikirjaston suunnittelu.
- Olemme aktiivisesti mukana kaupunginosien ja hakeutuvan palvelutoiminnan kehittämisessä.
- Uudistamme verkkosivujamme
- Lisäämme E-aineistoa
5. Alueellinen kehittämistehtävä
- Alueellisen yhteistyön vahvistaminen, kehittämistehtävän vakiinnuttaminen ja kirjastohenkilökunnan osaamisen kehittäminen Pohjanmaan, Etelä-Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan alueilla.

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	**TP 2015**	**TP 2016**	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
lainat, kpl	1 271 139	1 267 000	1 135 853	1 260 000	1 100 0000
kirjaston kävijät	635 178	606 088	579 113	630 000	550 000
kirjaston tapahtumat / kävijät	17 472	17 769	18 736	19 000	19 000
kirjastojen aukiolotunnit, h	16 801	17 523*	19 613**	19 000	19 000
pedagoginen toiminta / osallistujat	8 940	16 331	17 747	17 000	17 500
Kuorofestivaali, kävijämäärä -josta maksavaa yleisöä	18 500 4 584	15 000 4 100	14 140 2 000	16 000 4 500	15 000 3500
Vaasa Littfest Vasa, kävijämäärä	1 900	-	-	2 100	2300
Wildlife Vaasa (joka 2. vuosi, v. 2016 lähtien Kulttuurikeskus järjestäjänä), kävijämäärä	-	4 260	-	4 500	-
Jaettavat kulttuuriavustukset, €	70 900	69 100	69 100	80 000	80 000
Toimitilojen vuokrasubventiot, € (Luotsitalo/Stalli, Kasarmi 13)	60 600	66 600	66 400	65 000	65 000

* sisältää Vähänkyrön omatoimikirjaston 661 h itsepalveluajan
**sisältää Vähänkyrön ja Sundomin omatoimikirjastojen itsepalveluajat

Keskeiset talouden tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Nettomenot per asukas, €	75,57	71,74	72,27
Toimintamenojen osuus koko kaupungin toimintamenoista, %	1,01	0,97	0,95
Kuorofestivaalin nettokustannus €/asukas (n. 67 000, kaupungin netto-osuus 45 400€)	0,68	0,68	0,68
Taiteiden yön nettokustannus €/asukas (n. 67 000, kaupungin netto-osuus 29 000€)	0,43	0,43	0,43
Littfestin nettokustannus €/asukas (n. 67 000, kaupungin netto-osuus 10 000€)	0,24	0,15	0,15
Jaettavat kulttuuriavustukset, €/asukas (n. 67 000, v. 2018: 80 000€)	1,02	1,19	1,19
Jaettavat avustukset, saajat/hakijat %	59	60	60

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Hyvinvointi	Asiakkaat ja toimijat aidosti mukana kehittämässä toimintoja osallistumis-ohjelman mukaisesti. Kulttuuri- ja kirjastopalvelut tavoittavat kaupunkilaisia myös keskusta-alueen ulkopuolella. Lukufoorumiverkoston käynnistäminen Kulttuuriopetussuunnitelman kehittäminen ja laajentaminen varhaiskasvatukseen. Ennaltaehkäisevä kulttuuritoiminnan kehittäminen; kulttuurisenvanhustyön malli Digitaalisten kulttuuripalveluiden kehittäminen.	Tilaisuuksien määrä, osallistujat. Eri kaupunginosissa järjestettävien tapahtumien, toimintojen ja/tai hankkeiden määrä. Tapaamismäärä Tavoitettu ryhmämäärä, palaute. Palaute, tavoitettu asiakasmäärä. Palveluiden määrä, palaute.
Vetovoimaisuus	Cultural planning -mallin suunnittelu ja lanseeraus. Omatoimisuuden lisääminen ja Makerspace- ja Urban Office -tilan luominen pääkirjastossa. Kiinnostavien, monipuolisten ja matalankynnyksen tapahtumien ja tilaisuuksien järjestäminen. Kokoelman laadun ja ajantasaisuuden turvaaminen.	Tapaamismäärä. Kävijä- ja käyttötilastot, palaute. Tapahtumien määrä, kävijämäärä, palaute. Määräraha, hankintamäärä.
Vahva talous	Palveluverkkoselvitys ja sen mukaiset toimenpiteet: esimerkiksi tilojen tehokkaampi käyttö yhdessä muiden toimijoiden kanssa.	Tehty/ei tehty.

Henkilöstö, osaaminen ja johtaminen	Arvioidaan organisaatiouudistuksen toteutumista. Henkilöstön työhyvinvointia ja osallisuutta lisätään vuorovaikutteisin menetelmin. Vahvistetaan osaamista koulutuksilla. Hyödynnetään Jännite-hankkeen tuloksia johtamisen työkaluna	Työhyvinvointikysely, kehityskeskustelut. Työhyvinvointikysely, palaute. Koulutuspäivien määrä. Kehityskeskustelut, työhyvinvointikysely.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	**Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019**	**Mittari**
Vaaratilanteet ja onnettomuudet. Henkilökunnan hyvinvointi ja osaamisen kehittäminen.	Valvontajärjestelmä kuntoon, pelastussuunnitelmien päivitys, ennaltaehkäisy ja jälkihoito. Lisätään henkilökunnan osallisuutta toiminnan kehittämisessä ja varmistetaan osaaminen koulutuksilla.	Riskipisteanalyysi ja psykososiaalisen kuormituksen analyysi, toteutuneet pelastautumisharjoitukset, vaaratilanteiden määrä Työyhteisökysely
Osallisuuden kehittäminen ja toteuttaminen, vuorovaikutus toimijoiden kanssa.	Toteutetaan kaupunkilaisten ja toimijoiden kanssa vuorovai-kutuksessa kaupunkikulttuuria ja omaehtoista kulttuuri-toimintaa.Otetaan käyttöön kaupunkilai-sia ja toimijoita osallistavia työtapoja.	Tapaamis- ja tapahtumamäärä, palaute.
Digitalisaatioon vastaaminen.	Uusien välineiden käyttöönotto, henkilökunnan koulutus.	Asiakasopastusmäärä, henkilökunnan koulutukset.

Tuloslaskelma

1 000 €	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Toimintatulot	**695**	**564**	**581**
Toimintamenot	**- 5 788**	**- 5 446**	**- 5 482**
Toimintakate	**- 5 093**	**- 4 882**	**- 4 901**

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö	**31.12.2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Vakituiset		**60,1**	**60**
- kokoaikaiset		58	60
- osa-aikaiset		2,1	0
Määräaikaiset			
- kokoaikaiset			
- osa-aikaiset			

380 VAASAN KAUPUNGINORKESTERI

Toiminta-ajatus

Vaasan kaupunginorkesteri tuottaa taiteellisesti korkeatasoisia ja monipuolisia musiikkielämyksiä sekä luo yhtenä keskeisenä kulttuurilaitoksena osaltaan kuvaa Vaasasta vetovoimaisena ja merkittävänä kulttuurikaupunkina. Orkesterin toimintaa ohjaa työ taidelaitoksena.

Toimintaympäristö 2019-2021

Vaasan kaupunginorkesteri on sinfoniaorkesteri, jossa on 31 ammattimuusikkoa. Orkesteri jatkaa määrärahojen puitteissa monipuolista konserttitoimintaa, jonka keskiössä ovat sinfonia-, viihde-, kirkko- ja kamarimusiikkikonsertit sekä tilausesiintymiset. Toiminnassa huomioidaan eri ikäryhmiä toteuttamalla mm. päiväkoti-, koululais- ja vanhainkotiprojekteja. Olennainen osa toimintaa on yhteistyö eri toimijoiden kanssa: Viljo ja Maire Vuorion Säätiö, Seinäjoen kaupunginorkesteri, Keski-Pohjanmaan Kamariorkesteri, Pärnu Linnaorkester, Korsholman Musiikkijuhlat, Ilmajoen Musiikki-juhlat, Lohtajan Kirkkomusiikkijuhlat, Vaasan Kuorofestivaali, Vaasan kaupunginorkesterin kannatusyhdistys Bravo! ry sekä Kuula-opisto ja muut alueen musiikkiopistot muodostaen tiiviin yhteistyöverkoston. Oopperan tuotantovastuu on siirretty Vaasan kaupunginteatterille,joka tuottaa oopperan yhteistyössä Vaasan kaupunginorkesterin kanssa.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

- korkeatasoinen, monipuolinen ja eri kohderyhmät huomioon ottava konserttitoiminta
- alueellinen toiminta Pohjanmaalla
- poikkitaiteellinen ja organisaatiot ylittävä yhteistyö
- kansainvälinen toiminta
- yleisökasvatusprojektit
- Kansainvälinen Jorma Panula Kapellimestarikilpailu ja –kurssi

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Vaasan Kaupunginorkesteri

Suorite, tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Esiintymisten määrä yht. Kuulijamäärä	85 30 780	70 30 574	92 40 454	79 31 000	82 35 000
Konsertit Aluetoiminta	40 22	32 17	52 12	32 18	35 20
Ooppera	17	16	19	17	17
Kurssitoiminta Muu toiminta (tilaesiintymiset)	1 6	1 5	1 9	1 22	1 22

Keskeiset talouden tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Kustannukset / asukas	17€	15 €	16 €	17 €	17 €
Kustannukset / kuulija	38 €	39 €	30 €	38 €	33 €
Valtionosuus	721 651 €	699 340 €	649 814 €	642 450 €	642 450 €
Ulkopuoliset avustukset	233 052 €	76 134 €	85 151 €	204 900 €	30 000 €

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Elinvoimainen musiikkikulttuuri.	Korkeatasoinen konserttitarjonta. Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa.	Esiintymisten määrä. Kuulijamäärä.
Väestön hyvinvointia.	Monipuolinen ja eri kohderyhmät huomioon ottava konsertti- ja yleisökasvatustoiminta.	Kuulijamäärä. Esiintymisten määrä.
Kansainvälisyys ja alueellinen ulottuvuus.	Oman maan ja kaupungin rajojen yli ulottuva yhteistyö.	Ulkomaan kiertueet ja yhteistyö yli maan rajojen.

	Kansainvälisesti tunnetut ja taiteellisesti korkeatasoiset vierailijat.	Aluekonserttien määrä. Esiintymiset eri musiikkijuhlilla.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Henkilöstöön liittyvät riskit.	Ennakoiva ja joustava henkilöstön käyttö.	Henkilöstöbudjetin toteutuminen. Henkilöstön työssä jaksaminen.
Yhteistyöprojektien väheneminen.	Uusien yhteistyökumppanien löytäminen sekä nykyisten yhteistyömuotojen kehittäminen.	Yhteistyöprojektien määrä.

Tuloslaskelma

1 000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	281	355	184
Toimintamenot	- 2 142	- 2 175	- 2 003
Toimintakate	- 1 861	- 1 820	- 1 819

Henkilöstö 2017-2019

	31.12.2017	TA 2018	TA 2019
Vakituiset	33	35	35
- kokoaikaiset	33	35	35
- osa-aikaiset	0	0	0
Määräaikaiset	3	1	1
- kokoaikaiset	3	1	1
- osa-aikaiset	1*	1*	1*

* kapellimestari

381 VAASAN KAUPUNGINTEATTERI

Toiminta-ajatus

Vaasan kaupunginteatteri tuottaa taiteellisesti korkeatasoisia ja monipuolisia teatteriesityksiä ja luo yhtenä keskeisenä kulttuurilaitoksena osaltaan kuvaa Vaasasta vetovoimaisena ja merkittävänä kulttuurikaupunkina. Teatterin toimintaa ohjaa työ taidelaitoksena.

Toimintaympäristö 2019-2021

Valtionosuusuudistus kesken, toteutuessaan saattaa olla vaikutusta teattereiden valtionosuuden lisäksi myös toimijakenttään. Oopperan uusi tuotantomalli on teatterille paitsi mahdollisuus, myös taloudellinen haaste.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Vaikuttavuustavoitteet

Vaasan kaupunginteatterin tavoitteena on tuottaa monipuolisia, taiteellisesti korkeatasoisia teatteriesityksiä, jotka taiteellisina kokonaisuuksina herättävät katsojissa elämyksiä ja kiinnostusta teatteria kohtaan. Kaupungin keskeisenä kulttuurilaitoksena teatteri osaltaan vahvistaa kuvaa Vaasasta vetovoimaisena kulttuurikaupunkina. Teatterin toimintaa ohjaa työ ammattiteatterina ja taidelaitoksena.

Tuotantotavoitteet

Tuottaa vuoden 2019 aikana 6 uutta ensi-iltaa ja saavuttaa 52 000 katsojaa. Teatterin toimintaa ohjaa sen luonne ammattitaidelaitoksena joka velvoittaa korkeatasoisten teatteriesitysten tuottamiseen.

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Ensi-iltojen määrä	7	8	7	6	6
Näytäntöjen määrä	245	236	254	240	220
Katsojamäärä	50 518	57 514	58 524	52 000	52 000
Henkilötyövuodet,toteutuneet	60	62	66	60	66
Henkilötyövuodet, valtionosuuteen oikeuttavat	55	55	55	56	56

Keskeiset talouden tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2017	TA 2018	TA 2018 MUUTOKSET	TA 2019
Nettomeno	-3 501 000	-3 470 000	-3 663 000	-3 697 000
Valtionosuus	1 043 000	1 043 000	1 086 000	1 086 000
Nettomeno valtionosuus huomioituna	-2 458 000	-2 427 000	-2 577 000	-2 611 000

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Kaupunginteatteri tuottaa korkeatasoisia suomenkielisiä ammattiteatteriesityksiä.	Ensi-illat Näytökset Katsojat	Ensi-iltojen määrä Näytösten määrä Katsojamäärät

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Talous: tulojen ja katsojapohjan ylläpito.	Oma tulonhankinta, omalla toiminnalla valtionosuuden puolustaminen.	Kaupunginavustus Valtionosuus Oma tulonhankinta
Toimitilojen ja toiminnallisen varustuksen vanheneminen.	Hankintojen suunnitelman-mukainen toteuttaminen.	Suunniteltujen investointien ja hankintojen toteutuminen

Tuloslaskelma

1 000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	**1 343**	**1 252**	**1 410**
Toimintamenot	**- 4 844**	**- 4 722**	**- 5 086**
Toimintakate	**- 3 501**	**- 3 470**	**- 3 676**

Henkilöstö 2017-2019

	31.12.2017	TA 2018	TA 2019
Vakituiset	41	42	42
- kokoaikaiset	41	42	42
- osa-aikaiset			
Määräaikaiset	117	63	95
- kokoaikaiset	27	15	20
- osa-aikaiset x)	90	48	75

x) Kyseessä on työsuhteiden lukumäärä (esim. muusikot, avustajat, tuntipalkkaiset jne.)

TEKNINEN TOIMIALA

Toimialan kuvaus

Tekninen toimi suunnittelee ja toteuttaa kaupunkiympäristöä. Se vastaa kaavoituksesta, liikenteestä, väylistä ja puistoalueista sekä sataman logistiikan kehittämisedellytyksistä. Tekninen toimi vastaa myös kaupungin kiinteistönpidosta ja maaomaisuuden hallinnasta, vesi- ja viemäritoiminnasta. Teknisellä toimella on myös valvonta- ja suojelurooli. Se huolehtii jäte- ja ympäristöhuollon viranomaistehtävistä, rakennustarkastuksesta ja pysäköinninvalvonnasta.

Toteutuneiden organisaatiomuutosten jälkeen toimialan muutosprosessit kohdistuvat pääosin toiminnalliseen kehittämiseen. Lisäksi luodaan valmiuksia siihen, että maakunta- ja soteuudistukset sekä mahdollinen kuntaliitos voidaan toteuttaa.

Toiminnan kehittäminen on osa riskien hallintaa. Keskeisissä riskeissä korostuu omaisuuteen ja henkilöstöön liittyvät riskit: korjausvelka, maaomaisuuden tehokas käyttö ja toimitilahallinta sekä asiantuntijoiden saatavuus ja työssäjaksaminen. Myös palveluiden digitalisoinnissa on riskinsä, kuten järjestelmien tehokas käyttö ja siirtyminen sähköiseen arkistointiin.

Toimialan valtuustoon nähden sitovista tavoitteista johdetut toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet	Mittarit	Toimenpiteet
Elinvoimainen kaupunki Alueen vetovoimaisuuden kehittäminen >100 000 asukasta 2021 Uusien yritysten etabloituminen Vaasaan Kilpailukykyiset yhdys-kuntarakennepalvelut Logistinen saavutettavuus Kaupunginosa-keskusten kehittäminen	• Väestönkasvu / v / edellinen vuosi • Yritysten työpaikkamäärämuutos • Rakentamisen kerrosneliöt • Tontti- ja kaavavarannon määrä • Yritysten lukumäärä • Työllisyysaste • Asemakaavaprosessin läpimenoaika • Kaupunginosakeskussuunnitelma/ vuosi	• Wasastationin rakentaminen • Etelä-Klemettilän alueen asemakaavoittaminen • Ravilaakson alueen infran toteuttaminen • Vaskiluodon osayleiskaavoitus • Akkutehtaan etabloitumisen mahdollistaminen • Laiva- ja satamainvestoinnit; laituri ja väyläinvestoinnit, radan uusiminen • Kampussillan toteuttaminen • Kävelykeskustan laajentaminen • Keskustan ranta-alueen määrätietoinen kehittäminen: Kalaranta, Hovioikeuden allas, Siilot, Innotalo, Palosaaren salmen alue • Yritysten proaktiivinen palveleminen: teknisen toimen, kaupunkikehityksen ja kehitysyhtiöiden toiminnan aktivointi ja selkiyttäminen • Suurten hankkeiden projektointi, työkalujen kehittäminen • Keskussairaalan saavutettavuuden parantaminen • Ristinummen ja Suvilahden kaupunginosakeskussuunnitelmien laatiminen
Hyvinvoinnin edistäminen	• Joukkoliikenteen käyttäjämäärä • Asiakaspalautteet	• Kurikan pohjavesihankkeen toteuttaminen

Viihtyisä ja turvallinen ympäristö Kilpailukykyinen tonttitarjonta Tehokas joukkoliikenne Liikuntaan kannustava kaupunkiympäristö Hiilineutraali Vaasa 2035	• Puistojen ja lähiliikuntapaikkojen määrä • Pyörätieverkon määrä • CO^2-päästöt	• Keskustan koulukampuksen asemakaavoitus ja toteutus • Pyörätieverkon laajentaminen ja laadun parantaminen • Proaktiivinen tonttitarjonta: Asunto-ohjelmassa pysyminen • Palveluverkkoselvitysten aktiivinen laadinta • Edulliset ja nopeat joukkoliikenneyhteydet • Energia-ja ilmasto-ohjelman toteuttaminen
Taloudellinen menestyminen Järkevä ja tehokas omaisuuden hallinta Riittävä maaomaisuus Tulojen kasvattaminen Tehokas Tekninen Toimiala Henkilöstön hyvinvointi	• Maaomaisuudesta saatavat tulot • Tilamäärän kehitys • Toimitilakustannukset • Korjausvelan määrä / vertailukaupungit • Henkilöstömäärä / tuotetut palvelut/ muut kunnat • Henkilötyövuodet • Työhyvinvointikysely • Sairauspoissaolot • Lähtövaihtuvuus	• Konserniosaamisen kehittäminen • Vuokraamattomien tilojen vähentäminen • Monitilatoimistojen kehittäminen • Tonttien ja asunto-osakkeiden vuokraus ja myynti • Korjausvelan hallinta • Teknisen toimen organisaatiorakenteen kehittäminen • Sisäisen maanvuokrajärjestelmän kehittäminen • Työhyvinvointikorttikoulutuksen suorittaminen • Valmentavan työotteen kehittäminen • Lähtöhaastattelujen tekeminen

Toimialan budjettirahoitteiset tehtävät

- Rakennusvalvonta
- Ympäristönsuojelu
- Terveysvalvonta, yhteistoiminta-alue
- Eläinlääkintähuolto, yhteistoiminta-alue
- Kaavoitus
- Kiinteistötoimi
- Kuntatekniikka
- Yhteispalvelut

Tuloslaskelma

1 000 €	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Toimintatulot	**21 722**	**21 621**	**25 390**
Toimintamenot	**- 24 688**	**- 24 427**	**- 28 440**
Toimintakate	**- 2 966**	**- 2 806**	**- 3 050**

Toimialan kohderahoitteiset tehtävät

- Seudullinen jätehuolto

Tuloslaskelma

1 000 €	TP 2017*)	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	194	242	255
Toimintamenot	-194	-242	-255
Toimintakate			

*) Luvuissa ei ole mukana Teknisellä toimialalla toimineita kohderahoitteisia tulosalueita Vaasan Ruokapalvelut ja Vaasan Siivouspalvelut eikä Vaasan tekniset palvelut / Kuljetustoimisto ja Keskusvarasto. Nämä kaikki siirtyivät 1.5.2018 TeeSe Botnia Oy:öön.

Toimialan liikelaitokset

Tuloslaskelma

1 000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	63 150	62 232	62 817
Toimintamenot	-27 390	-28 703	-29 096
Toimintakate	35 759	33 849	33 721

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö	31.12.2017 *)	TA 2018 *)	TA 2019 **)
Vakituiset	587,8	638,19	274,36
- kokoaikaiset	547	576	271,4
- osa-aikaiset	40,8	62,19	2,96
Määräaikaiset	73,4	38,34	35,56
- kokoaikaiset	49	30	34,56
- osa-aikaiset	24,4	8,34	1

*) Luvuissa on mukana Vaasan Ruokapalvelut ja Vaasan Siivouspalvelut, Vaasan teknisten palveluiden kuljetuspalveluiden ja varastotoiminnan henkilöstö sekä Vaasan Talotoimen kiinteistönhoidon ja ylläpidon henkilöstö, jotka siirtyivät 1.5.2018 TeeSe Botnia Oy:öön. **) Kuntatekniikkaan siirtyi sivistystoimesta ulkoliikuntapaikkojen hoito 1.1.2018.

Toimintaympäristössä on vireillä useita jätti-investointeja, mihin tulee varautua myös henkilöstösuunnittelussa.

Wärtsilän uusi teknologian kehityskeskus Vaskiluotoon on tämän vuosituhannen merkittävin investointi Vaasassa. Samaan aikaan on valmistelussa kaupungin ja YIT:n yhteinen Wasa Station – hybridihanke sekä useita muita julkisen hallinnon ja yksityisten yritysten investointihankkeita eri puolilla kaupunkia. Yhteistyössä valtion kanssa on jo käynnistynyt Alskatintie – Palosaarentie –hanke. Hietalahden alueen katu- ym. järjestelyt mm. parantavat alueen liikenneturvallisuutta. Tämä tarkoittaa yhteistä tekemistä suurelle joukolle toimialan henkilöstöstä. Toteutumassa on niin merkittävä elinkeinoelämän rytminmuutos, että se tulee huomioida henkilöresurssien mitoituksessa, osaamisen kehittämisessä ja asioiden priorisoinnissa.

Teknisen toimen riskikartta

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

	TP 2017 1 000 €	TA 2018 1 000 €	TA 2019 1 000 €
Toimintatulot	1 418	1 193	1 265
Toimintamenot	- 2 173	- 2 229	- 2 175
Toimintakate	- 756	- 1 036	- 910

500 RAKENNUSVALVONTA

Toiminta-ajatus

Rakennusvalvonta on lakisääteistä viranomaistoimintaa. Rakennusvalvonta edistää, ohjaa ja valvoo laadukkaan rakennuskannan ja viihtyisän ympäristön syntymistä ja säilymistä. Toimisto palvelee kuntalaisia ja huolehtii yleisen edun huomioon ottamisesta ja kunnassa tarvittavasta yleisestä rakentamisen ohjauksesta ja neuvonnasta.

Toimintaympäristö 2019-2021

Rakennusvalvonta tekee pitkäjännitteistä yhteistyötä rakennusalan eri toimijoiden kanssa, joita ovat mm. rakennushankkeeseen ryhtyvät, suunnittelijat, hankkeen toteuttajat, muut viranomaiset, elinkeinoelämä, koulutus- ja tutkimuslaitokset.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Vireille jätetyt lupahakemukset	778	808	722	800	800
Lupien käsittelyajan keskiarvo	18,2	13,2	12,8	20	18
Katselmukset ja tarkastukset	2727	2896	2803	2700	2700

Keskeiset talouden tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Henkilöstö	10	10	10
Tulot % menoista	125,6	100 %	100 %

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Ennakoiva henkilöstösuunnittelu	Ennakoivan henkilöstösuunnittelun avulla toiminnan kehittäminen ja tehostaminen.	Toimiva henkilöstö- ja koulutussuunnitelma.
Tasapainoinen talous	Omarahoitteisuusosuus kolmen vuoden keskiarvona 95-100 %.	Omarahoitteisuusosuuden keskiarvo %.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Ammattitaitoinen palvelu ja lakisäännösmuutokset.	Tavoitteellinen kouluttautuminen.	Koulutuspäivät/Lakimuutokset
Sähköinen asiointi ja rakennusvalvontojen yhtenäiset käytännöt	Lupaprosessi selkeytyy ja nopeutuu. Tulevaisuudessa paperiarkisto ei laajene. Käytäntöjen läpikäyminen ja verkostoituminen.	Asiakastyytyväisyys.

Tuloslaskelma

1 000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	965	770	809
Toimintamenot	- 768	- 788	- 794
Toimintakate	197	- 18	15

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö	31.12.2017	TA 2018	TA 2019
Vakituiset			
- kokoaikaiset	10	10	10
- osa-aikaiset			

YMPÄRISTÖTOIMI

Toiminta-ajatus

Toiminta-ajatuksena on edistää elinympäristön terveellisyyttä ja viihtyisyyttä sekä luonnon ekologista monimuotoisuutta ja kestävää kehitystä. Toimialaan kuuluvat ympäristönsuojelu, terveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto.

501 YMPÄRISTÖNSUOJELU

Toiminta-ajatus

Toiminta-ajatuksena on edistää elinympäristön terveellisyyttä ja viihtyisyyttä sekä luonnon ekologista monimuotoisuutta ja kestävää kehitystä. Toimialaan kuuluvat ympäristönsuojelu, terveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Yksikön tehtävänä on huolehtia eri laeissa säädetyistä kunnalle kuuluvista ympäristönsuojelun tehtävistä. Keskeisimpiä tehtäväkokonaisuuksia ovat jätehuollon, ilmansuojelun ja vesiensuojelun viranomaistehtävät. Toiminta perustuu toimialalle vuosittain laadittavaan ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmaan. Suunnitelmallisen valvonnan lisäksi tehtäviin kuuluu mm. ilmoitusten ja hakemusten käsittely, lausuntojen antaminen, valitusten käsittely sekä asiakkaiden neuvonta ja ohjaus.

Ympäristön tilan seurantaa, tutkimusten ja selvitysten tekemistä jatketaan määrärahojen puitteissa. Ilmanlaadun mittauksia jatketaan yhteistyösopimuksen mukaisesti yhdessä energiantuotantolaitosten, teollisuuden sekä naapurikuntien kanssa. Osallistutaan edelleen valtakunnalliseen siitepölyseurantaan.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osalta on keskeistä henkilöstön määrän ja muiden resurssien ylläpitäminen ja kehittäminen siten, että ne ovat riittävät yksikön vastuulla olevien tehtävien suorittamiseen.

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman toteuttaminen (tavoite 100 %)	90 %	70%	40 %	100 %	100 %

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Kaupungin ympäristöraportti tehdään vuosittain	Tehdään ympäristöraportti 2018	Raportti tehty
Ilmanlaadun jatkuvatoiminen seuranta	Mittausten ajallinen kattavuus vähintään 90 %	Mittausten ajallinen kattavuus

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Viranomaistehtävien hoitaminen lainsäädännön edellyttämällä tasolla	Henkilöresurssin ylläpitäminen ja kehittäminen. Tietojärjestelmien hyödyntäminen.	Valvontasuunnitelman toteutumisaste

Tuloslaskelma

1 000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	**93**	**99**	**99**
Toimitamenot	**- 365**	**- 585**	**- 418**
Toimintakate	**- 272**	**- 487**	**- 319**

Sisältää ympäristöterveydenhuollon varautumismäärärahan 100.000 euroa.

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö	31.12.2017	TA 2018	TA 2019
Vakituiset	**5,5**	**5,5**	**5,5**
- kokoaikaiset	**5,5**	**5,5**	**5,5**

503 TERVEYSVALVONTA YHTEISTOIMINTA-ALUE

Toiminta-ajatus

Yksikön tehtävänä on vastata terveydensuojelu-, elintarvike- ja tupakkalaissa kunnalle säädetyistä tehtävistä Vaasan ja Laihian alueella. Terveysvalvonnan nettomenot kohdistetaan yhteistoiminta-alueella kuntien asukasluvun perusteella.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Toiminta perustuu toimialalle vuosittain laadittavaan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmaan. Suunnitelmallisen valvonnan lisäksi tehtäviin kuuluu mm. ilmoitusten ja hakemusten käsittely, lausuntojen antaminen, valitusten käsittely, epidemioiden selvittäminen, asumisterveysasiat sekä asiakkaiden neuvonta ja ohjaus.

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteuttaminen (tavoite 75 %)	62 %	65 %	67 %	75 %	75 %

Tavoitteet

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Viranomaistehtävien hoitaminen lainsäädännön edellyttämällä tasolla	Henkilöresurssin ylläpitäminen ja kehittäminen. Tietojärjestelmien hyödyntäminen.	Valvontasuunnitelman toteutumisaste
Uhkaavat asiakastilanteet	Tarkastustehtävissä toimitaan tarvittaessa pareittain. Tarvittaessa kutsutaan poliisi. Hakeudutaan koulutukseen.	Tapausten kirjaaminen, seuranta ja mahdolliset lisätoimenpiteet

Tuloslaskelma

	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatuotot	**170**	**137**	**169**
Toimintakulut	**- 488**	**- 506**	**- 509**
Toimintakate	**- 318**	**- 369**	**- 340**

Nettoalijäämän jakautuminen kunnittain (kohdentamisperusteena asukasluku 31.12.2018)

Terveysvalvonta

Nettomeno (Toimintakate) €, 2018-2019	TA 2018	TA 2019	Muutos € 2018-2019	Muutos % 2018-2019
Vaasa	368 800	343 400	-25 400	-7 %
Laihia	50 500	46 600	-3 900	-8 %
Toimintakate yhteensä	419 300	390 000	-29 300	-7 %
e/asukas	5,50	5,17		

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö	31.12.2017	TA 2018	TA 2019
Vakituiset	8,5	8,5	8,5
- kokoaikaiset	8,5	8,5	8,5
- osa-aikaiset			
Määräaikaiset	1	1	1
- kokoaikaiset			
- osa-aikaiset	1	1	1

504 ELÄINLÄÄKINTÄHUOLTO YHTEISTOIMINTA-ALUE

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Eläinlääkintähuolto järjestetään yhteistoimintana Vaasan ja Laihian kuntien kesken. Eläinlääkintä jakautuu kolmeen yksikköön: Vaasan toimipiste, Laihian toimipiste ja päivystystoiminta. Eläinlääkintähuolto vastaa peruseläinlääkintäpalvelujen saatavuudesta. Päivystysaikana palvelut järjestetään yhteistyössä Mustasaaren ja Vöyrin kanssa. Päivystysaikana tehdään tarvittaessa yhteistyötä myös Maalahti-Korsnäs -kuntayhtymän, Närpiön ja Kristiinankaupungin muodostaman päivystysalueen kanssa.

Eläinlääkintähuolto vastaa myös eläinsuojelulain valvonnasta, ennaltaehkäisevästä eläinlääkintätyöstä, tarttuvien tautien vastustuksesta ja kunnan velvollisuudesta huolehtia irrallaan tavattujen lemmikkieläinten tilapäisen hoidon järjestämisestä. Eläinlääkintähuolto neuvoo, tiedottaa ja antaa lausuntoja toimialaansa liittyvissä asioissa ja ohjaa tarvittaessa erikoiseläinlääkäritasoista apua tarvitsevat asiakkaat eteenpäin.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osalta keskeisintä on yksikön pieni koko ja tästä aiheutuva alttius toiminnan häiriöille.

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Peruseläinlääkäripalveluiden ympärivuorokautinen saatavuus	ei poikkeamia	ei poikkeamia	ei poikkeamia	ei poikkeamia	ei poikkeamia
Käynnit, Vaasan toimipiste	2593	2163	1938	2200	2200
Käynnit, Laihian toimipiste	1479	1603	1554	1400	1400

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Käynnit, Vaasan toimipiste Käynnit, Laihia toimipiste	2200 potilaskäyntiä 1400 potilaskäyntiä	potilaskäyntien määrä

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Eläinlääkäreiden samanaikaiset poissaolot, esim. sairastumisen johdosta	Yhteistyö naapurikuntien kollegojen kanssa	Poikkeamat palvelun saatavuudessa
Uhkaavat asiakastilanteet	Tarkastustehtävissä toimitaan tarvittaessa pareittain. Tarvittaessa kutsutaan poliisi.	Tapausten kirjaaminen, seuranta ja mahdolliset lisätoimenpiteet

Tuloslaskelma

1 000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	**190**	**187**	**188**
Toimintamenot	**- 353**	**- 349**	**- 354**
Toimintakate	**- 163**	**- 163**	**- 166**

Eläinlääkinnän kustannukset kohdennetaan Vaasan ja Laihian kesken €/käynti -perusteella.

Toimintakate (nettoalijäämä) €, 2018-2019	TA 2018	TA 2019	Muutos € 2018-2019	Muutos % 2018-2019
Vaasa	158 300	166 900	8 600	5 %
Laihia	89 300	91 320	2 000	2 %
Toimintakate yhteensä	247 600	258 200	10 600	4 %
€/käynti	81,72	86,07		

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö	31.12.2017	TA 2018	TA 2019
Vakituiset	4	4	4
- kokoaikaiset	4	3	4
- osa-aikaiset		1	
Määräaikaiset		1	
- osa-aikaiset		1	

TEKNINEN LAUTAKUNTA

	TP 2017*)	TA 2018*)	TA 2019
Toimintatulot	43 327	43 499	24 062
Toimintamenot	- 42 941	- 42 671	- 24 186
Toimintakate	386	828	-124

*) Luvuissa on mukana Vaasan Ruokapalvelut ja Vaasan Siivouspalvelut sekä Vaasan teknisten palveluiden, kuljetuspalveluiden ja varastotoiminnan hoito siirtyivät 1.5.2018 TeeSe Botnia Oy:öön. Vaasan Teknisten palveluiden korjaamo ja kalustonhallinta siirtyivät 1.5.2018 Kuntatekniikkaan.

Toiminta-ajatus

Tekninen lautakunta huolehtii kaupungin maaomaisuudesta ja sen kehittämisestä, asuntotoimen tehtävistä, paikkatietopalveluista, kiinteistönmuodostuksesta, kunnallisteknisistä palveluista, kunnallisen pysäköinninvalvonnan järjestämisestä ja toimii lainsäädännön mukaisena viranomaisena edellä mainituissa asioissa. Tekninen lautakunta toimii lisäksi tielautakuntana ja joukkoliikenneviranomaisena.

Toimintaympäristö 2019-2021

Teknisen lautakunnan alaisuuteen kuuluvat Kuntatekniikka ja Kiinteistötoimi. Lisäksi teknisen lautakunnan alaisuudessa on Yhteispalvelut tulosyksikössä määrärahat teknisen toimen yhteisiin kustannuksiin. Teknisen lautakunnan toimintaympäristössä on taloussuunnittelukaudella käynnissä mittavia hankkeita ja investointeja, jotka osaltaan vahvistavat kaupungin elinvoimaisuutta. Toiminnassa merkittävimmät riskit liittyvät omaisuuden ja korjausvelan hallintaan sekä poikkeuksellisiin sääilmiöihin.

Toiminnan painopistealueet

Teknisen lautakunnan alaiset tulosalueet esittävät omissa talousarvion perusteluissa painopistealueensa. Tulosalueiden tarkemmat tavoitteet ovat yksityiskohtaisesti esitettyinä tulosalueiden tasapainotetuissa tuloskorteissa.

510 YHTEISPALVELUT

Toiminta-ajatus

Yhteispalvelut -tulosyksikön kautta hoidetaan tehokkaasti teknisen toimen keskitettyjä kustannuksia. Se on yksi teknisen toimen ohjaustyökalu. Lisäksi teknisen lautakunnan kustannukset ovat budjetoituna Yhteispalveluissa.

Tuloslaskelma

1 000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	4	5	4
Toimintamenot	- 300	- 349	- 349
Toimintakate	- 296	- 344	- 345

511 KIINTEISTÖTOIMI

Toiminta-ajatus

Kiinteistötoimen toiminta-ajatuksena on luoda edellytykset toiminnallisesti ja yhdyskuntataloudellisesti kilpailukykyiselle kaupunkirakenteelle huolehtimalla kaupungin maapolitiikan ja asunto-olojen kehittämisestä, maaomaisuuden hallinnasta, hankinnasta ja luovutuksesta, paikkatiedon hallinnan

kehittämisestä ja kartastotehtävistä, kiinteistömuodostus- ja mittaustehtävistä sekä kiinteistörekisterin pidosta.

Tulosalue jakautuu neljään tulosyksikköön: tonttipalvelut, asumispalvelut, paikkatietopalvelut sekä kiinteistö- ja mittauspalvelut.

Toimintaympäristö 2019-2021

Kiinteistötoimen palvelut	Toimintaympäristön muutokset
Maapolitiikka - Maapoliittinen strategiatyö - Maaomaisuuden hallinta / tonttilaitoksen ylläpito - Maanhankinta ja -luovutus	- Maapolitiikan strateginen ja taloudellinen merkitys korostuu. - Kaupunkirakenteen tiivistäminen, ilmasto- ja energiatavoitteet, mahdolliset kuntarakennemuutokset sekä kuntatalouden vaatimukset vaikuttavat suoraan maapolitiikan ja maankäyttöpolitiikan sisältövaatimuksiin.
Asuminen - Asuntotuotannon ohjaus /asuntopolitiikka - Asumisen viranomaisasiat - Korjausneuvonta- ja avustukset	- Maankäyttö-, sosiaali- ja asuntopolitiikan yhteensovittamisen vaatimus korostuu. - Ikääntyvä väestö, maahanmuutto, esteettömyysvaatimukset ja lainsäädännön nopeat muutokset vaativat strategioiden päivitystä ja prosessien tehostamista.
Paikkatietopalvelut - Kaupungin paikkatietojärjestelmän ylläpito- ja kehittäminen - Kartastot	- Paikkatietojärjestelmien strateginen merkitys ja käyttömahdollisuudet lisääntyvät. - Uudet teknologiat mahdollistavat merkittäviä tuottavuushyppäyksiä mm. kuntataloudessa. - Paikallishallinnon rakennemuutokset ja yhteistyötarpeet asettavat haasteita, joihin tulee varautua.
Kaupunkimittaus - Kiinteistönmuodostus (kiinteistötoimitukset, tonttijaot, kiinteistörekisterinpito ym.) - Maasto- ja rakennusvalvontamittaukset	- Perustehtävä kaupunkirakentamisen alustan luojana säilyy. - Palveluiden kysyntää ohjaa rakentamisen aktiivisuus.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Keskeiset vaikuttavuus- ja tuotantotavoitteet sekä kehittämisen painopisteet 2019-2021

- Kaupunkistrategiaa ja kuntataloutta tukeva maapolitiikka
  - Aktiivinen maanhankinta
  - Aktiivinen tonttitarjonta
  - Tehokas sopimustoiminta
  - Kaupungin käytöstä poistuvien alueiden/kiinteistöjen kehittäminen
  - Ilmasto- ja energiastrategian edistäminen maapolitiikan keinoin
  - Keskusta-alueiden ja vanhojen yritysalueiden uudistumisen edistäminen
  - Ajantasainen hintapolitiikka – maaomaisuuden tuoton parantaminen
  - Maaomaisuuden hallintajärjestelmän parantaminen

- Kaupunkistrategiaa tukeva asuntopolitiikka
  - Kaupungin asuntopolitiikan järkeistäminen
  - Asuntomarkkinoiden seurannan parantaminen
  - Monipuolisen ja kohtuuhintaisen asuntotarjonnan varmistaminen

- Hissirakentamisen edistäminen / ikääntyneiden asumisen kehittäminen
- Hallinnon rajat ylittävät asuntoalueiden kehittämishankkeet

- Kehitysedellytyksiä edistävä, tehokas paikkatietojärjestelmä
  - Kaupungin paikkatietolinjausten toteuttaminen
  - Sähköisten palvelujen käyttöönoton tukeminen
  - Vuorovaikutteinen ja rakennemuutoksia ennakoiva toiminta
  - Aineistojen laadun parantaminen
  - Uusien teknologioiden käyttöönotto
  - Seudullisten paikkatietoaineistojen kokoaminen
  - 3D-kaupunkimallin kokoaminen eri aineistoista

- Kaupunkirakentamisen mahdollistava tehokas ja oikea-aikainen kaupunkimittaus
  - Kiinteistöjärjestelmän laadun parantaminen
  - Toimintaprosessien tehostaminen
  - Uuden tekniikan täysimääräinen hyödyntäminen

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Kaupungin omistama maapinta-ala, ha	6161	6200	6500	6600	6700
Maanvuokrasopimukset, kpl	3717	3760	3793	3820	3850
Maanhankinta, ha/v	45	40	159,67	100	100
Maankäyttösopimukset, kpl/v	3	5	2	5	5
Tontinluovutus, kpl/v • Vuokraus • Myynti	96 61 35	73 51 22	66 50 16	80 60 20	80 60 20
Asuntopäätökset, kpl/v • Korjaus-, energia- ja hissiavustukset • Vuokra- ja asumisoikeusasiat	 54 380	 13 354	 13 316	 20 350	 20 350
Muodostettuja tontteja, kpl/v	155	40	63	100	100
Rakennusvalvontamittaukset, kpl/v	490	494	478	500	500
Asiakastyytyväisyys (asteikolla1-5)	4,76	4,88	4,5	>4	>4
Työtyytyväisyys (asteikolla 1-5)	-	3,88	4,03	>/=2017	>/=2018

Keskeiset talouden tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Maanvuokratulot, milj.€/v	8,13	8,55	8,7
Kiinteistöjen myyntivoitot, milj.€/v	2,7	2,5	2,5
Maanhankintakustannukset, milj.€/v	3,8	6,0	6,3
Maankäyttösopimukset, milj.€/v	0,31	1,0	1,0
Pilaantuneiden maa-alueiden kunnostus, milj.€/v	0,07	0,25	0,25

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Kaupunkistrategiaa ja kuntataloutta tukeva maapolitiikka.	Aktiivinen maanhankinta Kysyntää vastaava tonttitarjonta Energia- ja ilmastotavoitteiden edistäminen maapolitiikan keinoin	Maavaranto Tonttitarjonta vs. kysyntä Keinovalikoiman laajuus ja vaikuttavuus
Kaupunkistrategiaa tukeva asuntopolitiikka	Asuntopoliittisen ohjelman seuranta Asuntomarkkinoiden seurannan parantaminen Hissirakentamisen edistäminen	Raportti joulukuussa Asuntomarkkinakatsaus 2 kertaa vuodessa Uusien hissien lkm
Kehitysedellytyksiä edistävä, tehokas paikkatietojärjestelmä	Paikkatietolinjausten toteutumisen seuranta Uusien teknologioiden käyttöönotto Aineistojen laadun parantaminen	Raportti joulukuussa Sovellusten hyödyntämisen laajuus ja tehokkuus Kaavan pohjakartan ajantasaisuus
Kaupunkirakentamisen mahdollistava tehokas ja oikea-aikainen kaupunkimittaus	Kiinteistöjärjestelmän laadun parantaminen Toiminnan tehostaminen uudistamalla mittauskalustoa	Muodostamattomien yleisten alueiden lkm Mittausprosessin laatu ja nopeus
Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Maaomaisuuden käytön tehostaminen	Sisäisen maanvuokrajärjestelmän suunnittelu 2019

Tuloslaskelma

1 000 €	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Toimintatulot	**12 110**	**12 350**	**12 491**
Toimintamenot	**- 2 568**	**- 2 651**	**- 2 692**
Toimintakate	**9 541**	**9 698**	**9 798**

* Toimintamenot/-tulot eivät sisällä kehyksen ulkopuolelta, saastuneiden maiden puhdistukseen myönnettyä 250.000 €.

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö	**31.12.2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Vakituiset	23,96	28,96	28,96
- kokoaikaiset	23	28	28
- osa-aikaiset	0,96	0,96	0,96
Määräaikaiset	3	0	0
- kokoaikaiset	3**	0**	0**
- osa-aikaiset	0	0	0

****** Lisäksi Kiinteistötoimessa on 2 projektityöntekijää (1.5.2017-30.4.2020), joita ei ole laskettu tähän, koska rahoitus tulee EU:lta.

512 KUNTATEKNIIKKA

Toiminta-ajatus

Kuntatekniikka huolehtii liikenteen, liikenneväylien, Vaskiluodon sataman, viheralueiden, metsien, liikuntapaikkojen, torin, hulevesien ja muiden yleisten alueiden sekä venesatamien suunnittelusta, rakennuttamisesta tai rakentamisesta ja ylläpidon järjestämisestä. Tulosalue huolehtii myös kaupungin korjaamo- ja kalustopalveluista. Lisäksi Kuntatekniikka toimii sekä joukkoliikenne- että vesihuoltoviranomaistehtävissä. Poliisipiirin päällikön alaisena toimiala huolehtii kunnallisesta pysäköinninvalvonnasta. Kuntatekniikka huolehtii omalta osaltaan kaupungin kestävästä kehityksestä ja ilmasto- ja energiatavoitteiden toteutumisesta. Toimialan tehtävänä on vuokrata katualueita rakentamistarkoitukseen ja myöntää kaivulupia. Kuntatekniikka on bruttobudjettiyksikkö, lukuun ottamatta Logistiikan kehittämistä ja Keskuskorjaamoa ja kalustonhallintaa.

Kuntatekniikka jakaantuu seuraaviin palveluyksiköihin: Liikennesuunnittelu, Kunnallistekniikan suunnittelu, Rakentaminen, Viheralueyksikkö, Alueiden ylläpito, Liikuntapaikat, Logistiikan kehittäminen, Keskuskorjaamo ja kalustonhallinta sekä Viranomais- ja erillistehtävät.

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suunnittelu	**TP 2015**	**TP 2016**	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Keskustan kehän ylittää keskimäärin					
- autoja/arkivrk	106 050	107 000	107 000	110 000	110 000
Liikenneonnettomuudet (kpl)					
- onnettomuudet yhteensä	358	348	355	310	310
- omaisuusvahingot	298	295	297	250	250
- henkilövahingot	57	59	57	35	35
- kuolemaan johtaneet onnettomuudet	1	1	1	0	0
Paikallisliikenne					
- linjojen lkm/arkivrk	22	22	22	22	23
- km/arkivrk	4 000	4 500	4 500	4 700	4 700
- subventoituja kausilippuja myyty kpl	14 227	14 894	21 004	15 000	22 000
- arvonlataukset €		130 000	320 000	400 000	400 000
Liikennevaloilla ohjatut liittymät kpl	51	52	53	53	54
Kunnallistekniset suunnitelmat					
- laadittu lkm	35	35	19	40	35
Kaivulupa-anomukset lkm	45+112	50+130	35+184	50+160	200

Rakennuttaminen	**TP 2015**	**TP 2016**	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Katurakenteet m^2	21 636	16 775	44 701	35 000	35 000
Pyörätiet/jalkakäytävät m^2	2 943	14 550	20 953	12 000	12 000
Katuvalaistus					
- suunnitelmat lkm	25	21	28	25	25
- valaisimien lkm	15 800	16 065	16 450	16 400	16 600
Pysäköinti	**TP 2015**	**TP 2016**	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Maksulliset pysäköintipaikat					
- ydinkeskustassa	1 160	1 200	1 200	1 200	1 200
- tulot maksullisista pysäköintipaikoista 1 000 €	850	821	855	820	820

Virheellinen pysäköinti					
- maksukehotukset kpl	14 218	12 767	14 256	13 000	13 000
- virhemaksutulot 1 000 €	589	564	611	600	610
Alueiden ylläpito	**TP 2015**	**TP 2016**	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Kadut ja erilliset kevyen liikenteen väylät					
- kunnossapidettävät km	552	554	560	564	570
- hoitokustannukset €/km	5 728	5 523	5 600	5 600	5 650

Viheralueyksikkö	**TP 2015**	**TP 2016**	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Kaupungin metsäpinta-ala ha	3 860	4 000	4 050	4 000	4 050
Yleiset leikkipuistot, kpl	78	80	82	81	82
Lähiliikunta-alueet, kpl	4	4	4	4	4
Puistot A1-A3 hoitoluokka, ha	152	153	155	153	155
Venepaikat					
- paikkoja lkm	2 050	2 051	2 018	2 050	1 940
- vuokrattuja	1 700	1 566	1 597	1 700	1 700
- vuokratulot 1000 €	228	236	230	235	235

Keskuskorjaamo ja kalustonhallinta	**TP 2015**	**TP 2016**	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Korjaamon työtilaukset, lkm	1 483	1 482	1 221	≥ ed.vuonna	≥ ed.vuonna
Liikevaihto / hlö, €			190 000	182 000	215 000
Toimintakate, €			574 700	539 300	464 000
Nettoinvestoinnit, €			424 300	465 000	464 000

Kuntatekniikka	**TP 2015**	**TP 2016**	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Työtyytyväisyys (asteikolla 1-5)		3,7		3,6	3,6

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	**Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019**	**Mittari**
Liikenneturvallisuuden parantaminen	Liikenneturvallisuussuunnitelman noudattaminen	Henkilövahingot
Pyöräilyn kehittäminen	Olosuhteiden ja palveluiden parantaminen	Toteutuneet hankkeet
Viihtyisä ja turvallinen ympäristö	Hoitoluokitusten mukaiset toimenpiteet	Palautteet

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	**Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2018**	**Mittari**
Korjausvelan hallinta ei onnistu	Korjausvelka ei kasva	Korjausvelka
Poikkeukselliset sääilmiöt	Valmiussuunnitelman päivitys Ennakointi	Suunnitelma Tehdyt toimenpiteet

Tuloslaskelma

1 000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	**8 111**	**8 011**	**11 568**
Toimintamenot	**- 17 909**	**- 17 124**	**- 21 145**
Toimintakate	**- 9 798**	**- 9 112**	**- 9 577**

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö	**31.12.2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Vakituiset	**90,8**	**98,95**	**123,9**
- kokoaikaiset	**87,1**	**95**	
- osa-aikaiset	**2,6**	**3,95**	
Määräaikaiset	**41,5**	**14**	**25**
- kokoaikaiset	**31,1**	**14**	**25**
- osa-aikaiset			

VAASAN SEUDUN JÄTELAUTAKUNTA

580 JÄTELAUTAKUNTA

Toiminta-ajatus

Vaasan seudun jätelautakunta toimii jätehuoltoviranomaisena Vaasan seudulla ja vastaa jätehuollon kehitys- ja seurantatehtävistä jätelautakunnan yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Jätelautakunnan tehtäviin kuuluu esim. jätehuolto- ja lietetyhjennysrekisterien ylläpitäminen, jätehuoltomääräykset, jätehuollon palvelutason hyväksyminen, jätetaksan hyväksyminen, valvontatehtävät sekä vastuu jätepoliittisen ohjelman laadinnasta.

Toimintaympäristö 2019-2021

Vaasan seudun jätelautakunnan toiminta-alueeseen kuuluvat seuraavat kunnat: Vaasa, Mustasaari, Vöyri, Isokyrö, Maalahti ja Korsnäs. Vaasan kaupunki on lautakunnan isäntäkunta ja vastaa hallinnosta.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Jätelautakunnan tehtävä on hoitaa kuntien laissa säädetyt viranomaistehtävät jätehuollon toiminta-alueella. Toiminta-alueen kunnat ovat yhteistyösopimuksen avulla perustaneet yhteisen jätelautakunnan. Jätelautakunnan tehtäviin kuuluu esim. jätehuoltomääräyksien hyväksyminen, jätehuoltomääräyksistä myönnettävistä poikkeuksista päättäminen, jätteenkuljetusjärjestelmistä päättäminen, jätetaksan hyväksyminen, jätemaksumuistutusten käsitteleminen, jätemaksujen tarkistamisesta päättäminen, jätehuoltorekisterin ylläpitäminen sekä palvelutasosta ja jätteenkeräyspaikoista päättäminen.

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Suoritetut tarkastukset	36	4	20	100	100
Jätehuoltomääräyksistä käsiteltyjen poikkeuksien lukumäärä	117	1667	1686	1000	1400
Käsittelyaika, virkamiespäätökset, keskimäärin päiviä	69,4	15,6	22,3	14	14
Sähköisessä muodossa vastaanotettujen päätösten osuus (%)	0	63,4	48,6		65

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Yksikön keskeiset tavoitteet 2019	Mittari
Järjestettyyn jätteenkuljetukseen liittymättömien kotitalouksien vähentäminen.	05/2017 mennessä epäselviä tapauksia oli 3667. 05/2018 mennessä lukumäärä on vähentynyt ja on nyt 1565 kpl. Jätelautakunta on lähettänyt kaksi kirjettä järjestettyyn jätteenkuljetukseen liittymättömille kotitalouksille. Jätelautakunta luovuttaa kaikki järjestettyyn jätteenkuljetukseen liittymättömät kiinteistöt kuntien	Liittymättömien lukumäärä vähenee

	ympäristöviranomaisille jatkotoimenpiteitä varten syksyllä 2018.	
Järjestettyyn yhteiskuljetukseen liittymättömien kotitalouksien vähentäminen	Yleinen tiedotuskirje lietetyhjennyksestä on vuonna 2018 lähetetty kaikille toiminta-alueen kotitalouksille. Tarkastuksia tehostetaan niiden kiinteistöjen osalta, joilla ei ole ollut lietetyhjennystä vuonna 2018.	Liittymättömien lukumäärä vähenee
Sähköisten prosessiemme kehittäminen ja parantaminen virkamiespäätöksiä koskevan päätöksentekoprossin nopeuttamiseksi	Sähköisessä muodossa saapuvien hakemusten lisääminen. Prosessi nopeutuu, jos hakemus jätetään sähköisessä muodossa. Ohjelmia ja sähköisiä palveluja tulee kehittää ja päivittää sisäisen päätöksentekoprosessin nopeuttamiseksi ja laadun turvaamiseksi.	Sähköisessä muodossa saapuvien päätösten lukumäärä lisääntyy. Nopeampi päätöksentekoprosessi.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	**Yksikön keskeiset tavoitteet 2019**	**Mittari**
Jätehuoltomääräysten noudattamisen valvonta. Pidennetty tyhjennysväli kesäaikaan edellyttää biojätteen kompostointia kesällä.	Kompostitarkastukset tehdään.	Kompostitarkastukset tehty.

Tuloslaskelma

1 000 €	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Toimintatulot	**194**	**242**	**255**
Toimintamenot	**- 194**	**- 242**	**- 255**
Toimintakate	**0**	**0**	**0**

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö	**31.12.2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Vakituiset	**1**	**1**	**2**
- kokoaikaiset	**1**	**1**	**2**

LIIKELAITOKSET

Kuntalain mukaan kaupunki voi perustaa kunnallisen liikelaitoksen liiketoimintaa tai liiketaloudellisten periaatteiden mukaan hoidettavaa tehtävää varten. Kunnallinen liikelaitos on osa kunnan organisaatiota.

Vaasan kaupungin liikelaitoksina toimivat:

Pohjanmaan pelastuslaitos - liikelaitos
Vaasan Vesi - liikelaitos
Vaasan Aluetyöterveys - liikelaitos
Vaasan Talotoimi – liikelaitos

Liikelaitoksen talousarvio- ja taloussuunnitelma on kunnan talousarvion ja –suunnitelman erillinen osa. Johtokunta valmistelee talousarvion, jonka perustana ovat valtuuston hyväksymät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Kaupungin talousarvioon sisältyvät sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet on esitetty sivulla 34.

LIIKELAITOS POHJANMAAN PELASTUSLAITOKSEN JOHTOKUNTA

650 POHJANMAAN PELASTUSLAITOS

Toiminta-ajatus

Pelastuslaitos huolehtii laadukkaista ja monipuolisista pelastus- ja ensihoitopalveluista joustavasti ja kustannustehokkaasti yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa – mereltä lakeuksille ja maaseudulta kaupunkeihin.

- Pelastuslaitos edistää yksilöiden ja yhteisöjen omatoimista valmiutta ennaltaehkäistä onnettomuuksia ja toimia oikein onnettomuustilanteissa.
- Pelastuslaitoksen tavoitteena on hyvä turvallisuuskulttuuri, jossa jokainen ottaavastuutatoimintaympäristön turvallisuudesta ja ennaltaehkäisee vahinkojen syntymistä.
- Pelastuslaitos ylläpitää motivoitunutta ja osaavaa henkilöstöä sekä alueen riskikuviinmitoitettuja palveluita, lähellä ihmistä ympäri vuorokauden.

Toimintaympäristö 2019-2021

Pelastustoimen on suunniteltu siirtyvän perustettaviin maakuntiin. Maakuntalaki ja Pelastustoimen järjestämislaki ohjaa toiminnanjärjestämistä ja työnjakoa maakunnallisissa pelastuslaitoksissa.

Pelastustoimen osalta odotetaan lainsäädännön vahvistamista, joka vaikuttaa maakuntavalmistelun aikatauluun. Maakunnat aloittavat vuoden 2021 alussa.

Pelastuslaitos on aktiivisesti mukana uuden maakunnan palvelujen rakentamisessa.

Palvelutasopäätökseen ei tulla murrosvaiheessa tekemään suuria muutoksia, vaan valmistaudutaan uuden maakunnan alueen kuntien pelastustoimen palveluiden turvaamiseen. Valmiuden varmistamisessa joudutaan kiinteistöjen rakentamiseen ja niiden korjaamiseen kiinnittämään erityistä huomioita lähitulevaisuudessa. Tulevien talousarviovuosien toimintaa ohjaa muutoksen hallitseminen.

Yhteistyö ensihoidossa voi jatkua tulevissa maakunnissa. Ensihoidon järjestelyn kehys tarkentuu uusien lakien ja asetusten valmistuessa. Turvapuhelinpalvelun järjestäminen saattaa poistua pelastuslaitoksen palvelutuotannosta sote- ja maakuntauudistuksessa.

Toiminnan painopistealueet (Palvelutasopäätös 2018-2019)

Pelastuslaitos on aktiivisesti mukana turvallisuuden keskiössä

- Keskittyy valvonnan ja tarkastusten vaikuttavuuden kehittämiseen valvontasuunnitelmalla.
-Turvallisuusviestinnällä edistetään ihmisten ja yhteisöjen omatoimista valmiuttaennaltaehkäistä onnettomuuksia ja toimia onnettomuustilanteissa.
- Toimii turvallisuuden kehittäjänä yhteistyössä kuntien, muiden viranomaisten ja yhteisöjen kanssa.
- Tukee kuntien turvallisuus- ja valmiussuunnittelua.

Toimintaa ja valmiutta kehitetään uhkakuvien ja riskien hallinnan mukaisesti, kustannustehokkaasti
- Arvioidaan toimintaympäristön muutoksia ja niiden vaikutuksia toiminnan järjestelyihin.
- Pelastustoiminnan valmiutta ja resursseja ohjataan asemaluokituksella.
- Kehitetään toimintatapoja hyödyntämällä teknologiaa ja tietojohtamista.
- Laajennetaan yhteistoimintaa naapuripelastusalueiden kanssa.

- Turvallisuusviranomaisten operatiivista yhteistoimintaa kehitetään yhdessä kuntien ja muiden pelastusalalla toimivien tahojen kanssa alueellista turvallisuussuunnittelua hyödyntäen.

Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja toimintakyvyn tukeminen

- Kehittämisen lähtökohtana ovat pelastushenkilöstön toimintakykyhankkeet ja niihin liittyvät toimenpide-ehdotukset.
- Henkilöstön toimintakykyä ylläpidetään kehittämällä koulutusta, työmenetelmiä ja toimintaperiaatteita.
- Osaavan ja toimintakykyisen henkilöstön määrä on tehtäviin nähden riittävä.

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA-ES 2019**
Pelastustoiminta			
´- pelastuspalvelu	88	86	90
´- turvallisuuspalvelu	7	8	8
´- hallinto- ja huoltotoiminnot	6	7	7
´- määräaikaiset	6	8	7
´- toimenpidepalkkaiset	508	(500)	(500)
´- VPK, sopimuspalokunta	375	(350)	(350)
Ensihoito			
´- vakinaiset	86	83	84
´- määräaikaiset	6	6	6
Yhteensä			
´- vakinaiset	187	184	189
´- määräaikaiset	12	14	11
´- toimenpidepalkkaiset	508	(500)	(500)
´- VPK, sopimuspalokunta	375	(350)	(350)

- Toimenpidepalkkaiset ovat pelastuslaitoksen sivutoimisia palomiehiä.
- VPK tarkoittaa sopimuspalokuntien pelastushenkilöstöä.
- V 2016 alusta siirtyi 6 henkilöä yhteisistä toiminnoista kaupungin tukitoimintoihin
- V 2018 yksi henkilö siirtyi takaisin kaupungin tukitoiminnoista pelastuslaitokselle

POHJANMAAN PELASTUSLAITOS			
TULOSLASKELMA	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Liikevaihto	17 796 882	18 186 800	17 578 000
Liiketoiminnan muut tuotot	680 313	493 500	645 700
Tuet ja avustukset	0	0	0
Materiaalit ja palvelut			0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 288 878	-1 110 100	-1 348 400
Palvelujen ostot	-2 347 728	-2 329 800	-2 366 400
Henkilöstökulut			0
Palkat ja palkkiot	-9 596 193	-10 360 300	-10 140 900
Henkilösivukulut			0
Eläkekulut	-1 701 104	-1 870 200	-1 728 200
Muut henkilösivukulut	-425 405	-430 200	-363 600
Poistot ja arvonalentumiset			0
Suunnitelman mukaiset poistot	-830 409	-719 400	-808 000
Vuokrat	-1 427 327	-1 439 300	-1 514 000
Liiketoiminnan muut kulut	-131 375	-104 400	-132 200
Liikeylijäämä	**728 777**	**316 600**	**-178 000**
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	0	0	0
Muut rahoitustuotot	8	0	0
Kunnalle maksetut korkokulut	0	0	0
Muut rahoituskulut	-23	0	0
Tilikauden ylijäämä+ (alijäämä-)	**728 763**	**316 600**	**-178 000**

RAHOITUSLASKELMA	**TP 2017**	**TA 2018**	**TA 2019**
Toiminnan rahavirta			
Liikeylijäämä (-alijäämä)	728 777	316 600	-178 000
Poistot ja arvonalentumiset	830 409	719 400	808 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-14	0	0
Toiminnan rahavirta	**1 559 172**	**1 036 000**	**630 000**
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-1 637 226	-1 727 000	-1 315 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	356 675	691 000	685 000
Investointien rahavirta	**-1 280 552**	**-1 036 000**	**-630 000**
Toiminnan ja investointien rahavirta	**278 620**	**0**	**0**

TULOSLASKELMA Pelastustoimi ja Öljyntorjunta	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Liikevaihto	11 365 636	11 574 500	11 343 000
Liiketoiminnan muut tuotot	541 952	475 600	515 700
Tuet ja avustukset kunnalta	0	0	0
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-996 634	-858 000	-1 014 700
Palvelujen ostot	-1 977 014	-2 010 600	-1 974 300
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-5 171 875	-5 802 300	-5 604 400
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-934 161	-1 089 700	-992 600
Muut henkilösivukulut	-227 063	-241 700	-203 500
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-501 152	-428 100	-508 000
Vuokrat	-1 312 777	-1 327 700	-1 322 000
Liiketoiminnan muut kulut	-113 969	-90 100	-117 200
Liikeylijäämä	**672 942**	**201 900**	**122 000**
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot			
Muut rahoitustuotot	0	0	0
Kunnalle maksetut korkokulut			
Muut rahoituskulut	-23	0	0
Tilikauden ylijäämä+ (alijäämä-)	**672 920**	**201 900**	**122 000**

RAHOITUSLASKELMA	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toiminnan rahavirta			
Liikeylijäämä (-alijäämä)	672 942	201 900	122 000
Poistot ja arvonalentumiset	501 152	428 100	508 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-23	0	0
Toiminnan rahavirta	**1 174 072**	**630 000**	**630 000**
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-1 287 850	-1 307 000	-1 315 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	356 675	677 000	685 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	**242 897**	**0**	**0**
Liikevaihdosta kuntaosuudet	11 095 400	11 095 400	11 095 400
Muutos	-50 000	0	0
Muutos%	-0,5 %	0,0 %	0,0 %

TULOSLASKELMA Ensihoitotoiminta	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Liikevaihto	6 431 246	6 612 300	6 235 000
Liiketoiminnan muut tuotot	138 361	17 900	130 000
Tuet ja avustukset			
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-292 244	-252 100	-333 700
Palvelujen ostot	-370 713	-319 200	-392 100
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-4 424 319	-4 558 000	-4 536 500
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-766 943	-780 500	-735 600
Muut henkilösivukulut	-198 342	-188 500	-160 100
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-329 257	-291 300	-300 000
Vuokrat	-114 550	-111 600	-192 000
Liiketoiminnan muut kulut	-17 405	-14 300	-15 000
Liikeylijäämä	**55 835**	**114 700**	**-300 000**
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot			
Muut rahoitustuotot	**8**		
Kunnalle maksetut korkokulut			
Muut rahoituskulut			
Tilikauden ylijäämä+ (alijäämä-)	**55 843**	**114 700**	**-300 000**

RAHOITUSLASKELMA, Muu palvelutoiminta	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toiminnan rahavirta			
Liikeylijäämä (-alijäämä)	55 835	114 700	-300 000
Poistot ja arvonalentumiset	329 257	291 300	300 000
Rahoitustuotot ja -kulut	8	0	0
Toiminnan rahavirta	**385 100**	**406 000**	**0**
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-349 377	-420 000	0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	14 000	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	**35 724**	**0**	**0**

Huom! Vuodesta 2013 tulosyksiköt Turvapuhelintoiminta ja Ensivastetoiminta kuuluvat pelastustoimen alle.

660 VAASAN VESI

Toiminta-ajatus

Vaasan Vesi on kuntalain mukainen liikelaitos, joka tulorahoituksellaan hoitaa vesi- ja viemärilaitostoiminnan ylläpidon, kehittämisen ja investoinnit.

Toimintaympäristö 2019-2021

Vaasan Veden perustoimintaympäristössä ei tapahdu lähivuosina suuria muutoksia. Vaasan Vesi –liikelaitoksen perustoiminta on kannattavaa ja katetaan asiakkailta perittävillä maksuilla. Hinnastontarkistusesitys vuosille 2019-2020 tarvittavien investointien varmistamiseksi hyväksyttiin johtokunnassa 6/18. Liikelaitoksen yhdystilillä seurattava saatava kaupungilta oli vuoden 2017 lopussa 5,0 M€, joka vähentää taksankorotuspaineita.

Raakavedenhankintajärjestelmään ollaan tekemässä merkittäviä muutoksia vesihuollon varmuuden parantamiseksi. Syväpohjavesitutkimuksen 5. vaiheen (2017-2019) jälkeen tiedetään, kuinka paljon pohjavettä on kestävästi saatavissa Kurikasta Vaasaan. Optimistinen tavoite on, että vuonna 2025 pohjavesi virtaisi Kurikasta yhdysvesijohdossa Vaasaan. Pohjaveden ottoa ja käsittelyä (15 M€) sekä yhdysvesijohtoa (25 M€) varten ollaan perustamassa kahta osakeyhtiötä, eikä niihin liittyviä investointitarpeita ole sisällytetty Vaasan Vesi –liikelaitoksen taloussuunnitelmaan. Nykyisen yli 40 vuotiaan pintavesilaitoksen saneeraus (6 M€) ja yli 100 vuotiaan vesitornin korvaaminen (9 M€) ovat liikelaitoksen investointiohjelmassa. Pilvilammen vesilaitoksen Kyrönjoesta otettavan raakaveden esikäsittelyprosessin mitoituksessa ei tarvitse ottaa huomioon lauhdevedentarvetta, mikä selvisi Oy Vaasa Parks Ab tilaaman, 28.8.18 valmistuneessa konsulttiselvityksessä.

Vesihuoltoverkoston saneerausvelan kasvun pysäyttämiseksi tarvitaan 3,5 M€/v. Loppukesästä 2018 sattunut jätevesivuoto Onkilahteen vaikuttaa verkostosaneerauskohteiden priorisointiin ja nostaa entisestään tarvetta verkostosaneeraustahdin nopeuttamiseen. Hankeaikatauluihin vaikuttaa yhteistyö kuntatekniikan kanssa. Uudisinvestointeihin ja johtosiirtoihin varaudutaan kaavoituksen ohjauksessa sekä vetovoimahankkeiden tahdissa. Hankkeiden kustannusjaossa tulee ottaa huomioon, että vesihuoltolaitos voi maksaa investoinneista vain vesihuoltolähtöisten osuuden.

Välttämättömät jäteveden puhdistuksen saneerausinvestoinnit tehtiin 2010-2012. Puhdistamon uuteen ympäristölupaan ja lähialueiden kaavoitukseen liittyvät investoinnit toteutetaan pääosin 2019. Kaavoitukseen edellyttämien hankkeiden rahoituksesta pääosa tulee alueen arvonnousun perusteella saatavista maankäyttömaksuista.

Tieto Oy on irtisanonut 7.9.17 Vaasan Vesi -liikelaitoksen Efekto –toiminnanohjaus- ja Aqua – Asiakastieto –tietojärjestelmät, ja niiden normaali tuki päättyy 31.12.18. Vesihuollon hallinnon tietojärjestelmien uusintaa on valmisteltu yhdessä kaupungin ICT-palvelun sekä muiden Aqua-tietojärjestelmää nykyisin käyttävien vesihuoltolaitosten kanssa. Kaupungin hankintapalvelut konsultoi hankintavaiheen. Hankintapäätöksen pohjalta Vesihuoltolaitoksen ERP-toiminnanohjausjärjestelmän kokonaishankintakustannus on 0,3 M€/ 3 v., josta investoinnin osuus 0,15 M€. Projekti- ja ohjausryhmät on nimittänyt kaupunginjohtaja 24.4.18. Varsinainen hankevaihe konversioineen ja käyttöönottoineen on 9/18 - 12/19

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Vastataan kestävän kehityksen vaatimusten mukaisesti asiakkaiden häiriöttömästä vesihuollosta. Laitos toimii omakustannusperiaatteella tulevat uus- ja saneerausinvestoinnit sekä kehittämistarpeet huomioon ottaen.

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Laskutettu vesimäärä 1000 m^3	4330	4190	4180	4300	4300
Laskutettu jätevesimäärä 1000 m^3	4850	4760	4810	4800	4800
Vesijohtoverkoston pituus km	986	990	998	1010	1012
Viemäriverkoston pituus* km	873	540	547	550	553
Vesimaksutaksa €/m^3	1,10	1,10	1,10	1,10	1,17
Jätevesimaksutaksa €/m^3	1,65	1,65	1,65	1,65	1,75

Keskeiset talouden tunnusluvut

Tunnusluku 1 000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Liikevaihto	14 827	15 135	15 757
Investoinnit, netto	6 300	5 000	6 150
Tuottovaatimus	1 400	1 400	1 400

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Talous tasapainossa	Rahoituslaskelma tasapainossa	Tulos- ja rahoituslaskelmat, hinnaston ajantasaisuus
Toimintavarmuus 24/7/365	Sijaisketjujen toimivuuden varmistaminen erityistilanteissa	Palveluhäiriöt

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Runkoviemärin tai vesijohdon romahtaminen	Verkostosaneerausmäärärahat riittävät	Palveluhäiriöt. Ympäristöhaitat.
Viemäriverkostoon ongelmajätteitä, rasvaa, ruuantähteitä ja hulevettä	Asiakasinfot. Yhteistyö median, rakennus- ja terveysvalvonnan, kuntatekniikan, ruokapalvelun, sivistys-, koulutoimen kanssa.	Asiakastiedotteet ja infot. Neuvottelut tukkuasiakkaiden kanssa jätevedenpuhdistamolle tulevan veden laatu ja määrä, Erityisliittyjien sopimustarkistukset.

Vaasan Vesi -liikelaitos

TULOSLASKELMA	TP 2017	TA 2018	TAes 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Liikevaihto	14 827 612	15 135 000	15 757 000	16 400 000	16 490 000	16 703 000
Liiketoiminnan muut tuotot	122 777	388 200	522 500	525 000	555 000	555 000
Valmistus omaan käyttöön	512 833	320 000	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 507 370	-2 671 200	-2 688 000	-2 670 800	-2 714 000	-2 768 000
Palvelujen ostot	-2 730 834	-3 042 400	-3 136 000	-3 250 000	-3 158 000	-3 202 000
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-2 243 574	-2 485 800	-2 590 100	-2 660 000	-2 670 000	-2 703 000
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-671 458	-621 500	-709 200	-710 000	-710 000	-712 000
Muut henkilösivukulut	-100 059	-102 200	-81 900	-120 300	-121 200	-122 600
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 927 680	-3 920 000	-3 750 000	-4 320 000	-5 200 000	-5 900 000
Arvonalentumiset	-159 370	0	0	0	0	
Vuokrat	-136 827	-159 700	-171 800	-195 000	-157 000	-165 000
Liiketoiminnan muut kulut	-94 067	-145 400	-145 500	-155 000	-156 000	-165 000
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**2 891 984**	**2 695 000**	**3 007 000**	**2 843 900**	**2 158 800**	**1 520 400**
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	0	12 000	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	7 267	7 700	7 700	7 700	7 700	7 700
Korvaus peruspääomasta	-1 400 000	-1 400 000	-1 400 000	-1 400 000	-1 400 000	-1 400 000
Muut rahoituskulut	-635	0	0	0	0	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**1 498 616**	**1 314 700**	**1 614 700**	**1 451 600**	**766 500**	**128 100**
Valtuustoon nähden sitova tavoite	**6 819 664**	**6 615 000**	**6 757 000**	**6 963 900**	**6 358 800**	**5 750 400**

Vaasan Vesi -liikelaitos

RAHOITUSLASKELMA	TP 2017	TA 2018	TAes 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Toiminnan rahavirta						
Liikeylijäämä (-alijäämä)	2 891 984	2 695 000	3 007 000	2 843 900	2 158 800	1 520 400
Poistot ja arvonalentumiset	4 087 051	3 920 000	3 750 000	4 320 000	5 200 000	5 900 000
Korvaus peruspääomasta	-1 400 000	-1 400 000	-1 400 000	-1 400 000	-1 400 000	-1 400 000
Rahoitustuotot ja -kulut	6 632	19 700	7 700	7 700	7 700	7 700
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivo	-12 986	0	0	0	0	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntita	0	0	0	0	0	
Toiminnan rahavirta	5 572 681	5 234 700	5 364 700	5 771 600	5 966 500	6 028 100
Investointien rahavirta						
Investointimenot	6 387 027	5 000 000	6 150 000	8 000 000	9 000 000	10 000 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	-99 113	0	0	0	0	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutus	-13 230	0	0	0	0	
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-702 003**	**234 700**	**-785 300**	**-2 228 400**	**-3 033 500**	**-3 971 900**

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö	31.12.2017	TA 2018	TA 2019
¤ Vakituiset	57	54	58
- kokoaikaiset	55	53	56
- osa-aikaiset	0	1	1
Määräaikaiset	2	9	8
- kokoaikaiset	2	9	8

VAASAN ALUETYÖTERVEYSHUOLLON JOHTOKUNTA

670 VAASAN ALUETYÖTERVEYS

Toiminta-ajatus

Vaasan Aluetyöterveys -liikelaitos on laadukkaita työterveys- ja työhyvinvointipalveluja tuottava, verkostoitunut, tulevaisuuden työelämän haasteisiin vastaava asiantuntijaorganisaatio Pohjanmaan alueella. Palveluja tuotetaan Vaasan kaupungille ja Mustasaaren kunnalle sekä näiden kuntien alueella toimiville yrityksille ja organisaatioille, kuten Vaasan sairaanhoitopiirille.

Toimintaympäristö 2019-2021

Kunnilla on alueensa työterveyshuollon järjestämiseen liittyvä velvoite siihen saakka, kunnes järjestämisvelvoite siirtyy maakunnille mahdollisesti otsikon tarkastelukauden lopussa. Sote- ja maakuntauudistuksen aikataulun siirtymiseen tulee kuitenkin edelleen varautua.

Vaasan Aluetyöterveys toimii jatkossa joko liikelaitoksena tai osakeyhtiönä siten, että sillä on yksi tai useampia omistajia. Toimintaympäristö muuttuu vuoden 2019 alusta merkittävästi, mutta kaikissa näissä vaihtoehdoissa eri tavoin. Päätöstä siitä missä toimintaympäristössä jatkossa toimimme ei ole vielä syksyllä 2018 linjattu, jolloin varaudumme kaikkiin vaihtoehtoihin.

Toiminnan painopistealueet

Vaasan Aluetyöterveys on kirjanpidollisesti eriytetty liikelaitos, jonka toiminta sisältää seuraavat tehtävät:

- työterveyshuolto
- merimiesterveydenhuolto

Tuotamme Vaasan kaupungin ja Mustasaaren kunnan järjestämisvastuulla olevat työterveyshuoltolain 12 §:n mukaiset ennaltaehkäisevät työterveyshuollon palvelut ja tarjoamme lisäksi terveydenhoitolain 18 §:n 3 momentissa tarkoitettuja työterveyshuollon sairaanhoitopalveluja.

Tulosalueen palvelusuunnitelma

Palvelujen tuottamisessa noudatetaan johtokunnan asettamia tavoitteita:

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Terveystarkastukset	13 047 kpl	13 315 kpl	12 493 kpl	13 300 kpl	13 500 kpl
Sairaanhoitokäynnit	17 136 kpl	17 407 kpl	15 304 kpl	18 000 kpl	18 000 kpl
Työpaikkaselvitykset	2 564 h	2 625 h	2 433 h	2 710 h	2 700 h

Keskeiset talouden tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Liikevaihto	4 230 188	4 852 000	5 020 000

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Talous tasapainossa	Talous tasapainossa	Tulos- ja rahoituslaskelma
Oikea-aikaiset ja laadukkaat palvelut	Hyvän palvelutason ylläpitäminen	Asiakaskyselyt
Tavoitteiden, voimavarojen ja toiminnan tasapaino	1300 työntekijää/lääkäri 800 työntekijää/hoitaja	Työntekijöitä/lääkäri Työntekijöitä/hoitaja
Työhyvinvointi	Osaava, uudistuva ja motivoitunut henkilöstö. Henkilökunnan ammattitaidon ylläpitäminen ja kehittäminen.	Vaasan kaupungin työhyvinvointikysely

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Henkilöriskien hallinta	Henkilöstön pysyvyys ja rekrytoinnin onnistuminen avoimiin lääkärivakansseihin.	Henkilöstön vaihtuvuus, täyttämättä jääneiden lääkärivakanssien määrä
Hallinto- ja toimintatavat	Yhtiöittämisestä johtuvien toiminnan muutosten toteuttaminen ja strateginen johtaminen.	Toteutumista arvioidaan johtokunnan kokouksissa sekä strategiatyöpajassa
Tiedonhallinta ja -välitys	Tietoturvaohjeiden ja sääntöjen noudattaminen. Otetaan käyttöön automatisoitu lokivalvonta.	Lokitietojen valvontaraportti

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö	31.12.2017	TA 2018	TA 2019
Vakituiset	45	47	50
- kokoaikaiset	39	34	40
- osa-aikaiset	2,9	13	10
Määräaikaiset	4,7	2	3
- kokoaikaiset	3	-	2
- osa-aikaiset	1,71	2	1

TULOSLASKELMA	TP2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Liikevaihto	4 230 189	4 852 000	5 020 000	5 120 400	5 222 808
Liiketoiminnan muut tulot	149 988	162 100	170 400	173 808	177 284
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-138 050	- 169 600	- 170 500	- 173 910	- 177 388
Palvelujen ostot	-1 272 418	- 1 721 700	- 1 705 500	- 1 739 610	- 1 774 402
Henkilöstökulut					
Palkat	-1 790 704	- 2 161 800	- 2 131 700	- 2 174 334	- 2 217 821
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-325 142	- 392 800	- 346 700	- 353 634	- 360 707

Muut henkilösivukulut	-75 212	- 91 700	- 60 100	- 61 302	- 62 528
Henkilöstökorvaukset					
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 290	-6 300	- 6 300	- 6 300	- 6 300
Vuokrat	-327 437	- 344 000	- 302 900	- 308 958	- 315 137
Liiketoiminnan muut kulut	-40 799	- 19 000	- 24 300	- 24 786	- 25 282
Liikeylijäämä	**404 124**	**107 200**	**442 400**	**451 248**	**460 273**
Rahoitustuotot ja kulut					
Korkotulot	0	0	0	0	0
Muut rahoitustulot					
Korvaus peruspääomasta	-23 000	-23 000	-23 000	-23000	-23000
Muut rahoituskulut	-366	-100	-100	-100	-100
Tilikauden ylijäämä	**380 759**	**84 100**	**419 300**	**428 148**	**437 173**

RAHOITUSLASKELMA	**TP2017**	**TA 2018**	**TS 2019**	**TS 2020**	**TS 2021**
Toiminnan rahavirta					
Liikeylijäämä	404 124	107 200	442 400	451 248	460 273
Poistot ja arvonalentumiset	6 290	6 300	6 300	6300	6300
Korvaus peruspääomasta	-23 000	-23 000	-23 000	-23000	-23000
Rahoitustuotot ja kulut	-366	-100	-100	-100	-100
Toiminnan rahavirta	**387 048**	**90 400**	**425 600**	**434 448**	**443 473**
Investointien rahavirta					
Investoinnit	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	**387 048**	**90 400**	**425 600**	**375 900**	**383 754**
Rahoituksen rahavirta					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kunnalta	-231 674				
Saamisten muutos muilta	-833				
Korottomien velkojen muutos muilta	-154 540				
Rahoituksen rahavirta	**-387 048**				
Rahavarojen muutos	0				
Yhdystilin saldo					
Saldo 31.12.	2 141 886,00				
Saldo 1.1.	1 910 211,00				

680 VAASAN TALOTOIMI

Toiminta-ajatus

Vaasan Talotoimi – liikelaitoksen tehtävänä on tuottaa toimitilapalveluita kaupungin hallinnonalojen tarpeisiin. Talotoimi vastaa hallinnassaan olevien kohteiden ylläpidosta, tilojen isännöinnistä sekä vuokrauksesta. Tämän lisäksi Talotoimi vastaa kaupungin talonrakennusinvestointiohjelman mukaisesti kohteiden rakennuttamisesta.

Toiminnan painopistealueet

Talotoimen tavoitteena on tuottaa kustannustehokkaita toimitilapalveluita siten, että tilojen käyttäjillä on käytössään tarkoituksen mukaiset, turvalliset ja terveelliset toimitilat. Tämän lisäksi Talotoimen tavoitteena on huolehtia hallinnassaan olevan rakennusomaisuuden arvon säilymisestä.

Lyhyen aikavälin tavoitteet ja mittarit määritellään Talotoimessa vuosittain tuloskortin avulla. Tavoitteet ja mittarit johdetaan Vaasan Talotoimen strategisista tavoitteista. Alla on kuvattu strategiset tavoitteet ja vuoden 2019 painopistealueet:

Strategiset tavoitteet:	Tavoitteiden painopistealueet:
1. Kiinteistöomaisuuden arvon säilyttäminen	- Peruskorjausinvestointien tehokas ja joustava toteuttaminen tulorahoituksella
2. Kustannustehokkaasti ylläpidetyt turvalliset ja terveelliset tilat	- Energiatehokkuus - Kiinteistöjen tunnuslukuvertailussa kärkijoukossa (*

*) KTI Kiinteistötieto Oy:n joka toinen vuosi teettämä valtakunnallinen vertailututkimus

Toimintaympäristö 2019-2021

Lähtökohdat talousarvion ja –suunnitelman laadintaan ovat aikaisempien vuosien tapaan tiukat. Kaupungin taloudellinen tilanne ei salli sisäisten vuokratulojen korottamista. Myös toimintamenot on asetettu lähtökohtaisesti vuoden 2018 tasolle. Kuluerien vertailtavuutta edellisvuoteen heikentää Inhouse yhtiö TeeSe Botnia Oy:n myötä muuttunut kulurakenne. Henkilöstökuluista suurin osa siirtyy jatkossa palvelujen ostoihin. Samoin muita pienempiä kuluja, esimerkiksi materiaali- ja vuokrakuluja, siirtyy palvelujen ostoihin. Investointikehyksen pohjan muodostaa valtuuston vahvistama taloussuunnitelman investointiosa 2018-2022.

TeeSe Botnia Oy (inhouse yhtiö) aloitti toimintansa 1.5.2018 ja vuonna 2019 jatketaan yhteistyön kehittämistä Talotoimen, tilojen käyttäjien ja Teesen välillä. Tärkeinä asioina esillä ovat muutoksenhallinta sekä viestintä jota toteutetaan sekä suullisesti että järjestelmien kautta. Organisaatiomuutos Talotoimessa oli huomattava ja tarkoitti entisestä mallista siirtymistä puhtaaksi asiantuntijaorganisaatioksi. Muutos vaikutti henkilöstön tehtävänkuviin ja työtehtäviin. Henkilöstösuunnitelman avulla kartoitetaan lähtötilanne ja vahvistetaan eri asiantuntijaosaamista mahdollisuuksien mukaan sopivilla koulutuksilla ja kursseilla. Vuonna 2019 Talotoimen organisaatiota pyritään vahvistamaan yhdellä kiinteistömanagerilla ja energia-asiantuntijalla.

Kiinteistöomaisuuden arvon säilyttäminen sekä järkevä ja tehokas omaisuuden hallinta on talotoimen tärkeitä strategisia tavoitteita. Kaupungin omassa palvelutuotannon käytössä olevat tilat täytyy hyödyntää tehokkaasti, mutta myös palvelutuotannon käytöstä poistuneiden tilojen jatkokäytön suunnittelu ja mahdollisten toimenpiteiden täytyy edetä sujuvasti. Kuluvana ja tulevana vuosina onkin jouduttu

varautumaan huonokuntoisten ja joidenkin kaupungin palvelustoiminnasta poistuneiden rakennusten purkamisiin ja sen johdosta tehtävään alaskirjaukseen.

Vaasan Talotoimi –liikelaitoksen taloudellisen toiminnan tavoite ja perusperiaate on pystyä tulorahoituksella kattamaan peruskorjausinvestoinnit. Suurin osa Talotoimen tuloista koostuu sisäisistä vuokrista, ja tämän vuoksi on tärkeää, että sisäisten vuokrien sisältämästä pääomavuokran osuudesta riittää rahoitus myös vuotuisiin peruskorjausinvestointeihin. Jotta Talotoimen hallinnassa olevien rakennusten kunto säilyisi hyvällä tasolla ja rakennuksiin kertyvä korjausvelka hallinnassa, tulisi peruskorjausinvestointien tason olla keskimäärin n. 14 M€ vuodessa. Vaasan kaupungin rakennuskannan korjausvelka on jo muutamien vuosien ajan ollut hyvällä tasolla muihin kaupunkeihin verrattuna. Vuodesta 2015 lähtien korjausvelka on ollut kasvusuuntainen ja tulevina vuosina tuleekin kasvavien investointipaineiden ohella huomioida lisääntyvä korjausvelan määrä.

Sisäisten vuokrien määrän perustuessa toteutuneisiin kustannuksiin, eli niiden on katettava hoitokulujen lisäksi kulumisen ja vuosikorjauksen. Tämän johdosta kaupungin toimialat pystyvät hahmottamaan käyttämistään toimitiloista aiheutuvat aidot kustannukset. Tämä kannustaa ja ohjaa toimialoja tilankäytön tehostamiseen sekä kriittiseen investointihankkeiden kustannusten tarkasteluun. Näin pystytään myös selkeyttämään kaupungin toimitilakantaan liittyviä vastuukysymyksiä ja päätöksentekoprosessia.

Sisäiset vuokrat ja Talotoimen hallinnassa olevat toimitilat

Kaupungin omistamien kohteiden sisäisten vuokrien keskimääräinen vuokra tulee pysymään samana kuin 2018, koska hoitovuokraa ei nosteta huolimatta yleisestä kiinteistökustannustason noususta. Keskimääräinen vuokra vuonna 2019 on 12,50 €/hum²/kk. Keskimääräinen vuokra koostuu seuraavista osista:

Vuokra	**€/hum2/kk**
Pääomavuokra, josta kulumisen ja vuosikorjausten osuus ja omistajan osuus	**9,30** 5,50 3,80
Hoitovuokra	**2,70**
Muut erilliskorvaukset (mm. hallinnointipalkkio, maanvuokrat)	**0,50**

Pääomavuokra koostuu kahdesta tekijästä. Perittävällä pääomavuokralla katetaan rakennusomaisuuden kuluminen ja rakennusten vuosikorjaamisen kustannukset. Tämä osuus on noin 59 % pääomavuokrasta. Loput perittävästä pääomavuokrasta maksetaan omistajalle ts. kaupungille sijoitetun pääoman korvauksena. Vuonna 2015 sisäisen vuokrajärjestelmän uudistuksessa sijoitetun pääoman korvaukseksi määriteltiin 7 % kohteiden nykyarvosta. Liikelaitoksen toimintaperiaatteen mukaisesti Talotoimeen jäävällä pääomanvuokran osuudella Talotoimi rahoittaa itse rakennusomaisuuteen kohdistuvat peruskorjausinvestoinnit ja vuosikorjaamisen. Lopullisen peruskorjausinvestointien tason hyväksyy kaupunginvaltuusto talousarviokäsittelyn yhdessä. Mikäli Talotoimi perii vuokralaisilta pääomavuokraa enemmän kuin valtuuston hyväksymät peruskorjausinvestoinnit ovat, maksaa se tästä osasta omistajalle lisäkorvauksen.

Hum²	**TP2017**	**TA2018**	**TA2019**	**Muutos TA18->TA19**
Hallinnassa oleva tilakanta				
Omat tilat	360 710	352 000	349 900	-2 100
Ulkoa vuokratut tilat	22 750	23 600	22 600	-1 000
Hallinnassa olevat tilat yhteensä	**383 460**	**375 600**	**372 500**	**-3 100**
Hallinnassa olevien tilojen käyttö				

Kaupungin omassa käytössä olevat tilat	329 660	329 500	319 500	-10 000
Ulosvuokratut tilat	17 370	16 700	22 800	6 100
Muut tilat (vapaat, epäkurantit, peruskorj. olevat tilat, kiinteistökehityskohteet)	36 430	29 400	30 200	800
Tilat yhteensä	**383 460**	**375 600**	**372 500**	**-3 100**

Hallinnassa olevien tilojen vähentyminen selittyy lähinnä purettavilla kohteilla. Kaupungin tuotannollisten tukipalveluiden yhtiöittäminen vaikuttaa sekä kaupungin palvelutuotannon tilojen käytön vähentymisenä, että ulosvuokrattujen tilojen lisääntymisenä.

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Korjausvelka	28 846 052 €	31 975 831 €	35 695 614 €	20-50 milj. €	20-50 milj. €
Kuntoluokka %	76 %	75,07 %	74,3 %	≥ 75 %	≥ 75 %
Ylläpitokustannukset	3,74 €/m²/kk	3,70 €/m²/kk	3,84 €/m²/kk	≤ v. 2017 kustannukset	≤ v. 2018 kustannukset

Keskeiset talouden tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Korvaus peruspääomasta	19 644 500 €	19 644 500 €	19 644 500 €
Liikeylijäämä ilman poistoja	28 780 473 €	27 234 000 €	26 964 200 €
Investoinnit (netto)	7 090 160 €	9 565 000 €	13 665 000 €

Tavoitteet

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
1. Kiinteistöomaisuuden arvon säilyttäminen	Peruskorjausinvestointien tehokas ja joustava toteuttaminen tulorahoituksella	Kuntoluokka %, korjausvelka €, korjausvelka €/m², erillishankkeiden kustannusten toteuma, PK-ohjelman toteuma
2. Kustannustehokkaasti ylläpidetyt turvalliset ja terveelliset tilat	Energiatehokkuus	Energiantehokkuus (kWh/m², €/m²), Energiakatselmukset / Katselmoidut m²
	Kiinteistöjen tunnuslukuvertailussa kärkijoukoissa	Vertailujen tulokset

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2019	Mittari
Teese Botnia Oy /Talotoimen organisaation jakaminen kahteen osaan 1.5.2018: Talotoimi ei kykene toteuttamaan päätehtäväänsä tehokkaasti	Muutoksenhallinta, viestintä, yhteistyön kehittäminen Teesen kanssa	Muutoksen onnistuminen
Palvelutuotannosta vapautuneet toimitilat: Pienentynyt tilantarve kaupungin yksiköillä	Kiinteistökehitysprosessin tehostaminen	Vuosisuunnitelman toteutuminen

Sisäilmastoasioiden vaikutus kiinteistössä tapahtuvaan toimintaan: 1. Rakennuksen kunto. 2. Ihmisten erilainen herkkyys reagoida sisäilmaan. 3. Holistinen näkemys sisäilmaan vaikuttavista tekijöistä ja niiden vaikutusta ihmiseen ei ole riittävästi arvioitu. 4. Terveydenhuollosta saatavan tilastollisen tiedon niukkuus. 5. Tiedottaminen kokonaisuutena kaikille sidosryhmille.	1. Rakennusten kuntokartoitukset ja tieto päivittäisistä epätavallisista tapahtumista tiloissa. 2. Pyritään selvittämään myös muiden kuin pelkän rakennuksen kiinteiden osien vaikutus yksilöön ja tiloihin. 3. Yhteistoiminta ja vuoropuhelu terveydenhuollon kanssa. 4. Vuoropuhelu ja tiedottaminen sidosryhmien suuntaan kullekin sopivalla, ymmärrettävällä tavalla. Vaatii raporttien jatkojalostamista kansankielelle.	Tavoitteiden toteutuminen
Peruskorjausten kohdistaminen: Strategisen tiedon puute (vuokralaisten tarpeet, puutteet omissa tiedoissa)	Rakennuskannan hyvä tuntemus, PTS-suunnitelmat, yhteistyö vuokralaisten kanssa	Tavoitteiden toteutuminen

Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA €	TP 2017	TA/KS 2018	TAes 2019	TS 2020	TS 2021
Tulot yhteensä	**47 525 663**	**46 709 300**	**46 537 100**	**46 537 100**	**46 537 100**
Liikevaihto	47 028 992	46 368 800	46 190 100	46 190 100	46 190 100
Valmistus omaan käyttöön	491 617	340 000	340 000	340 000	340 000
Liiketoiminnan muut tuotot	5 053	500	7 000	7 000	7 000
Tuet ja avustukset kunnalta					
Materiaalit ja palvelut yhteensä	**-10 666 685**	**-11 322 700**	**-13 917 000**	**-13 917 000**	**-13 917 000**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 798 742	-6 410 400	-5 992 200	-5 992 200	-5 992 200
Palvelujen ostot	-4 867 944	-4 912 300	-7 924 800	-7 924 800	-7 924 800
Henkilöstökulut yhteensä	**-3 245 797**	**-3 548 900**	**-1 404 900**	**-1 410 200**	**-1 410 200**
Palkat ja palkkiot	-2 500 679	-2 704 100	-983 700	-983 700	-983 700
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-636 130	-733 300	-387 100	-387 100	-387 100
Muut henkilösivukulut	-108 988	-111 500	-34 100	-39 400	-39 400
Suunnitelman mukaiset poistot	-10 685 600	-9 101 100	-9 128 000	-9 128 000	-9 128 000
Vuokrakulut	-4 699 333	-4 463 000	-4 168 000	-4 168 000	-4 168 000
Liiketoiminnan muut kulut	-133 375	-140 700	-83 000	-83 000	-83 000
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**18 094 872**	**18 132 900**	**17 836 200**	**17 830 900**	**17 830 900**
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	**-19 658 263**	**-19 658 500**	**-19 658 500**	**-13 014 000**	**-13 013 000**
Muille maksetut korkokulut	-13 549	-14 000	-14 000	-14 000	-13 000
Korvaus peruspääomasta	-19 644 500	-19 644 500	-19 644 500	-13 000 000	-13 000 000
Muut rahoituskulut	-214				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**-1 563 390**	**-1 525 600**	**-1 822 300**	**4 816 900**	**4 817 900**
VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITE	**28 780 473**	**27 234 000**	**26 964 200**	**26 958 900**	**26 958 900**
Toimintatulot	47 525 663	46 709 300	46 537 100	46 537 100	46 537 100
Toimintamenot	-18 745 190	-19 475 300	-19 572 900	-19 578 200	-19 578 200
Toimintakate	**28 780 473**	**27 234 000**	**26 964 200**	**26 958 900**	**26 958 900**

VAASAN TALOTOIMI -LIIKELAITOS

RAHOITUSENNUSTE	TP 2017	TA/KS 2018	TAES 2019	TS 2020	TS 2021
Toiminnan rahavirta					
Liikeylijäämä (-alijäämä)	18 094 872	18 132 900	17 836 200	17 830 900	17 830 900
Poistot ja arvonalentumiset	10 685 600	9 101 100	9 128 000	9 128 000	9 128 000
Korvaus peruspääomasta	-19 644 500	-19 644 500	-19 644 500	-13 000 000	-13 000 000
Rahoitustuotot ja - kulut	-13 763	-14 000	-14 000	-14 000	-13 000
Muut tulorahoituksen oikaisuerät					
Toiminnan rahavirta	**9 122 210**	**7 575 500**	**7 305 700**	**13 944 900**	**13 945 900**
Investointien rahavirta					
Investointimenot	7 199 979	9 925 000	13 650 000	15 680 000	15 900 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin					
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot					
Kaupungin rahoitettavat, uudisrakentaminen (netto)			-600 000	-2 900 000	-7 000 000
Investointien rahavirta	**7 199 979**	**9 925 000**	**13 050 000**	**12 780 000**	**8 900 000**
Toiminnan ja investointien rahavirta	**1 922 231**	**-2 349 500**	**-5 744 300**	**1 164 900**	**5 045 900**

Henkilöstö 2017-2019

Henkilöstö	31.12.2017	TA 2018	TA 2019
Vakituiset			
- kokoaikaiset	**72**	**76**	**19**
- osa-aikaiset	**2**	**2**	**1**
Määräaikaiset			
- kokoaikaiset	**1**		
- osa-aikaiset			

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO

KÄYTTÖTALOUSOSA

Toimiala/toimielin	Tulosalue	Sitovuus	Määrärahat (1.000 €)	Tuloarviot (1.000 €)
Keskusvaalilautakunta	100 Vaalit	B	442	342
Tarkastuslautakunta	110 Tarkastustoimi	B	273	
KESKUSHALLINTO				
Kaupunginvaltuusto	120 Kaupunginvaltuusto	B	457	1
Kaupunginhallitus	130 Kaupunginhallitus	B	1 592	76
	131 Hallintopalvelut	B	11 230	6 325
	Graafiset palvelut	N		
	133 Henkilöstöpalvelut	B	6 122	1 844
	134 Talous- ja omistajaohjaus	B	6 473	2 629
	135 Kaupunkikehitys	B	1 139	82
	136 Kaavoitus	B	2 079	63
	140 Avustukset	B	4 612	45
	141 Jäsenmaksut	B	422	
	142 Osuudet	B	4 667	
	143 Varausmäärärahat	B	2 349	12 100
	144 Keskitetysti hallinnoitavat kustannukset	B	6 437	
	145 Työllistäminen	N	8 756	929
	146 Osuudet eriytetyssä kirjanpidossa oleviin liikelaitoksiin sekä liike- ja maksupalvelu-toimintaan kohdistettavat kustannukset	B	5 079	1 892
	148 Taseyksikkö Elisa Stadion	B	186	150
	160 Yhtiömuotoisesti tuotettavat ruoka- ja materiaalipalvelut	N	13 797	13 800
Vähänkyrön aluelautakunta	150 Lautakunnan hallinto ja yhteiset	B	362	
	151 Yhteispalvelupiste Vähäkyrö	B	94	85
	152 Kyrönmaan työpaja Arpeeti	B	347	300
SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN TOIMIALA				
Sosiaali- ja terveyslautakunta				
	200 Sosiaali- ja terveystoimen yhteiset ja tekniset tukipalvelut	B	3 467	236
	210 Sosiaalityö ja perhepalvelut	B	50 229	8 968
	220 Koti- ja laitoshoito	B	67 343	12 797
	230 Terveyspalvelut	B	32 459	3 571
	239 Erikoissairaanhoito	B	87 600	600
	240 Yhteistoiminta-alue Laihia	N	6 056	6 056
SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA				
Kasvatus- ja opetuslautakunta				
	302 Varhaiskasvatus	B	46 630	3 759
	305 Esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaukset	B	5 072	1 254
	306 Suomenkielinen perus-opetus	B	43 058	1 453
	307 Ruotsinkielinen perus-opetus	B	12 117	234
Koulutuslautakunta				
	312 Vaasan Lyseon lukio	Normi	6 029	708
	313 Vasa Gymnasium & Vasa Svenska Aftonläroverk	Normi	1 707	269

	315 Vamia	Normi/N	34 152	10 667
	355 Nuorisopalvelut	B	1 959	139
	443 Vaasan kaupungin opistot	B	6 282	1 577
Kulttuuri- ja liikuntalautakunta				
	351 Liikuntapalvelut	B	4 919	1 665
	363 Vaasan kaupungin museot	B	3 725	356
	373 Kulttuuri- ja kirjastopalvelut	B	5 482	581
	380 Vaasan kaupunginorkesteri	B	2 003	184
	381 Vaasan kaupunginteatteri	N	5 086	1 410
TEKNINEN TOIMIALA				
Rakennus- ja ympäristölautakunta				
	500 Rakennusvalvonta	B	794	809
	501 Ympäristönsuojelu	B	518	99
	503 Terveysvalvonnan yhteistoiminta-alue	N	509	169
	504 Eläinlääkintähuollon yhteistoiminta-alue	N	354	188
Tekninen lautakunta				
	510 Yhteispalvelut	B	349	4
	511 Kiinteistötoimi	B	2 692	12 491
	512 Kuntatekniikka	B	21 145	11 568
Vaasan seudun jätelautakunta				
	580 Jätelautakunta	N	255	255
TULOSLASKELMAOSA				
	Verotulot	B		294 302
	Valtionosuudet	B		107 116
	Korkotulot	B		806
	Muut rahoitustulot	B		36 713
	Korkomenot	B	2 502	
	Muut rahotusmenot	B	95	
INVESTOINTIOSA				
Kaupunginhallitus				
	Aineettomat hyödykkeet	B	535	
	Rakennukset	B	10	
	Kiinteät rakenteet ja laitteet	B	180	
	Poistonalainen irtain omaisuus	B	810	
	Osakkeet ja osuudet	B	17 950	4 500
Sosiaali- ja terveyslautakunta				
	Aineettomat hyödykkeet	B	350	40
	Aineettomat hyödykkeet	N	40	
Kasvatus- ja opetuslautakunta				
	Poistonalainen irtain omaisuus	B	685	
Koulutuslautakunta				
	Poistonalainen irtain omaisuus	B	55	
	Poistonalainen irtain omaisuus	N	400	
Kulttuuri- ja liikuntalautakunta				
	Kiinteät rakenteet ja laitteet	B	500	
	Poistonalainen irtain omaisuus	B	103	
	Poistonalainen irtain omaisuus	N	150	
Tekninen lautakunta				
	Aineettomat hyödykkeet	B	110	
	Maa- ja vesialueet	B	2 500	11 500
	Kiinteät rakenteet ja laitteet	B	12 527	
	Poistonalainen irtain omaisuus	B	630	
	Rakennukset	N	180	
Vaasan seudun Jätelautakunta				
	Aineettomat hyödykkeet	N	19	

RAHOITUSOSA

Antolainauksen muutokset				
	Antolainasaamisten lisäykset	B	250	
	Antolainasaamisten vähennykset	B		750
Lainakannan muutokset				
	Pitkäaikaiseten lainojen lisäys	B		24 500
	Pitkäaikaiseten lainojen vähennys	B	17 100	
	Lyhytaikaisten lainojen muutos	N		

VI INVESTOINTIOSA

INVESTOINTIOSA 2018-2023

	TA 2018 1 000 €	TA 2019 1 000 €	TS 2020 1 000 €	TS 2021 1 000 €	TS 2022 1 000 €	TS 2023 1 000 €
Kaupunki ilman liikelaitoksia						
Menot						
Aineettomat hyödykkeet	895	1 054	765	825	765	825
Maa- ja vesialueet	6 000	2 500	6 300	2500	2500	2 500
Rakennukset	180	190	230	180	180	180
Kiinteät rakenteet ja laitteet	14 754	13 207	14 980	22 540	20 090	16 740
Poistonalainen irtain omaisuus	3 366	2 833	3 943	2 492	2 054	2 080
Osakkeet ja osuudet	2 300	17 950	2 000	0	0	0
Menot yhteensä	**27 495**	**37 734**	**28 218**	**28 537**	**25 589**	**22 325**
Tulot						
Aineettomat hyödykkeet	40	40	0	0	0	0
Maa- ja vesialueet	1 500	11 500	1 700	1 700	1 700	1 700
Kiinteät rakenteet ja laitteet	75	0	0	0	0	0
Poistonalainen irtain omaisuus	0	0	0	0	0	0
Osakkeet ja osuudet	8 500	4 500	0	0	0	0
Tulot yhteensä	10 115	16 040	1 700	1 700	1 700	1 700
Investoinnit netto	**17 380**	**21 694**	**26 518**	**26 837**	**23 889**	**20 625**
Liikelaitokset						
Menot						
Vaasan Talotoimi	9 665	13 665	14 980	15 900	18 400	32 600
Vaasan Vesi	5 000	6 150	8 000	9 000	10 000	9 400
Pohjanmaan Pelastuslaitos	1 741	1 315	1 315	0	0	0
Vaasan aluetyöterveys	0	0	0	0	0	0
Menot yhteensä	**16 406**	**21 130**	**24 295**	**24 900**	**28 400**	**42 000**
Tulot						
Vaasan Talotoimi	0	0	0	0	0	0
Vaasan Vesi	0	0	0	0	0	0
Pohjanmaan Pelastuslaitos	691	685	685	0	0	0
Vaasan aluetyöterveys	0	0	0	0	0	0
Tulot yhteensä	**691**	**685**	**685**	**0**	**0**	**0**
Liikelaitosten investoinnit netto	**15 715**	**20 445**	**23 610**	**24 900**	**28 400**	**42 000**
Investoinnit yhteensä						
Menot (ilman peruspo:n sijoituksia omiin liikelaitoksiin)	**43 901**	**58 864**	**52 513**	**53 437**	**53 989**	**64 325**
Tulot yhteensä	**10 806**	**16 725**	**2 385**	**1 700**	**1 700**	**1 700**
Investoinnit netto	**33 095**	**42 139**	**50 128**	**51 737**	**52 289**	**62 625**
Investoinnit netto keskimäärin/v (ilman peruspääoman sijoitusta omiin liikelaitoksiin)						
-vuosina 2019-2021		**48 001**				
-vuosina 2019-2023		**51 784**				
Peruspääoman sijoitukset omiin liikelaitoksiin	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

INVESTOINTIOSAN PERUSTELUT

Kaupunki

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Määräraha aineettomiin hyödykkeisiin talousarviossa 2019 on yhteensä 1 054 000 €, josta kaupunginhallituksen alaisen toiminnan tietojärjestelmien uusimiseen/kehittämiseen, ohjelmiin ja lisensseihin on varattu 535 000 €, sosiaali- ja terveyslautakunnan tietojärjestelmiin 390 000 €, teknisen lautakunnan paikkatietopalveluihin ja –aineistoihin 110 000 € ja jätelautakunnan tietotekniikkahankkeisiin 19 000 €.

MAA- JA VESIALUEET

Määräraha kiinteän omaisuuden hankintaan on yhteensä 2 500 000 €.

Perusmaahankintaan 2 000 000 € (raakamaa, kadut ym. yleiset alueet, pakolliset lunastukset yms.), rakennetut kiinteistöt 500 000 € (kaavoituksellisesti kehitettävät kohteet).

RAKENNUKSET

Määräraha rakennuksiin on yhteensä 190 000 €, joka muodostuu satama-alueen rakennuksista 180 000 € ja Elisa Stadionin vanhan katsomon julkisivun perusparannuksesta 10 000€.

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET

Määräraha kiinteisiin rakenteisiin ja laitteisiin talousarviossa 2019 on yhteensä 13 207 000 €, josta kunnallistekniikan osuus 12 527 000 €.

Uusi kunnallistekniikka, määräraha 2 700 000 €
Sisältää: pääväylät sekä uudet alueet ja rakennuttaminen.

Muu kunnallistekniikka, määräraha 1 700 000 €
Katujen saneeraus, liikenne- ja liikenneturvallisuushankkeet ja erilliskohteet (mm. katujen takuutyöt, asfalttikulutuskerroksen uusiminen, betonireunakivien uusina, katuvalaistus, arvaamattomat kohteet).

Valtion tiehankkeet, määräraha 4 000 000 €
Alskatintie-Palosaarentie.

Kaupunkikuvan kohentaminen, määräraha 550 000 €
Kalaranta.

Katuvalaistuksen saneeraus, määräraha 500 000 €
Saneerataan katuvalaistusta vaihtamalla elohopeahöyryvalaisimet valotehokkaimpiin (Vanha Vaasa, Haapaniemi).

Viheralueet, määräraha yhteensä 250 000 €
Leikkipuistojen ja puistojen peruskorjaus sekä Onkilahden puiston kehittämiseen varataan 50.000 €.

Hulevesityöt, määräraha yhteensä 700 000 €
Määräraha kohdentuu pääosiltaan investointimenoluettelossa olevien kohteiden mukaisesti sekä uusinvestointeihin että saneeraukseen.

Maankäyttösopimuskohteet, määräraha yhteensä 1 500 000 €
Määrärahalla toteutetaan Kiinteistötoimen tekemien maankäyttösopimusten velvoitteita. Vaasan keskussairaalan ympäristö.

Satama-alue, määräraha yhteensä 337 000 €
Määrärahalla viimeistellään terminaalikenttää ja korjataan Lassen laiturin painumia. Lisäksi määrärahalla aloitetaan uuden varastokentän lupavalmistelu.

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta, määräraha yhteensä 500 000 €

Liikuntapalvelut
Vapaa-aika-alueiden kehittämiseen.

Kaupunginhallitus, määräraha yhteensä 180 000 €

Tietohallinto
Tietoliikenneverkon kehittämiseen (runkoverkko ja –laitteet, palomuurilaitteiston uusiminen, langattoman verkon laajentaminen, tietoliikenneverkon uudistaminen, sisäverkot) 150 000€.

Elisa Stadion
Puuaidan purku ja uusi metalliaita 30.000 €.

POISTONALAINEN IRTAIN OMAISUUS

Yhteensä määräraha talousarviossa 2019 on 2 833 000 €

Keskushallinnon kalusteisiin ja laitteisiin, tietohallinnon it-investointeihin sekä atk-konehuoneen kehittämiseen on varattu 810 000 €,

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen irtaimistoon, it-investointeihin sekä toimitilojen ensikertaiseen kalustamiseen 685 000 €,

Koulutuslautakunnan määräraha on 455 000 €, joka jakautuu Vaasan ammatillisen koulutuksen (Vamia) määrärahaan 400 000 € sisältäen kone- ja kalustehankintoja sekä Vaasan kaupungin opistojen kaluste- ja it-investointeihin 55 000 €,

Kuntatekniikan määräraha 600 000 € on varattu pääosin autoihin ja työkoneisiin 430 000 € sekä muuhun poistonalaiseen irtaimeen omaisuuteen 170 000 €.

OSAKKEET JA OSUUDET

Yhteensä määräraha 17 950 000 €

Osakkeet ja osuudet n. 11,9 milj. €, jolla varaudutaan yhtiöittämisiin, pääomasijoitus Vamk Oy:lle ja kuituverkkoyhtiö.

Vaasanseudun Areenat kuntayhtymä esittää kilpailuhallin peruskorjausta ja laajennusta. Kustannusarvio vuodelle 2019 on n. 6 milj. €. Kokonaiskustannusarvio hankkeelle n. 16,5 milj. €, josta Vaasan kaupunki varautuu rahoittamaan 10 milj. €.

INVESTOINTITULOT

Yhteensä määräraha 16 040 000 €

Kiinteän omaisuuden myyntitulo 11 500 000 €
Osakkeiden myyntitulo 4 500 000 €

LIIKELAITOSTEN INVESTOINNIT

Vaasan Talotoimi

Talonrakennushankkeiden määrärahaesitykset vuosille 2019-2023 ovat seuraavat:

Vuosi	2019	2020	2021	2022	2023	Yhteensä
Perusparantaminen	13 050	12 780	8 900	18 700	30 900	84 330
Uudisrakentaminen	600	2 900	7 000	0	6 300	16 800
Yhteensä	13 650	15 680	15 900	18 700	37 200	101 130

Esitys vrt. kuntasuunnitelma (1 000 €)

	Esitys 2018-2022	TA 2018-2022	Muutos
Sivistystoimi	**2 200**	**5 525**	**-3 325**
Varhaiskasvatus ja perusopetu	1 800	3 200	-1 400
Vapaa-aikatoimi	400	2 325	-1 925
Keskushallinto	**19 480**	**14 850**	**4 630**
Pohjanmaan pelastuslaitos	**3 500**	**0**	**3 500**
Tekninen toimi	**36 250**	**34 500**	**1 750**
Rakennusten peruskorjaus	36 250	34 500	**1 750**
Suunnitteluvaiheen hankkeet	**39 700**	**800**	**38 900**
Yhteensä	**101 130**	**55 675**	**45 455**

SIVISTYSTOIMI

Varhaiskasvatus ja perusopetus

Keskuskoulun peruskorjausten loppuunsaattaminen
Keskuskoulun osasaneeraus on edennyt vaiheeseen 8, eli kohteen viimeiseen osaan. Vaiheen kahdeksan työt jatkuvat julkisivujen rappauskorjauksilla, voimistelu- ja juhla- salin peruskorjauksilla sekä piha-alueen kunnostuksella. Kohde valmistuu elokuun 2019 lopussa.

Vapaa-aikatoimi

Kyrölän nuorisotalo, Vähäkyrö
Hanke sisältyi alun perin yhdistymissopimuksen piiriin. Kyrölä tullaan säilyttämään esityksenä vuodella 2019 (Vähäkyrön nuorten monitoimitila), kuten se on ollut nykyisellä suunnitelmakaudella. Varatulla rahoituksella toteutetaan osittainen peruskorjaus (kevytsaneeraus). Sivistystoimen tulee päivittää kattavasti Vähänkyrön osalta tulevaisuuden tarpeet palveluverkkojensa osalta huomioiden tilatarpeet alueella ja arvioida pitääkö tarveselvitys päivittää.

KESKUSHALLINTO

Hallintotalon peruskorjaus
Hallintotalo, Vaasanpuistikko 10, on Vaasan kaupungin palvelutuotannon kannalta merkittävä toimistokokonaisuus. Rakennus on myös historiallisesti merkittävä. Rakennus korjataan talotekniikaltaan ja tiloiltaan nykyaikaiseksi monitilatoimistoksi. Kohteen rakennussuunnittelu valmistuu vuoden 2018 loppuun mennessä. Rakennustyöt toteutetaan vuosien 2019 ja 2020 aikana.

Kaupungintalon peruskorjaus
Kaupungintalo toimii tällä hetkellä keskeisenä edustustilana sekä toimistorakennuksena. Sellaisena sen esitetään myös jatkossa toimivan. Rakennuksen 1. ja 2. kerroksessa, olevat tilat ovat tällä hetkellä suureksi osaksi orkesterin käytössä. Mikäli Wasa Station -hanke toteutuu, orkesteri muuttaa sinne, ja heiltä vapautuvat tilat osoitetaan muuhun toimistokäyttöön. Rakennus on peruskorjauksen tarpeessa, talotekniikka uudistetaan niin kattavasti, kuin se suojellussa, kulttuurihistoriallisesti merkittävässä rakennuksessa on mahdollista.

Kaupungintaloon suunnitellaan jatkossa keskitettävän sivistystoimen toimintoja, tämän rahoitustarve tulee budjetoitavaksi vuonna 2020. Raastuvankatu 33:a käytetään Hallintotalossa ja muissa rakennuksissa tehtävien peruskorjaushankkeiden väistötiloina. Tämän käytön arvioidaan kestävän noin kolme – neljä vuotta, käytön loppupuolella arvioidaan rakennuksen tuleva käyttötarkoitus ja sen mahdollisesti vaatima rahoitustarve.

POHJANMAAN PELASTUSLAITOS

Sivupaloasema
Tarveselvitys on hyväksytty THR:ssä 23.2.2018. Hankkeen laajuus on arvioitu olevan n. 800 hum2 (1115 brm2) ja sen on esitetty sijoittuvan eteläiseen Vaasaan. Hanke on välttämätön pelastuslaitoksen toimintaedellytysten varmistamiseksi tulevaisuudessa kattamaan lakivelvoitteet sekä alueellisen riskianalyysin edellyttämät tehostamistavoitteet jo olemassa olevien alueiden osalta sekä uusien rakentuvien alueiden kattamiseksi. Alustava karkea kustannusarvio on n. 3.5 M€

TEKNINEN TOIMI

Rakennusten peruskorjaus
Peruskorjausohjelman tavoitteena on ennakoivan kunnossapidon toteuttaminen sekä pystyä vastaamaan niihin tilojen vaatimiin muutoksiin, jotka aiheutuvat kaupungin oman toiminnan muuttumisesta toimintaympäristön muuttuessa. Talotoimen hallinnassa ole- van kiinteistömassan kulumisen estäminen tarkoittaa, että kiinteistömassan kunnossa- pitoon ja korjauksiin tulisi vuosittain käyttää noin 14 M€, eli peruskorjausohjelman lisäksi erillisinvestointeina toteutettaviin kokonaisperuskorjauksiin tulisi käyttää vuosittain vähintään reilu miljoona euroa.

Peruskorjausohjelman rahoituksella on tarkoitus kattaa 1-3 suurehkoa osasaneeraus- projektia vuosittain. Näin vältyttäisiin kokonaisten rakennusten evakuoinneilta ja väistötilojen hankinnalta. Vuonna 2019 isoimmat peruskorjausohjelman hankkeet tulevat olemaan Sundon daghem, Nummen koulu ja Huvikummun päiväkoti. Peruskorjauskohteiden oikeaaikainen toteuttaminen edellyttää kokonaisvaltaista sisäilmaolosuhteiden selvittämistä erityisesti päiväkotien, koulujen ja neuvoloiden osalta. Talotoimi voi hakea lisämäärärahaa, mikäli sisäilmasto-olosuhteita koskevat selvitykset tai kehitystyö edellyttävät akuutteja parantamistoimenpiteitä.

Lisäksi rahoituksella toteutetaan n. 100-130 pienempää peruskorjaustyötä vuosittain. Suuri osa rahoituksesta painottuu vanhentuneen tekniikan uusimiseen ja sitä kautta vahinkoriskien pie-nentämiseen, sisäilmaston laatuun liittyviin asioihin, energiatehokkuuden parantamiseen sekä turvallisuuden ja esteettömyyden parantamiseen.

SUUNNITTELUVAIHEEN HANKKEET

Vanhan Vaasan koulu
Hankkeen tilatarveselvitys on hyväksytty KH:n kokouksessa 13.8.2018. Hankesuunnitelma valmistuu vuoden 2019 alussa, jonka jälkeen aloitetaan rakennussuunnittelu.

Keskustan kouluverkko
Kouluverkkoselvitys on käsitelty tarvittavissa toimielimissä. Keskustan kouluratkaisuksi esitettävien vaihtoehtojen arvioinnissa perusteiksi tulee esittää taloudellinen vertailu sekä huomioida kaupungin keskusta-alueen kehittymistavoitteiden vaikutukset toimin- nallisten tavoitteiden lisäksi (THR 31.8.2017). Vuoden 2018 aikana on tarkoitus laatia koko keskustan koulujen tarveselvitys. Hankesuunnittelu aloitetaan, kun tarveselvitys on hyväksytty.

Museoiden varasto ja konservointitilat
Tarveselvitys Vaasan kaupungin museoiden kokoelmien säilytystilasta sekä esitys konservoinnin järjestämisestä on hyväksytty THR:ssä 17.12.2014. Tarveselvityksen mukainen kokonaistilatarve on arvioitu olevan n. 4000 htm2. Esitetty tilakokonaisuus korvaa Moottorikadun varaston, kiinteistöstä Rantakatu 2 vuokratun taidevarastotilan sekä useita kaupungin omissa rakennuksissa olevia tiloja. Hankesuunnittelu aloitetaan vuonna 2021.

Vamia, autohalli ja rakennus
THR:ssä 21.4.2017 linjattiin, että Vamian osalta tarvitaan palvelustrategian kokonaisvaltainen tarkastelu, jonka perusteella voidaan esittää yhdistetty tarveselvitys auto-, maanrakennus- ja talonrakennusyksiköiden tilatarpeista.

Vaasan Vesi

Vaasan Veden määrärahaesitykset vuosille 2019-2023 ovat yhteensä 42 550 000 €.

Veden puhdistus
Pilvilammen yli 40 v. vesilaitoksen prosessien ja rakenteiden saneerauksen isoimpia kustannuksia ovat hidassuodatuksen saneeraus 1 M€, raakaveden esisaostuksen uusinta 2 M€ sekä lietteenkäsittely 2 M€. Lisäksi on varauduttava uuden vesitornin rakentamisen ja sen vaatimien johtosiirtojen investointeihin 10 M€.

Jätevedenpuhdistamon uudessa ympäristöluvassa vaaditun lähtevän veden hygienisoinnin alustava kustannusarvio on 0,2 M€. Rahkola-Saippuan alueen kaavoitukseen liittyvä hajujen hallintakustannuksista osa saadaan maankäyttömaksuista, suurimpana lietteen käsittely-yksikön siirto 1,5 M€. Pumppaamoiden (130 kpl) saneeraus on kannattavaa myös käyttökustannusten 30 % säästön vuoksi.

Vesilaitoksen suurimman kehittämishankkeen, syväpohjavesitutkimuksen 5.vaiheen 2017-2019 vuosikustannus on 0,8 M€. Vuonna 2020 syväpohjavesihankkeen kustannukset on tavoitteena siirtää perustettaville tukkuvesiyhtiöille. Asiakashallintoon ja laskutukseen liittyvien tietojärjestelmien (ERP) uusintainvestointi on 0,15 M€.

Pohjanmaan Pelastuslaitos

Pohjanmaan Pelastuslaitoksen kalustoinvestoinnit ovat yhteensä 1 315 000 €, mistä pelastustoimen hankinnat 633 000 € ja öljyntorjunnan hankinnat 682 000 €. Tuloeränä on budjetoitu kalustohankintoihin saatavat rahoitusosuudet, yhteensä 685 000 €.

Investointimenot toimielimittäin

		Taes 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
PERUSKAUPUNKI		Taes 2019 -sarakkeessa toimielinten esitykset TA 2019 -sarakkeessa kaupunginhallituksen esitys					
MENOT							
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET							
Keskushallinto		713	535	215	115	115	115
Tietojärjestelmien uusiminen/tietohallinnon johtoryhmä	8312	675	497	200	100	100	100
Tietojärjestelmien uusiminen		675	497	200	100	100	100
ATK-osasto ohjelmat ja lisenssit	8315	20	20	15	15	15	15
Ohjelmat ja lisenssit, tietohallinto		20	20	15	15	15	15
Kaupunkikehitys tietojärjestelmien uudistaminen	8331	18	18				
Hankesalkkujärjestelmä, kaupunkikehitys		18	18				
Sosiaali- ja terveyslautakunta		640	390	500	600	600	600
Sosiaali- ja terveystoimi tietojärjestelmät ja atk-laitteet	8355	600	350	500	600	600	600
Tietotekniikkahankkeet, sosiaali- ja terveystoimi		600	350	500	600	600	600
Kanta muutokset, maakunnan ja valinnanvapauden tuleminen, sähköisen asioinnin lisääminen.							
Yhteistoiminta-alueen laitteet ja kalusto	8356	40	40				
Järjestelmät, yhteistoiminta-alue Laihia		40	40				
Tekninen lautakunta		110	110	50	110	50	110
Kiinteistötoimi tietojärjestelmät	8502	110	110	50	110	50	110
Paikkatietopalvelut		50	50	50	50	50	50
Paikkatietoaineistot		60	60		60		60
Vaasan Seudun jätelautakunta		19	19				
Jätelautakunta	8580	19	19				
Tietotekniikkahankkeet, jäteltk		19	19				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET MENOT YHTEENSÄ		**1 482**	**1 054**	**765**	**825**	**765**	**825**
MAA- JA VESIALUEET							
Tekninen lautakunta		6 300	2 500	6 300	2 500	2 500	2 500
Kiinteän omaisuuden hankinta	8600	6 300	2 500	6 300	2 500	2 500	2 500
Kiinteän omaisuuden hankinta/myynti		6 300	2 500	6 300	2 500	2 500	2 500
MAA- JA VESIALUEET MENOT YHTEENSÄ		**6 300**	**2 500**	**6 300**	**2 500**	**2 500**	**2 500**

Nimi	Koodi	Taes 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
RAKENNUKSET							
Kaupunginhallitus		60	10	50			
Elisa Stadion	8800	60	10	50			
Vanhan katsomon julkisivun perusparannus		60	10	50			
Tekninen lautakunta		180	180	180	180	180	180
Satama-alueen rakennukset	8851	180	180	180	180	180	180
Satama-alueen rakennukset		180	180	180	180	180	180
- Uusia fendereitä ja pollareita etelänpuoleisen rampin kohdalle sekä harataan ja puhdistetaan alue mahdollisista kivistä.							
RAKENNUKSET MENOT YHTEENSÄ		**240**	**190**	**230**	**180**	**180**	**180**
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET							
Keskushallinto		340	180	120	120	100	100
Tietoliikenneverkot	8270	310	150	120	120	100	100
Tietoliikenneverkon rakentaminen, tietohallinto		310	150	120	120	100	100
Elisa Stadion kiinteät rakenteet ja laitteet	8801	30	30				
Puuaidan purku ja uusi metalliaita		30	30				
Kulttuuri- ja liikuntalautakunta		2 600	500	1 250	2 500		
Vapaa-aika-alueiden kehittäminen	8250	2 600	500	1 250	2 500		
Pesäpallostadionin siirron ja tekojääradan toteutus		2 000		900	2 500		
Moukarikentän toteutus		80					
Öjbergetin portaiden toteutus		150					
Ulkoliikuntakuntosali		140					
Öjbergetin rinnetoiminnan tehostaminen		180					
Skeittipuiston vaihe 1		50		350			
Vapaa-aika-alueiden kehittäminen			500				
Tekninen lautakunta		13 807	12 527	13 610	19 920	19 990	16 640
Uusi kunnallistekniikka	8200	3 000	2 700	3 000	4 500	6 000	6 000
Pääväylät - Itäinen Ratakatu - Kivihaantie (Ahjotie-Kustaalantie pt)		1 550	1 400				
Uusi kunnallistekniikka - Länsiniitty - Korentokuja - Mittarikatu - Puotikuja - Reininkadun ratapiha - Ravilaakso		1 450	1 300				

Nimi	Koodi	Taes 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
- Tammikaivontie - Björssinkallio (viimeistelyä)							
Uusi kunnallistekniikka				3 000	4 500	6 000	6 000
Muu kunnallistekniikka	8201	1 930	1 700	2 500	3 000	3 500	3 500
Katujen saneeraus		820	750				
- Kolkin alue - Purolan vanha alue - Olympiakatu - Kuninkaantie (Huutoniementie-Mustikkatie) - Vikingan tonttikatu - Malamontie							
Liikenne- ja liikenneturvallisuusjärj.		520	450				
- Pyöräilyolosuhteiden kehittäminen (pintojen kunnostus, reunakivet, pysäköinti ym) - Liikenneturvallisuuskohteet (mm Kalastajan-Vöyrinkadun liikennevalot) - Joukkoliikennejärjestelyjä (mm 5 kpl katoksia)							
Erilliskohteet		590	500				
- Katujen takuutyöt (ylläpidon hankkeet) - Asfalttikulutuskerroksen uusiminen - Betonireunakivien uusinta - Katuvalaistus - Arvaamattomat kohteet							
Muu kunnallistekniikka				2 500	3 000	3 500	3 500
Valtion tiehankkeet	8202	4 100	4 000	2 000	3 000	3 000	1 000
Valtion tiehankkeet		4 100	4 000	2 000	3 000	3 000	1 000
- Alskatintie-Palosaarentie - Hiiripellontien pt - Kronvikintien pt							
Kaupunkikuvan kohentaminen	8203	550	550	650	500	500	500
Kaupunkikuvan kohentaminen		550	550	650	500	500	500
- Kalaranta							
Suunnitteluttaminen	8209	120	120	120	120	130	130
Suunnitteluttaminen		120	120	120	120	130	130
- Suunnittelut ja selvitykset							
Katuvalaistuksen saneeraus	8210	700	500	500	100	100	100
Katuvalaistuksen saneeraus		700	500	500	100	100	100
- Vanha Vaasa, Haapaniemi							

Nimi	Koodi	Taes 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Venesatamat	8211	250	50	400	300	200	150
Venesatamat		250	50	400	300	200	150
Viheralueet	8212	250	250	300	300	350	350
Viheralueet		250	250	300	300	350	350
- Leikkipuistojen ja puistojen peruskorjaus - Onkilahden puiston kehittäminen (50.000 e)							
Hulevesityöt	8213	700	700	800	800	800	800
Hulevesityöt		700	700	800	800	800	800
- Pääväylät: Itäinen Ratakatu - Uusi kunnallistekniikka: Ravilaakso, Tammikaivontie - Katujen saneeraus: Itäinen Kasarmintori, Kolkin alue, Purolan vanha alue, Kuninkaantie (Huutoniementie-Mustikkatie), Vikingan tonttikatu - Hulevesityöt mm Pitkänlahdenkadun sv Maankäyttösopimuskohteet: Keskussairaalaan liittyvät katutyöt							
Maankäyttösopimushankkeet	8219	1 750	1 500	2 000	1 500	1 500	1 500
Maankäyttösopimushankkeet		1 750	1 500	2 000	1 500	1 500	1 500
- Keskussairaalaan liittyvät katutyöt							
Satama-alue	8221	337	337	1 200	5 700	3 800	2 500
Satama-alue		337	337	1 200	5 700	3 800	2 500
- Ternimaalikentän viimeistelyä - Lassen laiturin painumien korjaus - Uuden varastokentän lupavalmistelun aloitus							
Pysäköintilaitteet	8510	40	40	40	40	50	50
Pysäköintilaitteet		40	40	40	40	50	50
Liikennevalojen ohjauslaitteet	8511	80	80	100	60	60	60
Liikennevalojen ohjauslaitteet		80	80	100	60	60	60

Nimi	Koodi	Taes 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET MENOT YHTEENSÄ		**16 747**	**13 207**	**14 980**	**22 540**	**20 090**	**16 740**
POISTONALAINEN IRTAIN OMAISUUS							
Keskushallinto		685	810	170	170	170	170
Kaupunginhallitus poistonalainen	8309	300	300				
Kalusteet ja laitteet		300	300				
Kaupunginkanslia poistonalainen irtain	8310	195	150	85	85	85	85
IT-investoinnit, tietohallinto		195	150	85	85	85	85
Puhelinvaihteen kehittäminen	8311	20	10				
Puhelinvaihteen kehittäminen		20	10				
ATK-konehuoneen kehittäminen	8313	170	100				
IT-investoinnit, tietohallinto		170	100				
Tietohallinto it-laitteet	8316		250	85	85	85	85
It-laitteet			250	85	85	85	85
Sosiaali- ja terveyslautakunta		1 523	Leasing-	1 145	305	205	305
Hallinto ja talous, laitteet ja kalusto	8351	130	rahoituksella				
Kalusto, erikoishuolto		105					
Henkilöturvajärjestelmä, turvallisuuspalvelut		25					
Koti- ja laitoshoito, laitteet ja kalusto	8353	175		165	95	95	95
Kalusteet, Ikäkeskus		15		15	15	15	15
Turvapuhelinjärjestelmä, kotihoito		40		40	40	40	40
Tutkimus- ja hoitovälineet, laitoshoito		20		20	20	20	20
Hoito- ja apuvälineet, palveluasuminen		20		20	20	20	20
Kalustaminen ja kuntosalivarusteet, Ruukinkartano		80		70			
Terveyspalvelut, laitteet ja kalusto	8354	1 218		980	210	110	210
Kalusto ja välineistö, vastaanottopalvelut		30		30	30	30	30
Kalusto ja välineistö, vastaanottopalvelut		20		20	20	20	20
Kalusto, ensikertainen kalustaminen, vastaanottopalvelut, Kirkkopuistikko		30					
Kalusteet, vastaanottopalvelut, äitiysneuvola ja perhesuunnittelu		150					
Kalusteet, vastaanottopalvelut, lastenneuvola		38					

Nimi	Koodi	Taes 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Kalusto, EKG-järjestelmä, vastaanottopalvelut		50					
Kalusto, ensikertainen kalustaminen, kouluterveydenhuolto		10		10	10	10	10
Kalusto ja välineistö, kuntoutuspalvelut		20		20	20	20	20
Kalusto, hoitoyksiköiden tekniikan uusiminen, hammashuolto		100			100		100
Kalusto ja välineistö, hammashuolto		30		300	30	30	30
Hammashuollon toimintayksiköiden kaluston ja välineistön suunnitelmallinen vuosittainen uusiminen							
Kalusto, esipesukoneet, hammashuolto		100		100			
Kalusto, ensikertainen kalustaminen, keskitetty hammashuolto		500		500			
Kalusto, ortopantomografia-kartiokeilatomografia laite		100					
Kalusto, ensikertainen kalustaminen, diabetesvastaanotto		40					
Kasvatus- ja opetuslautakunta		705	685	940	500	500	520
Varhaiskasvatus- Irtaimisto ja ohjelmat	8383	240	240	200	200	200	220
IT-investoinnit		240	240	200	200	200	220
Varhaiskasvatus - Ensikertainen kalustaminen	8384			440			
Gerby nya daghem				440			
Perusopetus/suomenkielinen - Irtaimisto ja ohjelmat	8386	240	220	240	240	240	240
Peruskoulujen kaluston uusiminen		140	120	140	140	140	140
IT-investoinnit		100	100	100	100	100	100
Perusopetus/suomenkielinen - Ensikertainen kalustaminen	8387	130	130				
Ensikertainen kalustaminen		130	130				
Perusopetus/ruotsinkielinen - Irtaimisto ja ohjelmat	8388	60	60	60	60	60	60
Peruskoulujen kaluston uusiminen		20	20	20	20	20	20
IT-investoinnit		40	40	40	40	40	40
Perusopetus/ruotsinkielinen - Ensikertainen kalustaminen	8389	35	35				
Gerby skola		15	15				

Nimi	Koodi	Taes 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Sundom skola		20	20				
Koulutuslautakunta		533	455	558	587	559	605
Vaasan ammattiopisto	8406	482	400	491	490	490	495
Kalusteet		73	73	81	60	60	65
IT-investoinnit		140	140	150	150	140	150
Kalusteita ja laitteita		269	187	170	175	210	190
Työkoneita ja autoja				90	105	80	90
Työväenopiston poistonalainen irtain	8430			10	15	29	20
IT-investoinnit, Vaasa-opisto				10	15	29	20
Kuula-opisto - Irtaimisto ja ohjelmat	8385	10		12			
IT-investoinnit, Kuula-opisto		10		12			
Kalustoinvestoinnit, Vsa-opisto	8434	20		20	40		50
Kalusteet, Vaasa-opisto		20		20	40		50
Kalustoinvestoinnit, Arbis	8436	11		Vaasan kaupungin opistot yht. 55	10		30
Kalusteet, Arbis		11			10		30
Arbiksen poistonalainen irtain	8435			10	10	30	
IT-investoinnit, Arbis				10	10	30	
Kalustoinvestoinnit, Taikon	8438						
Kalusteet, Taikon							
Taikon poistonalainen irtain	8437			15	22	10	10
IT-investoinnit, Taikon				15	22	10	10
Kulttuuri- ja liikuntalautakunta		409	253	430	220	200	200
Vala / Laitteet ja kalusto	8451	40		20	20		
Edvinin polun ja Suvilahden kuntoratojen valaistus sekä INBODY-laite		40		20	20		
Museopalvelukeskus poistonalainen irtain	8460	20		20			
Julkisivujen kyltit, banderollit, infotaulu		20		20			
Kirjastotoimen poistonalainen irtain	8472	129	83	70			
IT-investoinnit		37	37	20			
Kalusteet		46	46	30			
Pääkirjaston omatoimisuuden ja monikäyttöisyyden lisääminen		46		20			
Kaupunginteatteri	8480	200	150	200	200	200	200
Ääni,- valo- ja videojärjestelmät		200	150	200	200	200	200
Vaasan kaupunginorkesteri	8485	20	20	120			

Nimi	Koodi	Taes 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Soitin hankinnat, orkesteri		20	20	120			
Tekninen lautakunta		745	630	700	710	420	280
Kiinteistötoimi poistonalainen irtain	8501	40	30	30	40	40	40
Mittauslaitteisto		30	20	20	30	30	30
IT-investoinnit		10	10	10	10	10	10
Kuntatekniikka Muu poistonalainen irtain	8519	240	170	240	240	240	240
Muu poistonalainen irtain		240	170	240	240	240	240
Koneet ja kuljetusvälineet	8512	465	430	430	430	140	
Pakettiautot		170	150	110	60	60	
Työkoneet		260	260	320	370	80	
Ennalta arvaamattomat kalustohankinnat		35	20				
POISTONALAINEN IRTAIN OMAISUUS MENOT YHTEENSÄ		**4 600**	**2 833**	**3 943**	**2 492**	**2 054**	**2 080**
OSAKKEET JA OSUUDET							
Kaupunginhallitus		7 950	17 950	2 000			
Osakkeet ja osuudet	8700	1 950	11 950				
Pääomasijoitus Vamk Oy		1 500	1 500				
Kuituverkkoyhtiö		450	450				
Yhtiöittämiset			10 000				
Kuntayhtymät	8710	6 000	6 000	2 000			
Vaasanseudun Areenat		6 000	6 000	2 000			
Kilpailuhalli							
OSAKKEET JA OSUUDET MENOT YHTEENSÄ		**7 950**	**17 950**	**2 000**			
TULOT							
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET							
Sosiaali- ja terveyslautakunta		40	40				
Yhteistoiminta-alueen laitteet ja kalusto	8356	40	40				
Järjestelmät, yhteistoiminta-alue Laihia		40	40				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET TULOT YHTEENSÄ		**40**	**40**				
MAA- JA VESIALUEET							
Tekninen lautakunta		1 500	11 500	1 700	1 700	1 700	1 700
Kiinteän omaisuuden hankinta	8600	1 500	11 500	1 700	1 700	1 700	1 700
Kiinteän omaisuuden hankinta/myynti		1 500	1 500	1 700	1 700	1 700	1 700
Kiinteän omaisuuden myynti			10 000				
MAA- JA VESIALUEET TULOT YHTEENSÄ		**1 500**	**11 500**	**1 700**	**1 700**	**1 700**	**1 700**

Nimi		Taes 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
OSAKKEET JA OSUUDET							
Kaupunginhallitus		4 200	4 500				
Osakkeet ja osuudet	8700	4 200	4 500				
Osakkeiden myynti		4 200	4 500				
OSAKKEET JA OSUUDET TULOT YHTEENSÄ		**4 200**	**4 500**				
NETTOINVESTOINNIT, PERUSKAUPUNKI		**31 579**	**21 694**	**26 518**	**26 837**	**23 889**	**20 625**
KAIKKI YHTEENSÄ							
MENOT		37 319	37 734	28 218	28 537	25 589	22 325
TULOT		5 740	16 040	1 700	1 700	1 700	1 700
NETTO		31 579	21 694	26 518	26 837	23 889	20 625

Investointimenot toimielimittäin

LIIKELAITOKSET		Taes 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
POHJANMAAN PELASTUSLAITOS							
MENOT							
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET							
Pohjanmaan Pelastuslaitos - liikelaitoksen johtokunta		30	30	30			
Pelastustoiminta / muu irtain	8651	30	30	30			
Tietotekniikkahankkeet		30	30	30			
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET MENOT YHTEENSÄ		**30**	**30**	**30**			
POISTONALAINEN IRTAIN OMAISUUS							
Pohjanmaan Pelastuslaitos - liikelaitoksen johtokunta		1 285	1 285	1 285			
Pelastustoiminta / palo- ja pelastuskalusto	8650	603	603	603			
Palotorjunnan kalustoa		73	73	73			
Paloautoja		530	530	530			
Öljyntorjunta	8655	682	682	682			
Öljyntorjuntakalusto		682	682	682			
POISTONALAINEN IRTAIN OMAISUUS MENOT YHTEENSÄ		**1 285**	**1 285**	**1 285**			
TULOT							
POISTONALAINEN IRTAIN OMAISUUS							
Pohjanmaan Pelastuslaitos - liikelaitoksen johtokunta		685	685	685			
Pelastustoiminta / palo- ja pelastuskalusto	8650	72	72	72			
Paloautoja		72	72	72			
Öljyntorjunta	8655	613	613	613			
Öljyntorjuntakalusto		613	613	613			
POISTONALAINEN IRTAIN OMAISUUS TULOT YHTEENSÄ		**685**	**685**	**685**			
NETTOINVESTOINNIT, POHJANMAAN PELASTUSLAITOS		**630**	**630**	**630**			
VAASAN VESI							
MENOT							
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET							
Vesilaitos		150	150				
Vesilaitoksen kehittäminen	8666	150	150				
ERP-toiminnanohjausjärjestelmä		150	150				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET MENOT YHTEENSÄ		**150**	**150**				

		Taes 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET							
Vaasan Vesi -liikelaitoksen johtokunta		5 820	5 200	7 200	8 800	9 800	8 800
Vesijohdot	8660	2 000	1 540	2 500	2 500	3 000	1 900
Vesijohdot		2 000	1 540	2 500	2 500	3 000	1 900
Viemärit	8661	1 230	1 900	1 000	1 200	1 500	3 400
Viemärit		1 230	1 900	1 000	1 200	1 500	3 400
Veden puhdistus	8663	1 430	900	2 200	3 600	3 800	2 800
Veden puhdistus		1 430	900	2 200	3 600	3 800	2 800
Jäteveden puhdistus	8664	1 060	750	1 300	1 300	1 300	400
Jäteveden puhdistus		1 060	750	1 300	1 300	1 300	400
Pumppaamot	8665	100	110	200	200	200	300
Pumppaamot, jätevesi		100	110	200	200	200	300
		5 820	**5 200**	**7 200**	**8 800**	**9 800**	**8 800**
Vesilaitos		850	800	800	200	200	600
Vesilaitoksen kehittäminen	8666	850	800	800	200	200	600
Syväpohjavesitutkimus		850	800	800	200	200	600
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET MENOT YHTEENSÄ		**6 670**	**6 000**	**8 000**	**9 000**	**10 000**	**9 400**
NETTOINVESTOINNIT, VAASAN VESI		**6 820**	**6 150**	**8 000**	**9 000**	**10 000**	**9 400**

VAASAN TALOTOIMI, tarkempi erittely erillisessä taulukossa

MENOT

RAKENNUKSET							
Vaasan Talotoimi -liikelaitoksen johtokunta		13 650	13 650	14 980	15 900	18 400	32 600
Nuorison monitoimitilat / Vähäkyrö	8032	200	200	200			
Vapaa-aikatoimi		200	200	200			
Raastuvankatu 33 perusparannus toim.	8035						3 000
RK 33 purku ja liikuntahallin rakentaminen (karkea arvio)							3 000
Hallintotalon peruskorjaus	8036	4 700	4 700	4 580			
Keskushallinto		4 700	4 700	4 580			
Keskuskoulun peruskorjausten loppuunsaattaminen	8039	1 800	1 800				
Varhaiskasvastus ja perusopetus		1 800	1 800				
Keskustan kouluverkko	8041	100	100		900	5 000	12 300
Kauppapuistikko 22 peruskorjaus ja ruokalan purku (karkea arvio)		100	100		900	5 000	6 000

		Taes 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Laajennusosa kauppapuistiiko 22:een (karkea arvio)							6 300
Museoiden varasto- ja konservointitilat	8042				100	600	4 300
Museoiden varasto- ja konservointitilat (karkea arvio)					100	600	4 300
Vamia, autohalli & rakennus	8043			100	600	5 000	
Vamia, autohalli rakennus				100	600	5 000	
Vanhan Vaasan koulu	8045	500	500	3 200	4 000		
Uudisrakentaminen (karkea arvio)		500	500	2 500	4 000		
Variskan pakolliset muutostyöt (karkea arvio)				700			
Rakennusten peruskorjaus	8198	6 250	6 250	6 500	7 300	7 800	13 000
Keskushallinto, kaupungintalon peruskorjaus					300	300	5 000
Rakennusten peruskorjaus		6 250	6 250	6 500	7 000	7 500	8 000
Sivupaloasema	8181	100	100	400	3 000		
Pohjanmaan pelastuslaitos		100	100	400	3 000		
RAKENNUKSET MENOT YHTEENSÄ		**13 650**	**13 650**	**14 980**	**15 900**	**18 400**	**32 600**
POISTONALAINEN IRTAIN OMAISUUS							
POISTONALAINEN IRTAIN		15	15				
Talotoimi poistonalainen irtain omaisuus	8680	15	15				
Koneet ja laitteet		15	15				
POISTONALAINEN IRTAIN OMAISUUS MENOT YHTEENSÄ		**15**	**15**				
NETTOINVESTOINNIT, VAASAN TALOTOIMI		**13 665**	**13 665**	**14 980**	**15 900**	**18 400**	**32 600**
KAIKKI YHTEENSÄ							
MENOT		21 800	21 130	24 295	24 900	28 400	42 000
TULOT		685	685	685			
NETTO		21 115	20 445	23 610	24 900	28 400	42 000

KAIKKI YHTEENSÄ						
MENOT	59 119	58 864	52 513	53 437	53 989	64 325
TULOT	6 425	16 725	2 385	1 700	1 700	1 700
NETTO	52 694	42 139	50 128	51 737	52 289	62 625

INVESTOINNIT 2019 - 2023 VAASAN TALOTOIMI

TALONRAKENNUS	Hankkeen kokonais-kustannus	Aikaisempi kokonais-rahoitus (TA2018)	Hankkeen toteuma + ennuste per 31.12.2018	2019	2020	2021	2022	2023
Vaasan Talotoimi -liikelaitos								
(1 000 €)								
VARHAISKASVATUS JA PERUSOPETUS								
Keskuskoulun peruskorjausten loppuunsaattaminen	5 500		3 700	1 800				
VAPAA-AIKATOIMI								
Nuorison monitoimitilat/Vähäkyrö (yhdistymissopimus)	400	440		200	200			
KESKUSHALLINTO								
Hallintotalon peruskorjaus	9 850		570	4 700	4 580			
Kaupungintalon peruskorjaus	10 200				300	300	5 000	4 600
POHJANMAAN PELASTUSLAITOS								
Sivupaloasema	*3 500*			100	400	3 000		
Rakennusten peruskorjaus	*36 250*			6 250	7 000	7 500	7 500	8 000
SUUNNITELUVAIHEEN HANKKEET								
Vanhan Vaasan koulu								
Uudisrakentaminen (karkea arvio)	*7 000*			500	2 500	4 000		
Variskan pakolliset muutostyöt (karkea arvio)	*700*				700			
Keskustan kouluverkko								
Kauppapuistikko 22 peruskorjaus ja ruokalan purku (karkea arvio)	*12 000*			100		900	5 000	6 000
Laajennusosa kauppapuistikko 22:een (karkea arvio)	*6 300*							6 300
RK33 purku ja liikuntahallin rakentaminen (karkea arvio)	*3 000*							3 000
Museoiden varasto ja konservointitilat (karkea arvio)	*10 000*					100	600	4 300
Vamia, autohalli & rakennus	*13 000*					100	600	5 000

TALONRAKENNUS	Hankkeen kokonais-kustannus	Aikaisempi kokonais-rahoitus (TA2018)	Hankkeen toteuma + ennuste per 31.12.2018	2019	2020	2021	2022	2023
Vaasan Talotoimi -liikelaitos								
(1 000 €)								
TALOTOIMI/TALONRAKENNUS YHTEENSÄ	117 700	440	4 270	13 650	15 680	15 900	18 700	37 200
Koneet ja laitteet				15	15	15	15	15
TALOTOIMI / INVESTOINNIT YHTEENSÄ	**27 541**	**440**	**2 566**	**13 665**	**15 695**	**15 915**	**18 715**	**37 215**

VII TULOS- JA RAHOITUSLASKELMAOSA

PERUSTELUT TULOS- JA RAHOITUSLASKELMAOSAAN BUDJETOITAVILLE MÄÄRÄRAHOILLE JA TULOARVIOILLE

Verotulot

Verotulot koostuvat kunnallisverosta, yhteisöverosta ja kiinteistöverosta.
Verotuloennusteet ja perusteet on esitetty yleisperusteluosassa sivulla 11.

Veroprosentit ovat:
Kunnallisvero 20,5 %
Kiinteistövero:
- yleinen kiinteistövero 1,15 %
- vakituiset asuinrakennukset 0,50 %
- muut asuinrakennukset 1,10 %
- voimalaitokset 2,85 %
- rakentamaton rakennuspaikka 4,00 %
- yleishyödylliset yhteisöt 0,00 %

Valtionosuudet

Laskennallisten valtionosuuksien määrät ja perusteet on selvitetty yleisperusteluosassa sivuilla 11 ja 12.

Rahoituskulut

Talousarviolainoista aiheutuvat rahoituskulut ovat 2,5 milj. euroa.
Lainanotto ja lainakanta on esitetty yleisperusteluosassa sivulla 13.

Rahoitustulot

Korot antolainoista ulkopuolisille, 587 000 euroa, koostuvat asuntotuotantoon liittyvistä antolainoista ja muista antolainoista perittävistä koroista. Antolainojen määrä tilinpäätöksessä 2017 on 16,3 milj. euroa.

Korot sijoituksista ja talletuksista 75 000 euroa. Talletusten korot ovat mm. kassavaroille saatavia korkotuloja. Muut korkotulot 75 000 euroa sisältää valtionosuussaataville sekä kassalainoille maksettavan korkotulon.

Osingot ja osuuspääomien korot sisältää suurimpana eränä Vaasan Sähkö Oy:n osinkotuoton. Osinkotuottoa vuodelle 2019 on budjetoitu 15,0 milj. €. Vuosittain maksettavan osingon määrä Vaasan Sähkön tilikausilta 2015-2018 on 50% Vaasan Sähkö Oy:n tuloksesta, kuitenkin vähintään 13 milj. euroa / vuosi.

Kuntayhtymien peruspääomalle maksama korko on 400 000 euroa. Suurin yksittäinen erä on Vaasan sairaanhoitopiirin maksama korko.

Liikelaitosten tuottovaatimukset v. 2019 ovat:

- Vaasan Vesi 1 400 000 euroa
- Vaasan Talotoimi 19 644 500 euroa
- Vaasan Aluetyöterveys 23 000 euroa.

Talousarviolainojen nosto ja lyhennykset

Nettomääräisesti pitkäaikainen vieras pääoma kasvaa 2019 6,4 milj. euroa; uusia lainoja nostetaan 23,5 milj. euroa ja lyhennykset ovat 17,1 milj. euroa.

Lainanotto ja lainakanta v. 2016-2019 on esitetty yleisperusteluosassa sivulla 13.

Antolainojen lyhennykset 0,8 milj. euroa sisältää antolainavelkakirjojen mukaiset lyhennykset.

Tuloslaskelma 2019
Kaupunki ja liikelaitokset

	Kaupunki	Liikelaitokset	Yhteensä
Toimintatulot			
Myyntitulot	56 614 900	33 159 600	89 774 500
Maksutulot	24 423 500	354 400	24 777 900
Tuet ja avustukset	9 816 400	5 173 000	14 989 400
Vuokratulot	15 123 100	45 983 000	61 106 100
Muut toimintatulot	16 747 800	1 560 700	18 308 500
Toimintatulot yhteensä	**122 725 700**	**86 230 700**	**208 956 400**
Toimintamenot			
Palkat ja palkkiot	-166 488 500	-15 750 800	-182 239 300
Eläkemenot	-34 422 600	-3 251 000	-37 673 600
Muut henkilösivukulut	-5 409 500	-555 500	-5 965 000
Palvelujen ostot	-221 397 200	-15 132 700	-236 529 900
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-18 425 800	-10 199 100	-28 624 900
Avustukset	-31 938 200	-115 000	-32 053 200
Vuokrat	-48 032 900	-6 156 700	-54 189 600
Muut toimintamenot	-2 789 200	-270 000	-3 059 200
Toimintamenot yhteensä	**-528 903 900**	**-51 430 800**	**-580 334 700**
Toimintakate	**-406 178 200**	**34 799 900**	**-371 378 300**
Verotulot	294 302 200		294 302 200
Valtionosuudet	107 116 300		107 116 300
Rahoitustulot ja -menot			
Korkotulot	806 000		806 000
Muut rahoitustulot	36 712 600	7 700	36 720 300
Korkomenot	-2 502 000	-14 000	-2 516 000
Muut rahoitusmenot	-95 000	-21 067 600	-21 162 600
Rahoitustulot ja -menot yhteensä	**34 921 600**	**-21 073 900**	**13 847 700**
Vuosikate	**30 161 900**	**13 726 000**	**43 887 900**
Suunnitelman mukaiset poistot	-17 504 500	-13 692 300	-31 196 800
Tilikauden tulos	**12 657 400**	**33 700**	**12 691 100**

Rahoituslaskelma 2019

	Kaupunki	Liikelaitokset	Yhteensä €
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	30 161 900	13 726 000	43 887 900
Tulorahoituksen korjauserät:			
käyttöomaisuuden myyntivoitot	-14 530 000		-14 530 000
eläkevastuuvarauksen tuloutus	-130 000		-130 000
	15 501 900	**13 726 000**	**29 227 900**
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-37 734 000	-21 130 000	-58 864 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	40 000	685 000	725 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulo	16 000 000		16 000 000
	-21 694 000	**-20 445 000**	**-42 139 000**
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-6 192 100**	**-6 719 000**	**-12 911 100**
Rahoituksen rahavirta			
Antolainasaamisten lisäys	-250 000		-250 000
Antolainasaamisten vähennys	750 000		750 000
Antolainauksen muutokset	**500 000**		**500 000**
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	24 500 000		24 500 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-17 100 000		-17 100 000
Lainakannan muutokset	**7 400 000**		**7 400 000**
Muut maksuvalmiuden muutokset	**500 000**		**500 000**
Rahoituksen rahavirta	**8 400 000**		**8 400 000**
Rahavarojen muutos			**-4 511 100**
Kassavarat 1.1, euroa			5 355 000
Kassavarat 31.12, euroa			843 900
Lainamäärä 31.12.			**253 708 000**
Lainamäärä euroa/asukas			3 731

LIITTEET

V A A S A N K A U P U N K I E M O

ASUNTO- JA KIINTEISTÖYHTIÖT

Tyttäret	Konsernin omistus-osuus
Koy Pikipruukki,	100 %
joka omistaa:	
- As.oy Pitkänlahdenkatu 31-3	100 %
- As.Oy Vaasan Asemakatu 4	100 %
Koy Sekahaku	53 %
Oy Vaasan Asumisoikeus	100 %
As.oy Teeriniemenkatu 8	100 %
Koy Vaasan Mäntyhovi	70 %
Vähänkyrön Vuokratalot Ki Oy	100 %

Osakkuusyhtiöt

As.oy Koppelonkatu 2	31,1 %
As.oy Perämiehenkatu 26	22,2 %

TOIMITILAYHTIÖT

Tyttäret	Konsernin omistus-osuus
Oy Klemetinkaari	61,9 %
Palosaaren Yrityskeskus Oy	100 %
Oy Vaasan Pysäköinti	100 %
Koy Vaasan Myllynranta	100 %
Koy Cargo Apron	80,8 %
Kova Login Oy	60 %
Koy Palosaaren Kampus	92,2 %
Kiinteistö Oy Teatteriparkki	100 %

Osakkuusyhtiöt

Fast.ab Formansgatan 14	38 %
Oy Vaasa Parks Ab	40,8 %
joka omistaa:	
- Koy Vaasan Yrittäjänkatu	100 %
- Koy Vaasan Producta II	100 %
- Koy EnergyLab Vaasa	100 %
Koy Palosaaren laboratoriot	53 %
Koy Vaasan Ylioppilastalo (PYK)	50 %

KUNTAYHTYMÄT

Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymä
Vaasanseudun Areenat Kuntayhtymä
Kårkulla samkommun
Pohjanmaan Liitto - Österbottens förbund
Vaasan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
Sv. Österbottens förbund för utbildning och kultur,
johon kuuluvat: Yrkesakademin i Österbotten
KulturÖsterbotten
Wasa Teater
joka omistaa: Edu YA AB 100%

MUUT YHTIÖT

Tyttäret	Konsernin omistus-osuus
Vaasan Sähkö Oy,	99,9 %
joka omistaa:	
- Ravera Oy	100 %
- Vaasa Sähköverkko Oy	100 %
- VS Tuulivoima Oy	100 %
- EPV Energia Oy	42,6 %
- Smedsby Värmeservice A	20 %
Vaasanseudun Kehitys Oy	58,1 %
Vaasan Ekolämpö Oy	100 %
Vaasan Ammattikorkeakoulu Oy	84,0 %
Stormossen Oy	54,4 %
Vaasan seudun Matkailu Oy	54,1 %
BotniaLab Oy	100 %
Oy EduVamia Ab	100 %
TeeSe Botnia Oy	86,68 %

Osakkuusyhtiöt

Pohjanmaan Expo	30,2 %
Tutkimuskeskus Conradi Oy	50 %
Oy Merinova Ab	39,6 %
Kyrönmaan Jätevesi Oy	50 %
NLC Ferry Oy Ab	50 %
Kvarken Ports Ltd.	50 %
Mico Botnia Oy	41,47 %

LIITE 2

Lähde: Tilastokeskus. RM, Kaupunkikehitys, 9.10.2018

LIITE 3

VÄKILUKU SUURALUEITTAIN 31.12.1973–31.12.2017
BEFOLKNINGEN I STOROMRÅDENA 31.12.1973–31.12.2017
Keskusta-Centrum
Gerby
Huutoniemi-Roparnäs
Ristinummi-Korsnäståget
Palosaari-Brändö
Kotiranta-Hemstrand
Suvilahti-Sunnanvik
Vöyrinkaupunki-Vöråstan
Sundom
Vaskiluoto-Vasklot
Höstvesi-Höstves
Vähäkyrö-Lillkyro
20 000
18 000
16 000
14 000
12 000
10 000
8 000
6 000
4 000
2 000
0
1973 1975 1977 1979 1981 1983 1985 1987 1989 1991 1993 1995 1997 1999 2001 2003 2005 2007 2009 2011 2013 2015 2017
LÄHDE: TILASTOKESKUS / KÄLLA: STATISTIKCENTRALEN
KAUPUNKIKEHITYS / STADSUTVECKLING RM 9.10.2018

Dno VAASA/816/02.02.00/2018

Talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma vuosille 2020-2021

Kaupunginhallitus	29.10.2018	278
Kaupunginhallitus	5.11.2018	280
Kaupunginvaltuusto	12.11.2018	72

Vs. talousjohtaja Jari Karjalainen, puh. 040 669 4464, jari.karjalainen(at)vaasa.fi

Liite Talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma 2020-2021

Esitys vuoden 2019 talousarvioksi ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2020-2021 on liitteenä. Esitystä selostetaan kokouksessa.

Kaupunginjohtaja TH

Päätös Esitys jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Kaupunginhallitus 5.11.2018

Vs. talousjohtaja Jari Karjalainen, puh. 040 669 4464, jari.karjalainen(at)vaasa.fi

Liite Talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma 2020-2021

Kaupunginjohtaja TH

Kaupunginhallitus esittää talousarvion 2019 ja taloussuunnitelman 2020-2021 kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.

Päätös Käsittelyn aikana tehtiin seuraavat muutosesitykset talousarvioon ja taloussuunnitelmaan:
Kohta I **Kaupungin strategiset tavoitteet ja valtuustoon nähden sitovat tavoitteet**
Hyväksyttiin pienin teknisin muutoksin.

Kohta II Taloudelliset lähtökohdat
Hyväksyttiin pienin teknisin muutoksin.

Kohta III Tavoitteet
Sivulle 28 VAMK tekstilisäys: VAMK kouluttaa: elinkeinoelämän, julkishallinnon ja sosiaali- ja terveysalan palvelukseen.

Kohta IV Vuoden 2019 talousarvion täytäntöönpano-ohjeet Hyväksyttiin

Kohta V Käyttötalousosa
102 Vaalit hyväksyttiin pienin teknisin korjauksin.

Keskushallinto:
133 Henkilöstöpalvelut: Sivulla 59 tarkennettiin henkilöstötaulukon tietoja
136 Kaavoitus sivulla 63 tekstimuutos: kaupungin, maaseudun ja kaupunkiseudun asukkaille ja eri toimijoille.

143 Työllistäminen sivulla 71 pieniä teknisiä muutoksia

Vähänkyrön aluelautakunta:
Mauri Ollila esitti Johan Kullaksen kannattamana Vähänkyrön aluelautakunnan avustuksiin 20.000 €:n lisäystä.
Hyväksyttiin yksimielisesti.

Perusturvan toimiala
Sivuille 79 ja 96 Laihian yhteistoiminta-alue tekstilisäys:
Laihian kunnan ja Vaasan kaupungin perusterveydenhuollon ja siihen läheisesti liittyvien sosiaalipalveluiden sopimusta on tullut tarve päivittää. Syynä päivitystarpeeseen on toisaalta Laihian kunnan toive siirtää kotisairaanhoito osaksi oman perusturvan toimintaa
Vaasan kaupunki ja Vaasan sairaanhoitopiiri suunnittelevat myös kaupungin toimintana olevien työikäisten palvelualueen mielenterveys- ja päihdepalvelujen sekä Vaasan sairaanhoitopiirin psykiatrian erikoissairaanhoidon palvelujen yhdistämistä uudeksi palvelukokonaisuudeksi vuoden 2019 aikana. Osa näistä Vaasan kaupungin tuottamista päihde- ja mielenterveyspalveluista sisältyy nykyiseen yhteistoimintasopimukseen.

Sivulle 79 Vaasan aluetyöterveys, tekstilisäys:
Vaasan aluetyöterveyden liikelaitosta koskeva lakiin perustuva yhtiöittämisvelvoite toteutuu päätösten ja niiden vaatiman toimeenpanon osalta v. 2018 lopussa. Yhtiöittämisvelvollisuus koskee terveydenhoitolain 18 §:n 3 momentissa tarkoitettuja työterveyshuollon sairaanhoito- ja muiden terveyspalveluiden
tuottamista (Kelan korvausluokka II). Velvollisuus ei koske työterveyshuoltolain 12 §:n mukaisia ennaltaehkäiseviä palveluita (Kelan korvausluokka I).

Sivistystoimi
302 Varhaiskasvatus:
Kaupunginjohtajan esitys sisältää yhden erityislastentarhanopettajan viran perustamiseen varatun määrärahan.
Laura Ala-Kokko esitti Harri Moision kannattamana lisäksi kolmen erityislastentarhanopettajan viran perustamista, jolloin määrärahan lisätarve on 117.000 €

Anne Salovaara-Kero esitti Marko Heinosen kannattamana yhden erityislastentarhanopettajan lisäviran perustamista, jolloin määrärahan lisätarve on 39.000 €

Puheenjohtaja totesi, että ensin äänestetään Ala-Kokon esityksestä ja sitten Salovaara-Keron.
Äänestettäessä Ala-Kokon esityksestä se sai 4 JAA ääntä (Berg, Moisio, Ala-Kokko, Andrejeff) ja 7 EI ääntä (Heinonen, Ollila, Frantz, Kloo, Kullas, Kujanpää, Salovaara-Kero).

Äänestettäessä Salovaara-Keron esityksestä se sai 10 JAA ääntä (Heinonen, Ollila, Frantz, Kloo, Kullas, Kujanpää, Salovaara-Kero, Ala-Kokko, Andrejeff, Berg) Harri Moision äänestäessä tyhjää, joten Salovaara-Keron esitys tuli hyväksytyksi.

351 Liikuntapalvelut
Johan Kullas esitti 50.000 € erityisryhmien palveluihin, mutta koska sitä ei kannatettu, se raukesi.

363 Kulttuuri- ja kirjastopalvelut: tekstilisäys sivulle 135: Vuonna 2019 kirjasto on myös vahvasti mukana Variskan yhtenäiskoulun suunnittelussa tavoitteenaan uudenaikaistaa kirjaston tilat.
Sivulle 139 Oopperan tuotantovastuu on siirretty Vaasan kaupunginteatterille, joka tuottaa oopperan yhteistyössä Vaasan kaupunginorkesterin kanssa.

INVESTOINTIOSA
Kohta VI Investointiosa
Marko Heinonen esitti Mauri Ollilan kannattamana tekstilisäystä: kaupunki tehostaa ei-strategisista omistuksistaan luopumista.
Hyväksyttiin lisäys ja että kirjaus liitetään sivulle 59 Talous- ja omistajaohjauksen toiminta-ajatukseen.

Käsittelyn aikana tehdyt lisäykset katetaan kassavaroja pienentäen.

Hyväksyttiin.

Kaupunginvaltuusto 12.11.2018

Liite Talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma 2020-2021 on valtuutettujen luettavissa Extranetissä.

KH Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä talousarvion 2019 ja taloussuunnitelman 2020-2021.

Päätös Käsittelyn aikana tehtiin seuraavat muutosesitykset talousarvioon ja taloussuunnitelmaan:

I Kaupungin strategiset tavoitteet ja valtuustoon nähden sitovat tavoitteet hyväksyttiin.

II Taloudelliset lähtökohdat hyväksyttiin.

III Tavoitteet hyväksyttiin.

IV Vuoden 2019 talousarvion täytäntöönpano-ohjeet hyväksyttiin.

V KÄYTTÖTALOUSOSA

Keskusvaalilautakunta

Tulosalue 100 Vaalit hyväksyttiin.

Tarkastuslautakunta

Tulosalue 110 Tarkastustoimi hyväksyttiin.

Keskushallinto

Kaupunginvaltuusto

Tulosalue 120 Kaupunginvaltuusto hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus

Tulosalueet 130, 131, 133, 134, 135, 136, 140, 141 ja 142 hyväksyttiin.

Tulosalue 143 Varausmäärärahat

Valtuutettu Lotta Alhonnoro esitti Matias Mäkysen kannattamana seuraavan toivomusponnen hyväksymistä:

”Valtuusto toivoo, että budjetointikäytäntöä muutetaan ja kehitetään siten, että jatkossa matalapalkka-aloille sekä työn vaativuuden lisääntymiseen varataan selkeästi korvamerkitty määräraha.”

Äänestettäessä Alhonnoron toivomusponnesta se sai 40 jaa ääntä ja 19 ei ääntä, joten Alhonnoron toivomusponsi hyväksyttiin. Äänestys 1: Liite

Tulosalue 144 hyväksyttiin.

Tulosalue 145 Työllistäminen

Valtuutettu Jorma Kivimäki esitti Anneli Lehdon ja Anita Niemi-Iilahden kannattamana 100 000 € lisää kohdistettavaksi yleisjaostolle työllistämisen edistämiseksi.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 23 jaa ääntä ja 36 ei ääntä, joten kaupunginhallituksen esitys hyväksyttiin.
Äänestys 2: Liite

Tulosalueet 146, 148 ja 160 hyväksyttiin.

Vähänkyrön aluelautakunta

Tulosalueet 150, 151 ja 152 hyväksyttiin.

Sosiaali- ja terveystoimen toimiala

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Tulosalue 200 hyväksyttiin.

Tulosalueet 210 Sosiaalityö ja perhepalvelut

Valtuutettu Lauri Karppi esitti Matti Vahteran kannattamana tekstimuutosta sivulle 85 siten, että vastaanottokeskuksen majoitusvuorokausiksi kirjataan 0.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 45 jaa ääntä, 8 ei ääntä ja 2 äänesti tyhjää, joten kaupunginhallituksen esitys hyväksyttiin. Äänestys 3: Liite

Valtuutettu Ramieza Mahdi esitti Anne Salovaara-Keron ja Emine Ehrströmin kannattamana 60 000 € lisää kotouttamiskoordinaattorin toimen perustamiseen.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 39 jaa ääntä, 19 ei ääntä ja 1 äänesti tyhjää, joten Mahdin esitys hyväksyttiin. Äänestys 4: Liite

220 Koti- ja laitoshoito

Valtuutettu Sture Erickson esitti Matias Mäkysen kannattamana 530 000 € lisää koti- ja laitoshoidon toimintakustannuksiin.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 46 jaa ääntä ja 13 ei ääntä, joten Ericksonin esitys hyväksyttiin. Äänestys 5: Liite

Valtuutettu Arja Miettinen esitti Sari Ala-Heikkilän ja Anneli Lehdon kannattamana seuraavan toivomusponnen hyväksymistä:

”Valtuusto toivoo, ettei Ikäkeskuksen liikuntapalvelujen ikäihmisille tarkoitettua kuntosalia Palosaarella lopeteta/suljeta ja että tutkitaan mahdollisuuksia ja tiloja, niin että kyseistä toimintaa voitaisiin järjestää lähipalveluina myös muilla asuntoalueilla.”

Miettisen toivomusponsi hyväksyttiin yksimielisesti.

Tulosalue 230 Terveyspalvelut ja kouluterveydenhuolto

Valtuutettu Matias Mäkynen esitti valtuutettu Sari Ala-Heikkilän kannattamana 40 000 € lisää yhden kouluterveydenhoitajan palkkaamista varten.

Keskustelun jälkeen Matias Mäkynen veti esityksensä pois, joten se raukesi.

Valtuutettu Anneli Lehto esitti valtuutettu Lotta Alhonnoron kannattamana seuraavaa tekstilisäystä terveyspalveluihin, kohdan Toiminta-ajatus -kappaleen loppuun: ”Tätä edistääkseen Vaasan kaupungissa luovutaan terveyskeskusmaksujen perinnästä taloussuunnitelmavuosien 2020–2021 aikana.”

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 44 jaa ääntä, 14 ei ääntä ja 1 tyhjä, joten kaupunginhallituksen esitys hyväksyttiin.
Äänestys 6: Liite

Tulosalueet 239 ja 240 hyväksyttiin.

Sivistystoimen toimiala

Kasvatus- ja opetuslautakunta

Tulosalue 302 Varhaiskasvatus

Valtuutettu Emine Ehrström esitti Pirjo Andrejeffin ja Päivi Moision kannattamana 79 800 € lisää kahden uuden erityislastentarhanopettajan palkkaamista varten.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 27 jaa ääntä ja 32 ei ääntä, joten kaupunginhallituksen esitys hyväksyttiin.
Äänestys 7: Liite

Valtuutettu Anne-Marie Viinamäki esitti Filip Slotten kannattamana seuraavaa tekstilisäystä kohtaan Varhaiskasvatus: ”Vuodelle 2020 varataan määräraha kahdelle erityislastentarhanopettajalle.”

Valtuutettu Viinamäen esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Valtuutettu Emine Ehrström esitti Juha Tuomikosken kannattamana seuraavaa tekstilisäystä kohdan Päiväkotitoiminta, ensimmäisen kappaleen jatkoksi: “Uuden palvelusetelipäiväkodin palveluseteleitä (740 000€) ei ole sisällytetty vuoden 2019 talousarvioon koska ei osattu arvioida uuden palvelusetelipäiväkodin tuomia mahdollisia säästöjä varhaiskasvatukselle. Mikäli säästöt eivät kata kustannuksia, uuden päiväkodin menot voidaan kattaa lisämäärärahalla, jotta ryhmäkoot eivät suurene ja varhaiskasvatuksen laatu vaarannu.”

Keskustelun jälkeen Ehrström veti esityksensä pois, joten se raukesi.

Valtuutettu Harri Moisio esitti Anneli Lehdon kannattamana seuraavaa tekstilisäystä sivulle 106: ”Subjektiivinen päivähoito-oikeus palautetaan koskemaan kaikkia lapsia vanhempien tilanteesta riippumatta taloussuunnitelmavuosien 2020-2021 aikana.”

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 38 jaa ääntä, 20 ei ääntä ja 1 äänesti tyhjää, joten kaupunginhallituksen esitys hyväksyttiin. Äänestys 8: Liite

Valtuutettu Harri Moisio esitti Anneli Lehdon kannattamana seuraavan toivomusponnen hyväksymistä:

"Valtuusto edellyttää, että talousarvion kirjausta varhaiskasvatuksen kolmiportaisen tuen kahden ja kolmen paikan määrityksestä toteutetaan päivähoidon ryhmäkokoja määriteltäessä. Samalla valtuusto toivoo saavansa selvityksen kahden ja kolmen paikkalaisten tilanteesta keväällä 2019, ennen syksyn ryhmien kokoamista."

Moision toivomusponsi hyväksyttiin yksimielisesti.

Tulosalueet 305, 306 ja 307 hyväksyttiin.

Koulutuslautakunta

Tulosalueet 312, 313, 315, 355 ja 443 hyväksyttiin.

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta

Tulosalue 351 Liikuntapalvelut

Valtuutettu Anne Salovaara-Kero esitti Anita Niemi-Iilahden ja Johan Kullaksen kannattamana seuraavan toivomusponnen hyväksymistä:

”Valtuusto edellyttää saavansa vuoden 2018 loppuun mennessä selvityksen soveltuvan liikunnan nykytilanteesta ja tarpeista, jotta toiminta voi vuoden 2019 alusta lähtien vastata tarpeita. Mahdolliseen lisämäärärahaesitykseen otetaan kantaa selvityksen jälkeen.”

Salovaara-Keron toivomusponsi hyväksyttiin yksimielisesti.
Tulosalue 363 hyväksyttiin.

Tulosalue 373 Kulttuuri- ja kirjastopalvelut

Valtuutettu Lotta Alhonnoro esitti Anita Niemi-Iilahden ja Anne Rintamäen kannattamana 20 000 € lisää kohtaan Jaettavat kulttuuriavustukset.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 25 jaa ääntä ja 34 ei ääntä, joten kaupunginhallituksen esitys hyväksyttiin.
Äänestys 9: Liite

Tulosalueet 380 ja 381 hyväksyttiin.

Tekninen toimiala

Rakennus- ja ympäristölautakunta

Tulosalueet 500, 501, 503 ja 504 hyväksyttiin.

Tekninen lautakunta

Tulosalueet 510 ja 511 hyväksyttiin.

Tulosalue 512 Kuntatekniikka

Valtuutettu Ivanka Capova esitti Anneli Lehdon, Erkki Tepon ja Tomi Kaunismäen kannattamana 125 000 € lisää joukkoliikenteeseen.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 38 jaa ääntä ja 21 ei ääntä, joten Capovan esitys hyväksyttiin. Äänestys 10: Liite

Vaasan seudun jätelautakunta

Tulosalue 580 Jätelautakunta

Valtuutettu Sture Erickson esitti seuraavan toivomusponnen hyväksymistä:

”Valtuusto kehottaa alueellista jätelautakuntaa suunnittelemaan yritysten ja kotitalouksien muovijätteen keräys ja kierrätys tehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla.”

Ericksonin toivomusponsi hyväksyttiin yksimielisesti.

Liikelaitokset

Tulosalueet 650, 660, 670 ja 680 hyväksyttiin.

VI INVESTOINTIOSA

Valtuutettu Marko Heinonen esitti tarkennusta sivulle 192 kohtaan Valtion tiehankkeet/Kronvikintie. Kyseessä on Kronvikintien pyörätie, joten lisätään tähän teknisenä korjauksena merkintä Kronvikintien *pt*.

Valtuutettu Ivanka Capova esitti Lotta Alhonnoron ja Matias Mäkysen kannattamana kohtaan Tekninen toimi; Rakennusten peruskorjaus seuraavaa tekstilisäystä sivun 188 toisen kappaleen jatkoksi: ”Peruskorjauskohteiden oikea-aikainen toteuttaminen edellyttää kokonaisvaltaista sisäilmaolosuhteiden selvittämistä erityisesti päiväkotien, koulujen ja neuvoloiden osalta. Talotoimi voi hakea lisämäärärahaa, mikäli sisäilmasto-olo-suhteita koskevat selvitykset tai kehitystyö edellyttävät akuutteja parantamistoimenpiteitä.”

Valtuutettu Capovan esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Valtuutettu Erkki Teppo esitti Matias Mäkysen kannattamana 50 000 € lisää pienvenesatamien hoitoon.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 18 jaa ääntä ja 41 ei ääntä, joten kaupunginhallituksen esitys hyväksyttiin.
Äänestys 11: Liite

Valtuutettu Sture Erickson esitti kohdassa Osakkeet ja osuudet seuraavan toivomusponnen hyväksymistä:

”Vaasanseudun Areenat Kuntayhtymä peruskorjaa jäähallin. Kehotamme jäähallin kaukalon peruskorjausta toteutettaessa ottamaan huomioon, että vammaiset ja liikuntarajoitteiset urheilijat voivat käyttää kaukaloa harjoituksiin ja kisoihin.”

Ericksonin toivomusponsi hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginhallitus kokoontui tasapainottamaan talousarvion ja taloussuunnitelman.

VII Tulos- ja rahoituslaskelma

Kaupunginhallitus esitti valtuuston käsittelyn jälkeen muutetut tulos- ja rahoituslaskelmat. Valtuusto oli lisännyt käyttötalouden menoja 715.000 €:lla. Kaupunginhallitus esittää, että lisäys katetaan korollista vierasta pääomaa lisäten ja muutokset tehdään tämän mukaisesti tulos- ja rahoituslaskelmiin.

Tuloslaskelmassa uudet luvut ovat seuraavat:

Toimintamenot	580.373.900 €
Toimintakate	371.417.500 €
vuosikate	43.849.100 €
Tilikauden tulos	12.652.300 €

Rahoituslaskelmassa:

Vuosikate	43.849.100 €
Toiminnan ja investointien rahavirta	-12.949.900 €

Pitkäaikaisten lainojen lisäys	24.500.000 €
Rahoituksen rahavirta	8.400.000 €
Rahavarojen muutos	-4.549.900 €
Lainamäärä	253.708.000 €.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi tulos- ja rahoituslaskelmat ja että käsittelyn aikana syntyneet talousarvion lisäykset 715.000 € katetaan korollista vierasta pääomaa lisäten ja muutokset tehdään tämän mukaisesti tulos- ja rahoituslaskelmiin.